

දැඩින
ඉරිද දාගුතය

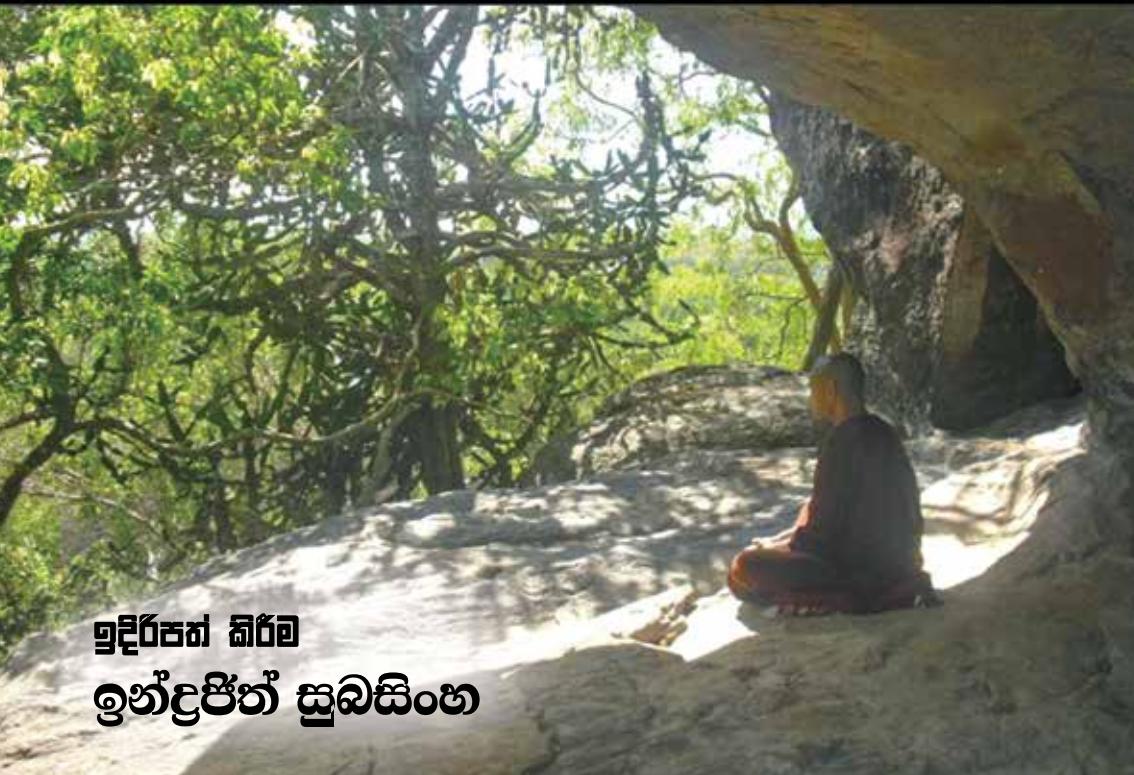
ලිපි මාලාවක් අසුරන්

විහාර සෑවා
චාර්ච් වාස පිස්ස

අනෙකුරේ ۹

විහාර සෑවා චාර්ච් වාස පිස්ස

ඉදිරිත තීරෝ
ඉන්දුපිත් සුබසිංහ

මහ රහතුන් වැඩි මග ඔස්සේ

අතහැරීම 9

ඉදිරිපත් කිරීම
ඉන්දුපිත් සුබසිංහ

දිවයින ඉරදා සංග්‍රහයේ
ලිජ මාලාවක් අසුරනි

© ඉන්දර්ත් පූබසිංහ

- පළමුවන මුදුණය - 2016 සැප්තැම්බර
දෙවන මුදුණය - 2016 සැප්තැම්බර
තෙවන මුදුණය - 2016 ඔක්තෝබර
හතරවන මුදුණය - 2016 නොවුම්බර
පස්වන මුදුණය - 2017 ජනවාරි

වෙබ් පිටුව:

www.maharahathunwedimagaosse.com
www.mrwo.lk

ISBN - 978-955-7887-17-3

පොත ලබාගත හැකි ස්ථීර :

දිවයින පුරු පොත් ආලෙවිසැල්

විමසීම් -

දුරකථන: 0712199900
0112755768 (සතියේ දිනයන්හිදී ප.ව. 9.30 සිට ප.ව. 1.30 දක්වා)

ඡායාරූප

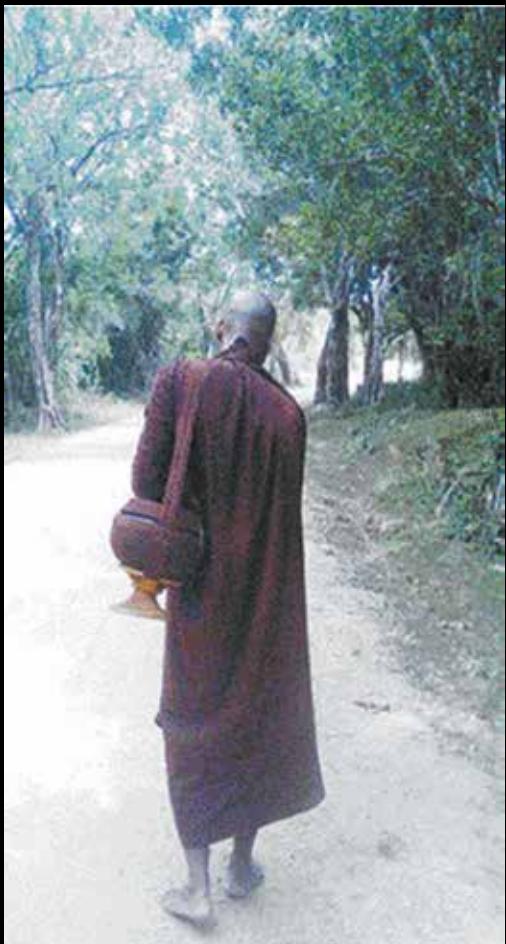
වාසු සේනාරිත්ත්

මුදුණය සහ බෙදාහැරීම

ස්මාජ්‍ය ප්‍රින්ට සොලියුජනස් සෙන්ටර්

444/3B, පිටිපන දෙශිත, හෝමාගම

(සෞද්‍යා තෙල් භාවිතයෙන් නිපදවනු ලැබූ, විෂ රහිත, පරිසර හිතකාම් තින්ත භාවිතයෙන් මුළුත සි.)

විජයග්‍රෑම වැඩි වාස පිසෙක

මේ මුහු මාලාව මූෂ්‍ය ස්ථානීන්
ව්‍යාපෘති ලේ වහා විට කොට්ඨ වැඩි
සිටිනවා දැයි මෙ
නො දැඩිම්. තීගේ උත්ත්වත්තේ
මේ පින්ත්වේ කුමන ගෝ ගැඹුරු
ව්‍යාපෘති අලි, කොට්ඨ, වලුසුන
වරද ජ්‍යෙෂ්ඨ විභාගයේ දැහැම් සුව විදිලින්
සිටිනයි මෙ වියෝග ක්‍රේමි
සේස් කුටුම් සංසාරයේ බිඟ දැක
මේ ආත්මයේදී ම සැස්
-කින් එනෙක්මේ ඇදටත් කිරීගිලින්
ඇපුරුෂ හිතින මේ ගහන් කළ
ශ්‍රේණීය ලබා ඇති විය එම් එම්
ගැන කියන්නට නැත්ති මෙ සම්බන්ධ
නො චෙව්. තීගේ උත්ත්වත්තේ
වැඩිය යුතු පිටුන එහින තුළකු බෙවා
කියන්නට මෙ නො පැවතිලේ. තම
අවබෝධය රෙන් ම අන්දැක්වීම් දැ
ශ්‍රේණීය ස්‍යාමු සටහන් ගොන්
කිහිපයක සංස්කරණය නො කළ
සටහන් ලෙසින් වා ඇත්ත පත් කළ
ශ්‍රේණීය ස්‍යාමු ගොන්
දියා. තීගේ ජ්‍යෙෂ්ඨ
කෙනෙක් දැක්නික ද ගැඹුරු
ද ආය්දෝන් ද නිතින්
ම්ව පිළිබඳ ගිහි පැවැති තුළය
ජාත්‍යවාර ම ලෙය ඇගා
පුරුෂවක විනු ඇතායි මෙන් පුළු=
න සිහු කියයි. මේ සියලුල බෙවා
වෙන ඉදිජාත් වූව ද ජ්‍යෙෂ්ඨ මූෂ්‍ය
ශ්‍රේණීය ස්‍යාමු ගොන් ගොලී නො
ක්‍රිය සේ ක්‍රිය ලද ඇයයා-මක්
ද විය. ක්‍රිය ඇඟුවන වූව ද ගේ
සියලුල බෙවා ගොන් යාචනට
ඡේජ විනු නිසාක ය. ඒ නිසා ම
තා ලද ඒ අනියයින් ඇගානා දැහැම්
ඇතුළු ගොන් ලෙසින් බෙවා ඇතාව
පත්කිනීමෙන මෙ ඉඩ =-න වැනැව්!

(2012 ටෙසක් පුන් පෙනෙයි දීන)

ఈ తోర క్రమిక శాయిగాల ఇంచుటను
 లీధాలై, ఎల్ ఆంధ్రప్రదేశ్
 ద్వారా ప్రత్యేక వీధిల వీధి
 ఆంధ్రప్రదేశ్ కార్బో వీధిల ఉపించ
 లీధాలై రిం లీధాలై "ఫ్లెగ్"
 కింద ఇంద్రుడై లీధాలై వీధిల
 ఈ ఆంధ్రప్రదేశ్ వీధిల ఉపించ
 లోకాస్థాన లీధాలై, అంబోలి జెప్పెల,
 రింటాలిం లీధాలై
 తారి గొంత ఉపించ లీధాలై
 తారి తారిం ప్రీలు ఉపించ లీధాలై
 ఆంధ్ర జో వీధిలు ఇంద్రుడై క్రొంగల
 వీధి కొంగలై ఉపించ
 లీధాలై లీధాలై
 ప్రాంగమై ఆంధ్రప్రదేశ్ లీధాలై,
 ఇంద్రుడై నీటాలై నొప్పిద్దు లీధాలై
 ఇంద్రుడై లోక్ లీధాలై.
 వీధిల ఇంపాలై ఇంద్రుడై క్రొంగలై
 లీధాలై ఆంధ్రప్రదేశ్ లీధాలై
 కొంగలై కొంగలై లీధాలై.

(పిఠిలీన బిల లెగ్రెషన్ లో ఒలింగ్ లోక్ లీధాలై వీధిలై లీధాలై)

‘මහ රහතුන් වැඩි මග ඔස්සේ’ ලිපි මාලාව පින්වත් ඔබ වෙනුවෙන් පුදනු ලැබූ උන්වහන්සේ එදා ඒ සටහන් තබනු ලැබුවේ අප්‍රකටවය. මහා සන වනත්තරයේ ඇත කුටියක සිට, සිතත්, පරිසරයත් සහමුලින් ම නිසල මොහොතක, ලොව ම නිදනා රාත්‍රියක, විටෙක රුස්ස ගස් අතරින් පෙරී එන ප්‍රතිරු කිරණ හෝ තවත් විටෙක උන්තැරුමේ දුප්පත් එලියේ පිහිටෙන් තැබූ ඒ සටහන් දිවයින සිසාරා සදහම් සුවඳ වී හමා ගියේ ය. ඒ සුවඳ හමන්නේ කොයි ඉසට්ටෙන් දැයි සැදුහැකි දනෝ විමසුහ. ඒ දහම් සුවදින් හදවත සුවඳවත් කරගත් අයක් ඒ හාගාවතුන් වහන්සේගේ ඒ දහම් සුවඳ පතුරුවාහල බුදුපුත්‍රන් දැකීමට ප්‍රාර්ථනා කළහ; සත්‍යත්‍රියා කළහ; තවමත් ගළපාගත තොහැකි දහම් ගැටලුවක් වේ නම් එය ඒ පින්වත් ස්වාමීන් වහන්සේගෙන් ම විමසා ගළපාගැනීමට උනන්දු වූ හ.

කාලයාගේ ඇවැශෙමෙන් ඒ ප්‍රාර්ථනා ඉටු විය. සටහනකින් ඔබ දුටු උන්වහන්සේව සියැසින් දැක ගැනීමට ඔබට හැකි විය. නැතිනම ඔබට ඒ සදහා හේතු තිබුණි. එතෙක් ඇසින් කියවූ දහම් ගැලපුම දෙසවනින් ඇසිම උදෙසා දසිදහස් ගණනින් රස්වූහ. පිරිස කොතරම් උන්වහන්සේ වටා රස් වුව ද, උන්වහන්සේ උන්වහන්සේගේ ස්වභාවයෙන් ම සිටි සේක. රස් වන කදු ගණන් පිරිකර ද, දහස් ගණන් පිරිවර ද ලෝකය වශයෙන් ම, මාරයා වශයෙන් ම දුටු සේක. ප්‍රකෘත්‍යාවත්, සාඛුකාරයත්, ගැරහුමත්, විවේචනයත් ධර්මයට ම ගැලපුහ.

වනයේ රැක්ෂ මණ්ඩලයක රුදුණු භුද්‍යලාව තමන් වහන්සේගේ විවේකය පිණීසත්, ගම නගරයේ සැකුසුණු ධර්ම මණ්ඩපයක ඉල්ලීම ධර්මකාමී ජනතාවගේ පහසුව පිණීස කැපකිරීමක් ලෙසත් වස්කාලයෙන් වස්කාලය, උන්වහන්සේ ඉතුත් වසර කිහිපය ගෙවා දැමුහ. නමුත් උන්වහන්සේ අප සැම කෙරෙහි අනුකම්පාවෙන් අඛණ්ඩව ම ශ්‍රී සද්ධර්මය අප සැම වෙත දායාද කළ සේක. මේ එවැනි වූ තවත් උතුම් දහම් ගැලපුම් පෙළක එකතුවකි.

පිළුම

මේ අනන්ත වූ සංසාරයේ අප කරක් නො ගැසී තැනක් වේ ද? අත් නො විදි අත්දුකීමක් වෙද් ද? ඒ සා තැන්හි කරක්ගසා, ඒ සා අත්දුකීම් විද මෙලෙසින් තවත් උපතක් ලැබූ අපි මේ හට වකුයේ තවත් කැරුණකුම් ද? අප හැමදා ම කැරුණෙන් එක ම තැනක් වටා ය; විදුගත්තේ ජාති, ජරා, ව්‍යාධි, මරණ වැනි එක ම අත්දුකීම් පෙළකි.

හිත හැරුණු අත්, හිස හැරුණු අත් යන්නන් වාලේ හිය මේ ගමනේ වෙහෙස යනු 'දුක' යැයි කියාදුන්, ඒ දුකට සමුදීමේ ක්‍රමවේදය 'දුක අවබෝධ කිරීම' යැයි කියාදුන්, දුක අවබෝධ කිරීමේ උත්සාහයට වචනයකින් හෝ ආදර්ශයෙන් හෝ සවිය දෙන කලාණ මිතුයෙක් යැයි කියන්නා වූ යමෙක් වෙත් ද, ඒ කලාණ මිතුයා වෙනුවෙන් මෙය පුදුමි.

ඉන්දේශක්

පටුන

“මඟ වහන්සේ රහත් වෙලා ද?” කියලා එක් හිකුවක් ඇහුවා.	01
අවබෝධය යනු තිහබතාවක් මිස සටන් පායයක් නො වේ.	06
ලෝකයේ ස්වභාවයෙන් ලෝකය තිබුණාදෙන්. පි.වත් ඔබ ලෝකය උපේෂ්ඨාවෙන් පිළිගන්න.	10
අනිත්‍යයන් අත්හැරීමත් යනු අන්තවාදයක් නො වේ.	15
විවාත වූ දහමක කුමන ප්‍රශ්න ද? කුමන පිළිතුරු ද?	19
මේ ආත්මයේ පිංකම්වලින් පමණක් යැපෙන්නට හිතන්න එපා.	24
සිනහවක් දන් දෙන්න බැරි ඔබ සේවාන් වීමට කළබල නො වන්න.	27
ධරමයට වැරදි අර්ථකථන දෙන්නේ කෙලෙස්වල ගොරෝපුකම්න් ම ය.	31
මධ්‍ය යාති පරම්පරාවේ සම්බන්ධ ජායාරූපයක් හදාගන්න.	35
රහතන් වහන්සේ යනු දුවන ලෝකය කුළ නො දුවන වරිතයකි.	39
බද්ධීමක් නැති ඇසුරක්.....	43
කඳුලකට සටන් දී කඳුල් සාගරයක් නිවන්න.	47
දුර්වල වූ ඕල්පදය ගැන වැළපෙනු වෙනුවට....	51
කාවෙක් කියන කරාවක්....	56
අරටුව හඳුනාගන්න	60
සුළ දුකට ගැටී මහ දුකක් වැළදගන්නා මෝඩකම (සියදිවී තසාගැනීම)	66

මඟ යක්ෂයා ඉදිරියේ දෙවියෙක් ම වන්ත.	69
දුරුවාගේ පින අවධි කරවන්න - කදුල් සාගරයක් දකින්න.	73
මඟ මැරිමැරි උපදින්නේ මේ සසර බිජ විශ්වාස නො කළ නිසා ම ය.	76
ඉසුරු සෞයා යන්න ද කල්පනාව? බලන්න හික්ෂුවගේ සෞඛ්‍යයයි.	80
සැපයට අධිපති දුකේ මැවුමිකරු - ගෙන යයි මඟ තව තැනකට නිරතුරු.	84
මම පැවිද්ද ඉල්ලුවේ මහා කාශ්‍යප මහ රහතන් වහන්සේගෙන්...	89
රහතන් වහන්සේලා, රහත් මෙහෙණින් වහන්සේලා සමගම කාලය ගත කළේම්.	93
'අහිගුණ්ධීක භාමුදුරුවා' කියන යෝම මට අපුරුවට ගැලපුණී.	95
ඩිවරය හෝදහෝදා මෙඩ් දීම් නවතමු.	99
'තෙරුවන් සරණ මිස මට අන් සරණක් නැහැ'ය යන සිංහ නාදය කරන්න.	103
තාජ්ණාවෙන් තෙත් නොවූණු සතිය ම ය.....	107
සීලය ආස්වාදයේ ගොදුරක් නොවිය යුතු ය.	110
සීලය යනු සමාධියට සේන්දුවීමේ මාර්ගය පමණි.	112
මෙවා ඇත්තේ විදින්න, බැඳෙන්න නො ව, මිදෙන්න ය.	115
ඡ්ච්චා ඡ්ච්චායේ ස්වභාවයෙන් තිබුණා, හික්ෂුව හික්ෂුවගේ ස්වභාවයෙන් සිටියා.	118
අප කළ දෙය ම අප පසුපස එනවිට...	124
මහා කරුණාව යනු සතුන් සුරතල් කිරීමෙන් බොහෝ අැතක ගිය දෙයකි.	127
රාග සිතකින් උපදින කල්පාන්තරයක දුක එක විද්‍රෝහනා සිතකින් තිවා දමන්න.	131
දුවන මිනිසුන් අතර නවතින අතලොස්සට මඟත් එකතුවෙන්න.	137

භාවනාවට ප්‍රවේශය	
දකින්න, සිලයෙන් භාවනාවට දෙන ජවය.	141
අවබෝධය උදෙසා තුස්ම රැල්ල යොදාගත්ත.	146
මෙසේ දකින්න, පුද්ගල සංඛ්‍යාවෙන් මිදෙන්න.	150
මෙහෙ දෙපය තබාගෙන සිටින්නේ ඔබේ ම යැයි සිතු ගැර මත ම නොවේ ද?	154
මරණය එන කුරු නො සිට මරණය දකින්න.	157
බරමය සරල පිළිතුරක් - එහි කොහිද ගැමුරක්?	161

‘ඔබ වහන්සේ රහත් වෙලා දු?’ කියලා ඩීක් හිස්සුවක් අහුවා...

මෙම වස්සාන කාලය. වස් තුන්මාසයෙන් හරි අඩක් ම ගෙවිලා ගිහිල්ලා. වෙළාව පෙරවරු 10.30ට විතර ඇති. පරිසරය ම අදුරු කරලා. වැසි වැවෙනවා. කුටිය ඇතුළ හොඳටෝ ම සිතලයි. කඹවර මැකෙන්න කුටියේ ඉටිපන්දමක් පත්තු කරලයි පිංචත් ඔබට මේ සටහන ලියන්නේ.

මෙම දුවස්වල ගම්මානයේ ගොවී මහත්වරු තම කුමුරුවල බෝංචි වගා කරලා. පරිසරයේ වියලි කාලගුණය නැවතිලා. වැවෙන මේ වැස්ස ගොවී මහත්වරුන්ගේ බලාපොරොත්තු ගක්තිමත් කරනවා.

නමුත් බලාපොරොත්තු නැති හිස් ජීවිතයක් හිස්සුව ඉදිරියේ තිබෙනවා. ඒ හිස් බව තුළ අපරාජීතභාවයක් තිබෙනවා. එන් එය බාහිර සමාජයට ප්‍රකට නැහැ. සමහර ගිහි පිංචතුන්ලා, සමහර ගොරවනීය ස්වාමීන් වහන්සේලා හිස්සුවට ඇවිත් කියනවා, “දායකයන් ආශ්‍රාය කරන්න යන්න එපා. දායකයන්ගෙන් ඇත් වෙන්න. නගරයට යන්න එපා, කැලයේ ම වැඩසිටින්න. ධර්ම දේශනා කරන්න යන්න එපා, දන්න දෙය වුව සගවාගෙන සිටීම නුවණට පුරුදී” කියලා. අව්‍යාපක ම ඒ අයට බයයි, මේ හිස්සුවත් ඉහත දේවල්වලට ගිහිල්ලා පිරිහිලා යයි කියලා; සූජික ගිහි දායක ඇසුරට වැටිලා පිරිහිලා යයි කියලා; ලැබෙන සිව්පසයට මංමුජාවෙලා වල්මත් වෙයි කියලා; ලැබෙන ප්‍රතිචාරයන්ට මත් වෙලා විකෘතියක් වෙයි කියලා.

ර්යේ කුටියට හිසුව මූණගැසෙන්න තරුණ ස්වාමීන් වහන්සේ නමක් පැමිණියා. උන්වහන්සේ හිසුවට ප්‍රකාශ කළේ 'බල වහන්සේ දත් ප්‍රසිද්ධයි' කියලා. එහෙම කියලා උන්වහන්සේ සිනාසුණා. ඒ සිනහව තුළ යම් යම් අර්ථයන් හිසුව දැක්කා. එයින් ගම් වුණේ 'බලත් ප්‍රසිද්ධිය නිසා විනාශයට යනවා' කියන අර්ථයයි.

හිසුව මේ සටහනේ මුළු සඳහන් කළා හිසුවට තිබෙන්නේ බලාපාරෝත්තුවලින් හිස් වූ අපරාජිත ජ්විතයක් ය කියලා. අපි මේ උතුම් ආර්ය අෂ්ටාංගික මාර්ගය තුළ ගමන් කරලා, ජ්විතය බලාපාරෝත්තුවලින් හිස් කළාට පස්සේ, නැවත ජ්විතයට පුරවාගැනීමක් සිද්ධවෙන්නේ නැහැ. ඒ නිසයි හිසුව අපරාජිතභාවය කියන වචනය පාවිච්ච කළේ.

හිසුවක් උතුම් නිවන් මාර්ගයේ දී අපරාජිතභාවය ලබන්නේ දිනුමත්, පැරදුමත් දෙක ම පරාජයකාට දමලා; කුදාලත්, සිනහවත්, උපේෂ්ඨාවත් තුන ම පරාජයකාට දමලා. මෙතැනට තමයි ලෝකේත්තර සම්මා සතිය කියලා කියන්නේ. මේ සම්මා සතිය තුළ සකස්කොටගත් අපරාජිතභාවය නිරතුරුව ම පාර පෙන්වන්නේ ලෝකය ඉදිරියේ පළවෙනියෙක් වෙන්න නො වේ; ලෝකය ඉදිරියේ විරයෙක් වෙන්න නො වේ; තවත් අසභාය වරිතයක් වෙන්න නො වේ; ලෝකය ඉදිරියේ අන්තිමයා වෙන්න ම යි; ලෝකය ඉදිරියේ දෙවැනියෙක් වෙන්න ම යි. මොකද, ඔහු සම්මා සතිය තුළින් ජ්විතයේ ඇලිමට අදාළ කුණුකන්දල්, ලාවු හිස්කරගත් කෙනෙක්. නිවන් මාර්ගයට පළිබේධකයන් ලෙස දකිමින් ජ්විතයෙන් හිස්කොටගත් අපවිතු දැ ඔහු නැවත ජ්විතයට පුරවාගන්නේ නැහැ. සම්මා සතිය කියන අර්ථයේ ග්‍රේෂ්ඩභාවයයි ඔබ මේ දකින්නේ. ලෝකයේ උතුම් ම නිධහස උදෙසා නිවන් මාර්ගය අවහිර කරන, ලෝකයට බැඳෙන, ලෝකයට ඇලෙන සියලු ම අපදුවා ජ්විතයෙන් හිස් කරනවා.

කල්ප සියක් කෝටී ප්‍රකේටී ගණනක්, සම්මා සම්බුද්ධ ගාසන ලක්ෂ ගණනක් පසුකොටා පැමිණී ගමන්, තව ම අපට

ලෝකෝත්තර සම්මා සතිය කියන කාරණය සකස්කොටගන්න පූජ්‍යවන්කමක් ලැබිලා නැහැ. එම නිසා ධර්මය දකින ඇස වැසිලයි තිබෙන්නේ, විෂම අපද්‍රව්‍යවලින්. මේ අපද්‍රව්‍ය නිසා ම අපි ලෝකයට බයයි; ලෝකයාටත් බයයි. මොකද, ඔහු තාම පරාජීත වරිතයක්. අපරාජීත බවක් ජ්විතය තුළ නැහැ.

සාරිපුත්ත මහරහතන් වහන්සේ වරක් සිංහ නාදයක් කරනවා, මම හරියට සිගමන් සොයා යන රෝඩ් රැලක රෝඩ් දරුවෙක් වගේ ය කියලා; හරක් රැලක ඉන්න අං කැඩුණු ගොනොක් වගේ ය කියලා. උතුම් පැවිදි ජ්විතය කියන්නේ ලෝකය ඉදිරියේ පළවෙනියෙක් වෙන්න තියෙන කැමැත්ත පරාජයකාට දුම්මට යන ගමනක්. ඔහු ලෝකය තුළ දෙවැනියෙක් වුවත් පරාජීත ලෝකය භමුවේ අපරාජීත වරිතයක්. නිරතුරුව ම අපිව ලෝකය ඉදිරියේ පළවෙනියක් බවට පත්කරන්නේ අප විසින් ම පුරවාගත් බර නිසා. සක්කායදිවයි, විවිකිව්‍ය, සිලබුත පරාමාස කියන බර, කාම රාග පටිසයන්ගේ බර, පංචලපාදානස්කන්ධය තිත්‍ය යැයි කියන්නාවූ මෝහයේ බර නිසා අපි පුද්ගල සංයුත්වට බැඳී යනවා. ගිහි ජ්විතය තුළ රුපයන් කෙරෙහි තෘප්ත්‍යාව නිසා ම, ඉහත බන්ධනයන්ට අපි කොටුවෙනවා වගේම පැවිදි ජ්විතයේ දී සිලය, සමාධිය, පුදෙකලාව, විවේකය කියන බැඳීම්වලට බැඳී යනවා. අපි තවම ලෝකෝත්තර සම්මා සතියෙන් පරිපූර්ණ නැතිනම්, ගිහි දායක බැඳීම්, සශ්‍රීක සිවිපසය, ලාභසත්කාර, කිරිති ප්‍රං්සාවන් සර්පයන් හැරියටයි දැකිය යුත්තේ.

හිසුව සාමණේර අවධියේ වැඩසිටි එක්තරා තුන් බිත්ති කුටියක, ලොක පුනත් කිහිපයදෙනෙක් නිතර ගැවසුණා. පුනත්ත්ව කැම්මට ප්‍රියකරන කුණකටුවා කියන සර්පයා මැටි බිත්ති දිගේ බඩාමින් රාත්‍රියට පුනත් පසුපස හඳුයනවා. ජ්ත් එදා හිසුව එම කුණකටුවාට බිය වුණේ නැහැ. නමුත් එදා හිසුව කුණකටුවාට වඩා දායක ඇසුරට, සශ්‍රීක සිවිපසයට, ලාභ සත්කාර, කිරිති ප්‍රං්සාවලට බයවුණා. හිසුවගේ පැවිදි ජ්විතයේ මූල් වසර හතර මනුෂ්‍ය සමාජය මගහැරලයි හිසුව ජ්වත් වුණේ. කාටවත්

ධර්මයක් දේශනා කලේ නැහැ. ඉහත ධර්මතාවයන් නිරතුරුව ම සර්පයන් වශයෙන් ම සි දැක්කේ.

නමුත් වර්තමානයේ හිස්සුවට ඉහත ධර්මතාවයන් කෙරෙහි බියවීමට අවශ්‍ය නැහැ. ඒ වූණත් ඔබට බියක් දැනෙනවා. නමුත් හිස්සුව බියෙන් මිදිලයි ජ්වත්වෙන්නේ. හිස්සුවට ඉහත කාරණය සපළ කිරීම උදෙසා ඔබට දෙන්න සහතිකයක් නැහැ. පිංචත් ඔබට දිය හැකි එක ම සහතිකය වෙන්නේ හිස්සුව ආරක්ෂා කොටගත් උතුම් ප්‍රාතිමෝස්ස ශිලයයි.

එක පිංචත් හිස්සුන් වහන්සේ නමක් ප්‍රශ්නයක් විමසුවා, “ඔබ වහන්සේ රහතන් වහන්සේ නමක් ද?” කියලා. හිස්සුව එම ස්වාධීන් වහන්සේට ප්‍රකාශ කලේ, හිස්සුව සටහන් තැබු පොතපත තිබෙනවා, හිස්සුව දේශනා කළ ධර්මය තිබෙනවා, පිංචත් ඔබ වහන්සේට මේවා පරිඹිලනය කරලා කැමති තීරණයකට එන්න පුළුවන් කියලයි. හිස්සුව සමාජය තුළ විවෘතව ජ්වත්වෙන කෙනෙක්. එම නිසා හිස්සුවගේ ශිලය, සමාධිය, ප්‍රයුව කෙරෙහි විතුයක් ඔබට අවශ්‍ය නම් ඇදගන්න පුළුවන්. එහෙම ඇදගෙන කැමති තීරණයකට ඔබට එන්න පුළුවන්. ඔබේ තීරණය කුමක් වුවත් එය හිස්සුවට අදාළ වෙන්නේ නැහැ. මොකද, හිස්සුව ලෝකය ඉදිරියේ සිටින්නේ අන්තිමය හැටියටයි.

හිස් කරපු ජ්විතයක්.... අපරාජීත වරිතයක්....

මේ ලස්සන වවන දෙක හිස්සුවගේ ජ්විතයට හොඳින් ගැළපෙනවා. හිස්සුව ඕනෑ ම ගිහිපැවිදි පිංචතෙකුට අවවාද කරන්නේ මාර්ග එලය ගැන සිතන්න එපා, ආර්ය අෂ්වාගික මාර්ගය තුළ ගක්තිමත්ව ගමන් කරනවා කියන කාරණය පමණක් සිතන්න කියලයි; මේ දුකෙන් තිදහස් වෙනවාය කියන කාරණය පමණක් සිතන්න කියලයි. මේ මාර්ග එල උන්මාදය කියන්නේ ලෝකය හිනස්සන, ධර්මයේ අර්ථය විකාශී කරන කෙලෙස් ගොඩක්. මාර ධර්මයන් විසින් වර්තමාන සමාජය තුළ උතුම්

අධිගමයන් භාස්‍යයට පත්කොට තිබෙනවා; විහිඳවක් බවට පත්කොට තිබෙනවා.

නමුත් මේ මොහොත සද්ධර්මයේ දීප්තිමත් ම මොහොතක්. බුදුරජාණන් වහන්සේ අද දච්ච එදා දිවැසින් දකින්න ඇති. ගොතම සම්මා සම්බුද්ධ ගාසනයේ අවසාන අධිගමලාභීන් පහළවෙන මේ උතුම් වර්තමාන කාලය, අධිගමලාභීන් සිංහනාද පවත්වන යුගයයි; තරුණ, විරෝධන්ත ස්වාමීන් වහන්සේලා නුදෙකලාව වනසේනසුන් තුළ, පන්සල් ආරාම තුළ විරෝධන්තව ආර්ය අෂ්ට්‍රාංගික මාරුගය වඩා යුගයයි; ගිහි පිංචතුන්ලා ගිහි බැඳීම් තුළ සිටිමින් ම සතර අපායෙන් මේමට විරෝධ වඩා යුගයයි. එම නිසා බුදුරජාණන් වහන්සේ දච්ච යම් ධර්ම ගක්තියක් ලෝකය තුළ තිබුණා ද, වර්තමානයේ එම ධර්ම ගක්තිය ලෝකය තුළ මෝදුවී තිබෙනවා. මේ ගොතම සම්මා සම්බුද්ධ ගාසනයේ මූල් ම රහතන් වහන්සේ කොණේඩැක්ද මහ රහතන් වහන්සේ වගේ ම, මේ ගාසනයේ අවසාන මහරහතන් වහන්සේ වීමට ඔබට සුදුසු කාලය දුන් පැමිණ තිබෙනවා.

අවබෝධය යනු නිහඹනාවක් මිස සටන් පාඨයක් නො වේ

පිංත් ඔබ ආර්ය අඡ්ටාංගික මාර්ගය උදෙසා ජීවිතය මරණයට දමලා බුදුරජාණන් වහන්සේට දැකින්න. බුදුරජාණන් වහන්සේ දැකිදේ තැවත ඔබට ජීවිතය ලැබෙනවා. එම නිසා මේ උතුම් වර්තමානය අහිමි කරගන්න එපා. මේ උතුම් ධර්ම ගක්තිය බිඳින්න, අවසන් කර දක්වන්න මාර ධර්මයන් තදින් ම ක්‍රියාත්මක වෙනවා. ධර්මධර විනයයර ස්වාමින් වහන්සේලා සහික සිවිපසයට, ලාභසන්කාර, කිරිති ප්‍රංශසාවලට කොටු කර, විනාශ කර ඔවුන් ලවා විකාති ධර්මයන් දේශනා කරනවා; උතුම් අධිගමනයන් භාස්‍යයට ලක්කරනවා; මන්ද බුද්ධික අධිගමලාභීන් බිඳිකරනවා. මාරයාගේ මේ ක්‍රියාවලිය සමාජය තුළ වේගයෙන් සිදුවෙන බව පිංත් ඔබට පෙනෙනවා.

මේ යුගයේ බිඳිවන සද්ධර්මයේ සැබැඳූ ම ගක්තිය, සැබැඳූ ම අර්ථය විකාති කිරීමටයි, මාරයාගේ මේ ව්‍යායාමය. හෙට ද්වසේ යමෙක් සැබැඳූ අර්ථවත් ආකාරයෙන් උතුම් සේවාන් එලයට, උතුම් රහත් එලයට පත්වුවහොත් ඔහුට විවේචනය කරන්න මාරයා දහසක් දෙනාට සමාජය තුළින් ම ඇතිකරනවා. එයයි, වර්තමාන ලෝකයේ ස්වභාවය.

මෙම ස්වභාවය ධර්මය භැලීයට දැකිමින්, එය මාර්ගය වැඩිමට කමටහනක් කරගන්න. මේ ස්වභාවය සමාජය තුළ ඇතිකර ගන්නේ අසද්ධාව තුළින් ම සි. ම්‍යිවා ගිලය, ම්‍යිවා සමාධිය, ම්‍යිවා ප්‍රඟාව තුළින් පෝෂිත අපේ සිතුවිලි අපව මාරධර්මයන්ගේ

ගොදුරු බවට පත්කරවනවා. පිංචත් ඔබ මූලින් ම මේ ජීවිතයේ දී “මම සතර අපායෙන් මිදෙනවා”ය කියන විත්තය ඇතිකරග ත්ත්තා. අපි මූලින් ම රහතන් වහන්සේ නමක් බවට පත්වීමට නො වෙයි, යායුත්තේ සතර අපායෙන් මිදිමටයි. සතර අපායෙන් නො මිදී අපට රහත්හාවයට පත්වීමට පුළුවන්කමක් තැහැ. අපි ආරම්භයේ දී ම රහත්හාවයට පත්වෙනවාය කියන අධි බලාපොරොත්තුව ඇතිකර ගතහොත් අපි තුළ අධිමාන්තය ඇතිවෙන්න පුළුවන්. දුර බලාපොරොත්තුවක් ඇතිකරගත් නිසා ම වේගවත් භාවයට පත්වෙන්න පුළුවන්. ඒ තුළින් ම අපි තුළ මාන්තය සකස් වී සේවාන් එලයට පත්වීමට පෙරාතුව සේවාන් එලයට පත්වුණාය කියන මිල්‍යා විශ්වාසයට එන්න පුළුවන්. පටන් ගැනීම ම විකෘතිහාවයට පත්කර ගතහොත් ජීවිතය සක්කාය දිවිධියෙන් පිරියනවා.

මෙවැනි ගිහිපැලුවේ වරිත සමාජයේ දී අපට නිතර භමුවෙනවා. සතර අපායෙන් තව ම මිදිල තැහැ. නමුත් තමන් සකඟදාග මේ, අනාගාමී රහත් තත්ත්වයට පත්ව ඇතැයි සිතනවා. මේ අධිමාන්තය නිසා සංසාරයේ අපට නිවන් මාර්ගය අහිමි ව ගිය අවස්ථා බොහෝමයක් තිබෙනවා. ඔබ ඉන්නේ කොත්තෙන ද කියලා කොයි ම වෙළාවකටත් හිතන්න යන්න එපා. ආර්ය අෂ්ටාංගික මාර්ගය තුළ ඉන්නවා ද කියල හිතන්න.

හිකුව ගිහි කෙනෙක් වශයෙන් මූලින් ම පැවැදිවීමට ගියේ අවුරුදු 24 දී. අදාළ තපෙළ් භුමියේ දී පැවැදිවීම අරමුණු කරගෙන දින දහයක් මම දසසිල්ලෙවලා හිටියා. මේ දින දහය තුළ දී මම දක්කා, මා තුළ තිබු රාගය, ද්වේශය භාවනාවෙන් යටපත් කරගන්න බැරිය කියලා. මම මට අවංක වුණා. ස්වයං පරික්ෂණයක් සිදු කළා. මම තීරණය කළා, පැවැද්දට මම තව ම සුදානාම් තැහැය කියලා. දින දහයකට පසුව තැවත නිවසට පැමිණියා.

ඉන් වසර විස්සකට පසුවයි හිකුව පැවැදිහාවයට පත්වෙන්නේ. එම වසර විස්ස පුරාවට ම මම ගිහිවත සම්පූර්ණ

කලා. මම පැවිදී වන අවස්ථාවේ අධිෂ්ථානයක් ඇතිකරගත්තා, කවදාහරි ද්‍රව්‍යක මගේ ඇස්දෙක පියවෙන මොහොතේ, ඒ කියන්නේ මැරෙන මොහොතේ ඇලීම්, ගැටීම්, උපේක්ෂාවන්ගෙන් තොරව මගේ අවසන් ප්‍රස්ම පිටවෙනවා කියලා. එතැනු තමයි හික්ෂුව ඇතිකරගත් අධිෂ්ථානය. හික්ෂුවට මාර්ගල්ල උන්මාදය කවදාකවත් කිඩුණේ නැහැ. ජීවිතයේ එක ම අධිෂ්ථානය කිඩුණේ අවසන් ප්‍රස්ම පොදු ඇලීම්, ගැටීම්, උපේක්ෂාවන්ගෙන් තොරව පිට වේවා ය කියන අධිෂ්ථානය. මේ තැනු හරි සරල තැනක්, හරි ම නිවුණ තැනක්, මාර ධර්මයන්ට අතපාවන්න බැරි තැනක්. අධිෂ්ථානය ම නිවුණ සිතුවිල්ලක්. මාර්ගල්ල උන්මාදය කියන විකාශි උන්මාදය හික්ෂුව පරාජයකර දුමුවේ ඉහත උපකුමය තුළිනුයි.

පිංචත් මහත්මයෙක් ප්‍රශ්නයක් විමසුවා, අපි සතර අපායෙන් මිදුණාය කියල උන්නේ කොහොමද කියලා. තමා සතර අපායෙන් මිදුණාය කියන විශ්වාසය තමාට ලබාදෙන්නේ ලෝකේත්තර සම්මා සතියයි. සම්මා සතිය හේතුවෙන් ම සකස්වෙන සම්මා සමාධියත්, සම්මා සමාධිය හේතුවෙන් සකස්වෙන සම්මා යුණයත් තුළින් තමා තුළ විශ්වාසයක් ඇතිකර ගන්නවා, නැවත තමා සතර අපායට වැටෙන්නේ නැහැ කියලා. තමා සතර අපායෙන් මිදුණාය කියන විශ්වාසය ඇති කරනවා. ඔහු නුවණීන් පිරිපිරා බලනවා, තමා තුළින් මමත්වයේ දැඩිහාවය මැරි ගිහිල්ල ද කියලා; තෙරුවන් කෙරෙහි උතුම් ආර්ය අෂ්ටාංගික මාර්ගය කෙරෙහි විවිකිවිජාව පහව ගිහිල්ලද කියලා; අනා ශිල්වෘතයන් කෙරෙහි තිබෙන බැඳීම පහව ගිහිල්ලද කියලා. ඉහත කුමය හැර තමන් සතර අපායෙන් මිදුණාද කියල දුනගන්න වෙන කුමයක් නැහැ. ලොවිතුරා බුදුරජාණන් වහන්සේ නමකට හැර වෙනත් කිසිවෙකට අනුන්ගේ අධිගමනයන් ප්‍රකාශ කිරීමට පුළුවන්කමක් නැහැ. ඒ තිසයි හික්ෂුව සඳහන් කළේ, ඔබ ඉන්නේ කොතනද කියල හිතන්න යන්න එපා, මාර්ගය තුළ ගක්තිමත්ව ස්ථානගතවෙන්න කියලා. ඔබ අවංකව ම සෝවාන් එලයට පත්වුණා නම් ඔබට ලැබුණා වූ එලය ගැන බෝඩිලැලි ගහගන්න

යන්නේ තැහැ. ඔබ දුකල කිබෙන්නේ රුපයේ අනිත්‍යාචාරය; වේදනාවේ අනිත්‍යාචාරය. රුපය අනිත්‍යයි කියලා දුක්ක කෙනා රුපය ඔසවා තබන්න උත්සාහ ගන්නේ තැහැ. වේදනාව අනිත්‍යයි කියල දුක්ක කෙනා වේදනාව තුළ මූසපත්වෙන්න යන්නේ තැහැ. අවබෝධය කියන්නේ හිස්වීමක්, පුරවාගැනීමක් නො වෙයි. අවබෝධය කියන්නේ විශ්වාසයක්, මංමුලාවීමක් නො වෙයි. අවබෝධය කියන්නේ නිහඩනාචාරයක්, සටන් පායයක් නො වේ. අවබෝධය කියන්නේ ආරය අෂ්ටාංගික මාරුගයේ එලයක්. මෙහෙයුමක අවසානයක්, ස්ක්‍රීක ප්‍රතිඵලයක් නො වෙයි.

ලෝකයේ ස්වභාවයෙන් ලෝකය තිබුණාදෙන්. පිංචත් ඔබ ලෝකය උපේක්ෂාවෙන් පිළිගන්න

දැන් ඔබට සිතෙනවා, ඔබ සිතන්නට පටන් ගන්නවා, ඔබ මේ ලෝකයට පැමිණියේ අරමුණක් උදෙසා ම දි කියලා; ඔබට මේ කළුණාණීතු ආශ්‍ය ලැබුණේ, ඔබට මේ නිවත් මාර්ගයට අදාළ ධර්මය ඇසෙන්නේ, හේතුවක් නිසා ම දි කියලා. කුසලයෙන් පරිපූර්ණ සිත විනිවිද දැකිමේ ගක්තිය ඇතිකොට දෙනවා.

දැන් ඔබට සිතන්න පුළුවන්, ඔබ ලෝකයට පැමිණියේ කාරණා තුනක් නිසා ය කියලා. මේ කාරණා තුන ම අපේ ජීවිතය තුළ සැගවිලයි තිබෙන්නේ. එම කාරණා තුන තමයි, එක්කේය් මරණීන් පසු සුගතියට යන්න, එක්කා මරණීන් පසු දුගතියට යන්න, එක්කා සුගතියත් දුගතියත් දෙක ම අනිත්‍ය වශයෙන් දැකලා භව නිරෝධය දෙසට යන්න.

හිසුවගේ ගිහි ජීවිතය තුළ මේ පළමු කාරණා දෙක ම සැගවී තිබෙන බව හොඳින් දැක්කා. හිසුවගේ ගිහි කාලයේ දී දුගතිය කියන දිගාවටත් ජීවිතය ගමන් කරල තිබෙනවා. ඒ වගේ ම දි, ජීවිතය සුගතිය කියන දිගාවටත් බොහෝ ම වේගයෙන් ගමන් කරල තිබෙනවා. තමුත් හිසුවට දැක්ඟාවය තිබුණා, සුගතියෙන් දුගතියෙන් අනිත්‍යභාවය දැකිමින් නිවිමේ මාර්ගයට අවතිර්ණ වෙන්න.

මෙය සටහන් තබන මොහොතේ හිසුවට සිතෙනවා, හිසුවට පෙර ජීවිතයේ දී නතර කළ තැනක් තිබුණා. මේ

ඡීවිතයේ කුසලයේ බලවත් භාවය නිසා ම පෙර ඡීවිතයේ තතර කළ තැන ගක්තිමත් ව මතු කරගත්තා. කළයාණ මිතු ආගුර නිසා ම, සද්ධරමය ගුවණය නිසා ම ඇති කරගත් සංසාරවිය, හිසුවට හව නිරෝධය දෙසට ඇති පාර ම පෙන්වුවා. එහෙම නම් පිංචත් ඔබ දකින්න යිනේ, ඔබ තුළ මේ පාරවල් තුන ම සැගවිලා තිබෙනවා ය කියලා. ඒ නිසා බොහෝ ම පරිස්සමින්...! සුගතිය, දුගතිය කියන මංතිරු දෙක ම එක සමාන්තරවයි ගමන් කරන්නේ. පොඩි බැරිවෙවිව තැන දී වැරදි ගමනාන්තයට වැටෙන්න පුළුවන්. එම නිසා අරමුණු කෙරෙහි හොඳින් සිහිය පිහිටුවා ගන්න. ලෝකය නිවැරදි වෙන තෙක් ඔබ බලා සිටින්න එපා. වහවහා ඔබ නිදහස් වෙන්න. මතවාද, දෘශ්ම්‍ර, විතරක බහුල ලෝකයක් මේක. බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරනවා, අතුල කියන උපාසකතුමාට, “පිංචත් අතුල, නිශ්චලිද ව සිටින විචත් බනිනවා. වැඩිපුර කතා කරන විචත් බනිනවා. ප්‍රමාණයට කථා කළත් බනිනවා. මේ ලෝකය අතිතයේ ඉදිල ම ඔහොම තමයි” කියලා. “එම නිසා පිංචත් අතුල, ලෝකයේ ස්වභාවයෙන් ලෝකය තිබුණාදෙන්. පිංචත් ඔබ ලෝකය උපේක්ෂාවෙන් පිළිගන්න ස්වභාවයට එන්න” කියලා. පිංචත් ඔබ ලෝකය යන දිඟාව ප්‍රශ්නයක් කරගත්තා එපා. ඡීවිතය තැමති තැවෙශ පිරිලා තිබෙන විතරක, දෘශ්ම්‍ර, මතවාද වතුර ඉවත දමන්න. වතුර හිස්වූණ තැව හරි සැහැලැලුයි, නිවනට ඔබව යොමුකරනවා කියලා බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරනවා.

සංසාර බිය දකින පිංචතා රුපය කෙරෙහි තිබෙන තෘප්ණාව ක්‍රමානුකුලව අඩු කරගත්තවා. අනුන්ගේ දෙය තමන්ගේ කරගෙන එය දුක් විදින්නේ නැහැ. අතහැරීම ගැන කථා කරන විට සමාජයේ සමහර පිංචත්තා ලොකු බියක් දකිනවා. එක් මහත්මයෙක් හිසුවගෙන් ප්‍රශ්නයක් ඇසුවා, “ඔබ වහන්සේ අතහැරීම ගැන දේශනාකරනවා. ඔබ වහන්සේ කියන විදිහට අතහැරීමට ගියෙක් රට ජාතිය ආගමට කුමක් වේවි ද” කියලා. ඒ වෙලාවේ එම පිංචතාට හිසුව දුන් පිළිතුර වුයේ “මහත්තයෝ, මගධ රාජ්‍යයේ රජකම් කරපු බිම්බිසාර රජතුමා සෝවාන් එලය

අවබෝධ කරගත් රජකෙනෙක්. බිම්බිසාර රජතුමා සේවාන් එලයට පත්වුණාය කියලා, මගධ රාජ්‍යය අතතුරට පත්වුණේ නැහැ, මගධ රාජ්‍යය තව දුරටත් රකුණා මිසක්. විශාලා උපාසිකාව සේවාන් එලයට පත්වෙන්නේ ලමා වයසේ දී. එහෙම ලමා කාලයේ දී සේවාන් එලයට පත්වුණාය කියලා විශාලාවගේ සිටුසම්පත් අහිමි වුණේ නැහැ, ඒවා තවදුරටත් වැඩුණා මිසක්. එම නිසා මිල්‍යාමතවලට එලැමැන්න එපා. අපේ මෝහබරිත අදහස්වලට වගකියන්න උතුම් ධර්මය බැඳීල නැහැ.”

කාලය වේගයෙන් ගෙවිලා යනවා. කාලය ගෙවියන වේගයෙන් ම සංස්කාරත් ගෙවියනවා. සංස්කාර ගෙවියන නිමෙෂයේ දී ම අලුතින් සංස්කාරයන් අපි රස් කරගන්නවා. ගෙවියාමත් සමගම හටගැනීමත් සිද්ධවෙනවා. මෙන්න මේ ගමනයි අපි කෙටි කරගන්න ඕන. පිංචත් ඔබ රට, ජාතිය, ආගම අතහැරින්න අවශ්‍ය නැහැ. ඒවා වෙනස් වෙන බව දකිනින් ඒවා ආරක්ෂා කළා. උතුම් ධර්මය තුළින් නො වෙනස් වන දෙයක් නැති බවට ලැබූ අවබෝධයෙන් වෙනස් වෙන දේවල් කෙරෙහි අසීමිත ආගාවක් ඇති කරගන්නේ නැහැ. අපි හිතනවා අපි අතහැරිම පුරුදු කළාත් ලෝකය හිස් වෙයි කියලා. පිංචත් ඔබ අතහැරිම පුරුදු කළාය කියල ලෝකය හිස් වෙන්නේ, අඩු වෙන්නේ නැහැ. ඔබ අතහරින දෙය අල්ලාගැනීමට මුළු ලෝකය ම බලා සිටිනවා. හිසුවගේ ගිහි ජීවිතයේ දී හිසුව අවබෝධනමක කළකිරීම තුළ යම් දෙයක් අතහැරියා ද, ඒවා සැම දෙයක් ම ලෝකයා කැමැත්තෙන් තරගකාරීව අල්ලාගත්තා. හිස් වීමක් නැහැ, තව තව පිරියාමක් මිසක්. එම නිසා රට, ජාතිය, ආගම රකින්න ඉපදුණු අය රට, ජාතිය, ආගම ආරක්ෂා කරාවී. මේ ජීවිතයේ දී සතර අපායෙන් මිදීම උදෙසා ඉපදුණු අය ධර්මාවබෝධය දෙසට ගමන් කරාවී. පෙර කී පිංචතුන්ලා විසින් රකින රට, ජාතිය, ආගම තුළ ප්‍රයෝගනයක් ගැනීමටත් පිරිසක් සිටිය යුතු යි. අපි ඒ එලප්‍රයෝගන අරගනිමු. එවිට එය රට, ජාතිය, ආගම රකින පිංචතුන්ලාට ද මහත්වා මහානිස්ස පිංකමක් වනු ඇත.

අනිතයයි කියන වචනය, අතහැරීම කියන වචනය අන්තවාදීව අල්ලාගත්තොත් එය මබට පිඩාවක් වෙනවා. අපි ධර්මය අන්තවාදීව අල්ලාගෙන ප්‍රශ්න ඇති කර ගත්තවා නම් එය ධර්මයේ වරදක් නො වෙයි. ‘අතහැරීම’ කියන වචනය අන්තවාදීව ජීවිතයට එකතු කරගත් ස්වාමීන් වහන්සේ නමක් පිළිබඳව මතකය හිකුතුවට මේ මොහොතේ ඇතිවෙනවා.

උන්වහන්සේ වැඩිහිටි ස්වාමීන් වහන්සේ නමක්. ඩුදකලාව සිටිමට තමයි වඩාත් ප්‍රියකලේ. එම ස්වාමීන් වහන්සේ තුන්සිවුරත් පාතුයත් පමණයි පරිහරණය කළේ. කල්පාණමිතු ඇසුරට නො ගිය නිසා ම ඩුදකලාවේ සිටියදී උන්වහන්සේගේ සිතේ විතර්කයක් ඇතිවෙනවා. ඒ විතර්කය තමයි තමා දරාගෙන සිටින තුන්සිවුරත් පාතුයත් කියන්නේ අල්ලාගැනීමක්. මම තුන්සිවුරෙනුත් පාතුයෙනුත් නිදහස් වෙන්න ඕනෑම කියලා. ඒ කියන්නේ ලොවිතුරා බුදුරජාණන් වහන්සේගේ ඉගැන්වීම්වලටත් එහා ගොස් අන්තවාදීව සිතන්න ගත්තා. අවසානයේ දී උන්වහන්සේ තුන්සිවුරත් පාතුයත් අතහැරුලා පසුගිය කාලයේ ඉන්දියාවේ තිගන්යි ආග්‍රාමයක අමුඩායක් පමණක් ඇඳුගෙන තිගන්යි වෘතයක් රකිනවා.

බලන්න, අන්තවාදී අතහැරීමක ගෝකාන්තය; එය මොන කරම් මෝහ මූලික ද කියලා. තුන්සිවුරෙනුත් පාතුයෙනුත් නිදහස් වූණා. මිල්‍යාදාෂ්ටීයේ අගාධයට වැටුණා. බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරනවා, සොරක් කව සොරෙකුට දරුණු විපතක් කරනවාට වඩා, තරහකාරයෙක් තවත් තරහකාරයෙකුට දරුණු විපතක් කරනවාට වඩා, මිල්‍යාදාෂ්ටීයේ පිහිටි සිත තමාට දරුණු විපතක් ඇති කරනවාය කියලා.

මල් සොයන මාලාකාරයෙක් ලස්සන මල් සොයමින් ගස් වටේ යනවා වගේ, මිල්‍යාදාෂ්ටීයේ වැටුණු පුද්ගලයා විතර්ක, දාෂ්ටී, මතවාද පසුපස ම යනවා කියලා; මෙවැනි මතිසුන් නිදාගෙන සිටියදී මුහුද ගොඩගලා ඔවුන්ට මුහුදට ගසාගෙන යනවා වගේ, විනාශය කරා ම යනවා කියලා. එම නිසා බුදුරජාණන් වහන්සේ

දේශනා කර ඇති උතුම් ධර්ම කාරණාවලට වැරදි අර්ථකථනයන් දීම බරපතල පාපයක් වෙනවා; මිච්චාදාශ්ටේයට අතවැනීමක් වෙනවා.

අනිත්‍යයන් අත්හරීමන් යනු අන්තවාදයක් නො වේ

ධර්ම දේශනාවක් අවසානයේදී පිංචත් තරුණයෙක් ප්‍රශ්නයක් විමුදුවා, “හාමුදුරුවන් කියනවා මේ මෙසයන් අනිත්‍යයි, මේ මල් පෝච්චියන් අනිත්‍යයි, මේ කෝච්චයන් අනිත්‍යයි, මමන් අනිත්‍යයි, ඔක්කොම අනිත්‍යයි.... මෙහෙම හිතලා අපි කොහොමද ජ්වත්වෙන්නේ” කියලා.

මේ මහත්ත්‍යය යම්කිසි ආවේගයකින් මේ ප්‍රශ්නය ඇසුවේ. ඒ මහත්ත්‍යය කුළ මේ උතුම් අනිත්‍ය ධර්මය කෙරෙහි යම් හාස්‍යයක් ඇතිවෙලා තිබුණා.

බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරනවා, මම ඔබලාට කාමයන්ගේ රැඡයන්ගේ ආදිනවයන් දේශනා කරන්නේ, කාමයන්ගෙන් වෙන්වෙලා ජ්වත්වෙන්න කියලා. එසේ කියන්නේ පිංචත් ඔබ කාලා, ඩේලා, හොඳින් ජ්වත්වෙනවාට ඇති අකමැත්ත නිසා නො වේ.

මේ කාමයන් අපිව දුකට ම සි ඇද දමන්නේ; නිවන් මාරුග යෙන් ඇතුතු ම සි ඔබව රැගෙන යන්නේ. ඒ නිසා ම සි බුදුරජාණන් වහන්සේ කාමයේ ආදිනවයන් ගැන ඒ තරම් දේශනා කරන්නේ.

බුදුරජාණන් වහන්සේ කොතැනදිවත් හිනි පිංචතුන්ලාට දේශනා කරන්නේ නැහැ, කාමයන්ගෙන් සම්පූර්ණයෙන් ම බැහැරව ජ්වත්වෙන්න කියලා. සිල්පද ආරක්ෂා කරගෙන කාමයන් ඇසුරු කරන්න කියලයි බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරන්නේ.

බුදුරජාණන් වහන්සේ කොයි ම වෙලාවකවත් සෝච්චාන් මාර්ගය තුළ සිටින ගිහි පිංචතුන්ලාට සීමාව ඉක්මවා ගියාවූ තහංචි පනවා තැහැ.

පිංචත් ඔබ හිතන්න, ඔබ ගිහි තරුණයෙක්. ඔබ සද්ධිරුමය ගුවණය කරලා, සෝච්චාන් එලයට පත්වෙනවා. පිංචත් ඔබ සෝච්චාන් එලයට පත්වුණත්, ඔබ තුළ කාමරාග පරිසයන් තිබෙනවා. ඔබ කැමති නම් ඔබට ලබන සතියේ විවාහයකට යන්න පුළුවන්. සෝච්චාන් එලයට පත්වුණු ගිහි පිංචතා, පිංචතිය අවශ්‍ය නම් විවාහ වෙනවා. විවාහය කියන්නේ සිල්පද බිඳීමක් නො වේ. බලන්න, බුදුරජාණන් වහන්සේ අනිත්‍ය කියන ධර්මය කොයි තරම් ප්‍රායෝගික තැනකට ගෙනත් තිබෙනවා ද. ගිහි පිංචතුන්ලා උදෙසා මෙව්වර පැහැදිලි නිදහසක් ඔබලාගේ ගිහි ජීවිතය උදෙසා ලබා දී තිබියදී, සමහර පිංචතුන් අන්තවාදීව අනිත්‍ය කියන වචනය විවේචනය කරනවා.

එක් ගොරවතීය ස්වාමීන් වහන්සේ නමක් හිකුෂුවගෙන් විමසුවා, සෝච්චාන් එලයට පත් වූ හිකුෂුවක් කාමය උදෙසා, සිවුරු හැර යයි ද කියලා. සෝච්චාන් එලයට පත් වූ හිකුෂුවක් කවදාවත් කාමයන් උදෙසා සිවුරු හැර යන්නේ තැහැ. උතුම් උපසම්පදා හිකුෂුවගේ ආර්යකාන්ත ශිලය බවට පත්වෙන්නේ උතුම් ප්‍රාතිමෝක්ෂ සිලයයි. එම නිසා ගිහි පිංචතා සෝච්චාන් එලයට පත්වෙලා, විවාහයකට ගියත්, සෝච්චාන් එලයට පත් වූ හිකුෂුවක් කාමයන් උදෙසා සිවුරු හැර යන්නේ තැහැ. මොකද, එම ස්වාමීන් වහන්සේ ආර්යකාන්ත ශිලයෙන් පිරිපුරණභාවයට පත් වී ඇති නිසා.

ගිහි පිංචතුන්ලා අතහැරීම ගැන කථා කරනකොට, හොඳ උදාහරණයක් විශාලා උපාසිකාවගේ ජීවිත කථාව තුළ තිබෙනවා. දිනක් විශාලා සිටු දියණීය, පළදනාවක් ගෙල පැලුදෙගෙන බුදුරජාණන් වහන්සේ බැහැදුකීමට පූර්වාරාමයට ගියා. බුදුරජාණන්වහන්සේට වන්දනා කිරීමට පෙර, ඇය එම පළදනාව ගලවා අසල ඇති මේසයක් මත තබනවා. බුදුරජාණන්

වහන්සේ වන්දනා කර, ධර්මයන් ගුවණයකාට, ඇයට ධර්මය කෙරෙහි ඇති වූ ප්‍රීතිය නිසා ම තමන්ගේ ගෙල පළදුනාව පුර්වාරාමයේ අමතකකාටදමා සිටු මැදුරට යනවා. සිටු දියණිය සිටු මැදුරට පැමිණී පසු සේවිකාවකගෙන් අහනවා, “මිල මගේ ගෙල පළදුනාව රගෙන ආවා දී?” කියලා. සේවිකාව කියනවා, තමන් රගෙන නො පැමිණී බව. ඒ වෙළාවේ තමයි විශාලා සිටු දියණිය දුනගත්තේ තම ගෙල පළදුනාව පුර්වාරාමයේ අමතකට පැමිණී බව. ඒ වෙළාවේ ඇය තම සේවිකාවකට කියනවා, “මිල පුර්වාරාමයට යන්න. එහි ගොස්, යම් හෙයකින් මගේ ගෙල පළදුනාව ආනන්ද ස්වාමීන් වහන්සේ විසින් ආරක්ෂාව උදෙසා වෙනත් තැනක තබා තිබේ නම් නැවත එය ඉල්ලන්න යන්න එපා. එම පළදුනාව සංසයාට ම පුර්ජා වේවා කියලා සංසයාට පුර්ජා කොට එන්න. ගෙල පළදුනාව තබා තිබූ මේසය මත ම තිබූණාත් එය නැවත අරගෙන එන්න” කියලා.

ඉහත කථාව තුළ තිබෙනවා, සේවාන් එලයට පත්වුණ කෙනෙකුගේ අතහැරීමේ ස්වභාවය. ඇය තුළ කාමරාග, පටිස ධර්මයන් තිබෙන නිසා ඇය අලංකාර ගෙල පළදුනාවක් පළදිනවා. නමුත් ඇය දික්ෂයි, එය ඕනෑම ම මොඨොතක අතහරින්න. එය අහිමිවීම තුළ ඇය කිසි ම ගෝකයක් ඇති කරගන්නේ නැහැ.

නැවත වතාවක් විශාලා සිටු දියණිය සිය කොටී ගණනක් වටිනා මහලිය පළදුනාව විකුණා, පුර්වාරාමය ගොඩනගලා, එය මහා සංසරත්ත්වයට පුරා කරලා, බුදුරජාණන් වහන්සේ පුමුබ මහා සංසරත්ත්වය පුර්වාරාමයට ගෙවැදීමේ ප්‍රීතියට, තම දරු ම්‍රූණුබුරන් ද සමගින් තුවු ගී කියමින් පුර්වාරාමය තුළ සතුවූ වුණා. හික්ෂුන් වහන්සේලා විශාලා සිටු දියණියගේ මෙම හැසිරීම දකළා, බුදුරජාණන් වහන්සේට සැලකාට සිටියා, විශාලා සිටු දේවීයගේ පිත කිපිලද කොහොද, ඇය උමතුවෙන් හැසිරෙනවා කියලා. ඒ වෙළාවේ බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරනවා, විශාවගේ පිත කිසිවක් වෙළා නැහැ. ඇය ගොතම සම්මා සම්බුද්ධ ගාසනයේ අගු දායිකාව කියන උතුම් තනතුර ලැබේමේ සතුවයි භක්ති විදින්නේ කියලා.

දැක් මාලාකාරයෙක්, මල් මාලයක් ලස්සනට ගොතන්නාක් මෙන්, දක්ෂයා පිං සිදුකරගෙන සතුට ලබනවා කියලා බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරනවා. ඉහත කාරණා තුළින් පිංචත් මෙට දැකින්න පූජවන්, යම් ගිහි පිංචතෙක් සෝච්චන් එලයට පත්වුණාය කියලා තමා පළදින රන්, රිදි, මාල, වළුපු අතහරින්ට උවමනා නැහැ. පිංචත් ඔබට ලස්සනට, තමන්ට ගැළපෙන පරිදි ඇදුපැළදුගෙන මගුල් ගෙදරක යන්න බැරි කමක් ලැබෙන්නේ නැහැ. ඔබ මේවා පරිහරණය කරමින් ඒ කෙරෙහි ඇති තාෂ්ණාවයි හිනකරගත යුත්තේ.

විවෘත වූ දහමක කුමන ප්‍රශ්න ද? කුමන පිළිතුරු ද?

පිංචත් ඔබේ අතින් අල්ලාගෙන මේ ගමන යන්න කෙනෙක් තැහැ. මේ සටහන් තබන හික්ෂුව අතික් ස්වාමීන් වහන්සේලා වගේ ම ධර්ම මාර්ගයේ දී යම් අත්දැකීමක් ලැබුවා වගේ ම සැයැවීමකින් තොරව එය මේ සටහන්වල සඳහන් කරලා තිබෙනවා. මේ හික්ෂුවට කළ හැක්කේ එපමණයි. එම නිසා පිංචත් ඔබ 'මබේ' අතින් ම අල්ලාගෙන ධර්ම මාර්ගයේ පෙරට යන්න. ඒ කියන්නේ සතිය, සිහිය තුළින් විදිම් සොයන සිත විදුරුගනා ඇශානයෙන් අල්ලාගෙන පෙරට යන්න කියන කාරණය යි. ඔබේ අත ඔබට අතහැරුණෙන් අනුන් අත් සියයක් දිගු කළත් ඔබට ඉන් ඇති එලයක් තැහැ. මෙසේ පෙරට යනකොට ඔබට මුලින් ම හමුවෙන්න ඕනෑම්, සප්ත බොජ්කංග කියන ධර්මයන්. මෙතැනදී තමයි පිංචත් ඔබට සහතිකයක් ලැබෙන්නේ, ඔබ තුළින් ම ඔබ තිවැරදි බවට, ඔබේ මාර්ගය අර්ථවත් බවට. අනුන් නෙමෙයි ලකුණු දුන්නේ. ඔබ තුළින්මයි ලකුණු ලැබුවේ. පිංචත් ඔබ තුළින්ම ඔබට ලකුණු ලැබුණත්, ලකුණු ලැබුණාය කියන කාරණයෙන් පැහැදිලිවෙන්නේ එතැන තරගයක් තිබෙනවාය කියන කාරණය යි. තරගයක් තිබෙනවාය කියන කාරණයෙන් පැහැදිලි වෙන්නේ එතැන ජය, පරාජය තිබෙනවාය කියන කාරණය යි. ජය, පරාජය තිබෙනවාය කියන කාරණය තුළ පැහැදිලි වෙන්නේ එතැන ඇලිම, ගැටීම තිබෙනවාය කියන අර්ථය යි. එහෙමනම් පිංචත් ඔබ මේ ලකුණු ලැබෙන තරගය ද අත්හැරිය යුතු යි. එය කළ හැක්කේ ඔබ තුළ හේතුව්ල ධර්මයන් තුළින් වැඩින සප්ත බොජ්කංග ධර්මයනුත් අනිත්‍ය වශයෙන් දැකීමෙනුයි.

සතිය ද, ධර්මවිජය ද, වීරය, එස්සද්ධි, ප්‍රිති, සමාධි, උපේක්ෂා ධර්මයන් ද අනිතා වශයෙන් අවබෝධකාට ගනිදි ඔබ තුළ හේතුවේ ධර්මයන්ට අනුව වැඩින්නේ ප්‍රයාව සි. ප්‍රයාව යනු සම්මා සම්බුද්ධ ඇකෝයේ ඔබ උපන් බවට ඔබට ලැබෙන විශ්වාසය සි. එම විශ්වාසය ලැබෙනුයේ ද ඔබ තුළින් ම ය. එසේ නම් ඔබ නැමති ආශ්චර්යවන් පුද්ගලයා තුළ සැරැවී ඇති අයෝමය ධර්ම ගක්තිය ආර්ය අඡ්ටාංගික මාර්ගය තුළින් ම පිංත් ඔබත් මතුකොටගන්න. මමත්වයේ කුණුහැව සනහාවයට පත්කරන නිතා සංයාව, සතර සතිපට්ධාන ධර්මයන් උපයෝගීකාට විනිවිද දකින්න.

මේ සටහන කියවන, ධර්මය කෙරෙහි උනන්දුව අඩු, ජීවිතය ආස්සාදයක් කරගත් පිංතෙකුට, පිංතියකට "මේ තරම් ලස්සන, සුන්දර, තාරුණ්‍යයෙන් පිරුණු ජීවිතය දෙස ඇයි අපි අසුබවාදීව බලන්නේ" කියලා සිතෙන්න ප්‍රාථමික බැඳුවහම නම් ලස්සන තමයි. නමුත් පිංත් ඔබ ම සිතන්න, සුවද විවුත්, ප්‍රවුත්, ඇඹුම්පැලඹුම්, දත් මැදීම්, නැම, ඇග සේදීම් නැති වූණෙන් රුපයේ මොන ලස්සනක් ද?

මේ සටහන ලියන මොහොතේ හික්ෂුවට ජේනවා, කුටියට මදක් ඔබබෙන් මොනරෙක් පිළ් විද්‍යාගෙන නටනවා. 'සර සර' භඩ නගමින් විහිදුණු පිළ් එකිනෙක ගැටෙන භඩ හික්ෂුවට හොඳීන් ඇසෙනවා. මොනරා රගන රිද්මයට ම සෙබඩත් මොනරා වටා කුරකෙනවා. මේ සතුන් දෙදෙනාට හැඟීමක් නැහැ, හික්ෂුව අහලපහල සිටිනවා කියලා. මොකද, ඒ සතුන් රුපයෙන් හික්ෂුව හැඳිනුවත්, අරථයෙන් හඳුනන්නේ නැහැ. මේ මොනරත්, සෙබඩත් ආස්සාදයෙන් මත්වෙලා; හිරිමතප් ගැන දත්තේ නැහැ. ආස්සාදයේ කෙටි මිහිර, ආදීනවයේ ප්‍රමාදීනාවයට පාර හෙළිකර දෙනවා, දෙදෙනාට ම. තව රික දිනකින් සෙබඩ බිත්තර දමාවි. රට පස්සේ බිත්තර රකිවි. රට පස්සේ පැටවි එළියට එළි, පැටවුන් පෝෂණය කරාවි, කෙටි ආස්සාදයක දිග ආදීනවය පෙනෙනවා තේ ද?

මේ මොනරා කිවොත් 'මම ලස්සනය' කියලා සැබැවින් ම සාධාරණයි. මොකද, එම සතා සූච්චං විලුවුන්, ඇඳුම්පැලදුම්, නැම් ඇග සේදීම්, දත් මැදීම් කිසි ම දෙයක් කරන කෙනෙක් නොවෙයි. නමුත් සැබැවින් ම ලස්සනට ජේතවා. ලස්සන තිබෙන්නේ රුපය තුළ නො වෙයි, රුපය කෙරෙහි සකස්කොටගත් තෘප්ත්‍යාව තුළ යි. රුපයට ඇති තෘප්ත්‍යාව අඩුකරගන්න. එවිට ඔබට රුපය අසුඩ දෙයක් වශයෙන් පෙනෙන්වී. මේ ස්ත්‍රී පුරුෂ මිනිස් රුපය, යමෙක් ලස්සනය කියලා කියනවා නම්, සුදුක දිව්‍ය තලවල වැඩසිටින දිව්‍යාංගනාවන්, දෙවියන්ගේ දිව්‍ය රුපවල අසිරිය, රිද්මය, ලාලිත්‍යය, කාන්තිය වර්ණනා කිරීමට භාවිතා කළ යුතු වචනය මොකද්ද කියන්න හික්ෂුවට තේරෙන්නේ නැහැ. හැබැයි ලොවිතුරා බුදුරජාණන් වහන්සේට නන්ද ස්වාමීන් වහන්සේ ප්‍රකාශ කළ කාරණය මෙතැනදී වැදගත් වෙනවා. "ස්වාමීන්, භාග්‍යවතුන් වහන්ස, දිව්‍ය තලයේ දිව්‍යාංගනාවන්ගේ අසිරිය දුටු මට ජනපද කලුයාණිව පෙනෙන්නේ පිවිවී ගිය හේතුක සිටින වැදිරියක් වගේ ය" කියලා. පිංත් ඔබ හික්ෂුව සමග අමනාප වෙන්න එපා, මෙහෙම සටහන් කළාට. ඔබ අමනාප විය යුත්තේ ඔබගේ ම දාෂ්ටීමය දුර්වලතාවයන් සමගය. මේ දාෂ්ටීමය දුර්වලතාවයන් බිඳුණු තැනදී, නන්ද ස්වාමීන් වහන්සේත් පසුව ජනපද කලුයාණියන් දෙදෙනා ම පසුව භව නිරෝධය සාක්ෂාත් කරගන්නා.

ලොවිතුරා බුදුරජාණන් වහන්සේ නන්ද ස්වාමීන් වහන්සේ උදෙසා අනුගමනය කළ ඉහත උපතුමය, පිංත් තරුණ ඔබට ප්‍රාගක් ප්‍රයෝගනවත් වේවී. එම තිසා ඔබ තුළ වීරය මදනම්, රුපය කෙරෙහි තෘප්ත්‍යාව වැඩි නම් දිව්‍යතලයේ අසිරීමත්, දිව්‍යාංගනාවක් ලබනවාය, වෙනවාය කියන කාරණය වෙතනාවක් කොටගෙන භාවනා කරන්න. අල්ලාගත්තත්, අල්ලාගත්තේ අසිරීමත් දිව්‍ය ජ්විතයක් නො. උදය සවස කුණු පිටකරන, ගදහන මත්‍යා ගේරයක් නො වෙයි නො. සියල්ල අතහැරීම උදෙසා, අල්ලාගැනීමට අවශ්‍ය තැන් වෙනොත් එවා අතහැරීමට කළබල නො වන්න. භාවනාව තුළින් ඔබ ලබන සතිය, සිහිය සුදුසු තැනදී සුදුසු දෙයින් ඔබව දැනුවත් කරාවී.

තෙරුවන් කෙරෙහි විශ්වාසයෙන්, වීරයෙන් යුතුව දුකින් මිදිමට ඔබ නැගී සිටින්න. දුකින් මිදිම උදෙසා එක ම දෙයයි ඔබ නැති කරගත යුත්තේ. ඒ, රුපය කෙරෙහි ඇති තෘප්තාව යි. සියක්දහසක් දේවල් නිරතුරුව සිතන පිංචත් ඔබ ඒ සියල්ල ගැන සිතීම මොහොතක් නවතා, තෘප්තාව නාමැති එක ම කාරණය ගැන සිතන්න. එවිට ඔබට පෙනෙල්, සියක්දහසක් දේවල් අපි සිතන්තේ තෘප්තාව නිසා ම ය කියලා. ඔබ තුළ ඇතිවන සිතිවිලි නිරතුරුව ම ඔබේ පාලනයට ගන්න. සිතිවිලි අයාලේ යන්න ඉඩ දෙන්න එපා. අයාලේ යන සිත නිරතුරුව ම කාමයේ ආස්ථාදය දෙසට ම ය ඇදී යන්තේ. එම නිසා දුවන සිත, අරමුණ උදෙසා ඔබේ පාලනයට ගන්න. පාලනය කරගන්නා වූ සිතෙන් ඔබ වැඩිමට බලාපොරෝත්තුවෙන හාවතා අරමුණ මෙතෙහි කරන්න. සතිය, සිහියයි දැන් ඔබ තුළ පවතින්තේ. පිංචත් ඔබ වවනවල තේරුම සොයන්න යන්න එපා. වවන කියන්තේ විවාර, විතරක. විවාර, විතරක තමයි ඔබට සමාධියෙන් ඇත් කරන්තේ. ඒකෙන් අදහස් වෙන්තේ විවාර විතරක අයිති මාරයාට බවයි. ධර්ම මාරුගය තුළ ගමන් කරන ඔබ කිසිවිටෙකවත් ප්‍රශ්න හෝ පිළිතුරු අතර සිරවෙන්න එපා. විවෘත වූ ධර්මයකුයි බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කර තිබෙන්තේ. එම නිසා නැති ප්‍රශ්නයක් ඔබ ඇති කරගතහොත් මිසක්, ප්‍රශ්න තිබෙන්න විදිහක් නැහැ. ප්‍රශ්නයක් නැති තැන පිළිතුරක් කෙසේ පවතින්න ද? නිවීම කියන්තේ ප්‍රශ්නයක් හෝ පිළිතුරකට ලක් නො වන උතුම් අවබෝධයක්.

පංච උපාදානස්කන්ධය කියන වවනයේ අර්ථයක් තිබෙනවා. එම තේරුම් පසුපස අපි පැවෙලමින් සිට පලක් නැහැ. මොකද, පංච උපාදානස්කන්ධයේ සැබැම අර්ථය අනිත්‍ය නිසා. මොනයම් හෝ වවනයක අර්ථයත් අනිත්‍ය යි. මොකද වවනයක් යනු පංච උපාදානස්කන්ධයක් ම නිසා. මේ සටහන් තබන හික්ෂුව කිසි ම අවස්ථාවක නිවීමේ මාරුගයේ දී කිසි ම වවනයක අර්ථයක් සොයන්න වෙහෙසුමේ නැහැ. වවනවල අර්ථ සොයන්න

කියන සිත අනිත්‍ය වශයෙන් දැක්කා පමණයි. එතැන ම සතියත්, සිහියත්, සමාධියත් සකස් වූණා. ඒවායේ අර්ථය සොයීන්න ගියා නම් සතියත්, සිහියත්, සමාධියත් ගිලිහි යන්න තිබුණා.

මේ ආත්මයේ පිංකම්වලින් පමණක් යැපෙන්නට හිතන්න එපා

අතාගතයේ ඔබට රට, ජාතිය නිසා, අමුදරුවන් නිසා සැබැවින් ම සතුව වීමට අවස්ථාවක් ලැබෙන්නේ නැහැ. මොකද, මනුෂ්‍යයාගේ පංච උපාදානස්කන්ධය ගිනිගන්නා විට ගිනි රස්නය මත සිසිලස සෙවීම විහිඝවක් වෙනවා. දුශ්කිල මාර්ගයන් කුළින් සකස්වෙන අකුසලයන් නිසා ම ගින්දර නිවාගැනීමේ මාර්ගය හැරියට ලෝකය දකින්නේ තවතවත් ගිනි අවුවා ගැනීමේ මාර්ගයක් ම යි.

පිංවත් ඔබ මේ ධර්ම මාර්ගයේ පෙරට එන විට ඔබ නිවැරදිව ඔබේ ගාස්තුන් වහන්සේ කවුද කියල හඳුනාගන්න ඕනෑ. අපේ ගාස්තුන් වහන්සේ ලොවිතුරා බුදුරජාණන් වහන්සේ ම යි. වෙනත් බාහිර පූද්ගල වරිත ඔබේ මාර්ගය කරගන්න එපා. ලොවිතුරා බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරනවා, පංචමභා ගංගාවන්ගෙන් කොතොක් ජලය ගළාගෙන ඇවිත් මඟාසාගරයට වැටුණත් මහසාගරය උතුරා තො යන්නේ යම් සේ ද, කොයි තරම් මනුෂ්‍යයින්, දෙවියන් නිවත් අවබෝධය කරා ගියත් ලෝකය ගිස්වෙන්නේ නැහැ කියලා. එම නිසා, පිංවත් ඔබ නිවත් මාර්ගයේ ගමන් කළාය කියලා කවදාවත් රට, ජාතිය, ආගම අනතුරට පත්වෙන්නේ නැහැ.

අපි මේ ලෝකයට ඇවිල්ල තිබෙන්නේ යම් කාරණාවක් උදෙසා ම යි. ඒ කාරණය තමා තුළ සැගවිලා තිබෙනවා. මේ, තමා තුළ සැගවිලා තිබෙන කාරණය මතුකර දෙන්නේ කුසලය සහ

අකුසලය තුළිනුයි. මේ කුසලය සහ අකුසලය තමා තුළින් මතුකර දෙන්නේ සත්පුරුෂයා සහ අසත්පුරුෂයා කියන පුද්ගලයන් දෙදෙනා විසින් මයි. බුදුරජාණන් වහන්සේ කෙරෙහි විශ්වාසයෙන් කලුෂාණම්තු ආගුය ම සොයාගෙන යන්න. කලුෂාණම්තු ආගුය තුළින් කුසලය ම ජීවිතයට එකතු කරගන්න. බුදුරජාණන් වහන්සේ දේනා, කරනවා කලුෂාණම්තු ආගුය සොයාගෙන යොදුන් දහස් ගණනක් වුව ද දුර යන්න කියලා; කලුෂාණ ම්තුයින් මූණගැසෙන්න, සද්ධර්මය ඉවණය කරන්න, එම කලුෂාණ ම්තුයින් අනුව ජීවත්වෙන්න කියලා. ජීවිතය තුළින් කුසල් පක්ෂය වැශේන විට අතිතයේ විපාක නො දී තිබු කුසල් ගක්තිය අයෝමය ගක්තියක් ලෙසින් මතුවී එනවා. යමෙක් අකුසල් පක්ෂය නම් වඩන්නේ, ඔහු තුළින් අතිත අකුසල් ගක්තියයි මතුකර දෙන්නේ.

අපි දක්ෂ වෙන්න ඕන, අතිත හවයන්හි දී විපාක නො දුන් කුසල් ගක්තිය මතුකරගන්න. විපාක නො දුන් අපමාණ කුසල් ගක්තියක් අපේ ජීවිත තුළ සැගවිලා තිබෙනවා. අතිතයේ සමහර බුද්ධේධ්‍යපාද කාලවල අපි ඉපදිලා ගොඩාක් කුසල් දහම් කරගෙන තිබෙනවා. සමහර සම්මා සමඛුද්ධ ගාසනවල දී අපේ ආයුෂ අවුරුදු විසිදාහයි, සමහර සම්මා සමඛුද්ධ ගාසනවල දී අපේ ආයුෂ අවුරුදු හතුපිස් දාහයි, හැටදාහයි.... ආදී වශයෙන් දීර්ස ආයුෂ අපි වින්දනය කර තිබෙනවා. මෙවැනි දීර්ස ආයුෂ වින්දනය කරපු කාලවල අපි ගොඩාක් පිංකම් සිදුකරගෙනත් 'ලපාදන පවිත්‍රය හමෝ' කියන ධර්මතාවය නිසා අපි සතර අපායන්ට වැටිලා තිබෙනවා. සතර අපායට වැටුණාට පසුව සතර අපායෙන් ගොඩ එමක් නැහැ. සතර අපායේ සත්වයන් තුළ ලෝහ, ද්වේෂ, මෝහ, අකුසල මූලයන් ම වැශේන නිසා සතර අපායේ කාලය ඉතා දීර්ස වෙනවා. මේ හේතුවෙන් කළා වූ පිංකම්වලට විපාක දීමට කුමයක් නැහැ. පිංවත් ඔබේ ජීවිත තුළ සැගවුණ මේ සියුම් තැන පිංවත් ඔබ නුවණීන් මතුකරග න්න දින. සතර අපායන්ට වැටීම නිසා අතිතයේ විපාක නො දී තිබෙන මේ කුසල් කන්ද ඔබ මතුකර ගත යුතු යි.

මේ ජීවිතයේ දී ඔබ සිදුකරගත් පිංකම්වලින් පමණක් යැපෙන්න උත්සාහගතන්න එපා. එය ඔබට ප්‍රමාණවත් මදි. විදුරශනා නුවණ මතුකරගන්න.

ඔබ විවේකිව සිරින වෙලාවට, භාවනා මනසිකාරයක් තුළ සිරින වෙලාවට අතිත අතිදිරිස සම්මා සම්බුද්ධ ගාසන පිංචත් ඔබ නුවණීන් මෙනෙහිකාට දකින්න. එම අතිදිරිස ආයුෂ වින්ද්‍යාය කළ කාලවල දී ඔබ සිදුකළා වූ අයෝමය පිංකම් මනසින් මතුකරග න්න. අතිත බුදුරජාණන් වහන්සේලාගෙන් සද්ධර්මය ගුවණය කළ හැරි සිහියට නාගාගන්න. බුදුරජාණන් වහන්සේලාට, පසේ බුදුරජාණන් වහන්සේලාට, රහතන් වහන්සේලාට සිවිපසය පූජාකළල සැටි සිහියට නාගාගන්න. අතිත සම්මා සම්බුද්ධ ගාසනවලදී හිකුෂු, හිකුෂුණී වශයෙන් පැවිදි උපසම්පදාව ලබා ගත කළ පැවිදි ජීවිත නැවත නුවණීන් මෙනෙහි කරන්න.

එම පැවිදි ජීවිත අර්ථවත් නො වීමට හේතු වූ කාරණා නුවණීන් දකිමින් ජීවත්වෙන්න. විපාක නො දුන් මේ කුසල් ගක්තිය පිංචත් ඔබ වර්තමානයේ මතුකරගන්න. මේ අතිත කුසල් ගක්තිය නුවණීන් මතුකරගැනීම තුළිනුත් වර්තමානයේ ඔබ කරන පිංකම් තුළිනුත් කුසලයේ අයෝමය ගක්තිය ඔබ මතුකරගන්න. මේ කුසලයේ අයෝමය ගක්තිය ඔබ තුළින් මතු වී පැමිණෙනවාය කියන්නේ ඔබ තුළින් තෙරුවන් කෙරෙහි සද්ධාව අයෝමය ලෙස වැඩිනවාය කියන කාරණය යි.

පිංචත් ඔබට මේ කුසල් ගක්තිය විදුරශනා නුවණීන් දැකීමට මාරුගය සකස් කරදෙන්නේ, තෙරුවන් කෙරෙහි සද්ධාව විසින් ම යි. ඔබ පසුබිම සකස් කරගන්න. විදුරශනා නුවණ කියන කාරණය ඔබ තුළ තව ම වැඩින්නේ නැතිනම් ඔබ කළබල වෙන්න එපා. ඔබේ අතිත කුසල් ගක්තිය කෙරෙහි විශ්වාසය ඇතිකරගන්න. වර්තමානයේ කුසල් තුළින් අතිත කුසල් ගක්තිය මතුකරගන්න. එසේ නො වූණහාත් මට තව ම පාරමී මදි කියන මෝහමුලික සිතුවිල්ලේ ගොදුරක් බවට ඔබ පත්වෙනවා.

සිහානවක් දැන් දෙන්න බැර ඔබ සේවාන් වීමට කළබල නො වන්න...

බුදුරජාණන් වහන්සේ යම් විනය කාරණාවක් දේශනා කළා නම්, එම විනය කාරණා දුර්වල කරගැනීමෙන් ලැබෙන විපාකයන් කවදාවත් අඩුවක් වෙන්තේ තැහැ. බුදුරජාණන් වහන්සේගේ පැනවීම් කවදාවත් කාලයට අනුව වෙනස් වෙන්තේ තැහැ. අපි ධර්මයෙන් බැහැරව යනකාට, අපේ හිත රවච්චාගෙන අමුතු ආරක්ෂාවක් ලෙසින් විනය කාරණාවන් ලිහිල් කිරීමට ගන්නා වූ උත්සාහයක් සමාජයේ තිබෙනවා. නමුත් බුදුරජාණන් වහන්සේ අතිතයේ යම් විනය කාරණාවක් පැනවුවා නම්, එම විනය කාරණා දුර්වල කරගැනීම තුළ, ලැබෙන ආදිනවය අදත් එදා මෙන් ම යි. විනය කාරණා ලිහිල් කරගත්තාට එහි ආදිනවයන් නම් ලිහිල් වන්තේ තැහැ.

හික්ෂුවට මේ තැනට එන්න උපකාරී වුණේ මේ අතිත කුසල් ගක්තිය ම යි. මේ කුසල් ගක්තිය හික්ෂුව මතුකරගන්නේ ගිහි කාලයේ පිංකම් සහ සමාජ සේවය කුළිනුයි. කොට්ත් ම අනුන්ව සතුවූ කිරීම කුළින්. තමා පැහැදිලි පැමිණෙන සේවාදායකයා තමා පැහැදිලි පැමිණෙන කිහිම මනුෂායක් වුව ද අවම තරමින් සිනාවකින් හෝ සතුවූ කිරීමට ඔබට හැකි නම්, ඔබේ සතුට අනුන්ගේ සැපය උදෙසා කැපකිරීමට ඔබ දක්ෂ නම්, එය තමයි ගිහි පිංචතාගේ අතහැරීම කියයෙන්නේ. අනුන් සතුවූ වෙනවා දැකළා එම සතුටින් ඔබේ ආධ්‍යාත්මය ගක්තිමත් කරගන්න. ඔබ වාඩ්වෙලා යන බස්රථයේ ආසනය අවශ්‍ය කෙනෙකුට පරිත්‍යාග කිරීමට ඔබ අකමැති නම් ඔබ සේවාන් එලයට පත්වෙන්න

කලබල වෙන්න අවශ්‍ය වෙන්නේ නැහැ. ඔබ සිතාවකින් තව කෙනෙක් සතුටු කරන්න අකමැති නම් ඔබ සෝච්චන් එලයට පත්වෙන්න කලබල වෙන්න එපා.

පිංකමක් සිද්ධ කරනවිට සැම මොහොතක ම එම පිංකම විවිත ආකාරයට සිද්ධ කරන්න. පිංකමක විවිතභාවය වැඩිවෙන්න වැඩිවෙන්න එම පිංකම අවසානයේ දී ඔබ තුළ ඇති වන අනිත්‍ය සංයුත්වන්ගේ ප්‍රමාණය වැඩිවෙනවා. පිංකම විවිත වෙන විට එම පිංකම සංවිධානය කරන පිංචතුන්ගේ ලෝහී සිතුවිලි නැතිවෙනවා. පිංකමේ විවිතභාවය දකින විට හික්ෂුවට මතක් වෙන්නේ, හික්ෂුව ගිහි කාලයේ සිදු කළ විවිත පිංකම්.

ගෙදරක සාංසික දානයක් තිබුණන්, පිරින් පිංකමක් තිබුණන් එය බොහෝ ම පිරිසිදුව, විවිතව සිදු කළා. මට මතකයි, මේ වසර විස්සකට විතර පෙරාතුව, මගේ තාත්තා මියගිය අවස්ථාවේ හත් ද්‍රව්‍යේ බණ පිංකමට ගෙදර වමේ තිබුණ මල් ගස්වලට පාට පාට බල්බිටැල් දැමීමා. මේක දැකළා බණ ගෙදර පැමිණී සමහරු මට කිවා බණ ගෙදරත් මගුල් ගෙදරක් කරගෙන කියලා. ලෝද්නාත්මක ස්වරූපයෙනුයි එය කිවේ. මට අවශ්‍ය වූණේ පිංකම විවිත ආකාරයෙන් සිද්ධ කරන්නයි. ඒ විවිත පිංකම දැකළා සත්පුරුෂ දෙවියන්, මනුෂ්‍යයන් කොයිතරම් සතුටුවෙන්න ඇති ද? ඒ සතුවින් මම මගේ ආධ්‍යාත්මය ගක්තිමත් කරගත්තා. ඒ විවිත පිංකම්වල එලය තමයි හික්ෂුව මේ මොහොත් භුක්ති විදින්නේ. එම නිසා හික්ෂුව භුක්ති විදින මේ එලය, ඒ ලැබුව මාර්ගය පිංචත් ඔබලාට වළක්වන්න හික්ෂුව යන්නේ නැහැ. එම නිසා කුමන පිංකම මහා සංසරත්තය අරමුණු කරගෙන සිදුකළත් එම පිංකම පිරිසිදුව, විවිත ආකාරයට සිද්ධකරන්න. එය ඔබට අයෝමය ගක්තියක් වෙනවා, නිවන් මාර්ගය මෝදු කරගැනීමට. තාම්ණාවෙන් දුරුවෙන මාර්ගය විවෘත කරගන්න.

නිවිම කියන්නේ විද්‍රෝහනාවේ පමණක් එලයක් තො වේ. විද්‍රෝහනා නුවණ සකස් කරගන්න කුසල් පක්ෂයේ අයෝමය

ඁක්තිය ඔබ තුළ මෝදුවෙන්න යිනා. මේවා එකිනෙකට බැඳීලයි තියෙන්නේ. අයෝමය කුසල් ඁක්තියේ පරිපූරණභාවයයි හික්ෂුවට විද්‍රෝහනා තුවනු සකස් කරදෙන්නට මාරුගය වුණේ.

මෙම සටහන ලියන්නේ ගිහි පිංචතුන්ලාට. එම නිසා ගිහි බැඳීම් තුළ සිටිමින් ම තුවණීන් මේ කාරණා ජීවිතයට එකතු කරගන්න ඇත. ගොරවණීය ස්වාමීන් වහන්සේලාටත් තව ම විද්‍රෝහනා තුවනු මෝදුකරගැනීමට ඁක්තිය ඩින නම් අපි උපකුම්ඩිලි විය යුතු යි. පිංචත් ඔබ උපකුම්ඩිලි නො වුණෙන්ත්, මට පාරම් මදිය කියන මූලාව තුළට කොටුවෙන්න පුළුවන්.

බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරනවා, දෙවියන්ට පිංචතුයයි, මත්‍යාංශයාටත් පිංචතුයයි, පැවිද්දන්ටත් පිංචතුයයි කියලා.

මෙතැනැදි පැවිදි පක්ෂය ඩින මතුකරගත යුත්තේ තමන්ට පැවරිලා තිබෙන වත තුළින්. එසේ නො වුණහොත් ස්වාමීන් වහන්සේලා ගිහි පිංචතුන් සම්බන්ධ කරගෙන පිංකම් සිදුකිරීමට ගිහිල්ලා උතුම් ශිලයට හානි පමුණුවා ගන්නවා. සිල්පද දුර්වල කරගෙන පිංකම් සිදුකරගෙන වැඩික් තැහැ. එය අනුවනු කියාවක්. 'වත' තුළින් ම යි පැවිදි පක්ෂය ඩින මතු කරගත යුත්තේ. වැඩිහිටි ස්වාමීන් වහන්සේලාට උපස්ථානය කිරීමෙන්, සිල්පද ආරක්ෂා කරගෙන ජීවත්වෙමින්, හික්ෂු සමාජය තුළ සමග සම්පන්නව ජීවත්වෙමින් කුසල් ඁක්තිය මෝදුකරගැනීමට හැකියාව තිබෙනවා. දාන ගාලාව, වැසිකිලි කැසිකිලි පිරිසිදු කිරීම, මළපෙන් ඇමදීම ආදිය තුළින් අපි තුළ කුසල් මූලයන් ඁක්තිමත් කරදෙනවා. තමන්ට වඩා බාල ස්වාමීන් වහන්සේලාට ප්‍රිය වවනයෙන් කරාකරන්න. අනුන් සතුවුවෙනවා දැකලා එම සතුටින් ඔබේ ආධ්‍යාත්මය ඁක්තිමත් කරගන්න. දායක පක්ෂයට ප්‍රිය වවනයෙන් කරාකරන්න. නමුත් දායක පක්ෂයේ ප්‍රතිචාරයන්ට බැඳී යන්න එපා, නිරතුරුව ශිලානුස්සතිය වඩුමින් ජීවත්වෙන්න. මොනම හේතුවක් නිසාවත් විද්‍රෝහනා තුවනු ඇතිකරගැනීමට

ශක්තියක් වෙන මේ කුසල් ගක්තිය දුර්වල කරගන්න එපා. මම කුසලයෙන් පරිපූරණ යයි තමා තුළ විශ්වාසයක් ඇතිවෙන තැනට සිතුවිලි ගක්තිමත් කරගන්න.

මෙතැනදී අමුතුවෙන් ඔබට කළයුතු දෙයක් නැහැ. ඔබ තුළ සැගවිලා තිබෙන දෙයයි ඔබ මතුකර ගතයුත්තේ. පිංචත් ඔබ දාන ගාලාවේ ප්‍රචික්කමක් සේදීමට අකමැති නම්, ආරාමයේ වැසිකිලියක් පිරිසිදු කිරීමට අකමැති නම්, රෝගී හික්ෂුවකට උපස්ථාන කිරීමට අකමැති නම් විදුරුගනාව ගැන කරාකිරීමට අප කළබල විය යුතු නැහැ. තව ගොඩක් කසල අපේ ආධ්‍යාත්මය තුළ තිබෙනවා, පිරිසිදු නො වී. කුසලය තුළින් ම සි මේ අපිරිසිදු කසල සෝදාහැරිය යුත්තේ.

ඔබ මේ කාරණාවන් මේ මොහොතේ හඳුනාගතහොත් මේ මොහොත ඔබේ ජීවිතයේ ලස්සන ම මොහොත වෙනවා; ඔබ ගක්තිමත් බවට ඔබ තුළින් ම විශ්වාසය ඇතිවෙනවා; හිනමානය ඔබ තුළින් දුරුවෙලා යනවා; ජීවිතයට අයෝමය ධරුම ගක්තියක් මතුවෙනවා. මේ විශ්වාසය ඇතිවෙන මොහොතේ ම ඔබ තුළ විදුරුගනා නුවණ ඇතිවෙලා. මොකද, ඔබ මේ විශ්වාසය ඇතිකරගන්නේ සංසාර බිය දකිමින්.

ඩර්මයට වැරදි අර්ථකථන දෙන්නේ කෙලෙස්වල ගොරෝසුකමින් ම ය

මබ ලෙස්කයට යන්න හැරලා, ලෙස්කය පසුපසින් යන්න. එවිට පිංචත් මබට ලොකු සැහැල්පුවක් දැනෙනවා. ලෙස්කය අල්ලාග තැනීමට යැම තුළින් ම සි අපි වෙහෙසට පත්වෙන්නේ. රුපයේ අනිත්‍යභාවය දකිනින්, කෙලෙස්වල තුනී භාවය ඇතිකරගන්න. සේවාන් එලයට පත්වුණ බිම්බිසාර රජතුමා මගධ රාජ්‍යය පාලනය කළේ, රුපයේ අනිත්‍යභාවය දැකිම තුළින් ඇතිකරගත් කෙලෙස්වල තුනීභාවය තුළින් ම සි. යම් පිංචතෙක් පැවිදි වෙනකාට හෝ උපසම්පදා වෙනකාට අසන සාම්ප්‍රදායික ප්‍රශ්නයක් තිබෙනවා. ඒ ප්‍රශ්නය තමයි “මබ රාජ හටයෙක් ද?” කියන කාරණය. රාජ්‍ය හමුදාවන්ට අයිති හටයෙක් ද යන්න විනය කාරණාවක් බවට පත්වෙන්නේ බිම්බිසාර රජතුමා තිසා.

වරක් බිම්බිසාර රජතුමාගේ රාජ්‍යයේ ප්‍රාන්තයක සෞරුන්ගෙන් ජනතාව පිඩාවට පත්වෙනවා. පුදේශය සාම්කාමි කිරීම සඳහා රාජ නියෝගයෙන් යුද හටයන් අදාළ පුදේශයට පිටතෙකාට හරිනවා. මෙහෙම යුද්ධයට ගිය දක්ෂ හමුදා තිලධාරීන්, ස්වාමීන් වහන්සේලාගෙන් බණ අහලා, අකුසලය කෙරෙහි බියවෙලා පැවිදිවෙනවා. බිම්බිසාර රජතුමාට දැනගන්න ලැබෙනවා, තම යුද සේනාවේ දක්ෂයන් පැවිදිවෙලාය කියන කාරණය. මේ හේතුව තිසා ම ප්‍රාන්තයේ සෞරුන්ගේ ගුහණය වැඩිවෙළයි තිබුණේ. බිම්බිසාර රජතුමා මේ ගැන බුදුරජාණන් වහන්සේට පැමිණිලි කරනවා, යුද්ධය සංසිද්ධන්න, පුදේශය ආරක්ෂා කරන්න යොමුකරපු හමුදාවේ හටයන් පැවිදි කිරීම වරදක්ස කියලා. යුද

සේනාවේ පිරිස් පැවිදි කිරීම නිසා, සොරුන්, මංපහරන්නන් දුඩ් ලෙස ප්‍රදේශයේ ජනතාව පිඩාවට පත්කොටගෙනයි තිබුණේ. මෙම කාරණාව ඇත්තක් බව දැනගත්ත බුදුරජාණන් වහන්සේ විනය කාරණාවක් පනවනවා, නීත්‍යනුකූලව රාජ්‍ය හමුදාවන්ගෙන් ඉවත් නො වූ කිසිවෙක් පැවිදි උපසම්පදා කිරීම තහනම් කරලා. මෙම විනය කාරණා පැනවෙන්නේ සේවාන් එලයට පත්වුණු බිම්බිසාර රජතුමා නිසා. මේවායින් පැහැදිලි වෙනවා, යම් ගිහි පිංචතෙක් සේවාන් එලයට පත්වුණාය කියලා, එට අදාළ ධර්මය ලෝකයට දේශනා කළාය කියලා, රට, ජාතිය, ආගම අනතුරට පත්වෙන්නේ නැහැ කියන කාරණය. අපේ කෙලෙස්වල ගොරේසුකම නිසා ම අපි ධර්මයට වැරදි අර්ථකථන දෙනවා.

හොඳයි, තාරකයි දෙක ම ලෝකයේ තිබෙනවා. දුකයි, සැපයි දෙක ම ලෝකයේ තිබෙනවා. හොඳ ගැන පමණක් කරා කරන්න බැහැ. තාරකත් ලෝකයේ ම කොටසක්. ඒ වගේ ම යි, නිවන ගැන කියන ධර්මයක්ත්, හවය ගැන කියන ධර්මයක්ත් ලෝකයේ තිබෙනවා. මේවා එකිනෙකට බැහැරව ලෝකය ගැන කරා කරන්න බැහැ. එම නිසා උතුම නිවීමේ මාරුගය ගැන කරා කිරීමේ අයිතියක් ලෝකයට තිබිය යුතු යි. උතුම නිවන් මාරුගයේ දී අපේ ගාස්තාන් වහන්සේ, ලොවිතුරා බුදුරජාණන් වහන්සේ ම බව මතකොටගන්න අපි දක්ෂ වෙන්න යින.

අද උදේ පිණ්ඩාතයේ වඩිනකොට හොඳට ම වැහැරිගිය ගරිරයකින් යුත් එළදෙනක් මහජාරට යාබද්ධ ඇති වැවි පිටියේ බිම වැටී දැයලනවා. ඒ එළදෙනගේ අත්පා ගැහෙනවා. පෙබරවාරියේ කර්කර ඉඩ්බිරයේ කටුකහාවය, වැහැරිගිය එළදෙනගේ ගරිරයේ ස්වභාවයෙන් ඉතා අර්ථවත්ව මතකොට දෙනවා. සත්වයාගේ අකුසල් මෝදුකොට විපාකයන් සලස්වන්න, මේ කටුක, වියලි පරිසරය බොහෝ ම සම්පහාවයෙන් උපකාර කරනවා. තවම පෙරවරු 8.00ට වත් නැහැ. හිරුගේ තද හිරුයස්, කාටත් සම සේ විපාකයන් විදිමට සලස්වනවා. හිකුව පිණ්ඩාතයේ වැඩිමකොට, තැවත කුරියට වඩිනකොට එම එළදෙනගේ

අයිතිකරු එළදෙනව සොයාගෙන ඇවිත්. එළදෙනගේ වැහැරුණු ස්වභාවය සමඟ බලනකාට එළදෙනගේ අයිතිකරු බොහෝම පෘෂ්ඨීමත් කෙනෙක්. ඔහු බිම වැට් දගලන එළදෙන ලගට ඇවිත් බිම වැට් දගලන එළදෙනගේ වලිගයෙන් අල්ලා වේගයෙන් කැරකෙවිවා. එම පෘෂ්ඨීමත් මනුෂ්‍යයාගේ ගරිර ගක්තිය නිසා, හිසුව හිතුවේ ඒ වැඩෙන් එළදෙනගේ වලිගය කැඩේවි කියලා. ඒත් එහෙම වුණේ නැහැ. එළදෙනගේ අකුසල් වගේ ම වලිගයත් ගක්තිමත්. වලිගය වේගයෙන් ඇඟිරීම නිසා ඇති වූ වේදනාවෙන් එළදෙන දෙනුන්වරක් මහ පොලොව මත කැරකී තැහිට ගැහිගැහි දිවහියා. ඇය දිවගොස් බොහෝ ම උච්චමනාවෙන් තම ස්වාමියා දෙස බලා සිටියා. “අනො! ඔබත් කවදාහරි එළදෙනක් වෙලා මේ විදිහට මේ දුක ම විදිනවා නේ ද?” කියන අයුරේ අදහසක් එළදෙනගේ බැල්ම තුළින් හිසුව දැක්කේ. නමුත් එළදෙනගේ අයිතිකරු තුළින් හිසුව දැක්කේ එවැනි බැල්මක් නො වේ. රේග මාසයේ මස් කඩියට හරක් පටවන ලොරිය එන තෙක්, එළදෙන මැරෙන්නට නම් එපාය කියන අදහසකුද ඔහුගේ බැල්මෙන් ජනිත වුණේ. මල් ගැන කරා කරනකාට සුවද රට බැඳිලයි තිබෙන්නේ. ඒ වගේ ම යි, ජ්විත ගැන කරා කරනකාට දුක රට බැඳිලා ම තිබෙනවා.

මේ ජ්විතයේ දී මේ දෙදෙනා එළදෙන සහ එළදෙනගේ හිමිකරු වගයෙන් හමුවුණත් සංසාරයේ කී වතාවක් නම් මේ එළදෙන, එළදෙනගේ වත්මන් හිමිකරුගේ අම්මා වගයෙන් ඉපදිලා ඇතිද. අවිද්‍යාව විසින් පෙර සංසාරේ තමන්ගේ අම්මාව මේ ආත්මයේ දී මසට විකුණාගෙන කන තැනට අපිව පත්කාට තිබෙනවා.

දුඩි නියගය මැද්දේදේ, කුසට අහරක්, ජලයක් නොමැතිව, වැහැරීගිය ගරියකින් යුත් මේ එළදෙන දකිනකාට, හිසුවට මතකයට එන්නේ, පෙර ජ්විතයක හොඳට හමුබකරලා, හොඳ රසවත් ආහාර තනිව ම භුක්ති විඳාලා, හොඳින් දරුම්පූරන්

හදාලා, සුබෝපහෝගි ජීවිතයක් ගතකරලා, දුඩ් ලෝජකම නිසා ම දන්දීම සිදු නො කර මියගිය කාන්තාවක් ම යි. දන් නො දීම නිසා ආයුෂ, වර්ණය, සැපය, බලය තොදට ම යුර්වල කරලා. සිලයක් රක්කේ තැති නිසා ම තිරිසන් ජීවිතයට වැටිලා.

ඡිබේ ගොනි පරමීපරාවේ සමුහ ජායාරූපයක් හඳුගන්න

දන්දීමට අකමැති පිංචතුන් සමාජය තුළ කොතෙක් ජ්වත් වෙනව ද. ඒ අය දන්නේ නැහැ, පූජා කරන දානය අයිති වෙන්නේ තමන්ට ම ය කියලා. මේ ගොතම බුද්ධ ගාසනයේ ඇසිදිසි දානය පූජා කරගන්නේ කොසොල් රජතුමාගේ බිරිඳ, මල්ලිකා බිසවයි. රුපියල් කෝටි ගණනක් වියදම් කර මල්ලිකා දේවය ඇසිදිසි දානය පූජා කිරීමෙන් අනතුරුව, කොසොල් රජතුමාගේ ‘කාල’ කියන ඇමතිවරයා, මෙම ඇසිදිසි දානය මහා මුදල් නාස්තියක් ය කියලා දුක්වුණා; විවේචනය කළා. මෙය දූනගත්ත බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරනවා, අනුවණයා දන්දීම ගරහනවා, දන්දීමට අකමැතියි, අනුන් දුන් දානයන් නිසා අක්සල් රස් කරගන්නවා, නමුත් තුවණුත්තා අනුන් පූජා කළ දානයෙන් පිං අනුමෝදන් වෙනවා කියලා.

‘වේලාම’ කියන තරුණයා වෙලා බෝධිසත්ත්වයේ කෝටිපති පවුලක උපත ලබනවා. වේලාම තරුණයා කල්පනා කරනවා, “මේ කෝටි ගණන් දේපල, ඉඩකඩම් සියල්ල ම හම්බ කළේ මේ ආව්චි, සියා. ඒ දෙදෙනා මහා දුක් විද්‍යා මේ දේපල හම්බ කරලා හිස් අතින් මැරිලා ගියා. රේලැට මේ දේපල තව ගක්තිමත් කළේ මගේ අම්මා, තාත්තා. ඒ දෙදෙනාත් දුක් විද්‍යා මේවා හම්බ කරලා හිස් අතින් මැරිලා ගියා. මෙම දේපල රස්කරපු අය හිස් අතින් මිය ගියත්, මම මේ දේපල සියල්ල අරගෙන යනවා” කියලා. එසේ සිතලාසියලුම වස්තුව දන්දුන්නා. සියලු වස්තුව දැන්දුන්නට පස්සේ වේලාම තරුණයා සාදුකාර දුන්නා, “මම මේ සියල්ල අරගෙන

ගියා” කියලා. බෝධිසත්වයන් ඒ පිරුවා වූ දාන පාරමිතාවේ ගක්තියයි, වර්තමානයෙන් ලොවිතරා බුදුරජාණන් වහන්සේගේ ශ්‍රී නාමය ලබන්නේ. අපි අද දාන වස්තුවක් සකස් කරගතහොත් එහි ඇගු කොටස පුජා කරන්නේ බුදුරජාණන් වහන්සේට යි. ඒ අගු වූ ලැබීම බුදුරජාණන් වහන්සේගේ ශ්‍රී නාමය වර්තමානයේ ලබන්නේ අතිත දාන පාරමිතාවේ ගක්තිය නිසා ම යි. අනුතට, දානමය වේතනාවෙන් දුන් දෙය ම යි අපි අරගෙන යන්නේ. රස්කරපු දෙය අපේ ම දුකට හේතුවෙනවා. කුසට අහරක් තැකිව, ඉණට වස්තුයක් තැකිව දුක් විදින මනුෂ්‍යයෙක් දකිනකොට, කුසට අහරක් තැකිව දුක් විදින තිරිසන් සතෙක් දකිනකොට, එම මනුෂ්‍යයා තුළින්, තිරිසන් සතා තුළින්, අතිත සංසාරයේ දන් තො දුන් ලෝහී මනුෂ්‍යයෙක්ට ම දකින්ත; දානයන් තොර ජීවිතය විසින් සකස්කර දෙන සංසාර බිය දකින්න.

හිසුවට මේ මොහොතේ මතකයට එනවා, හිසුවගේ ආච්චි, සීයාගේ පරම්පරාව. මගේ ආච්චි මියගියේ මගේ ඔබාක්කුව මත. ආච්චි සීයාගේ පරම්පරාව, ඒ අය මියගියාට පස්සේ අම්මා තාත්ත්ගේ පරම්පරාව. දුන් ඒ අය මියගිහින් ඉවරයි. එක පරම්පරාවක් ඉටර වෙනකොට, අලුත් පරම්පරාවක් බිහිවෙනවා. බිහිවෙන පරම්පරාව හිතන්නේ තැහැ. හිටපු පරම්පරාවට මොකද වුණේ කියලා. තමන්ගේ අලුත් පරම්පරාවක් හදන්නයි උත්සාහගතන්නේ. දෙම්විපියන් දරුවන්ට මෝහය ම උගන්නලා දුකෙන් දුකට යනවා.

ඉහත කාරණය තුළ ඔබට මතකොට ගැනීමට ගැහුරු කමටහනක් තිබෙනවා. පිංවත් ඔබට මතක තිබෙනවානේ පිංවත් ඔබගේ ආච්චි, සීයාගේ පරම්පරාව; අම්මගේ, තාත්ත්ගේ පරම්පරාව; ඒ අයගේ සහෝදර සහෝදරයන්ගේ යාතින්. දුන් ඒ අය ඩුග දෙනෙක් මැරිලා. ඔබ මතසින් විතුයක් මවාගන්න, ඒ අය ගැන. මරණීන් මත ඒ යාතින්ට වෙවිව දෙය ගැන, විතුයක් මනසින් මවාගන්න. දුන් එම විතුයේ දෙවියන්, දිව්‍යාංගනාවන්, මනුෂ්‍යයින්, ජ්‍යෙෂ්ඨයන්, තිරිසන් සතුන් ගොඩක් ඔබත්

සමග එක පේෂීයට සිටිවි. ඔබ මේ කණ්ඩායම් ජායාරූපය නිරතුරුව ම නුවණීන් දැකින්න; සංසාර බිඟ ඇතිකොටගන්න.

හිකුව ලැය තම මියගිය ඇතින්ගේ කණ්ඩායම් ජායාරූපයක් තිබෙනවා. එහි දෙවියන්, මනුෂ්‍යයන් ප්‍රගක් ම අඩුයි. මෙවැනි කණ්ඩායම් ජායාරූපයක් හදාගත්තා නම්, මහු සක්කාය දිටියිය හින කෙනෙක් වෙන්න ඕනෑම. සක්කාය දිටියිය තියුණු කෙනෙක්ට මෙවැනි ජායාරූපයක් ගැන හිතන්ත්වත් බැහැ. කොසොල් රජතුමාගේ බිසව අසිදිසි දානය පුරා කොටගෙනත්, අවසානයේ තිරිසන් කුලයකට මොහොතාකට හෝ වැටුණාය කියන කාරණය නුවණීන් දැකින්න.

බුදුරජාණන් වහන්සේගේ කාලයේ ජ්වත් වුණු ජාත්‍යසේෂ්‍යාධිකියන බමුණා, බුදුරජාණන් වහන්සේට දානයට තිවසට ආරාධනා කරනවා. බමුණා මේ දානය පුරා කලේ, මියගිය ඇතින්ගේ සැපය උදෙසා. බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරනවා, මියගිය ඇතින් කාය, ව්‍යු, මනේ කරමයන් සිදුකරගෙන ප්‍රේත ලෝකයේ පරදත්තරූපීවී ප්‍රේතයන් වශයෙන් ඉපදෙනවා කියලා; ඒ අයට පමණයි පිං ගන්න පුළුවන්ය කියලා. මෙහෙම බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරනකාට ජාත්‍යසේෂ්‍යාධික ලොකු මදිප්‍රංශිකමක් සේ එය දැනුණා. ජාත්‍යසේෂ්‍යාධික බාහ්මණයා බුදුරජාණන් වහන්සේට කියනවා, “මගේ ඇතින් කවුරුවත් ප්‍රේත ලෝකවල උපදින්නේ නැහැ” කියලා. ජාත්‍යසේෂ්‍යාධික බමුණාගේ දුඩී සක්කාය දිටියිය නිසා ම, මහු පිළිගන්නේ නැහැ තම ඇතින් මැරිලා, ප්‍රේත ලෝකවල සිටිනවාය කියන කාරණය. ඒ වෙලාවේ බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරනවා, මේ ජ්විතයේ ඔබේ ඇතින් ප්‍රේත ලෝකවල, නැතිනම් රේට ඉහත ආත්මහවයේ ඇති ප්‍රේතයින් මේ පින අනුමෝදන් වෙයි කියලා. ඒ වෙලාවේ ජාත්‍යසේෂ්‍යාධික බාහ්මණයා කියනවා, “ඉන් ඉහත ආත්මයේ මගේ ඇතිනුත් ප්‍රේත ලෝකවල ඉපදිලා නැහැ” කියලා. ඒ අවස්ථාවේ බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරනවා, එය කවදාවත් වෙන්න පුළුවන් දෙයක් නො වෙයි, අනාත්තවත් ආත්මහවල ඇතින් වූ

ප්‍රේතයන් අපේ පසුපස, පි. බලාපොරොත්තුවෙන් සිටිනවා කියලා. එවිට ජාත්‍යසේනී බාහ්මණයා කියනවා, කිසි ම ආත්මභාවයක මගේ යුතින් ප්‍රේතලෝකවල ඉපදිලා තැහැ කියලා. ඒ වෙලාවේ බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරනවා, ලෝකයේ එහෙම දෙයක් වෙන්න බැහැ. නමුත් එහෙම වුණාය කියමුකෝ. එහෙම වුණන් ඒ පින ජ්වත්ව සිටින බලාගේ ආයුෂ, වර්ණය, සැපය, බලය පිණිස හේතු වේවි කියලා. බමුණා තුළ තිබූ දැඩි සක්කාය දිවිධිය නිසා ම, තමනුත් තම මියගිය යුතිනුත් අසරණභාවයට පත්කාටගත් ආකාරය තුවණීන් ද්‍රිමින්, සක්කාය දිවිධිය විසින් අපිට සකස් කාටදෙන සංසාර බිය ගැන තුවණීන් මෙතෙහි කරන්න.

රහතන් වහන්සේ යනු දුවන ලෝකය තුළ නො දුවන වරිතයකි

කාලය නැවතිලා තිබෙන්නේ. ඉර, හඳ, තාරකා දුවන පස්සේ,
මෙනුප්‍රායා අතීත, අනාගත, වර්තමාන වශයෙන් බෙදාගෙන
දුවනවා. නමුත් රහතන් වහන්සේ නැවතිලයි සිටින්නේ. ඒ නිසා
උන්වහන්සේට මේ වේගය භාඳිත් දැනෙනවා. දුවන ලෝකය
තුළ නො දුවන වරිතයක් බවට රහතන් වහන්සේ පත්වෙන්නේ
එහෙමයි.

රූපය කෙරෙහි ඇති තාෂණාවයි අපිව මේ දිවීමේ තරගයට
අද දමන්නේ. අවිද්‍යාව කියන ජ්‍යවය, හඩායැමේ ගක්තිය අපට
ලබාදෙනවා. දැන් ඉතින් දුවන්තයි තිබෙන්නේ. මේ දිවීමේ දී
ඡය සහ පරාඡය කියන කාරණාවන් දෙක ම ලැබෙනවා. මේ
ඡය, පරාඡය කියන කාරණා දෙකත් රූපය අයිති කොටගැනීමේ
තරගයේ දී අපි ම අයිති කොටගන්නා සම්මුතින් දෙකක්.
අයිතිකරගත් තැනදී ‘ඡය’ කියලා යොදනවා. අයිති නො කරගත්
තැනදී ‘පරාඡය’ කියලා යොදනවා. රහතන් වහන්සේ රූපය අයිති
කරගැනීමේ තරගයෙන් මිදිලයි සිටින්නේ. ඒ නිසා උන්වහන්සේ
ඡය පරාඡයෙන් මිදිලයි සිටින්නේ. ඡය පරාඡයෙන් මිදුණ තැන
උන්වහන්සේලා විසින් මතුකොටගන්නේ සංසාර බිය තුවණීන්
මෙනෙහි කිරීම තුළින් ම යි. ඒ නිසා බුදුරජාණන් වහන්සේ
දේශනා කරනවා, දසදහස් ගණනින් වියදම් කර, මාසයක් ගානේ
අවුරුදු සියයක් යාග සිදුකරත්, සිත දමනය කරගත් රහතන්
වහන්සේ එක මොහොත්කට කරන ප්‍රජාව අවුරුදු සියයකට
වැඩිය සිදු කළ යාගයන්ට වඩා ග්‍රේෂ්‍යයි කියලා.

ආම්ප දානයයි, ධර්ම දානයයි කියලා දෙකක් තිබෙනවා. මේ දෙක අතරින් ධර්ම දානයයි අගු වෙන්නේ.

කෙනෙක් තවත් කෙනෙකුට කරන අනුග්‍රහයන් දෙකක් තිබෙනවා. එකක් තමයි ආම්පයෙන් කරන අනුග්‍රහය. අනෙක තමයි ධර්මයෙන් කෙරෙන අනුග්‍රහය. මේ අනුග්‍රහයන් දෙකන්, ධර්මයෙන් කරන අනුග්‍රහයයි අගු වෙන්නේ. ආම්පයෙන් කෙරෙන උපකාරයයි, ධර්මයෙන් කරන උපකාරයයි අතරින් ධර්මයෙන් කරන උපකාරයයි අගු වෙන්නේ කියලා, බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරනවා.

ර්යේ සවස් කාලයේ හික්ෂුව මූණුගැහෙන්න තරුණ ස්වාමීන් වහන්සේ නමක් පැමිණියා. උන්වහන්සේ බොහෝ ම වීරයවන්ත ස්වාමීන් වහන්සේ නමක්. නමුත් උන්වහන්සේ ඒ බවක් හැගවුයේ නැහැ. මේ වෙලාවේ උන්වහන්සේව සිහිපත් වෙනකාට, බුදුරජාණන් වහන්සේ උතුම් පැවිද්ද ගැන කියා තිබෙන දේශනාවක් මතකයට පැමිණියා.

දෙවියන් අතර තුන් ආකාරයක කජාබහක් ඇතිවෙනවා. යමෙක් ගිහිගෙදින් නික්මී, පැවිදි ජ්විතයකට පත්වීමට සිතනවා නම්, ඒ වෙලාවේ දෙවියන් අතර දිව්‍ය කජාබහක් ඇතිවෙනවා, මේ පුද්ගලයා මාරයා සමග යුද්ධ කරන්න සිතනවාය කියලා. මෙහෙම වෙලා, පැවිදි වූණාට පස්සේ දෙවියන් අතර කජාබහක් ඇතිවෙනවා ලු, මේ හික්ෂුව මාරයා සමග යුද්ධ කරනවාය කියලා. තුන්වැනිව එම හික්ෂුව පූදා වීමුක්තිය සාක්ෂාත් කරගන්න වෙලාවේ දෙවියන් අතර දිව්‍ය කජාබහක් ඇතිවෙනවා ලු, මේ හික්ෂුව මාර යුද්ධයෙන් දිනුවාය කියලා. උත්තරීතර නිවන් මාර්ගය තරණය කරන අවංක හික්ෂුවට දෙවියන් නමස්කාර කරනවාය කියලා, බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරනවා, පැවිද්දට සහ පැවිද්දේ උතුම් අර්ථයන්ට දෙවියන් නිරතුරුවම වන්දනා කරනවා කියලා.

තමා තුළ ඇති උතුම් ගක්තිය මතුකොටගත්ත අපි දක්ෂ වෙන්න ඕනෑ.

හික්ෂුවක් උතුම් සමාධියෙන් පසුවෙන්කොට සවස 2ව පමණ ආකායය තුළ තමාට මේටර 150ක් පමණ උසින් තමා දෙස බලා සිටින බුහ්මයෙක් දරුණු වෙලා තිබෙනවා. ආකායය මත පලසක් එලාගෙන එම පලස මත තමයි ඒ බුහ්මයා වැඩසිටියේ. පලස මත සිටෙන සිටින ස්වභාවයෙන් බොහෝම තැන්පත්ව හික්ෂුව දෙස බලාගෙන සිට තිබෙනවා. ඉණෙන් පහළට බොහෝම ප්‍රභාශ්වර සුදු පැහැති උතුරු සංඛ්‍යක් පැලදැගෙන සිටියේ බොහෝම තැන්පත් ආකාරයෙන්. වැඩුණු සුදු හිසකේස්වලින් යුත්ත වුණා. ආකාරයේ සිටෙන ම විනාඩි දෙකකට පමණ පසු උතුම් සමාධියෙන් දරුණු වූ මේ බුහ්මයා නො පෙනීගොස් තිබෙනවා. මේ බුහ්මයාගේ ස්වරුපය මනුෂා ස්වරුපයක් ම සි. මේ බුහ්මයාට රුපාවච්ච, අරුපාවච්ච බුහ්මතලයක බුහ්මයකුගේ ලක්ෂණ නෙමෙයි තිබිලා තියෙන්නේ. හික්ෂුව මේ බුහ්මයා තුළින් දැක ඇත්තේ මාරුගල්ල ලාභී බුහ්මයකුගේ ස්වභාවයයි. එම හික්ෂුව උතුම් සමාධිය තුළින් මේ බුහ්මයාට දකින්කොට, එම දැක්කා වූ බුහ්ම රුපය දැක්කාය කියන තැනීන් නතරකොට දැමීමයි සිදුකර තිබෙන්නේ. ඒ බුහ්ම රුපයත් ඒ මොහොතේ ම අවශ්‍ය සංඡාවෙන් දකින්න එම හික්ෂුව කටයුතුකොට තිබෙනවා. බුහ්මයාගේ රුපය තුළිනුත් ධර්මය ම සි දැක්කේ.

රෝයේ සවස් කාලයේ හික්ෂුව මූණගැසීමට පැමිණි තරුණ ස්වාමීන් වහන්සේ නමක් හික්ෂුවගෙන් ප්‍රග්‍රන්‍යයක් විමසුවා, තමා තුළින් භාදින් සමාධිය වැඩෙනවා, නමුත් විදරුණාට දෙසට හිත යොමුවෙන්නේ නැහැ කියලා; එම නිසා විදරුණාට ඇතිකොට ගන්න හැරී පහදා දෙන්න කියලා. දැන් බලන්න, පෙර සඳහන් කළ බුහ්මයාගේ රුපය, හික්ෂුවක් විසින් උතුම් සමාධියෙන් දකින්කොට, එම හික්ෂුව සමාධිය තුළයි සිටියේ. නමුත් සමාධිය තුළින් බුහ්මයාගේ රුපය දකින මොහොතේ ම එම බුහ්මයාගේ

රුපය දැක්කාය කියන තැනින් නතර කරගැනීමට දක්ෂ වුණා. එම බුහුමයාගේ රුපය ඒ මොහොතේ ම අවධීක සංයුත්වෙන් දකින්න දක්ෂ වුණා. විද්‍රෝහනාත්මක සිතක් කියලා දෙයක් තැහැ. විද්‍රෝහනාත්මක සිතක් සකස්වෙන්නේ අවම වශයෙන් සෝචාන් එලයට පත්වීමෙන් අනතුරුවයි. එතෙක් අපි සිත විද්‍රෝහනාවට යොමු කරගත යුතු යි. පංච උපදානස්කන්ධය සකස්වෙන්නේන් තමා තුළින් ම යි. එම පංච උපදානස්කන්ධය අනිත්‍ය වශයෙන් දැකිය යුත්තෙන් තමා ම යි. ඒ කියන්නේ, තමා තුළ තිබෙන දෙයක් තමයි අපි ලෝකය තුළ සොයන්නේ. බුහුමයා කියන රුපය තුළින් විද්‍රෝහනා තුවණ ඇතිකරගත්තේ තමා ම යි. එහෙමත් විද්‍රෝහනා තුවණ ඇතිකරගැනීමේ ගක්තිය තමා තුළයි තිබෙන්නේ. ඒ තිසා ලෝකය තුළ සොයලා වැඩක් තැහැ.

බඳීමක් නැති අරකුරක්.....

උතුම් සමාධිය තුළදින්, සමාධියෙන් බැහැරවත් තමන්ට අරමුණු වෙන්නාවූ සැම රුපයක් ම විනිවිද දකින්න. ඒ හැකියාව ඔබ තුළින් ම ඔබ මතුකරගත යුතු යි. පිංත්, සීලයෙන් පරිපූර්ණ ඔබ තුළ විදරුණනාව වැඩෙන්නේ නැහැ කියන්නේ රුපය විනිවිද දකිමේ ගක්තිය හිනයි කියන කාරණය යි. පිංත් ඔබට අරමුණු වෙන්නා වූ සැම රුපයක් ම මළකදක් කර දකින්න; කුණුවෙන මළසිරුරක් සේ දකින්න; ඇටසැකිල්ලක් කර දකින්න. කිසිදු රුපයක් විනිවිද දකිමෙන් තොරව මතුව යන්න දෙන්න එපා. මෙවැනි අවස්ථාවක මධ්‍යී සිත මන්දගාමී වෙනවා. එවිට ඔබ, ඔබේ රුපය මළකදක්, ඇටසැකිල්ලක් කොට දකින්න. ඉහත මන්දගාමී ස්වභාවයට ඔබ රුවටෙන්න එපා.

විදරුණනාව වැඩෙන විට හේතුවල ධර්මයන් නිසා ම සකස්වෙන සප්ත බොජ්කඩ්ග ධර්මයන් ගැන අපි අවධානයෙන් සිටිය යුතු යි. මොකද, සප්ත බොජ්කඩ්ග ධර්මයන්ට අපි සමහර විටක අවබෝධය යැයි රුවටෙනවා. ප්‍රිතිය, පස්සද්ධිය, සමාධිය, උපේක්ෂාව කියන ධර්මතාවයන් විදරුණකයාට මර උගුලක් වෙන අවස්ථා තිබෙනවා. එම නිසා ම සප්ත බොජ්කඩ්ග ධර්මයන් වන සති, ධම්මවිජය, විරය, ප්‍රිතිය, පස්සද්ධිය, සමාධි, උපේක්ෂා කියන ධර්මතාවයන් අනිත්‍ය භාවයෙන් දකින්න අපි දක්ෂවෙන්න යින. අපි, මේ ගමන යද්දී කාය, විත්ත, ධම්ම, වේදනා කියන සතර සතිපටියාන ධර්මයන් අනිත්‍යය කියල අවබෝධ කරගන්න යින. සතර සතිපටියාන ධර්මයන් වැඩීම නිසා ඔබ තුළ සකස්වෙන ඒ සප්ත බොජ්කඩ්ග ධර්මයන් ද අනිත්‍යය කියල

අවබෝධ කරගන්න ඕන. සතර සතිපටියාන ධර්මයනුත් සඡ්ත බොජ්කංග ධර්මයනුත් අනිත්‍යය කියලා අවබෝධ කරගනිදි ඔබ අවසානයේ අවබෝධකර ඇත්තේ පංච උපාදානස්කන්දය අනිත්‍යය කියන ධර්මතාවය සි. සතිය තුළින් ම ධර්මයේ අර්ථය වන අනිත්‍ය සංඝාව වැඩින ආකාරයට සඡ්ත බොජ්කංග ධර්මයන් විනිවිද දකින්න. සතියෙන් අනිත්‍යහාවය දකිමිනුයි අපි සතිය තුළ පිහිටන්න ඕනේ. මොකද, සතිය තුළින් තෘප්ණාව සැගවිලා තිබෙනවා. තෘප්ණාවෙන් තොර සම්මා සතියයි අපිට වැදගත් වෙන්නේ. සතියෙන් අනිත්‍යහාවය විනිවිද දක, සම්මා සතිය ඇතිකරගන්න. ලෝකයා ලෝහ, ද්වේෂ, මෝහ ධර්මයන් වඩමින් ඉදිරියට යන විට පිංචත් ඔබ නවතින්න. ඔබ නවතින්නේ විද්‍රෝහනා නුවණීන් ලෝකය දකිනින්. විද්‍රෝහනා නුවණට පුළුවන් ලෝකය ඔබ අහියස නවත්වන්න.

වර්තමානයේ ලොකු ප්‍රවණතාවයක් තිබෙනවා. සඡ්ත බොජ්කංග ධර්මයන් අවබෝධයක් කරගෙන සඡ්ත බොජ්කංග ධර්මයන්වචවාගැනීමතමයිහාවනාවෙන් එකම්බලාපොරාත්තුව වෙන්නේ. ඩුගදෙනෙක් සඡ්ත බොජ්කංග ධර්මයන් තුළින් පමණක් තෘප්තිමත් වෙනවා. වෙනස්වන දෙයක් කෙරෙහි අපි බැඳී ගියෙන් එතන දුක ම සි සකස් වෙන්නේ. ලොවිතුරා බුදුරජාණන් වහන්සේ සඡ්ත බොජ්කංග ධර්මයන් ඩුගාක් වරුණනා කරනවා. නමුත් උතුම් නිවන් අවබෝධය වළක්වන අවසාන මාරධර්මය බවට පත්වෙන්නේ සඡ්ත බොජ්කංග ධර්මයන් ම සි. නමුත් මේ සඡ්ත බොජ්කංග ධර්මයන් ම සි ධර්මයේ උතුම් ගක්තිය අප තුළට කාන්දු කරවන්නේ; ධර්මයේ වෙනස්වන ප්‍රතිඵාවයන් අප තුළට ලබාදෙන්නේ. සඡ්ත බොජ්කංග ධර්මයන් හොඳින් වැඩින විට ඇතිවන සංසිද්ධීමට, නිවන යැයි රවවුණ පිංචතුන්ලා හික්ෂුවට මූණගැසී තිබෙනවා. සඡ්ත බොජ්කංග ධර්ම තුළින් ඒ අයගේ කෙලෙස් යටපත්කොටයි තිබෙන්නේ, මුලින් උපුටලා දුමලා නැහැ. තමන් තුළ කෙලෙස් ධර්මයන් මතුවීමට ඉඩ නොදී සඡ්ත බොජ්කංග ධර්මයන් තුළ ම ඒ පිංචතුන් වාසය කරනවා. අවසාන මාර බන්ධනය විද්‍රෝහනා නුවණීන් දකින්න දක්ෂ නැහැ.

මෙම උතුම් නිවන් මාරුගයේ දී සතර සතිපථියාන ධර්මයන් අනිත්‍යයි කියලා දැකිනවා වගේ ම සං්ත බොජ්කංග ධර්මයන් අනිත්‍යයි කියලා දැකිනවා වගේ ම නිවන කියන කාරණයන් අනිත්‍යයි කියල දැකින්න විදරුණකයා දැක්වෙන්න ඕනෑ. නිවනට බැඳී ගියෙක් අපි එතැනදීත් පංච උපාදානස්කන්ධයට බැඳී ගියා වෙනවා. සියුම් ගමනක්, කළබලයකින් තොරව ඔබට යන්න තිබෙන්නේ. නිවන් මාරුගයේ දී එක් සන්ධිස්ථානයක් එනවා, තෙරුවන් කෙරෙහි අවල විශ්වාසයෙන් ජ්විතය මරණයට දුමිය යුතු අවස්ථාවක්. ජ්විතය මරණයට දුම්මාය කියන්නේ පංච උපාදානස්කන්ධය අතහැරුණාය කියන කාරණය සි; රුපය කෙරෙහි වේදනාව, සංඝාව, වේතනාව, වික්ද්‍යාණය කෙරෙහි තෘප්තාව අතහැරුණාය කියන කාරණය සි. ජ්විතය මරණයට දම්ලයි, අපි කවදහර ඉපදීමත් මරණයන් දෙක ම අවසන් කරගත යුත්තේ. මෙතනදී ජ්විතය මරණයට දමනවාය කියන්නේ වස බොනවා, බෙල්ලේ වැළ දාගන්නවා, ගෙකක මූහුදක පනිනවා වගේ වැඩක් තො වේ. නිවන් මාරුගයේ දී ජ්විතය මරණයට දුම්මෙම දී ආදරයන්, ද්වේශයන් යන දෙක ම අතහැරෙනවා; ඇලීමත්, ගැටීමත්, උපේක්ෂාවත් තුන ම අතහැරෙනවා. තොටින් ම මෙතනදී නිවන කෙරෙහි තිබෙන කැමැත්තත් අතහැරෙනවා. බුදුරජාණන් වහන්සේ කෙරෙහි ඇති අයෝමය විශ්වාසයයි, ඔබව මේ උතුම් පරිත්‍යාගයට මෙහෙයවන්නේ. අපිට එය බලෙන් ඇතිකරගන්න බැහැ. බලධර්මයන්ගේ දියුණුවයි ඔබට මාරුගය තුළ ගක්තිය සකස් කරදෙන්නේ. ආගමික හේතුවක් නිසා ගිනිතබාගෙන මරණයට පත්වීමත්, නිවන් මාරුගයේ දී ජ්විතය මරණයට දමනවාය කියන කාරණයන් අභ්‍යන්තර පොලුවයි වගේ වෙනස් දෙයක්. ආගමික කාරණයක් උදෙසා ගැටෙන සිතින් අපි ගිනිතබාගෙන මැරුණෙන් අපි දුගතියටයි වැටෙන්නේ. නමුත් ධර්ම මාරුගයේ ගක්තිමත් ආකාරයට ගමන් කරලා, අවසානයේ එක සන්ධිස්ථානයක් එනවා, මාරුයාත් නිවනත් අතර සටන්හුමියේ දී. ඒ තැනදී හික්ෂාවට දෙනෙනවා තමා හවය සමග බැඳී ඇත්තේ සියුම් තුළක් වැනි බැඳීමකින් කියලා. මෙන්න මේ සියුම් බැඳීම

බේදින්නයි, හිකුතුව ජීවිතය මරණයට දමන අධිජ්‍යානයට එන්නේ. මේ සියුම් තුළ වැනි බැඳීම සකස්කර දෙන්නේ සප්ත බොජ්කංග ධර්මයන් විසින් ම සි. එම නිසයි, හිකුතුව ඉහතින් සටහන් කළේ, නිවන් මාරුගයේ අවසාන තප්පරය ප්‍රමාද කරන මාරුලවේගය වෙන්නේ සප්ත බොජ්කංග ධර්මයන් ම සි කියලා. නමුත් අපි නිවන් මාරුගය සුද්ධ පවිත්‍රකර අවශ්‍ය ජවය ලබාගනිමින් ම සප්ත බොජ්කංග ධර්මයන්ගේ අනිත්‍යභාවය දැකීමට දක්ෂ විය යුතු සි. සතිය තුළින් ම අපි සතියේ අනිත්‍යභාවය දැකින්න දක්ෂ වෙන්න ඕනෑ. ප්‍රීතිය, පස්සද්ධිය තුළින් ම අපි ප්‍රීති, පස්සද්ධියේ අනිත්‍යභාවය දැකින්න දක්ෂ වෙන්න ඕනෑ.

ඉහත මාරුග තුළ සිටිමින් පිංචත් ඔබ ඉක්මන් තො වී සිත විවේකයට ම ඉඩදෙන්න; ඒ විවේකයෙන් අනිත්‍යභාවය දැකීමින් ඉන්න. දිර්සකාලීනව විවේකයට බැඳුණ පිංචතුන්ලා සමාජයේ කොතරම් සිටිනවා ද? මනුෂ්‍යයෙක් දැකින්න අකමැතියි. මනුෂ්‍යයෙකුට කථා කරන්න අකමැතියි. මේවා විවේකයේ ම ආස්ථාය හැටියටයි අපිට දැකින්න වෙන්නේ. මේවා අපිට රවටටන ධර්මයේ බොහෝ ම සියුම් තැන්. විවේකය අත්‍යවශ්‍යයි. ඒත් විවේකයට බැඳෙන්න එපා. කාලයට ගෙවීයන්න ඉඩදෙන්න. පිංචත් ඔබ නැවති සිට ගෙවීයන කාලය දෙස විදුරුගනා තුවණීන් බලන්න. එවිට ඔබ කාලයට, කාලසටහන්වලට බැඳී යන්නේ නැහැ. ජීවිතය කොතැනකදීවත්, කාවචත්, කොතැනකටවත් බන්දන්න එපා. ජීවිතය තිදහස් තිබෙන්නට හරින්න. මෙය සටහන් තබන හිකුතුව ලෙස්කය සමග ඇසුරු කරනවා. හැබැයි ලෙස්කයාට බැඳෙන්නේ නැහැ. බැඳීමක් නැති ඇසුරක්, මේ උතුම සද්ධර්මයේ අර්ථය තුළ පමණයි තිබෙන්නේ.

කළුලකට සවන් දී කළුල් සාගරයක් නිවන්න

හික්ෂුවට පසුගිය මාස හතර, අව්‍යෙකි මාස හතරක් දිගට ම ධර්ම දේශනා පැවැත්වූවා. පිංචතුන් මොහොම ගුද්ධාවෙන් ප්‍රතිචාර දැක්වූවා. දැන් වස් කාලය පටන් අරගෙන, සති තුනක් ගෙවී ගිහින්. මේ මොහොතේ සිට ගෙවීගිය ධර්ම දේශනා පැවැත්වූ මාස හතර ගැන ආවර්ශනය කොට බලදීමි, එය මැකිගිය සටහනක් පමණයි. ක්‍රියාවක් තිබුණා, බැඳීමක් තැහැ. තැනකට බැඳෙන, තැනකට ඇලෙන තෘප්ත්‍යාවේ ලාටු, හික්ෂුව හොඳින් හඳුනාගෙනයි තිබෙන්නේ.

වේලාව සටස 5.00ට පමණ ඇති. මැටි කුටියේ ඉදිරිපස ඇති බංකු ලැඳ්ල මත වාඩිවෙලා ඔබට මේ සටහන් ලියන්නේ. අමුර වැටෙන්න ආසන්න වෙලාවේ තොරතෝරුවියක් තැනිව කුරැල්ලන් කැශයෙනවා. හික්ෂුවට අදහස් ගලා එනවා. ඒවා හික්ෂුව සටහන් තබනවා. මේ වන තුරු හික්ෂුව සටහන් තැබූ දෙයක් ප්‍රතික්ෂේප වෙලා තැහැ. ඒක් හෙට කුමක් වෙයි ද කියලා කියන්න බැහැ. අතිතයේ ස්වාමීන් වහන්සේලා නිසා පිංචතු ජනතාව තුළ උද්‍යෝගය වැඩිවෙන අවස්ථා තිබේ තිබෙනවා. ඒක් එම උද්‍යෝගය කාලයත් සමගම තැනිව යනවා. මෙය සටහන් තබන හික්ෂුවට ලැබෙන ප්‍රතිචාරයන්, තව මොහොතුකින් තැවතිලා යන්න පුළුවන්; ලෝකයාගෙන් අප්‍රමාණ විවේචන එන්න පුළුවන්. මනුෂ්‍යයාගේ විත්ත සමාධිය පිරිහෙනකොට, එම මනුෂ්‍යයා නිරතරුව අනුන්ව විවේචනයට පෙළගෙනවා. අපි ඉදිරියේ තිබෙන්නේ කුමානුකුලට විත්ත සමාධිය පිරිහියන

සමාජයක්. එම නිසා අනාගතයේ දී විවේචන බහුල වෙන්න පූඩ්‍රිවන්. කොයි දෙයත් වෙනස් වෙනවා කියන, කොයි දෙයත් අපිට අයිති තැහැයි කියන උතුම් ධර්මයයි පිංචත් ඔබට මෙහි සටහන් තබන්නේ. උදෙස්ගය තැගෙන තැනත්, එම උද්‍යෝගය හිනවන තැනත් තවත් එක් ක්‍රියාවක් පමණක් ම යි. ධර්මය අපිට කියා දෙන උතුම් සැනසිල්ලේ මාරුගයයි අපි මේ දැකින්නේ. අපි දැකිනවාට වඩා ලෝකය හිතන්නේ තුශාක් වෙනස් ආකාරයට. අපි දුක ගැන කතා කරනකාට ලෝකය අපට සැප පෙන්වනවා. අපි සංසාර බිය ගැන කතාකරද දී ලෝකය අපට සංසාරය සැපයක් කොට පෙන්වනවා. අපි කියන දෙය, අපි පෙන්වන දෙය, අඩු පිරිසක් තමයි ජ්‍යෙෂ්ඨයට එකතුකාට ගන්නේ.

එක පිංචත් දරුවෙක් සිටියා, ඔහු වෙවදා දිජ්‍යායෙක්. ධර්මයට ගොඩක් ලැදියි. මේ වෙවදා දිජ්‍යායාගෙන් තමන්ගේ මිතුරන් ප්‍රශ්නයක් අසනවා, වෙවදා විද්‍යාලයේදී අධ්‍යාපන පර්යේෂණ කටයුතු සඳහා මළමිනී කපනකාට, ඔබට අසුහය මරණානුස්ථිය වැඩිනවාද කියලා. ඒ වෙලාවේ ඒ වෙවදා දිජ්‍යායා කියනවා, මොන අසුහයක් ද, මළමිනියක් කපනකාට ම මට පෙනෙන්නේ ම සල්ලි කොළයි කියලා. ඒ කියන්නේ මළමිනිය කපනකාට, එම වෙවදා දිජ්‍යායාට මැවිලා පෙනෙන්නේ අනාගතයේදී තමා වෙවදාවරයෙක් වෙලා, මුදල් හම්බ කරනවාය කියන උපාදානය යි. බලන්න, මෙව්වර ධර්මයට ලැදි වෙවදා දිජ්‍යායා, මළමිනිය කපනකාට සල්ලි කොළ නම් දැකින්නේ, අපි ඉදිරියේ කොයි තරම් හයානක අතතුරක් තිබෙනවා ද?

උරුවෙල කාණුප කියන ජ්‍යෙල තායකයා දමනය කරන්න, බුදුරජාණන් වහන්සේ පෙළහර ප්‍රාතිභාරියන් තුන්දහස් පන්සියයක් දැක්වූවා කියලා ධර්මයේ සඳහන් වෙනවා. බලන්න, මොන තරම බරපතල දාජ්‍යීන්වලට මනුෂ්‍යයා බැසගෙන සිටිනවා ද කියලා. නමුත් තමා තුළ ම ධර්මාවලෝධයේ ගක්තිය සැශ්‍යවී තිබියදිය මෙවැනි දාජ්‍යීවලට අපි බැසගෙන සිටින්නේ. බුදුරජාණන් වහන්සේ ජ්‍යෙෂ්ඨ තැනි ලෝකය තුළ සංසාර බිය දැකිමින් ම තමා තමාව දමනය කාටගැනීමට පිංචත් ඔබ දක්ෂ වෙන්න.

එක අම්මා කෙනෙක් ඉත්තවා, ඒ අම්මට වයස පූරුෂ අසුවක් පමණ ඇති. ඒ අම්මා කතා කලොත්, කතා කරන්නේ අනිතා ගැන ම යි. මෙය සටහන් තබන හික්ශුව, දච්චක් ඒ අම්මා අසනීප වෙලා සිටි වෙලාවක ධර්මය රිකක් දේශනා කළා. නමුත් ඒ අම්මා හික්ශුවට ධර්මය දේශනා කරන්න දෙන්නේ ම නැහැ. ඒ අම්මා කියන්නේ ම මේවා හැම දෙයක් ම අනිතායි කියලා. හික්ශුව කළේපනා කළා, තවදුරටත් මේ අම්මට ධර්මය කියලා තේරුමක් නැහැ කියලා. හික්ශුව කෙටියෙන් පිං අනුමෝදන් කරලා, එම නිවසින් වැඩිම කරන්න ආසනයෙන් නැගිට්ටා විතරයි, මේ අම්මා කියන්වා, හාමුදුරුවනේ, ඔබ වහන්සේ හාවනා කරලා, හැමදා ම මට තිදුක් නිරෝගිහාවය ප්‍රාර්ථනා කරන්නය කියලා. මෙව්වර වෙලා හික්ශුවට ධර්මය කියන්න දුන්නේ නැහැ, අනිතා ගැන ම කියා සිටියා. අවසානයේ ඒ අම්මා කියන්වා, හාවනා කරලා නිරෝගිහාවය ප්‍රාර්ථනා කරන්න කියලා. බලන්න, කතාවත්, ක්‍රියාවත් අතර කොට්ටර පරතරයක් තිබෙනවා ද කියලා.

අපි හැම වෙලාවේ ම තමන්ට වඩා ගුණවත්, සිල්වත් අයට සවන්දෙන්න පුරුෂ විය යුතු යි. අපි දත්තා බව ප්‍රකාශ කරන්නට යාම නිසා, තො දත්තා දෙය දුනගන්න තිබෙන අවස්ථාව අපි අහිමි කරගන්නවා. සවන්දීම කියන කාරණය පුළුගක් වටිනවා. හික්ශුවගේ ගිහි ජීවිතයේ දී හික්ශුව කැමතිය ඕනෑම අයෙකුට සවන්දෙන්න. දුර්ඛ්‍යත් මත්ත්‍යායකුගේ ජීවිතය තුළ, පොහොසත් මත්ත්‍යායකුගේ ජීවිතය තුළ සැගවිලා තිබෙනවා, බොහෝම වටිනා කමටහන්. හික්ශුවට මතකයි, එක්තරා ප්‍රහු මහත්මයෙක් තමන් දැරු තනතුර අහිමි වෙවිව වෙලාවේ, ඒ පිංවත් මහත්මයාගේ ඇස්වලට කදුළු ගලාගෙන ආවා. ඒ කදුළු පාලනය කරන්න ඒ මහතාට පුළුවන්කමක් ලැබුණේ නැහැ. එදා ගිහි කෙනෙක් නැටියට ඒ මහතාගේ මුවින් නික්මුණු වචනවලට පමණක් තො වේ නෙතින් රුටා වැටුණු කදුළුවලට සවන්දුන්නා. ගොරවයෙන් ඇසුරු කළ කෙනෙකුගේ නෙතින් ගලාගිය කදුළක්. තවත්

කෙනෙකුගේ කදුල් සාගරයක් නිවා දමන්න සවන්දීම කියන කාරණය පුගක් උපකාර වූණා. අනුන්ගේ නෙතින් ගලායන කදුලක් තුළිනුත් මබ සංසාර බිය ඇතිකොටගන්න. කදුල තුළින් සංසාර බිය දකින්න දක්ෂ කෙනා, සිනහව තුළිනුත් සංසාර බිය දකින්න දක්ෂ වෙනවා. මොකද, සිනහවත්, කදුලත් දෙක ම තෘප්ණාවේ එලයන් නිසා. ඒ අයට සවන්දීමට අපේ ඇති දක්ෂතාව නිසා ම යි, අපිට ඒවා මතුකොට ගන්න හැකියාව ලැබෙන්නේ. හැබැයි සමහර පිංචතුන් සිටිනවා, ඒ අය සවන්දෙන්නේ දුර්වල තැන සොයන්න; අවසානයේ ඒවා විවේචනය කරන්න. අපි දක්ෂ වෙන්න ඕන, අබෝධය උදෙසා ම සවන්දීමට පුරුදු වෙන්න.

ඉරුවල වූ සිල්පදාය ගැන වැඹපෙනු වෙනුවට....

බුදුරජාණන් වහන්සේ ජ්වලානව වැඩිසිටි කාලයේ ස්වාමීන් වහන්සේලා උදය වරුවේ පිණ්ඩපාතයේ වැඩිමට කාලවේලා වැඩි නම් අනා තීර්ථකයින්ගේ ආරාමවලට ගිහිල්ලා, අනා තීර්ථකයින් සමග ධර්මය සාකච්ඡා කළ අවස්ථා රාජියක් තිබෙනවා. අනා තීර්ථකයින් ඉදිරිපත් කළ නො ගැළපෙන කරුණුවලට ස්වාමීන් වහන්සේලා පිළිතුරු දෙන්න යන්නේ නැහැ. එම කරුණු පිළිනොගෙන, ප්‍රතික්ෂේප ද නො කර බුදුරජාණන් වහන්සේ මුණුගැසී එම ධර්ම කාරණා නිවැරදි කරගන්නවා.

බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරනවා, නිවන් මග ගමන් කරන පිංවතා, කාරණා හතකට ගරු කළ යුතු සි කියලා. එම කාරණා හත තමයි, බුදුරජාණන් වහන්සේ, ධර්මරත්නය, සංසරත්නය, සීලය, සමාධිය, අප්‍රමාදීහාවය, ධර්ම සාකච්ඡාව. ධර්ම සාකච්ඡාව නිවන් මාර්ගයට අදාළ ගරු කළ යුතු ධර්මයක් වෙනවා. ධර්ම සාකච්ඡාව සාර්ථක කරගැනීමට නම් සවන්දීමේ හැකියාව අපි ඇතිකරගත යුතු වෙනවා.

නිවන් මාර්ගයේ ගමන් කරන පිංවතාට නිහඩ පරිසරය භුගාක් වැදගත් වෙනවා. අපි කොයි තරම් විවේකී ස්ථාන සොයුම් ගියත්, උතුම් සද්ධර්මයේ සැබැඳුම අර්ථය තුළ දී සැබැඳුම නිහඩතාට තිබෙන්නේ සෝජාව තුළ සි. මොකද, සෝජාව තුළදීයි පිංවත් ඔබට හඳුනාගත හැක්කේ ඔබේ සිත කොයි තරම් නිහඩ ද කියලා. ලෝකය ගිනිගෙනිදී තමාගේ නිහඩ

සිත අත්දැකින්න පුළුවන් සෝජාව තුළදී ම යි. සෝජාව තුළදී දැකින නිහඹතාව තමයි ධර්මයේ සැබැං ම අර්ථය කියන්නේ. අපි පුදෙකලාවට ඇලිලා, සෝජාවට ගැවෙනවා නම් අපි යන්නේ ධර්ම මාරුගයේ ආපස්සට යන ගමනකුය.

හිකුෂුව දන්න එක ස්වාමීන් වහන්සේ තමක් හිටියා, උන්වහන්සේ බොහෝම ගොරවයෙන් වස් කාලයේ වස් සමාදන් වුණා. තමුත් කුරියේ ටික දචසය වැඩිසිටියේ. කුරියේ සිට කිලෝමීටර භාගයක් පමණ දුරින් තිබෙන ගමේ පන්සලේ හවස හයට ගලිද විකාශනයෙන් පිරිත් පටියක් විකාශය කරනවා කියලා, එම පිරිත් නඩ සමග ගැටී කුරිය හැරගියා. අපි උපාදානය කරගත් පුදෙකලාව කියන කාරණය, බුදුරජාණන් වහන්සේ ශ්‍රී මූලයෙන් දේශනා කළ පිරිත් ධර්මයන් සමගත් ගැවෙන ස්වභාවයට පත්වුණා. පිංවත් ඔබ කැමති දෙයට වගේ ම, අකමැති දෙයටත් සවන්දීමේ ගක්තිය ඇතිකොටගන්න. එවිට ඔබට පුළුවන්, උපේක්ෂාව කියන තැනට ඔබේ සිතිවිලි මසවා තබන්න.

අපි කැමති දේශල්වලට වඩා ලෝකය තුළ අපි අකමැති දේශල් තමයි වැඩිපුර තිබෙන්නේ. ලෝකය වෙනස් කරන්න අපිට බැහැ. අපි වෙනස් වෙන්න ඕනෑ. අපි වෙනස් වෙන්න නම් කැමැත්ත, අකමැත්ත කියන තැන, අපි උපේක්ෂාව කියන තැනට ගන්න ඕනෑ. එසේ නො වුණහොත් අපි අනුන් නිසා ප්‍රමාදයට එත් වූ අය බවට පත්වෙනවා.

හිකුෂුව දන්න එක්තරා ස්වාමීන් වහන්සේ තමක් උතුම් උපසම්පදාවෙන් බැහැරවෙලා, සාමණේර බවට පත්වෙලා. උන්වහන්සේ දන් ප්‍රකාශ කරන්නේ නැවත තමන් උපසම්පදා සිලයෙහි පිහිටන්නේ නැහැය කියලා. සිලයට බියවෙලා, කාවචත් ම සංසාර බියෙන් අත්මිදෙන්න බැහැ. උපසම්පදා වෙන්නේ නැහැ කියන්නේ උතුම් සිලයන්ගෙන් පලායනවා කියන කාරණය සි. සම්මා සම්බුද්ධ ගාසනය අධිති දක්ෂයාට සි. අදක්ෂයා තැනි ප්‍රශ්න ඇති කරගන්නවා. සිල්පදයක් රකීමත්, සිල්පදයක් බිඳීමත්, අපි තුළ සංසාර බිය ම යි සකස්කොට දෙන්නේ.

පිළිවුන් කල්පනා කරන්න පුළුවන්, සිල්පයක් රැකීම කොහොමද සංසාර බිය ඇති කරන්නේ කියලා. සිල්පයක් රැකීම තුළ අපිට ලැබෙන්නේ සුගතිය යි. පිළිවත් ඔබ මේ ඉපදිලා සිටින මත්‍යාජ්‍ය ලේඛය සුගතියටයි අසිතිවෙන්නේ. එහෙම නම්, සුගතිය කියන්නේත් සංසාර බිය ඇතිකරන තැනක් ම යි. ඒ නිසා අපි දැක්ව වෙන්න ඕනා, සිලයේ ගක්තිය තුළින්, සුගතියත්, දුගතියත් දෙකම අතිතු බව දැකීමින් විද්‍රෝහනා තුවණ ඇති කරගන්න. ඒ කියන්නේ රැකෙන සිල්පයත්, බිඳෙන සිල්පයත් දෙක ම විද්‍රෝහනා තුවණීන් දැකලා, විද්‍රෝහනා යුතාය ඇතිකර ගන්න අපි දැක්ව වෙන්න ඕනෑ. රකින සිල්පය තුවණීන් දැකලා, සේවාන් එලයට පත්වෙන්න පුළුවන් වගේ ම, බිඳෙන සිල්පයත් විද්‍රෝහනා තුවණීන් දැකලා සේවාන් එලයට පත්වෙන්න පුළුවන්. මේ උතුම් ධර්මයේ තිබෙන සියුම් තැන් මෙවා. පිළිවත් ගිහි පිළිවුන් වන ඔබ අතින් සිල්පයක් දුර්වල වුණෙක් ඔබ කරන්නේ, ඒ දුර්වල වූ සිල්පය ගැන සිතමින්, විතරක සකස් කරගනීමින්, තවත්වත් අකුසල් රස්කරගන්නා කාරණය යි. ස්වාමීන් වහන්සේලාත් සමහරවිට ඇවැත් දේශනා කරමින් පිරිසිදු විය හැකි සිලයන් ගැන, ඇවැත් දේශනා කිරීමෙන් අනතුරුවත් විතරක සිත් ඇතිකර ගන්නවා. නමුත් දැක්වයා බිඳුණු සිල්පය තුළින් තැවත පිරිසිදුවයට පත් වී, බිඳුණු සිල්පය විද්‍රෝහනා තුවණීන් දැකීමින් විද්‍රෝහනා යුතාය ඇතිකර ගන්නවා.

ලොවිතුරා බුදුරජාණන් වහන්සේගේ කාලයේ ජ්වත්වුණු එක සර්පයෙක් දැකලා බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරනවා, මේ සර්පයා අතිතයේ දී බොහෝම දැක්වයෙක් වෙලා සිටියා කියලා. මොකද, මේ සර්පයා කාශාප බුදුරජාණන් වහන්සේගේ කාලයේ ජ්වත්වුණු ස්වාමීන් වහන්සේ තමක්. දිනක් උන්වහන්සේ ඔරුවකින් ගංගාවක් තරණය කරනකාට, අනතුරක් සිද්ධවෙන්න ගිය මොහොතක, උග තිබෙන අත්තක් අල්ලාගෙන තිබෙනවා. ඒ මොහොතේ ඒ අත්තේ තිබුණු කොළයක් කැඩ්ලා ස්වාමීන් වහන්සේගේ අතට ඇවීල්ලා. බුදුරජාණන් වහන්සේ පනවා ඇති

විනය කාරණා අතුව, උපසම්පදා හිසුවක් ගසක කොළයක් කැඩීම වරදක් වෙනවා. ශිලයෙන් බොහෝම පරිපූරණව ජ්වන්වුණු මේ ස්වාමීන් වහන්සේට මේ කුඩා වරද හරි ම හිසරදයක් වුණා. ඇවතින් මිදිම සඳහා ඇවැත් දේශනා කිරීමට තවත් ස්වාමීන් වහන්සේ නමක් මුණගැසුණෙන් නැහැ. මේ කොළය කැඩීමේ වරද ගැන සිතමින්, දුක්වෙමින් සිටියා. එදින ම රාත්‍රියේ උන්වහන්සේ අපවත් වෙනවා. ඒ අපවත් වෙන මොහොතේ ගසක කොළයක් කැඩීමේ වරදයි උන්වහන්සේට සිහිපත් වුණේ. දෝමනස්ස සහගත සිතමින් අපවත් වෙලා, සතර අපායට වැවෙනවා. ජ්විතය පරදුවට තබා රකගන්න දක්ෂ වූ සිල්පද එකක්වත් සිහිපත් කරගන්න උන්වහන්සේ දක්ෂ වුණේ නැහැ. බලන්න, අදක්ෂකමක මහත. කාරාප බුදුරජාණන් වහන්සේගේ කාලයේ අවුරුදු විසිදහසක් ආයුෂ වින්දනය කරලා, එම අවුරුදු විසිහයදහස තුළ හොඳින් සිල්පද ආරක්ෂා කරගෙන, බිඳුණු එක ම සිල්පදය තිසා, සතර අපායට වැවෙනවා. ලෝකය අසාධාරණයි කියන කාරණය මෙයින් මොන තරම හොඳින් වැටහෙනව ද; සංසාරය කොයි තරම් නම් බියක් ද කියන කාරණය පැහැදිලි වෙනව ද.

පිළිවත් ඔබ ඇස්දෙකටත් වඩා පරිස්සමින් සිල්පද ආරක්ෂා කරගන්න. වැරදීමෙන් හෝ සිල්පදයක් බිඳුණෙනාත්, ඒ ගැන සිතමින් කම්පා වෙන්න එපා; ගැටෙන සිතක් ඇතිකරගන්න එපා. සිල්පදයක් බිඳුණෙන් එම බිඳුණු සිල්පදය, අතින පංච උපාදානස්කන්ධයක් හැටියට දකිනින්, බිඳුණු සිල්පදයෙන් රස්වුණ සංස්කාරයන්ගේ අනිත්‍යභාවය දකින්න. හැබැයි බිඳුණු සිල්පදය අනිත්‍යභාවයෙන් ඔබ විසින් යටතර දැමුව ද, බිඳුණු සිල්පදයට අදාළ අකුසලය තමාට අනාගතයේ දී විපාකය පිණිස පැමිණෙවි. භව ගමනයි කෙටි කෙරුමට අවශ්‍ය වන්නේ. ලෝච්චරා බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරනවා, සෝවාන් එලයට පත්වුණ පිළිවාට, තව ගෙවීමට ඇත්තේ අත්ත තිබෙන පස්මිටේ ප්‍රමාණයේ දුකක් ය කියලා; මහ පොලාවේ තිබෙන පස් ප්‍රමාණයට මොහු දුක් විද්‍යා තිබෙනවා කියලා.

එම නිසා ඔබ බුදුරජාණන් වහන්සේ අතට ගෙන පෙන්වන පස්මිටට බිජවීමට අවශ්‍ය නැහැ. එම පස් මිටේ ප්‍රමාණයට දුක විශාලා උපාසිකාවටත් තිබුණා. ඉහත කාරණයට උපසම්පදා හිසුෂුවක් සතරපාරාජ්කාවට පත්වීම කියන කාරණය ඇදාම වෙන්නේ නැහැ. එම වැරදිවල විපාකයන්, ආපසු හරවන්න බැහැ කියලා බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරනවා.

කාවෙක් කියන කට්ටාවක්....

අගෝස්තු මාසයේ මේ කදුකරයට සුළග බොහෝ ම වේගවත්. කඩින්කඩී, වරින්වර සුළං ඇතිවෙනවා. සුළං හඳුව වේගවත් බව හරියට ගුවන් යානාවක් එන හඩ වගයි. සුළග කොට්ටර වේගවත් වුණත් දිරාගිය අත්තක් මිසක් ගසකටවත් භානියක් තැනැ. වේලාව හටස හයාමාරට පමණ ඇති. ලන්තැරුමේ එලියෙන් ඔබට මේ සටහන ලියන්නේ. ගෝනෙක් බොහෝම උග කැගහනවා ඇසෙනවා. දිය කඩිත්තේ වතුර බිලා යනගමන් වගයි. ඉදහිට හෝතම්බුවෙක් වියලි කොළ මත දුවනවා ඇසෙනවා. කැලේ සතෙක් නිදහස් ඇවිදිනවා දක්කහම සතුවක් ඇතිවෙනවා. දඩයක්කරුවන් සිල් අරගෙන වගයි. රාත්‍රියට වෙඩි හඩ ඇසුලෙන් තැනැ. එක මනුස්සයෙක් සිල්පදයක් රකිනකොට සතුන් කොට්ටර නම් සැනසිල්ලක් ලබනව ද. සතුන් ගැන සටහන් තබනකාට, බුදුරජාණන් වහන්සේගේ කාලයේ ජීවත්වූණ කාවෙක් ගැන මතක් වුණා.

එක්තරා ස්වාමීන් වහන්සේ නමක් සිටියා, උන්වහන්සේ සිල්පදවලට ඩුගක් ගරු කරපු ස්වාමීන් වහන්සේ කෙනෙක් නො වන බවයි පෙනෙන්නේ. වස් කාලයට පෙරාතුව මෙම ස්වාමීන් වහන්සේට සිවුරක් කරගන්න හොඳ සංඛ්‍යක් හම්බවෙනවා. ස්වාමීන් වහන්සේ කල්පනා කරනවා, වස් කාලයෙන් පසුව මේ සංඛ්‍යවන් සිවුරක් කරගන්න නම්, එතෙක් මේ සංඛ්‍ය තමන්ගේ තැගණීයට භාරදෙනවා කියලා. වස් කාලයෙන් පසුව තැගණීයට භාරදුන්නා. සංඛ්‍යවේ වටිනාකම දක්කහම තැගණීයට සංඛ්‍ය ගැන ආගාවක්

ඇතිවුණා. ඇය මෙම සංවේදන් තමන්ට ඇදුමක් මසාගත්තා. වස් කාලයෙන් පසුව මේ ස්වාමීන් වහන්සේ තැගණිය සොයාගෙන පැමිණ, තමා ප්‍රවේශමෙන් තබාගිය සංවේදන් නැවත ඉල්ලා සිටියා. තැගණිය ලග ස්වාමීන් වහන්සේට දෙන්න සංවේදන් තිබුණේ නැහැ. ඇය වෙනත් රේදක් ස්වාමීන් වහන්සේට ලබාදුන්නා. ස්වාමීන් වහන්සේ එය ප්‍රතිසේප කළා. ස්වාමීන් වහන්සේගේ දැඩි ඉල්ලීම නිසා ම මුල් සංවේදන් තමා මසාගත් ඇදුම ස්වාමීන් වහන්සේට ලබාදුන්නා. ස්වාමීන් වහන්සේ මේ සංවේදන් කෙරහි දැඩි තාප්තාවෙන් බැඳිලයි ඉදාලා තිබෙන්නේ. ස්වාමීන් වහන්සේ තම කුටියට ගිහිල්ලා, අර කාන්තා ඇදුමේ මැහුම් ගලවලා එය තැවත සංවේදන් කොට, පසුව සිවුරක් කරගත්තා. සිවුර මහලා ඉවරවෙලා, තැවතත් තම තැගණියගේ නිවසට ගොසේ එම සිවුර තැගණියට දීලා කියනවා, “මම මේ සිවුර අරගෙන යන්න එනවා. එතෙක් ඔබ මේ සිවුර ප්‍රවේශමෙන් තබාගත්තා කියලා. නමුත් රාත්‍රී කාලයේ දී කුටියේ දී ම මෙම ස්වාමීන් වහන්සේ අපවත් වෙනවා. ස්වාමීන් වහන්සේ අපවත් වූණු බව දැනගත්තා තැගණිය තමා භාරයේ තබාගිය සිවුර සංසයාට භාරදෙන්න, සිවුරත් අරගෙන ආරාමයට ගියා.

බුදුරජාණන් වහන්සේ ආරාමයේ වැඩ සිටිනවා. තැගණිය සිවුර ස්වාමීන් වහන්සේලාට භාරදෙන්න හදනකොට බුදුරජාණන් වහන්සේ ප්‍රකාශ කරනවා, තව සතියක් යන තෙක් එය සංසයාට භාරදෙන්න එපා, තැගණියට නිවසට රගෙනගොසේ තබාගත්තාය කියලා. තැගණියට ප්‍රශ්නයක්, ඇයි බුදුරජාණන් වහන්සේ සතියක් යන තුරු සිවුර භාර නො දී ගෙදර තබාගත්තා කිවිවේ කියලා. ඇය මේ ගැන බුදුරජාණන් වහන්සේගෙන් වීමසුවා. බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරනවා, “ඔබට පේනවා ද මය සිවුර පුරා දුවන කාලෙක් ඉන්නවා. මය සිවුර පුරා දිවයන කාවා වෙන කුවුරුවත් නො වෙයි. ඔබේ අපවත් වූණ සහෝදර ස්වාමීන් වහන්සේ ය” කියලා.

උත්වහන්සේ අපවත් වෙන වෙලාවේ, මේ සිවුර කෙරෙහි තාශ්ණාවෙන් අපවත් වෙලා, ඔපපාතික, ඇදුම් මත ඉපදෙන කාවෙක් වෙලා. බලන්න උතුම් හිසුත්වයක්, සළවක් කෙරෙහි ඇතිකරගත් තාශ්ණාව නිසා ම කාමියෙක් ලෙස නැවත උපත ලැබූවා.

පිංචත් ඔබ ඔබේ ඇදුම්, වටින ඇදුම්වලට කපුරු බෝල දමනවා නේ ද? ඇයි ඒ කපුරු බෝල ඇදුම් අල්මාරිවලට දමන්නේ? කාවන්ගෙන්, කාමින්ගෙන් ඇදුම් ප්‍රවේශම් කොටගන්න. දැන් පිංචත් ඔබට ජේනවා නේ ද, ඔබේ ඇදුම් අල්මාරියේ සිටින කාවෙක් කියන්නේ පෙර ජ්විතයක ඇදුම් උපාදානය කර මියගිය මනුෂ්‍යයෙක් ම යි. ඔබේ රේදී අල්මාරියේ දුවන කාවා තුළිනුත් ඔබට පුළුවන්, සංසාර බිය පිළිබඳව වටිනා කමටහනක් මතුකොටගන්න.

රේදී අල්මාරිවල ඉන්න කාවේෂ වගේ ම යි, පොත් අල්මාරිවල ඉන්න කාවොත්. පොත් උපාදානය කොටගෙන, පොත් මගේ කොටගෙන, පොත් ජ්විතය කොටගෙන ජ්වත්වන මනුෂ්‍යයින් සමාජයේ කොපමණ නම් සිටිනවා ද. පුස්තකාලය ජ්විතය කරගත්තු, දැනුම එක ම දහම කොටගත් මනුෂ්‍යයේ සමාජයේ කොපමණ නම් ජ්වත්වෙනවා ද. ඒ අයගේ ධර්මය තමයි, පොත් විකිණීම, කියවීම, ලිවීම... සිත මේවා තුළ ගිලාබැසිලයි තිබෙන්නේ. සූත්‍ර පොතක් කියවන්න කැමති නැහැ. ධර්ම පොතක් කියවන්න කැමති නැහැ. ලොකිකත්වය තුළ ආස්ථාය සකස්කොට දෙන දැනුමට, විනෝදයට අදාළ අරමුණු මතුකොටදෙන පොත් උපාදානය කොටගෙන ජ්වත් වෙනවා. උතුම් සද්ධර්මය කෙරෙහි ගොරවයක් නැති පොත් උපාදානය කරගත් පිංචත්ත් මැරෙන වේලාවත් මේ පොත් උපාදානය වුණොත්, පොත් අල්මාරියේම කාවෙක් වෙලා උපදින්න පුළුවන්.

සමහර පොත් අල්මාරි අරිනකොට, බොහෝම කඩිසරව දුවන කාවන්, කාමින් අපි දැකලා තිබෙනවා. එහෙම කාවෙක් මිට පස්සේ දැක්කොත් ධර්මයෙන් බැහැරව පොත් උපාදානය

කරගත් මනුෂ්‍යයෙක්ව එම කාචා තුළින් දැකින්න. පොත්ගුලේ සිටින කැමිසතා තුළිනුත් සංසාර බිඟ දැකින්න. උතුම් සද්ධරුමයට සම්බන්ධ පත්පොතට ඉහත කාරණය අදාළ නො වන බව සලකන්න. සද්ධරුමයට අදාළ පත්පොත පරිඹිලනය කිරීමෙන් පිංවතුන්ලාට අර්ථයක් ම සි, මෝනයෙන් බැහැරවීමක් ම සි සිදුවන්නේ.

ඩුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනාකාට වදාළ උතුම් සූත්‍ර ධරුමයන් හැකිතාක් පරිඹිලනය කරන්න. ආර්ය අෂ්ට්‍රාංගික මාර්ගයේ අර්ථය ප්‍රකාශවෙන ඕනෑ ම පොතක් කියවන්න. හැකිතාක් සද්ධරුමය කෙරෙහි දැනුම වර්ධනය කාටගන්න. නමුත් යම් ද්‍රව්‍යක දැනුම කෙරෙහි තිබෙන තෘප්ත්‍යාච අත්හැරැණු විට තමයි ප්‍රයාච සකස් වෙන්නේ කියන ධරුමතාචය සිහිකාටගන්න.

අරටුව හැඳනාගන්න

දරම සාකච්ඡාවක දී පිංචත් මහත්මයෙක් ප්‍රශ්නයක් ඇසුවා හාමුදුරුවනේ, සමාධියෙන් තොරව හාවනාවක් කරන්න බැරි ද කියලා. අවංකව ම සමාධියෙන් තොරව හාවනාවක් කරන්න බැහැ. සමාධියෙක් නැහැය කියන්නේ, පංචතීවරණ සිතේ බහුලයි කියන කාරණය යි. පංචතීවරණ කියන්නේ, කාමවිෂන්ද, ව්‍යාපාද, රීනමිද්ධ, උද්ධව්‍ය කුක්කව්‍ය, විවික්ව්‍යාව කියන ධරමතාවයන්ට. මෙම අපදුව්‍ය සහිත සිතේ ධරමතාවයන්ට අදාළ හාවනාවක් වැඩින්නේ නැහැ. ලෝහ, ද්වේශ, මෝහ වැනි විෂම ධරමතාවයන් නම් නොදින් වැඩිවි. එම තිසා හාවනාවට පෙරාතුව සමාධිමත් සිතක් ඇතිකරන්න අවශ්‍ය වෙනවා. රට උපකාරක ධරමයක් සලස්වල දෙන්නේ සීලයේ පරිපූර්ණහාවය යි.

පංචතීවරණයන්ගෙන් විසිරුණු සිත බොහෝ ම කළබලකාරීය; සැප සහිත අරමුණු ඔස්සේ භආගෙන යනවා. මේ කළබලකාරී බවට සතිය සැගව්ලා යනවා. මෙවැනි වෙලාවක සංසාරඛිය දැකිමින් ජ්වත්වෙන්න; සතර අපාය සිහියට නගා ගන්න. ධරම මාරුගයන් ඔබන් අතර ඇති පරතරය දැකිමින් බිය ඇතිකරගන්න. ඔබ ඔබව ලැඤ්පාවට පත්කරගන්න. එවිට හාවනා අරමුණු ඉදිරියේ සිත සන්සුන් වේවි. මෙවැනි උපකුම තුළිනුත් ඔබේ සිතේ වංචල ස්වභාවය නවතින්නේ නැත්නම් ඒ වෙනුවෙන් ඔබ ආයාසයක් ඇතිකරගන්න. ඇස්සේදක පියාගෙන ආස්වාස, ප්‍රශ්නවාසයට පමණක් සිත යොමු කරන්න. ආස්වාස ප්‍රශ්නවාසය නවතාදමා මොහොතක් දැස් පියාගෙන සිටින්න. නැවත නැවත මෙය සිදුකරන්න. මේ සියලු කියාවන්ගේ අනිත්‍ය හාවය නුවණීන් දැකින්න.

අපි හැම විට ම සිලය, සමාධිය ගැන පමණයි කරාකරන්නේ. ප්‍රයාව ගැන කරා කරනවා අඩුයි. සිල, සමාධි, ප්‍රයා කියන්නේ මාරුගයක්. එය එලයක් නො වේ; නිවන් අවබෝධ කරගන්නා වූ මාරුගය. පිංචත් ඔබ දක්ෂ වෙන්න මින, මෙම මාරුගයේ ගමන් කර එලයක් ලබාගන්න. එම එලයන් තමයි, සෝවාන්, සකසදාග ඡමී, අනාගාමී, අරිහත් එලයන්. සිලය තුළ හෝ සමාධිය තුළ තැවති ඉදුල අරුරියක් තැහැ. සිලය පමණක්, සමාධිය පමණක් තතිව අරගන්නේ තැතිව සිල, සමාධි, ප්‍රයා මාරුගය තැටියට නිවීමේ මාරුගය දකින්න, ඔබ දක්ෂ වෙන්න.

බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරනවා ගසක අරවුවෙන් ප්‍රයෝගන ඇති මනුෂ්‍යයෙක්, හොඳ ගසක අරවුව තිබියදී ම අරවුව හඳුනා නො ගත් නිසා ම, අරවුව යැයි සිතාගෙන ගසේ කොළ, අතු කපාගෙන යනවා කියලා. තව කෙනෙක් ගසේ අරවුව යැයි සිතලා ගසේ පොත්ත කපාගෙන යනවා, තවත් මනුෂ්‍යයෙක් ගසේ අරවුව යැයි සිතා ගසේ සිවිය කපාගෙන යනවා, තවත් මනුෂ්‍යයෙක් ගසේ එලය කපාගෙන යනවා කියලා; මේ කිසිවෙක් ගසේ අරවුවෙන් ප්‍රයෝගන ගන්න දක්ෂ තැහැ කියලා.

එක කුලපුතුයෙක්, ජාති, ජරා, ව්‍යාධි දුක දුකලා ඉන් මිදෙමියි කියල සද්ධාවෙන් ගිහිගෙදරින් නික්මිලා පැවිදි වෙනවා; පැවිදිහාවය හොඳින් කරගෙන යනවා. පැවිදිහාවයේ වටිනා ලක්ෂණ නිසා ම, ප්‍රසන්න, සිත්ගන්නාසුලු භාවය නිසා ම දායක පිරිස් ඇතිවෙනවා. ඒ නිසා ම ලාභ-සත්කාර, කීර්ති-ප්‍රශ්නය රස්කරනවා; මම ඇති අයෙක් වෙමි, කීර්තිය ඇති අයෙක් වෙමි, පිරිවර ඇති අයෙක් වෙමි, මහේශාකා වෙමියි සිතනවා; අනුයන් පින් තැති, අල්පේශාකායන් තැටියට දකිනවා. උත්තරීතර, ප්‍රනීත ධර්මයන් ඇතිකරගන්න උත්සාහගන්නේ තැහැ. මෙවැනි හිකුෂුව, ගසේ අරවුව තිබියදී ගසේ අරවුව යැයි සිතා, කොළ, අතු කපාගෙන යන මනුෂ්‍යයේ වගේ ය කියලා බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරනවා.

තවත් කුල පුතුයෙක්, සද්ධාවෙන් පැවිදි වී, කිරිති-ප්‍රංශසාසොයා නො ගොස්, තමා උසස්, අනුත් පහත් යැයි නො සිතා ප්‍රතිත ධර්ම වැඩිමට වැයම් කරනවා. ඔහු සිලය හොඳින් පරිපූරණ කරනවා; සිලය උදෙසා ම තම පැවිදි ජ්විතය කැපකරනවා. ඉන් එහා, උත්තරීතර ප්‍රතිත ධර්මයන් වැඩිමට වැයම් කරන්නේ නැහැ. මොහු සසුන ලිහිල්කොට ගත්තෙක් වෙනවා. මෙවැනි හිකුෂුව, ගසේ අරටුව තිබියදී ගසේ අරටුව යැයි සිතා, ගසේ පොත්ත කපාගෙන යන මනුෂ්‍යයා වගේ යැයි බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරනවා.

තවත් කුල පුතුයෙක්, සද්ධාවෙන් පැවිදි වී, සිලයෙන් පරිපූරණහාවයට පත් වී සමාධි සම්පත්තිය ඇති කරගන්නවා. ඔහු ඉන් එහා ප්‍රතිත ධර්මයන් වැඩිමට උත්සාහ ගන්නේ නැහැ. මොහු දාන සම්පත් ලබාගනිමින්, ඒවා උපාදානය කරගෙන ජීවත්වෙනවා. ඉන් එහා උත්තරීතර ධර්මයන් වඩින්නේ නැහැ. මොහුත් සසුන ලිහිල්කොට ගත්තෙක් වෙනවා. මොහු ගසේ අරටුව තිබියදී, ගසේ අරටුව ය සි සිතා, ගසේ සිවිය කපාගෙන යන මනුෂ්‍යයා වගේ යැයි බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරනවා.

තවත් කුල පුතුයෙක් සිටිනවා, ඔහු සද්ධාවෙන් පැවිදි වී, සිලයෙන් පරිපූරණහාවයට පත් වී, සමාධිමත් සිතෙන් වාසය කරනවා. ඔහු සමාධි සම්පත්තියෙන් නො සැහී ඉන් එපිට වූතුප්‍රජාතයාන, පූර්වේනිවාසානුස්සති ඇළාන වැනි ප්‍රතිත ධර්මයන් සොයීමින් වාසය කරනවා. ඉන් එපිට ධර්මයේ උතුම් හරයක් ගැන සිතත්තේ නැහැ. මේ හිකුෂුව, ගසේ අරටුව තිබියදී, ගසේ එලය කපාගෙන යන පුද්ගලයා වගේ ය කියලා බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරනවා.

තවත් කුල පුතුයෙක් සිටිනවා. ඔහු දක්ෂයෙක්. ඔහු මේ ජාති, ජරා, ව්‍යාධී, මරණයන් දැකලා සද්ධාවෙන් පැවිදිවෙලා ලාභ-සත්කාර, කිරිති-ප්‍රංශසාවලට බැඳෙන්නේ නැහැ. සිලයෙන් පරිපූරණහාවයට පත්වෙලා, උතුම් සමාධිමත් සිතෙන් වාසය

කරනවා. මොහු සිලයේවත්, සමාධියේවත් ආස්ථාදයට බැඳෙන්නේ තැහැ. මොහු දක්ෂයි, රුපාවචර, අරුපාවචර දහානපල අනිත්‍ය බව දැකින්න. උත්තරීතර ප්‍රතිත ධර්මයන් ජ්‍යෙෂ්ඨයට ලබමින් ම එම ප්‍රතිත ධර්මයන්ගේ අනිත්‍යහාවය දැකින්න, එම හිකුතුව දක්ෂයි. මහු සිලය නිසාවත්, සමාධිය නිසාවත් තැවත ලෝකයට බැඳෙන්නේ තැහැ; සංස්කාරයන් බියකරු හැටියට දැකිමින් ම විද්‍රෝහනා තුවණ ඇතිකරගන්නවා; සංසාර ගමන කෙළවර කරගන්නවා. මෙම හිකුතුව ගස් අරවුව සෞයාගෙන ගොස් දක්ෂ ආකාරයෙන් ගස් අරවුව ම තෝරාගත් දක්ෂයා බව බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරනවා.

බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනාකොට වදාල ඉහත ධර්මය කුළින් පිංවත් ඔබටත් තුවණීන් විමසා බැලිය හැකියි, ඔබ සද්ධර්මයේ අරවුව යැයි සිතා, ඔබ ගස් අතුකොළ ද, පොත්ත ද, සිවිය ද, එලය ද පරිහරණය කරන්නේ කියල. මෙසේ සිතමින් ම ගස් අරවුව හඳුනාගන්න උත්සාහගන්න, ඔබ දක්ෂ වන්න.

වර්තමාන සමාජය දෙස බලනවීට අපිට පෙනෙනවා, සමහරේක් මහේශාක්‍යහාවය සෞයාගෙන යනවා. තවත් පිංවතුන්ලා මස්මාංග ද, නිර්මාංග ද කියන තර්කයේ පැටවිලා සිටිනවා. තවත් පිංවතුන්ලා මෙමෙත් බුදුරජාණන් වහන්සේගේ ගාසනය පැමිණෙන තෙක් බලාසිටිනවා. මේ සැම ප්‍රශ්නයකට ම පිළිතුර, බුදුරජාණන් වහන්සේ ඉහත දේශනාවෙන් පැහැදිලි කර දෙනවා. මෙතනදි අපි කාගේවත් වරදක් නො වේ, දැකිය යුත්තේ. අපගේ ම ඉන්දිය ධර්මයන්ගේ නො දියුණුහාවය යි. එහෙම නම් අපේ ප්‍රශ්නයට විසඹුම තිබෙන්නේ විවේචනය තුළ නො වෙයි, අපේ යුර්වලහාවය අපි ම හඳුනාගැනීම කුළයි. සද්ධර්මයේ උතුම් අරවුව අතුරුදහන් නො වී තිබියදීම අතුකොළ, පොත්ත, සිවිය, එලය විනිවිද ගොස් අරවුව මතුකර ගැනීමට අපි දක්ෂ විය යුතු යි. ජ්‍යෙෂ්ඨය කියන්නේ අවසානයේ මතකයක් පමණයි. ඒ මතකයන් මරල දමලා ජ්‍යෙෂ්ඨය මරණයට යනවා. අන්තිමට මතක් වෙවිව මතකය තවත් ජ්‍යෙෂ්ඨයක් උරුමකොට දෙනවා. මියයාමත්, ඉපදිමත්

ජ්විතය කරගෙන භවය ගලාගෙන යනවා. භව නිරෝධයට අවශ්‍ය විසඳුම තව ම සන්දිවිටිකව තිබෙනවා. ගසේ අරවුව භඳුනානොගත් නිසා ම අපි අතු කොළ එකතු කරමින් ගස් වට්ටී කුරකෙනවා. දුකෙන් මිදිමට දුක ම සෞයනවා. උතුම් සිලයත්, සමාධියත් අනිත්‍ය බව දකිමින් විද්‍රුණනා තුවණ, ප්‍රයාව ඇතිකර ගන්න දක්ෂ වෙන්න.

පිළිත් මහත්මයෙක් ප්‍රශ්නයක් ඇසුවා, “හාමුදුරුවනේ සිලය විද්‍රුණනා තුවණීන් දකින්නේ කොහොම ද” කියලා. පිළිත් ඔබ කුම්මන සිලයක් සමාදන් වුව ද සිල්පද හොඳින් ආරක්ෂා කරගන්න. දුන් ඔබට පුළුවන්, එය භාවනාවක් කොටගන්න. සිලයෙන් ලැබෙන ආනිගෘස තමයි, අප්‍රමාදිභාවය ඇතිවීම. ඒ කියන්නේ, සතර අපායන්ට වැටිලා ප්‍රමාද වෙන්නේ තැහැ. දෙවැනි ආනිගෘසය, තමාගේ කිරතිරාවය පැතිරෙනවා; ඔනැ ම සහාවක් ඉදිරියට තො බියව යනවා; සිහිමුලා තො වී මැරෙනවා; සුගතියේ උපදිනවා. දුන් පිළිත් ඔබ තුවණීන් මෙනෙහි කරන්න, මේ ආනිගෘස සියල්ල විපාක දිල අනිත්‍ය වන දේවල්. මෙන්න මේ සිලයේ ආනිගෘසයන්ගේ අනිත්‍යභාවය ඔබ තුවණීන් මෙනෙහි කරන්න. එතකොට ඔබ භවයට බැඳෙන්නේ තැහැ. සිල් සමාදන් වෙලා එහි ආනිගෘසයෙන් දෙවියෙක් වේවා යැයි ඔබට සිතුණොත්, සිල් ආරක්ෂා කරල, එහි ආනිගෘසයෙන් තැවත සැසික මනුෂ්‍යයෙක් වේවා කියලා ඔබට සිතුණොත්, අනිතයේ ඔබ සක්විති රාජ සම්පන් ලබල ජ්වන් වෙලා, තැවත සතර අපායට වැටුණ හැටි තුවණීන් මෙනෙහි කරන්න. ආනිගෘසයේ ආස්වාදයට බැඳෙන්න එපා. විපාක දිල අවසන් වන සංස්කාරයන්ට ම බැඳෙන්න එපා. එවිට ඔබ තුළ ඇති විත්තයයි සකස් වෙන්නේ.

සිලය විද්‍රුණනා තුවණීන් දකිනව වගේ ම සමාධියේත් අනිත්‍යභාවය විද්‍රුණනා තුවණීන් දකින්න. සමාධිය ඇතිවූණාය කියන්නේ පංචනීවරණ යටපත් වූණාය කියන කාරණයයි. යටපත් වූණ පංචනීවරණ තැවතත් සකස් වෙනවාය කියන කාරණය තුවණීන් දකින්න. සමාධියේ ආස්වාදය හැටියට ඔබ

ලබන ධියාන එලයන්ගේ අනිත්‍යභාවය දැකීමින්, සමාධිය උතුම් විද්‍රෝහනා තුවණ ඇතිකරගැනීම සඳහා උපයෝගී කරගන්න. සමාධිය කියන්නේ තාවකාලික සැපයක් මිස, දුකෙන් මිදීමක් නො වේ. දුකෙන් මිදීමක් සමාධිය තුළ සැගවී තිබෙනවා. සමාධිය තුළ සැගවී තිබෙන දුකෙන් මිදීමේ අර්ථය සමාධිය ම විද්‍රෝහනා තුවණීන් දැකීම තුළින් ඔබ මතුකරගන්න ඕනෑම. එසේ නො වුණෙන් සීලයන්, සමාධියත් අපිට තාවකාලික ආස්ථාදයක් ලබා දී අවසානයේ සංසාරයමයි සකස්කර දෙන්නේ.

සුඩ් දූකට ගැටී මහ දූකක් වැඳුදුගන්නා මෝධිකම (සියදුවී නසාගැනීම)

පිංචත් මහත්මයෙක් හිස්සුව මූණගැසීමට පැමිණියා. ඔහුගේ ම වචනවලින් කියනවා නම් ඔහුගේ මූල ජීවිතය ම රෝගයක්. වෛද්‍යවරයෙකුට සෞයාගන්න බැරි කායික වේදනාවකින් තිරතුරුව ම ඔහු පෙළෙනවා. මේ තරුණ මහත්මයා රෝගී තත්ත්වය නිසා ම ජීවිතය නැති කරගන්න ගිය අවස්ථා කිපයක් ම තිබිල තියෙනවා. ඔහු කුටියට ඇවේත් හිස්සුවට කියන්නේ, තමාට දිවිනසා ගැනීම හැර වෙනත් විකල්පයක් නැති බව සි. ඔහු කල්පනා කරනවා, ජීවිතය නැති කරගතහොත් මේ වේදනා සියල්ලෙන් ම මිදුණාය කියල. හිස්සුව ඔහුට ප්‍රකාශ කළේ, ඔබ ලබාගන්නා සුදුසුකම්ලත් වෛද්‍ය ප්‍රතිකාර දිගට ම ලබාගන්න; මතෙක වෛද්‍යවරයෙකුට මූණගැසෙන්න; හැකිතාක් බෝධිප්‍රජා, දන්දීම්, ගිලන් අයට උපස්ථානය කරන්න කියලා; මෙත්‍යී වින්තනයෙන් සැමුවට ම ඉන්න කියලා; මේ කරන කුසල් ගක්තියෙන් තමාගේ ජීවිතයට බලපාන අතිත අකුසල් තිබේ නම්, එම අකුසල් විපාකයන් නැතිවන බව දකිනින් ජ්වත් වන්නය කියලා; ලෙබේක්ය කියන කාරණය සිතන්නේ නැතිව තමා හැම මොහොතක ම නිරෝගීය කියන කාරණය දකින්න කියලා. සමහර පිංචතුන්ලා සිත ලෙබේකරගෙන ජීවත් වෙන්නේ.

හිත ලෙබි වුණෙන් ගැරිය අනිවාරයෙන් ම ලෙබි ගොඩක් ම සි. බුදුරජාණන් වහන්සේ තකුල පියාට දේශනා කරනවා, පිංචත් නකුල, මේ කය ලෙබි හැදෙන දෙයක්. කටුවකින් වැසිගිය බිත්තරයක් වගේ මේ කය පරිහරණය කරමින් යමෙක්

මොහොතක් හෝ නිරෝගීභාවයක් බලාපොරොත්තු වෙනවා නම්, එය අයුෂානකමක්. ඔබ මේ විදිහට හික්මෙන්න සින, මා හට අසනීපවලින් පිඩිත කයක් තිබුණට මම සිත විතරක් ලෙඩි කරගන්නේ නැහැ කියල. ඇන්වන්ත ආර්ය ග්‍රාවකයා සතර මහා ධාතුවෙන් හටගන්නා රුපය ආත්මය කරගන්නේ නැහැ. මා තුළ රුපය, රුපය තුළ මා සිටිනවා කියල ගන්නේ නැහැ. රුපය තුළ ආත්මයත් ආත්මය තුළ රුපයත් තිබෙනවාය කියල ගන්නේ නැහැ. එහෙම දකින කෙනා රුපය වෙනස්වෙන විට, රුපය ලෙඩිවෙන විට පසුතැවෙන්නේ නැහැ, කනගාටු වෙන්නේ නැහැ කියල බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරනවා.

වර්තමානයේ සමහරක් රෝගාධවලට මූලික හේතුව මේ සිත ලෙඩි කරගැනීම. එක අම්මා කෙනෙක් සිටියා, ඇයගේ දියණීය පහේ දිජ්‍යත්ව විභාගයට බොහෝ ම මහන්සිවෙලා සූදානම් කළා. මේ කාලයේ දී ඇය උදයට නැගිටිවෙට පාන්දර තුනට, දරුවාට අවශ්‍ය සටහන් පිළියෙල කරන්නට. අවසානයේ දරුවාගේ විභාග යේ ප්‍රතිඵ්‍යුල පැමිණියා. දරුවා විභාගය සමත්වෙන්න අවශ්‍ය සුදුසුකම් ලබල සිටියේ නැහැ. සිත ලෙඩිවූනා ඒ අම්මා රෝගාතුර වූනා. දිර්ස කාලයක් ප්‍රතිකාර කරන්නට වූනා. තමන්ගේ දෙයත් තමන්ට අයිති නැති විට අනුන්ගේ දෙයක් තමාගේ කරගෙන දුක් විදිනවා.

මූලින් සඳහන් කළ මහත්මයා හිකුෂුව මූණ ගැසෙන්නට පැමිණ ප්‍රකාශ කළේ, තමාගේ ඉරිරික වේදනාව ඉවසිය නොහැකි තැන, තමාට දිවිනසා ගැනීමට සිතෙනවාය කියල. ඔහු ඒවැනි උත්සාහයන් කිහිපයක් අතිතයේ අරගෙන තිබෙනවා. ඒ වෙලාවේ හිකුෂුව ඔහුට මතක් කළේ, ඔබ සිතන්න, මෙතැන දර කැබලි තුනකින් අවුලපු ගිනිගොඩක් තිබෙනවා. හිකුෂුව ඔබට කියනවා, මේ කුඩා ගිනිගොඩට විනාඩියක් ඔබේ ඇගිල්ල දමාගෙන ඉන්න කියල. හිකුෂුව ඔහුගෙන් ඇසුවා, ඔබ විනාඩියක් ගිනිගොඩට ඇගිල්ල දමාගෙන සිටින විට ඇතිවෙන වේදනාව ද වැඩි, ඔබේ ගෙරරයේ රෝගය නිසා තිබෙන වේදනාව ද වැඩි

කියල. එවිට එම මහත්මයා කියනවා, මේ ඇගිල්ල හිනිගොඩට දමාගෙන සිටින විට ඇතිවෙන වේදනාව වැඩිය කියල. දන් පින්වත් ඔබ තුවණීන් මෙනෙහි කරන්න ඕනෑ, සංසාරඛිය නො දකින නිසා ම අපි අඩු වේදනාව අතහැරල, වැඩි දුක තෝරාගන්න යනවා. අසතිපය නිසා ඇතිවන ගාරීරික පීඩාව විදැගැනීමට නො හැකිව සියදිවි නසාගතභාත්, ර්ලත උපත නිරයේ ම සිද්ධ වෙන්නයි බොහෝ දුරට ඉඩ තිබෙන්නේ. මෝහය නිසා ම, කරමය, කරම එල විශ්වාසය නොමැති නිසා ම කැමැත්තෙන් ම පොඩි දුකක් අතහැරලා ලොකු දුකක් තෝරාගන්නවා. සියදිවි නසාගන්නවා කියන්නේ තමාගේ අකුසල් සංස්කාරවලින් තමා ම පලිගන්නවා කියන කාරණයයි; තමා කෙරෙහි තමා ද්වේශය ඇතිකර ගන්නවා කියන කාරණයයි. එහි විපාකය හැටියට හිති නිරයට වැටුණෙන්ත් ඒවායේ ආයුෂ කල්ප ගණන් දිග සි.

අපි ම කළා වූ අකුසල්වල විපාකයන් මතුවෙන විට, ඔබට සියදිවි නසාගන්නට සිතෙන්න පුළුවන්. එවැනි අවස්ථාවක කවදාකවත් ඉක්මන් වෙන්න එපා. කළුසාණමිතු ඇසුරත්, තමාට වඩා අවබෝධයෙන් වැඩි කෙනෙක් සොයාගෙන යන්න. අකුසල විපාකයන් බලවත් වෙන විට, ඒවා අපිට උපකුමධිලිව විපාකයන් දීමට කටයුතු කරනවා. එම අකුසල් සංස්කාරයන්ගේ උපකුමධිලිහාටය හඳුනාගතයුතු වන්නේ සද්ධාව තුළින් ම සි. ඒවාට පිළිතුරු සෙවිය යුත්තේ කුසලය තුළින් ම සි.

ගුද්ධාව රහිත පුද්ගලයාව පිරිහෙනවා. සංසාරඛිය රහිත පුද්ගලයාව පිරිහෙනවා. ප්‍රඟාව රහිත පුද්ගලයාව පිරිහෙනවා. ඒ අයගේ ජ්විතය අවපසට යන සඳක් වගයි, සද්ධාව, සංසාරඛිය ඇති, අලස නැති ප්‍රඟාවන්ත පුද්ගලයා පුරපසට යන සඳ වගේ දියුණුවෙනවා, සැප ලබනවා කියලා බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරනවා.

ඡඛ යක්ෂයා ලුදිරයේ දෙවියෙක් ම වන්න

ධර්ම සාකච්ඡාවක් අවසානයේ දී එක් මැදිවියේ මහත්මයෙක් ප්‍රකාශ කළේ, තමන්ගේ බිරිදි හරියට කේත්ති ගන්නවා, තමන් කොපමෙනු අවවාද කළත් ඇය අහන්තේ නැහැ, බිරිදි ධර්මයට කැමති නැහැ, එයාට කේත්ති ගියහම හරියට යක්ෂණීයක් වගේ කියලා. ඒ මහත්මයා අසනවා, “මම මොක්ද හාමුදුරුවනේ කරන්නේ” කියලා. ඒ වෙළාවේ හික්ෂුව ඔහුට ප්‍රකාශ කළේ, “ඡඛ ම කියනවා, ඡඛගේ බිරිදි යක්ෂණීයක් වගේය කියලා. බිරිදි ඡඛට ඔය බල කරන්නේ ඡඛට යක්ෂයෙක් වෙන්න කියලයි. ඇය යක්ෂණීයක් වුවදෙන්, ඡඛ යක්ෂයෙක් වෙන්න එපා. ඡඛ ඇය ඉදිරියේ මනුෂ්‍යයෙක්, දෙවියෙක් වෙන්න. පිංවත් ඡඛට ගැටෙන්න මෙතන කිසි ම දෙයක් වෙලා නැහැ. ඡඛ මේ දකින්නේ ධර්මයයි. බිරිදික් ගත්තා නම් ඡඛ ඒ ගත්තේ දුකක්. සැමියෙක් තෝරාගත්තා නම් ඡඛ ඒ ගත්තේත්ත් දුකක්. බිරින්දැවරු වෙනුවෙන් ඡඛ සංසාරයේ හෙළා ඇති කදුළු, රුධිරය මහා සාගරයේ ජලයට වඩා වැඩිය කියලා බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරනවා. ඡබේ බිරිදි ඡඛට ඔය බල කරන්නේ එම කදුළු සාගරයට තවතවත් කදුළු, රුධිරය එකතු කරන්නටය කියලා. ඡඛ මෙතැනදී ද්‍රුෂ්‍ය වෙන්න ඕනෑම්, උතුම් සද්ධර්මය ප්‍රයෝගත්තයට අරගෙන මේ කදුළු සාගරය උපරිම ආත්මහව හතකට සීමාකර ගන්න. නැවත බිරිදි ඡඛට බැන්නොත් ඡඛ ඒ බැනුම් නිහඩව ඉවසන්න. බිරිදි ඡඛට පහරක් ගැසුවහොත් දෙවැනි පහරත් ගහන්න හිස නමන්න. පිංවත් ඡඛ සිතන්න එපා, ඡඛ ඒ හිස නමන්නේ තමාගේ බිරිදට කියලා. ඡඛ ඒ හිස නමන්නේ උතුම් සද්ධර්මයට සි. ඡබේ අකීකරු බිරිද තුළිනුත්, අකීකරු ස්වාමියා

තුළිනුත් ඔබ අධිෂ්ථානයක් ඇතිකරගන්න, මම මේ හට ගමනේ ලබන අවසාන බිරිදියි, අවසාන ස්වාමීපුරුෂයායි මේ ලැබුවේ කියලා”

දුක ඇතිකරන දේ කෙරෙහි අවබෝධයෙන් කළකිරීම ඇතිකරගන්න. අකිකරු බිරිදිව, ස්වාමීපුරුෂයාව කමටහනක් කොටගෙන, තැවත ‘බිරිදි’, ‘ස්වාමීපුරුෂයා’ කියන දුකෙන් මිදෙන්න.

මාස 3කට විතර පසුව ආයෙමත් අර මහත්මයා හිකුෂුව මූණගැසිලා කියනවා, “හාමුදුරුවනේ, දැන් මගේ බිරිද හොඳයි. කේන්ති ගන්නේ නෑ” කියලා.

හිකුෂුව වැඩ සිටින ලැලි බංකුව ඉදිරිපිට සක්මන් මළවක් තිබෙනවා. එම සක්මන් මළවේ පැති බැමැමේ කළගලක් යටින් අගල් දහයක් පමණ දිග ගැඩිවිල් පණුවෙක් සක්මන් මළව තුළ ඇදී යනවා. එම ගැඩිවිල් පණුවා පසුපසින් කෙළ වැනි දියරයක් වැශිරෙනවා. ඒ නිසා පණුවා යන පාර හොඳන් සලකුණු වෙලා. පණුවා වටයක් ගිහිල්ලා එයා මුළුන් මතුවූ ගල ලැගට ම ඇවිත් සිටිනවා. පණුවා සිතාගෙන සිටින්නේ එයා දීර්ස ගමනක් ගියා කියලා. නමුත් එයා පටන්ගත්ත තැනැටමයි ආපසු ඇවිත් සිටින්නේ.

අපින් සංසාරයේ කොපමණ නම් දීර්ස ගමනක් ගිහිල්ලා ආපහු පටන්ගත්ත තැනැට ඇවිල්ලා ඇති ද? උතුම් මතුෂ්‍යයෙක් වශයෙන් ඉපදිලා, අකුසල් සිද්ධ කරලා, සතර අපායට වැටිලා, ඒවායේ කළේ ගණන් දුක් විදාලා ආයෙමත් මතුෂ්‍ය ජ්විතයක් ලබනවා. අපි හරි ම සතුවුයි. අපි හිතන්නේ දුර්ලභ මතුෂ්‍ය ජ්විතයක් ලැබුවා කියලා. මෙවැනි දුර්ලභ මතුෂ්‍ය ජ්විත ලක්ෂ ගණනක් ලබා තිබුණාය කියන කාරණය දුක්කේ නැහැ. වැඩි මළවේ වටයක් කැරුණු ගැඩිවිල් පණුවා දුක්කහම අප පැමිණී සංසාර ගමනයි හිකුෂුවට සිහිවුණේ. ඒ ගැඩිවිල් පණුවා තුළිනුත් සංසාර බිඟ ම යි සකස්වුණේ.

පාසලක ඉහළ ශේෂීයක ඉගෙනුම ලබන දරුවෙක් පැමිණියා, හිසුව මූණගැහෙන්න. ඒ දරුවාට ප්‍රශ්නයක් ඇතිවෙලා. ඒ දරුවාට දැනට ටික කාලයක සිට මහු මතු සම්මා සම්බුද්ධත්වයට පත්වෙනවාය කියලා අදහසක් ඇතිවෙලා. එම දරුවා අසන ප්‍රශ්නය තමයි, මතු බුද්ධත්වය පාර්ථනා කිරීම සුදුසු ද කියලා. ලොකු අයගේ දේවල් ආදර්ශයට ගන්න ගිහිල්ලා පොඩි අයට ඇතිවන ප්‍රශ්න බලන්න....

කොහොම ව්‍යුණත් පාසල් දරුවෙක්ගේ ජීවිතය තුළ මෙවැනි අදහසක් ඇතිවීම අගය කළ යුත්තක්. අපි දක්ෂ වෙන්න ඕනෑ, එම අර්ථවත් අදහස තුළින් වඩාත් තිවැරදි දේ මතුකොටගන්න. බුදුරජාණන් වහන්සේ නමක් ලෝකයට පහළවෙන්නේ ආරය අඡ්ටාංගික මාරුගය මතුකොටගන්න. ඒ මතුකොටගත් ආරය අඡ්ටාංගික මාරුගයයි, අපේ ධර්මයේ සැබැඳු අර්ථයකාට ජීවිතයට එකතුකරගත යුත්තේ. වෙනත් අතුරු අරමුණු තො වේ. මෙතැනදී එම දරුවා මතුකොටගත යුත්තේ තමා තුළ සැගවී තිබෙන අතිත කුසල් සංස්කාරයන්ගේ ගක්තියයි. එම අතිත කුසල් සංස්කාරයන් ලමාවියේ දී දරුවන්ට මතුකොට දෙන්නේ දෙමාපියන්ට, ගුරුවරුන්ට, වැඩිහිටියන්ට දක්වන කිකරුහාවය තුළින්; වැඩිහිටියන් වන්දනා කිරීම තුළින්; සිල්පද පහ ආරක්ෂා කරගැනීම තුළින්; දෙමාපියන් සමග බුද්ධවත්දනාවන්ට සහභාගිවීම තුළින්; ඒ තුළින් දරුවන්ට පෙර හටයන්හි විපාක තො දුන් කුසල් ගක්තිය මතුකොටගන්න පූජාවන්. පෙර හටයන්හි කුසල් ගක්තිය මේ ජීවිතයේ දී ඔබට අධ්‍යාපන කටයුතු සාර්ථක කරගන්න පූගාක් උපකාරී වෙනවා. එම නිසා අධ්‍යාපනය ලබන කාලය, ඉහත ගුණධර්ම ආරක්ෂා කරගෙන අධ්‍යාපනය උදෙසා පමණක් වැය කරන්න.

තරුණ ඕහාව ජීවිතයට ගලාගෙන පැමිණීමත්, අධ්‍යාපනයත් කියන කාරණා දෙක ම සිද්ධවෙන්නේ එක ම කාලවකවානුවේ. එම නිසා වැඩිහිටි පාසල් දරුවන් පූගක් පරිස්සම වෙන්න ඕනෑ. අධ්‍යාපන සේෂ්නය තුළට යොමුකර ඇති දැඩි තරගකාරී

බව නිසා පාසල් දරුවන් තුළ ද්‍රේවියාය, ඉරිසියාව, රාගය වැනි කාරණාවන් දුඩීව මතුකොටදෙන වටපිටාවක් නිර්මාණය වෙලා තිබෙනවා. එම කුරිරු වටපිටාවෙන් ඔබට පොදුවේ මිදෙන්නට බැහැ. තමතමන් තනිව ම යි නිදහස් විය යුතු වෙන්නේ. අපගේ අකුසල්වල විපාකයන් නිසා ම ඉදිරියේ දී ලෝකය නිර්මාණය වෙන්නේ දුක වැඩි දිකාවට. පොදුවේ දිජ්‍යායා නිසා ගුරුවරයාට සතුටු විය හැකි කාලයක් අනාගතයේ දී උදාවෙන්නේ තැහැ. එම නිසා පොදුවේ ගැලවෙන්න මාර්ගයක් අපට තැහැ. තමා තුළින් කුසලයේ ගක්තිය මතුකොට ගැලවෙන්න දක්ෂ වෙන්න ඕනෑම්.

පාසල් දරුවා තුළිනුත් අපි සංසාර බිඟ ම යි සකස්කොටගත යුත්තේ. දරුවන් ඇති අම්මලා දරුවන් නිසා මේ තරම් දුක් විදිද්දිත්, දරුවන් තැති අම්මලා දරුවන්ව ම යි පාර්ථනා කරන්නේ.

දරුවාගේ ජින අවස්ථා කරවන්න - කඩලී සාගරයන් දකින්න

ලෝකය ගලාගෙන යනවා. කුසල් අකුසල් රට උපකාරී වෙනවා. පිංචත් ඔබට ලෝකය අවශ්‍ය නම් කුසලයයි ඔබ උපකාරකර ගත යුත්තේ. එම නිසා පාසල් දරුවන් සැමවිට ම දෙමාපියන්ට, ගුරුවරුන්ට කිකරුව, පංචිකිලය අර්ථවන්ට සමාදන්ව, නිරතුරුව ම බුද්ධ වන්දනාවන්ට සහභාගි වුවහොත්, සහෝදර ඕෂ්‍යයන් සමග සම්ගියෙන් කටයුතු කළාත්, දරුවන්ට පූජ්‍යවන් තමාගේ අතිත කුසල් ගක්තිය මතුකරගෙන අධ්‍යාපන කටයුතු සාර්ථක කරගන්න.

පිංචත් දරුවන් දෙමාපියන්ට, ගුරුවරුන්ට ගෞරවය නො කළාත්, පංචිකිලය ආරක්ෂා කර නො ගත්තොත්, දිනපතා බුද්ධ වන්දනාවට සහභාගි නො වුණේත්, පිංචත් දරුවන් තුළින් මතුවී එන්නේ අතිතයේ අකුසල් සංස්කාරයන්ගේ එලය සි. වර්තමාන පාසල් දරුවා තුළින් ඔබ දකින්නේ මේ අනතුර සි.

සේපාක පූංචි හාමුදුරුවෝ, නිගෝඛ පූංචි හාමුදුරුවෝ, සංකිච්ච පූංචි හාමුදුරුවෝ, ද්බ්ලමල්ල පූත්ත, පූංචි හාමුදුරුවෝ, වුල්ල පන්තක පූංචි හාමුදුරුවෝ ලමා කාලයේ දී ම උතුම් රහතන් වහන්සේලා බවට පත්වුණා. ඒ ලමා ජීවිත තුළ තිබූ අතිත කුසල් සංස්කාරයන්ගේ ගක්තිය මතුකරගත්තා. බලන්න, මොන තරම් අයෝමය කුසල් ගක්තියක් ලමා ජීවිත තුළ සැගවිලා තිබෙනවා ද කියල. ලමා ජීවිතය තුළ සැගවි තිබෙන අතිත කුසල් ගක්තිය, දරුවන්ට පමණක් තනිව මතුකරගන්න බැහැ. වර්තමානයේ පාසල් දරුවා තුළින් දෙමාපියන් මතුකොට ගැනීමට උත්සාහ

ගන්නේ අධ්‍යාපනය පමණක් ම සි. මෙතනදී පුරාක් වෙලාවට අපි දැරදෙනවා. ගුණයෙන් තොර දරුවෙකුයි, අපි සමාජගත කරන්නේ. අවසානයේ ඒ දරුවන් දෙමාලියන්ටවත් සලකන්නේ නැහැ. එම නිසා දෙමාලියන්, ගරුවරුන් හැමවිට ම වැඩිහිටියන්ට ගරුකිරීම කියන කාරණයේ දී, පංචිලය ආරක්ෂා කිරීම කියන කාරණයේ දී, දිනපතා බුද්ධ වන්දනාව කිරීම කියන කාරණයේ දී දරුවන්ට ආදර්ශවත් විය යුතු වෙනවා.

හිකුෂුවට මතකයි, හිකුෂුවගේ ගිහි පාසල් ජ්විතය. ගිහි කාලයේ දී හිකුෂුව ඉගෙනගත්තේ ක්‍රිස්තියාති පාසලක. පාසලේ හතේ ග්‍රේෂීය දක්වා බුද්ධාගම විෂය අපිට ඉගැන්තුවේ නැහැ. බුද්ධාගම විෂය තිබෙන වේලාවට අපිට පුස්තකාලයට යවනවා. අ.පො.ස (සා.පෙ) විභාගය ඉලක්ක කරගෙන අමේ ග්‍රේෂීයේ පටන් තමයි අපිට බුද්ධාගම විෂය ඉගැන්වූයේ. හිකුෂුව ජ්විතයේ කවදාකවත් දහම් පාසලකට ගිහිල්ල නැහැ. හිකුෂුව බුද්ධ වන්දනාවට අදාළ ගාරා කියන්න, කරණීයමෙන්ත සූත්‍රය කටපාඩිත්ත් කියන්න ඉගෙනගත්තේ අම්මා සමග නිවසේ දී බුද්ධ වන්දනාව කරදීයි. අම්මා කියල දුන්න, අම්මාගෙන් ඉගෙනගත්ත ගාරා පෙළයි, අදත් මුඛ සමග බුද්ධ වන්දනාව කරන විට සංක්‍රායනා කරන්නේ. බලන්න, අම්මා කෙනෙකුට දරුවෙකුගේ ජ්විතයේ යහපත උදෙසා මොන තරම් ආදර්ශයක් දෙන්න පුළුවන් ද කියලා.

දරුවන් නිසා දුක්වෙන අම්මලා සමාජයේ අප්‍රමාණ සිටිනවා. මේ අය සිතන්නේ තමන් පැමිණී හව ගමනේ තමන්ට ලැබුණු පළවැනි දරුවයි මේ ලැබිල තිබෙන්නේ කියලා. සංසාරයේ දිග, පළල, ගැමුර දකින්නේ නැහැ. දරුවන් උදෙසා අතීතයේ මහා සාගරයේ ජලයට වඩා කුදාල හෙළුල තිබෙන බව දකින්නේ නැහැ. දරුවා කියන කාරණය මහා බියක්. දරුවා කියන කාරණය මහා බැඳීමක්. දරුවෙක් ඉපදුණාය කියන කාරණය සි. සංසාර බිය තො දකින නිසා ම ලෝකයට අපව බැඳ තබන කාමවස්තුව දරුවායි. දරුවන් නිසා අප කොට්ඨර නම් අපාගත වෙලා ඇත්ද? තම

දරුවා අසාධා තත්ත්වයෙන් රෝහලේ ඇද මත වේදනාවෙන් පෙළෙනවිට එම අම්මා තම දරුවාට කියනවා, ප්‍රතේ, ඔබ සුවපත් කරන්න මම අපායට උණත් යන්න ලැස්තියි කියල. අම්මල තාත්ත්ව වශයෙන් අපි දරුවන් නිසා කල්ප ගණන් සතර අපායේ දුක්වීදාල තිබෙනවා. දරුවා තුළින්, ඇති මේ සංසාර බියයි මතුකරගත යුත්තේ. එතන තමයි මේ දුකෙන් මිදෙන මාර්ගය තිබෙන්නේ. ධර්මානුකුලව සිතිමෙන් තොරව, අපට මේ අනතුරෙන් ගැලවෙන්න බැහැ. තවත් අපි අනතුරුවලටයි යන්නේ. දරුවන් නිසා දුක්වීදින දේමාපියන් ස්ථීර අධිෂ්ථානයකට එන්න ඔහා, මම මේ හට ගමනේ ලබන අවසාන දරුවයි මේ ලැබුවේ කියල. මේ ජ්විතයේ ලැබුණ දරුවන් භොදින් පෝෂණය කරමින්, යුතුකම් ඉවුකරමින්, දරුවා තුළින් ම ලෝකයෙන්, දරුවාගෙන් මිදෙන ස්වභාවයට ඔබ පැමිණිය යුතු සි. එතන තමයි දරුවා කියන දුකේ නිමාව තිබෙන්නේ.

මේ සටහන් තබන හිකුෂුව අම්මා, තාත්තා කියන බැඳීමෙන් මිදුණේ අම්මා තාත්තාව කමටහනක් කරගෙන ම සි. දරුවන් හැරියට අපිව ලොකුමහත් කරන්න, උගන්වන්න අම්මා, තාත්තා ගත්තා වූ වෙහෙස, වින්දාවූ දුක ඇසේ දෙකෙන් දැකළා ම සි අම්මා, තාත්තා කියන අර්ථයන් කෙරෙහි ඇති තෘප්තාවෙන් මිදුණේ. අම්මා, තාත්තා විදුෂ දුක දැකළ ම සි දේමාපියන් කෙරෙහි සංසාර බිය ඇතිකරගත්තේ.

අම්මාගේ නෙතින්, තාත්තාගේ නෙතින් මා උදෙසා තැගුණු සැම කළුලක් ම මා කඳුල සාගරයක් කර දැක්කා. මහ සාගරය දකීන හැම මොහොතුක ම හිකුෂුව සිතන්නේ මේ සංසාරයේ මගේ අම්මලා, තාත්තාලා මා උදෙසා හෙඳු කඳුල සාගරයයි කියල. කඳුල සාගරයේ ප්‍රමාණය දකීන විට මේ මුළු ලෝකයේ ම සත්වයේ මගේ අම්මලා, තාත්තාලා හැරියට දකීන්න මට දක්ෂභාවය ලැබුණා. මේ මොහොත්ත් හිකුෂුව කරුණාවෙන් මේ සටහන් තබන්නේත් ඒ යාතිත්වය දකීන නිසා ම සි.

ඡබ මධරුමධරු උපදින්නේ මේ සසර බිය විශ්වාස නො කළ නිසා ම ය

පහත සිද්ධිය පිංචැනට දෙමාපියන්, දරුවන් අතර ඇති
බැඳීම පිළිබඳ සංසාර බිය ඇතිකර ගැනීමට උපකාර වේවි.

හිකුවක් උතුම් සමාධියෙන් පසුවනකාට, එම හිකුවට
ප්‍රේත මවක්, පාසල් ඇදුම්න් සැරසුණු, පොත් බැගයක් කරේ
එල්ලාගත් ප්‍රේත පාසල් දරුවෙක් සමග දරුණු වෙනවා. මේ
ප්‍රේත අම්මා ප්‍රේත දරුවාගේ අතින් අල්ලාගෙන ප්‍රධාන පාසලක්
ඉදිරිපිට බස් නැවතුමක සිටිනවා. මේ ප්‍රේත අම්මා දරුවාව
පාසල් එක්කරගෙන ඇවිල්ලා. පාසල ඇරුණු පසු නැවත ප්‍රේත
විමානයට යනවා වෙන්න ප්‍රථම ප්‍රේත එම ප්‍රේත පිරිස් බස් රථයේ
නැගලා යනවා අපි දකින්නේ නැහැ. ප්‍රේතයින් ජ්වත්වන ප්‍රේත
විමාන තිබෙනවා. ඒවා හරියට අපිලිවෙලට, එක පෙළට හැදුණු
සෙල්ලම් ගෙවල්, ගවගාල් වගයි. ජරාවාස වෙවිවි මූඩුක්කු
පැල්පත් වගේ හරි අපිරිසිදුයි. අකුසල් නිසා ම මේ ප්‍රේත විමාන
මැද්දන් අපිරිසිදු කානු ගෙන යනවා. භුත මැස්සේ, භුත
බල්ලෝ, භුත කකුල්ල මේ ප්‍රේත විමානවල සිටිනවා. කකුල්
ඉදිමුණු ප්‍රේතයේ, ඇගුපුරා භුත මැස්සන් වැසු ප්‍රේතයේ
ඉතාමත් අපිරිසිදුව මෙවායේ ජ්වත්වෙනවා.

පිංචැ ඡබ සමහරවිට මෙවා විශ්වාස කරන්නට බැරිව ඇති.
මෙවා විශ්වාස කිරීමට අපි මැලි නිසය ලෝකය තුළ තවමත්
අපි මැරෙමින්, ඉපදෙමින් ජ්වත්වෙන්නේ; සංසාරයේ කටුක බිය
තවමත් අපි නො දකින්නේ. පියවි ඇසට නො පෙනෙන හවයේ

මේ කටුක යථාරථය උතුම් සමාධියේ ගක්තියෙන් දකින පිංචායි සංසාර බිජ ඇතිකරගෙන සංසාරයෙන් ගැලී යන්නේ.

හිසුවක් සමාධියෙන් පසුවන විට එක් ප්‍රේත විමානයක ප්‍රේතයන් දෙදෙනෙක් සහ ප්‍රේතියන් තුන්දෙනෙක් දරුණය වෙලා තිබෙනවා. ඩුත බල්ලන්, ඩුත කුකුලන් කිහිපයදෙනෙක් එම ප්‍රේත විමානයේ ඉදාලා තිබෙනවා. මේ ප්‍රේතියන්ගේ ස්වභාවයෙන් හිසුව හඳුනාගෙන ඇත්තේ ඔවුන් පෙර ජ්විතයේ මනුෂ්‍ය ලෝකයේ ගණිකාවන් බවයි. මේ ප්‍රේතියන් බීමත් ස්වභාවයෙන් තමයි ඉදාලා තිබෙන්නේ. පිංචා ඔබට දැන් ප්‍රශ්නයක් මතුවෙන්න පුළුවන්, කොහොමද ප්‍රේත ලෝකයේ ප්‍රේත ප්‍රේතියන් බීමතින් සිටින්නේ කියලා. මත්වතුරට ලොල්වෙලා මියයන මනුෂ්‍යයන් ප්‍රේත ලෝකයේ උපත ලැබුවහම මනුෂ්‍යයින් මත්වතුර බොන තැන් ඇසුරු කරගෙන තමයි ජ්වත්වෙන්නේ. අරක්කු තබැරුම් අසල මෙන් ම අරක්කු පාවිච්චි වන සාදවල ද මේ ප්‍රේත ප්‍රේතියන්, ඔබ පාවිච්චි කරන අරක්කු විදුරුව ආසුහණය කරනවා වෙන්න පුළුවන්. මේ හේතුව නිසා අරක්කුවලට ලොල්වුණු ප්‍රේත ප්‍රේතියන් වෙරිමතයට මත්වෙනවා වෙන්න පුළුවන්. පිංචා ඔබ ඔබේ නිවසේ අරක්කු සාදයක් පවත්වනවා කියන්නේ ගමේ ම සිටින මත්වතුරට ශිෂ්ට ප්‍රේත ප්‍රේතියන් ඔබේ නිවසට ගෙන්වා ගන්නවා කියන කාරණය සි. අවසානයේ ඔබ කාගේ ආයිර්වාදය ද ලබන්නේ? ගමේ සිටින මත්වතුරට ලොල් වූ ප්‍රේත ප්‍රේතියන්ගේ 'මූසල ආයිර්වාදය සි'

බුදුරජාණන් වහන්සේ ජ්වමානව වැඩසිටි ද්වස 'ලදය' කියලා බාහ්මණයෙක් සිටියා. මේ ලදය බාහ්මණයාට සෙශ්වාන් එලයට පත්වීමට පි. ඇති භාවය දක්ලා ඔහු කෙරෙහි අනුකම්පාවෙන් බුදුරජාණන් වහන්සේ උදැසන පිණ්ඩාතය සඳහා ලදය බමුණාගේ නිවසට වැඩියා. ලදය බමුණා බොහෝම ගොරවයෙන් දන් සූජා කළා. බුදුරජාණන් වහන්සේ ලදය බමුණාට පි. අනුමෝදන් කරලා තැවත වැඩියා. බුදුරජාණන් වහන්සේ දෙවැනි දිනයේත්, තෙවැනි දිනයේත් පිණ්ඩාතය සඳහා ලදය බාහ්මණයාගේ

නිවසට වැඩිම කළා. තෙවැනි දිනයේ උදය බමුණා බුදුරජාණන් වහන්සේට කියනවා, “ඔබ වහන්සේ මගේ ප්‍රතිත දානයේ රසයට ගිපුවලා ආයේ ආයෙමත් වඩිනවා නේ දී?” කියලා. බුදුරජාණන් වහන්සේ බමුණාට කියනවා “බමුණ, බිත්තර වී වපුරනවා. අස්වැන්න නෙළනවා. ආයේ ආයෙමත් වපුරනවා. යාචකයන් ඉල්ලාගෙන එනවා. දානපතියන් දත්තෙනවා. ආයේ ආයෙමත් දත්තෙනවා, සුගතියේ උපදිනවා. එළදෙනගෙන් කිරී දොවනවා. කිරී එරෙනවා. ආයේ ආයෙමත් කිරී දොවනවා. වසු පැවතා ආයේ ආයෙමත් මව වැස්සිය ලැඟට යනවා. සත්වයා ආයේ ආයෙමත් ගරහාෂයකට යනවා. ආයේ උපදිනවා; මැරෙනවා. අමු සෞඛ්‍යානට යනවා. තියුණු ප්‍රයාව ඇති කෙනා ආර්ය අෂ්ටාංගික මාර්ගයේ ගමන්කොට තැවත උපදින්නේ “තැහැ”ය කියලා. මේ ධර්මය නුවණීන් මෙනෙහි කරලා සංසාර බිය ඇතිකොටගෙන උදය බමුණා උතුම් සේවාන් එළයට පත්වෙනවා.

෋දය බමුණා අවබෝධකාට ගන්නවා, බුදුරජාණන් වහන්සේ ආයේ ආයෙමත් තමන්ගේ නිවසට පිණ්ඩාතය වැඩියේ රසයට ගිපුවලා නො ව, තමා තුළ ඇති රසයට ගිපුභාවය නැතිකර දුම්මට ය කියලා. පිංවත් ගිහිපැවිදි අපි කවුරුන් වුව ද ආයේ ආයෙමත් උතුම් සංසයා හමුවීමට යා යුත්තේ තැවත ගරහාෂයකට යාමට නො ව, මේ ක්‍රියාවලිය නවත්වා ගැනීමට අදාළ ධර්මයන් ජීවිතයට එකතුකර ගැනීමට ය.

පිංවත් තරුණ මහත්මයෙක් ධර්ම සාකච්ඡාවක් අවසානයේ ප්‍රශ්නයක් ඇසුවා “ඔබ වහන්සේ ධර්මය ගළපා දෙදේ උතුම් සමාධියෙන් අත්දැක්ක කාරණා රාජියක් සඳහන් කරනවා. ඔබ වහන්සේ ඔය කියන දේවල් අපි කොහොමද විශ්වාස කරන්නේ” කියලා.

බොහෝම අවංක ප්‍රශ්නයක්.

මේ කරුණ විශ්වාස කරන්න පුළුවන්කම ඇත්තේ තෙරුවන් කෙරෙහි ගුද්ධාව තුළින් ම යි. මහා සංසරත්නය

කියන උතුම් අර්ථයත්, එම උතුම් අර්ථය පෝෂණය කරන සතර පාරාජකාවන්ගෙන් පෝෂණය වුන ප්‍රාතිමෝස්සූ ගිලය ගක්තියක් කොටගෙනයි, ආහරණයක් කොටගෙනයි හිකුතුව මේ කරුණු සටහන් තබන්නේ; මේ ධර්මය දේශනා කරන්නේ. එනැනා තමයි පිංවත් ඔබ ඇතිකොටගත යුතු විශ්වාසය. හිකුතුවට ඔබට දිය හැකි සහතිකයත් එපමණ ම යි. මේවා සටහන් තබන හිකුතුව පිළිබඳව ඔබ ප්‍රශ්නයක් ඇතිකොටගතන්න එපා. සටහන් තබන ධර්මය ගැන පමණක් තුවණීන් මෙනෙහි කරන්න. බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනාකොට වදාල උතුම් ධර්මයත් සමග ගලපා බලන්න. හිකුතුව සටහන් තබන ධර්මය, දේශනා කරන ධර්මය සත්පුරුෂ ඔබට යහපතක් ම වේවි; සංසාර බිජ ඇතිකොට ගැනීමට මාර්ගයක් ම වේවි.

ඉසුර සොයා යන්න ද කළේපනාව? බලන්න, හිකුතුවගේ සොහාගෝ

හිකුතුව හොඳින් දන්නා පිංචත් මහත්මයෙකුට මේ දිනවල ගැටුවක් මතුවෙලා. ඒ ගැන හිකුතුවගෙන් අවවාදයක් බලාපොරාත්තු වුණා. ඒ මහත්මයාට හඳුස්සියේ ම බටහිර රටකට පදිංචියකට යන්න අවස්ථාවක් ලැබේලා. මේ හේතුව නිසා ඒ මහත්මයාගේ සිතේ මේ දවස්වල ලොකු යුද්ධයක්, යමිදේ.. නො යමිදේ... කියලා.

ඉහත ප්‍රශ්නය අරඹියා මේ මහත්මයාගේ සිත බොහෝම ගැමුරින් තරක විතරක කරනවා. බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරනවා, සිත කියන්නේ මාරයා කියලා. මේ මූල් ලෝක ධාතුවේ ම ආධීපත්‍යය දරන සමස්ත සත්ව ප්‍රජාවේ ම ඉරණම තීරණය කරන, ව්‍යවස්ථාව සම්පාදනය කරන මාරයාගේ අධිකරණ ක්‍රියාවලියක් තිබෙනවා. මේ අධිකරණ ක්‍රියාවලිය ඔස්සේ තමයි, මාරයා හටය තැමැති සිරගෙදරට සත්වයා සිරකරන්නේ. මේ අධිකරණ ක්‍රියාවලිය අපේ මනුෂ්‍ය ලෝකයේ ක්‍රියාත්මක වන අධිකරණ ක්‍රියාවලියට වඩා හාත්පසින් ම වෙනස්. අපේ මනුෂ්‍ය ලෝකයේ නම්, අධිකරණ ක්‍රියාවලියේ දී පැමිණිල්ල සහ විත්තිය මෙහෙයවන නීතිය පාර්ශව දෙකක් තිබෙනවා. නමුත් මාරයාගේ අධිකරණ ක්‍රියාවලියේ දී පැමිණිල්ලත්, විත්තියත් දෙක ම මෙහෙයවන්නේ මාරයාගේ පාර්ශවය විසින් ම යි. මේ ක්‍රියාවලිය පාථ්‍යාලි සිතකට හඳුනාගැනීමට නොහැකි, උතුම සම්මා දිවිධීය තුළින් ම හඳුනාගත යුතු ක්‍රියාවලියක්. මාරයා අධිකරණයේ පැමිණිල්ලත්, විත්තියත් දෙක ම මෙහෙයවන

නීතියා වූ කළ අපුරු නීති, තරක සිත තුළ මතුකර දෙනවා. සශ්‍රීක ධනවත් හොඳ අනාගතයක්, විවේකය, ඩුදෙකලාව පිරිණු, ගැටුම් අඩු ජ්විතයක්, දරුවන්ට ඉංග්‍රීසි උගත් සරු අනාගතයක්..... පැමිණිල්ල බොහෝම අපුරුවට තරක ගෙනහැර දක්වනවා. මේ තරකවලට එරෙහිව විත්තියෙන් තරක ඉදිරිපත් කරනවා. දරුවන් බටහිර සිරිත්විරිත් ඉගෙනගෙන විනාශ වෙයි ද? ධර්මයේ අර්ථයන්ගෙන් අජේ ජ්විත බැහැර වෙයි ද? දෙමාපියන්, යාතින් අසනීප වුවහොත්, මියගියහොත් බලන්න එන්න බැරි වෙයි ද? එම රටවල ශිතල දේශගුණය පවුලේ අයට ඔරොත්තු දෙයිද?..... විත්තියෙන් බොහෝම අපුරුවට අදහස් ඉදිරිපත් වෙනවා. දෙපාර්ශ්වයේ අදහස් සමග යුද්ධයක් කරමින් තමයි ඒ මහත්මයා මේ දච්චවල ජ්වත්වෙනවා ඇත්තේ.

නමුත් ඒ පිංචත් මහත්මයා දන්නේ නැහැ, මේ පැමිණිල්ලත් විත්තියත් දෙක ම මෙහෙයවන්නේ මාරයා කියන නීතියා කියලා. කොයි මොහොතක හෝ ඒ මහත්මයා යනවා හෝ නො යනවා කියන තීරණය ගනීවි. තීරණය කුමක් වුවත්, එම තීරණය මාරයාගේ ම ය. ඒ මහත්මයා ගත්තා වූ තීරණය මාරයාගේ ම වූ කළ හිසුව ඔහුට කිනම් අවවාදයක් දෙන්න ද? හිසුව පිංචත් මහත්මයාට මතක් කළේ, පවුලේ අය සමග කරා, සුදුසු තීරණයක් ගන්න කියලා. හැබැයි හිසුවට මෙහෙම කියන්න සිතුණා:

“මහත්තයෝ, කොළ කැබලි දෙකක් ගන්න. එක කොළ කැබලේලක ලියන්න, ‘මම රට යනවා’ කියලා. අනික් කොළ කැබලේලේ ලියන්න, ‘මම රට යන්නේ නැහැ’ කියලා. දැන් කොළ කැබලි දෙක හොඳට රෝල් කරලා උඩ දමන්න. කොළ කැබලි දෙක බිම වැළුණාට පස්සේ ඔබ එක කොළ කැබලේලක් තොරාගෙන දිගහැරලා බලන්න. එහි සටහන් වෙලා තිබුබාත් ‘රට යන්න’ කියලා, බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරනවා, රුපය මාරයා කියලා. පිංචත් ඔබ අතට ගන්න කොළ කැබලේල කියන්නේ මාරයා ම යි. එම නිසා ‘මාරයා කියන දෙය මම කරන්නේ නැහැ’ කියලා ‘රට යන්න’ යනුවෙන් ලියලා තියෙන

කොළ කැබැල්ල ඉරලා විසිකරන්න. දුන් ඔබ ඉතිරිවෙලා තිබෙන කොළ කැබැල්ල අතට අරගෙන දිගහැරලා බලන්න. එහි සටහන් කරලා තිබෙන්නේ 'රට යන්න එපා' කියලා. දුන් පිංචත් ඔබ පෙර සේ ම නැවත සිතන්න, කොළ කැබැල්ලක් කියන රුපයත් මාරයා, මාරයා පෙන්වන දේ මම කරන්නේ නැහැ කියලා. එම කොළ කැබැල්ලත් ඉරල විසි කරන්න".

දුන් පිංචත් ඔබ තුවණීන් දකින්න ඕනා, රට යැමත්, රට නො යැමත් දෙක ම මාරයාට අයිති සිතිවිල්ලක් ම බව. රට යැමත් නො යැමත් දෙක ම මාරයාට අයිති නම්, පිංචත් ඔබ කුමක් ද කරන්න ඕනෑන්?

රට යැමත්, රට නො යැමත් දෙක ම අතහැරලා තැවතිම යි.

පිංචත් ඔබ කුමක් ලග ද නවතින්නේ?

ඝරමය ලගයි.

රට යමිදේ, නො යමිදේ කියලා සකස්වන මය සිත අනිත්‍ය වශයෙන් දකින මොහොතේ ම ඔබ ඝරමය ලග නැවතුණා වෙනවා; මාරයාගේ සටකපට අධිකරණ ක්‍රියාවලිය හඳුනාගත් පිංචතෙක් වෙනවා. මාරයා අපට විකට ඇශ්‍රුම් අන්දවා, දුක තැමැති සංදර්භනයට ඉදිරිපත් කරනකොට මාරයාට අපි පිළිතුරු දිය යුත්තේ ඉහත ආකාරයට යි.

එතකොට එම පිංචත් මහත්මයා හිකුෂුවගෙන් ප්‍රශ්න කරන්න ප්‍රශ්නවත්, ඔබ වහන්සේ කියන විදිහට සිතුවොත්, මම බලාපොරොත්තු වත වාසනාවත්ත අතාගතයට මොකද වෙන්නේ කියලා.

එහෙම ඇශ්‍රුවොත් හිකුෂුවට කියන්න තිබෙන්නේ මෙහෙම යි:

මේ ලෝකයේ ජ්‍වත්වන ග්‍රේෂ්‍ය ම ධනවතුන්ගෙන් කෙනෙක් තමයි, මේ සටහන් තබන හිකුෂුව. ලෝකයේ යම් ග්‍රේෂ්‍ය ධනයක් තිබෙනවා නම්, ඒ ග්‍රේෂ්‍ය ධනයන් ලැබිය හැකි යම් ග්‍රේෂ්‍ය

සැපයක් තිබෙනවා නම්, ඒ ග්‍රේෂ්‍ය දනයත්, ග්‍රේෂ්‍ය සැපයත් හිසුව අයිති කොටගෙනයි සිටින්නේ. මේ සා ග්‍රේෂ්‍ය දනවතෙක් ව්‍යුතු හිසුව සතුව තිබෙන්නේ තුන් සිවුරත් පාතුයත් පමණයි. ඒවත් අනුන්ගෙන් සිගමනෙන් ලැබූණ දේවල් ම යි.

සැබැඳු ම ලොවිතුරු සැපයට පයින් ගසමින්, මාරයාගේ අධිකරණ ක්‍රියාවලියේ තීන්දුව ලැබෙන තෙක් බලාපොරාත්තුවේ දැස් දළ්වාගෙන බලා සිටින අපට සිතන්න දෙයක් ඉහත සටහනේ තිබෙනවා කියලා හිසුව විශ්වාස කරනවා.

අපේ සමාජයේ ජීවත්වෙන බහුතරයක් පිංචතුන්ලා තමන්ගේ ප්‍රශ්න මාරයාගේ අධිකරණයට භාරදීලා නිවැරදි තීරණයක් බලාපොරාත්තුව සිටිනවා. ප්‍රශ්නයත් මාරයාගේ ම වූ කල, අධිකරණයත්, පැමිණිල්ලත්, විත්තියත් මාරයාගේ ම වූ කල තීන්දුව අනිවාර්යයෙන් ම දුකට අයත් දෙයක් වෙනවා.

සයපයට අධිජනී දුකේ මැව්‍යමිකරණ ගෙනයයි ඔබ තැව තැනකට නිරතුරු

හිකුෂුව මේ මොහොතේ වැඩ සිටින කුටිය ඉහළින් නිරතුරුව ම ගුවන් යානා ගමන් කරනවා. මේ සටහන තබන මොහොතේ හිකුෂුව වාචිවෙලා සිටින ගල් තලාවට ඉහළින් ගුවන් යානාවක් ගමන් කරනවා. එය බොහෝ ම සූබේර්පහෝගි ගුවන් යානාවක් විය හැකි බවකුයි, එහි හැඩිහුරුකමින් හිකුෂුවට පෙනෙන්නේ. හිකුෂුව මහ පොලොවේ ගල් තලාවක් මත වාචි වී සිටිය දී, හිකුෂුවගේ හිසට ඉහළින් ගමන් කරන පිංචත් ඔබ, මට වඩා කොට්ඨර පිං කරලා තිබෙන පිරිසක් ද. හිකුෂුවගේ හිසටන් ඉහළින් ගමන් කරන්නේ පින නිසා නේ. නමුත් ඒ උතුම පින අපි උපයෝගි කොටගන්නේ, අතාගතයේ වීපාකය පිණිස රස්කොටගන්නා තවත් ලෝහ, ද්‍රව්‍ය, මෝහ අක්සල් මූලයන් උදෙසා යි. පින නිසා ම අතිත හවයන්හි දී මෙමත් ද්‍රාන සකස් කොටගෙන, රුපාවචර ද්‍රාන සකස් කොටගෙන, ආකාශයේ එරැධියෙන් ගමන් කළ පිංචත් ඔබ, දිව්‍යතලවල සැහැක එරැධිමත් දෙව්වරු ලෙස ඉපදිලා, ආකාශයේ නා නා විධ පෙළහැර පැඳ ඔබ, සක්විති රජ ලෙස ඉපදිලා එරැධිමත් ඇතුළිට, එරැධිමත් අජානේය අසුපිට ආකාශයේ එරැධියෙන් ගමන් කළ පිංචත් ඔබ, එදා තේරුම් නො ගත්, පින නැමැති සංස්කාරයේ අනිත්‍යභාවය වර්තමානයේ ගුවන් විකට්පතක් හිමිකරගෙන, විදේශ රටකින් වීසා අවසරයක් ලැබ, ගුවන් යානයක අහසින් ගමන් කරදී කෙසේ නම් තේරුම් ගන්න ද?

පිංචත් ඔබ, අතීතයේ එර්දියෙන් ආකාරයේ ගමන් කරද්දිත්, ඒ ආස්ථාවාදුපතනක සිත අයිති ව්‍යයේ මාරයාට ම යි. මේ මොහොතේ හිකුවගේ හිසටත් ඉහළින් ගමන් කරන පිංචත් ඔබේ වර්තමාන සිතිවිල්ල අයිති වන්නේ ද මාරයාට ම ය. බලාපොරාත්තු කන්දක්, බාධක පොදියක් කරබාගෙන, බලාපොරාත්තු හිස් කළ හිකුවගේ හිසටත් ඉහළින් පිංචත් ඔබ අදත් ගමන් කරනවා.

පසුගිය වසර කිහිපය පුරාවට හොඳ අත්දැකීමක් තිබෙනවා. හිකුවට මූණගැසුණ, හොඳින් පිංකම් කරන, හොඳින් දන්දෙන, ගෝරවයෙන් සංසයා ඇසුරු කරන පිංචතුන්ලාට බොහෝ ම ඉක්මනට රකියාවන් සඳහාත්, අධ්‍යාපනය සඳහාත්, ස්ථීර පදිංචිය සඳහාත් විදේශගත වෙන්න අවස්ථාව ලැබෙනවා. ඉහත කාරණය පුදුමයක් වෙන්න දෙයක් නැහැ. පින තැමැති සැපයට අධිපති සංස්කාරයේ යථා ස්වභාවයයි අපි මේ දකින්නේ. පින බොහොම බලවත් දෙයක්. ඒ වගේ ම පින වැරදි ආකාරයට කළමනාකරණය කළුත් එය ගින්දරක් බවටයි පත්වෙන්නේ. මහා සංසරත්ත්තයට පසග පිහිටුවලා වන්දනා කළ පිංචතුන්, මහා සංසරත්ත්තයට දන්පැන් පූජා කරලා පිංචතුන් එම පිනේ ගක්තියෙන්, ආශ්චර්යයෙන් මහා සංසරත්ත්තයේ හිසටත් ඉහළින් ගමන් කරනවා.

හිකුව සිතන්නේ, පින සැපයට අධිපති ව්‍යුණත්, වැරදි ආකාරයට කළමනාකරණය කරගත් පින හරි ම අසත්පුරුෂ ධර්මතාවයක් ය කියලා.

හිකුව මේ මොහොතේ කුටිය ඉදිරිපිට ගල් තලාව මත වාඩිවෙලා, ඇස්දෙක පියාගෙන මොහොතක් අතීත ආවර්ශනයක යෙදෙනවා, හිකුව ගහි කාලයේ දී මුලින් ම අහියෝග කළේ සැපයට ද, දිකට ද කියලා.

හිකුව ධර්ම මාරගයේ මුල් අවධියේ දී පළමුව අහියෝග කළේ සැපයටයි, පිනටයි. ආස්ථාවාදයන් සොයුම් සැපයට ම ය අහියෝග කළේ. ආස්ථාවාදයට ම බැඳී යන මාර සිතක් සමග

සැපයට අහියෝග කිරීම අපහසු කාරණයක් වෙනවා. හිකුතුව සැපයට අහියෝග කිරීමෙන් ම සි ආජවාදයේ අනිත්‍යභාවය මතුකොට ගත්තේ. පින නැමැති සංස්කාරය පිංචත් ඔබට සැපය නැමැති මිරිගුව පෙන්නලා, සැපය සෞයායන ගමනේ දී පිංචත් ඔබට නැවත නැවත අකුසල් මූලයන්ට යොමු කරනවා. විදේශගතව ජ්වත්වන සමහරක් පිංචතුන් බොහෝම වෙහෙසකාරී, අව්‍යෙකී ජ්වතයි ගත කරන්නේ. එම ආගත්තුක රටවල ජ්වත වියදමත් සමග, ආගත්තුක සංස්කාතින් සමග ගනුදෙනු කිරීමේ දී ඒ පිංචතුන්ලා ලෝහ, ද්වේශ, මෝහ අකුසල මූලයන්ට කොටුවෙන්න තියෙන අවස්ථා වැඩියි. පෙර පින නිසා ම සැපය නැමැති මිරිගුව පසුපස හඳුවන පිංචත් ඔබ දැක් වෙන්න ඕනෑම, ඔබ සතු පිවත් හාවය ප්‍රඟාවේ උද්දිපනය උමදසා යොමු කරගන්න.

සැපයට අධිපති, දුකේ මැවුමිකරු වන පින නැමැති සංස්කාරය පිංචත් ඔබ කවදා ද හඳුනාගන්නේ? කවදා ද මේ පින නැමැති සංස්කාරයන්ට ඔබ ධර්මානුකුලව අහියෝග කරන්නේ? පිංචත් ඔබ පිනට අහියෝග කරන මොහොතේ ම දුකටත් අහියෝග කළා වෙනවා. මොකද, (ඉකුත් සටහනේ දක්වූ පරිදි) මාරයාගේ අධිකරණ ක්‍රියාවලියේ විත්තියත් පැමිණිල්ලත් දෙක ම මාරයා ම සි. ඒ නිසා ම විත්තියටයි, පැමිණිල්ලටයි දෙකට ම අහියෝග කරන්න අවශ්‍ය නැහැ. පැමිණිල්ලට ඔබ අහියෝග කරදීදී, විත්තියත් ඔබ අහියෝග කළා වෙනවා. පිංචත් ඔබ ධර්මානුකුලව පිනට අහියෝග කරදීදී දුකටත් ඔබ අහියෝග කළා වෙනවා.

පිංචත් ඔබ, ආර්ථිකයෙන් දියුණුවෙන් දියුණුවට පත්වෙලා, කේරීපතියෙක් වෙලා මැරෙන්න පුළුවන්. නමුත් ඔබ මරණයෙන් පසුව වැටෙන්නේ සතර අපායට තම්, ඒ කේරීපතිකමින් ඇති එලය කුමක් ද? සල්ලි ගෝනියක් ගෙදර තබාගෙන ඒ සල්ලි ගෝනියට වැන්දා කියලා ලැබෙන එලයක් නැහැ. බියක් ම සි සකස් වෙන්නේ; කාමවිතන්දයක් ම සි සකස් වෙන්නේ.

කොටුවේ දුම්රියපොලට ගිහිල්ලා, තුන් වැනි පංතියේ ප්‍රවේශපතුයක් මිලට ගෙන, අනුරාධපුරයට ගිහිල්ලා, තිසාවැවෙන් දිය නාලා, දොලොස්මහේ බත් දන්සැලෙන් බත් පිගානක් අනුහව කරලා, ජය ශ්‍රී මහා බොධීන් වහන්සේ, රුවන්වැලි මහ සැ සමිදුන් වන්දනා කරන මොහොතාක් පාසා ම, ලෝකයේ උතුම් ම සැනසිල්ලක් ඒ මනුෂ්‍යයා අත්විදිනවා. සම්මා දිවිධියට පත් පිංචත් ජනතාවට ආර්ථිකය තො වෙයි වැදගත් වෙත්තේ. සද්ධරුමයේ උතුම් අර්ථයන් ම සි. සද්ධරුමයෙන් තොරව අප ගන්නා වූ තීරණයන්, අවසානයක් තොමැතිව ගලායන ලෝකයට නිරතුරුව ම ආරම්භයක් මතුකොට දෙනවා. ප්‍රශ්නවලින් හෙමිබත් වෙවිච් මනුෂ්‍යයන්, ප්‍රශ්න අතරින් ම මතුවෙලා දුකෙන් මිදෙන්න ගන්න ආරම්භයත්, තැවතත් දුකට හේතුවන අකුසල මූලයක් ම සකස්කොට දෙනවා. දුක-සැප දෙක ම වංචාකාරී ලෙස පිංචත් ඔබව මූලා කරනවා. අකුසල් සංස්කාරයන්ගෙන් මිදි දුකෙන් පලායන ඔබ, තැවතත් සැපය අහියස දී අකුසල් මූලයන් ම රස්කරනවා. අවසානයේ දුක-සැප මිරිගුව අහියස පිංචත් ඔබ අසරණ මූව පොවිවෙක් වෙනවා.

දුකෙන් මිදිමත් සැප ලැබීමටත් ගන්නා උත්සාහයේ දී ඔබගේ පංච උපාදානස්කන්ධය නිරතුරුව ම ගිනිගන්නවා. ඒ ගිනිනට ආහාර දමමින් අපි ලෝකය තව තව අවුළවා ගන්නවා. අපි සිතන දේවල්වලින් කොට්ඨර පොඩිඩක් ද අපේ ජීවිතවලින් ඉටුවෙලා තිබෙන්නේ. බලාපොරොත්තු කන්දක්, බාධක පොදියක් කර තබාගෙන අපි ගමන් කරනවා. ඒත් වෙහෙසක් දැනෙන්නේ තැහැ. තැවුම් බලාපොරොත්තු, පිංචත් ඔබගේ ඉවරයක් තැති ගමනට තව තව ජවය ලබාදෙනවා. අල්ඡේවිජ ජීවිතයක, ලද දෙයින් සතුවුවෙන ජීවිතයක, සරල ජීවිතයක, මධ්‍යම ප්‍රතිපදාවට යටත් ජීවිතයක ආර්ථය තුළින් පලායන අපි, සැපය තැමැති මිරිගුව අහියස, තැවත දුකට අවශ්‍ය සාධක ම වපුරාගන්නවා.

මිට මොහොතකට පෙර හිසුවගේ හිසට ඉහළින් වේගයෙන් පියඹා ගිය සුබෝපහෝගි ගුවන් යානය, තවත් පැය කිහිපයකින් ලෝකයේ කොහේ හෝ ගමනාන්තයකට ගොඩබසීවි.

හිකුතුව ඉහත සටහන් කළ, පින නැමැති සංස්කාරයේ අනිත්‍යාචාර පිංවත් ඔබ මේ ජ්විතයේදී හදුනා නො ගත්තොත්, පිංවත් ඔබ, මරණීන් පසු ලෝකයේ කොහො හෝ ගමනාන්තයකට ගොඩබසිනු ඇත. අවසානයේ පිංවත් ඔබගේ ජ්විතයත් තවත් ගුවන් ගමනක් ම වනු ඇත.

මම පැවිද්ද ඉල්ලුවේ මහා කාගෙප මහරහතන් වහන්සේගෙන්...

(මෙම සටහන් ඇතුළුව ගුන්පයේ ඉදිරි සටහන් කිහිපය, පැවිදී ජ්විතවලට උපකාරයක් වන ලෙස සටහනක් තබන ලෙසින් තවත් පිංචත් හිසුවකගෙන් ලද ආරාධනයක් මත ලියුවුණු ජ්වාය. නමුත් ගිහි ජ්විතවලට ද ඉන් ලබාගත හැකි හරයන් පිළිබඳව කරුණාවෙන් යුතුව මේ සටහන් තබන පිංචත් හිසුන් වහන්සේ විසින් මෙය අප අතට පත් කරන ලදී.)

තරුණ ස්වාමීන් වහන්සේ නමක් හිසුව මූණගැසිලා ප්‍රකාශ කළා, “අපි කුමක්ද කළ යුත්තේ?” කියලා. “බොහෝම සතුටින් පැවිදුවාණා. දැන් අසරණහාවයක් දෙනෙනාට” කියලා.

අපි මූලින් ම සිතන්න ඕනෑ, බුදුරජාණන් වහන්සේ පිරිනිවන් පා, වසර 2600ක් ගිය තැනයි අපි මේ සිටින්නේ කියලා. ගොතම බුද්ධ ගාසනය නැමැති පහන නිවීමට ආසන්න මොහොතේ ඇතිවන තියුණු ආලේකය පසුබෑමෙහි අපි සිටින්නේ. මේ ඉන්න තැන සිට ධර්මය මතුකොටගතන්න උත්සාහ ගන්නකාට, අවංකව ම ඔබට අසරණහාවයක් දෙනෙන්න පුළුවන්. මාරයා විසින් දාජ්ටී මතවාදවලින් පටලවපු ලේකය කුළ, අසරණ බවක් මිස, සරණක් දැකීම දුර්ලහ දෙයක්. නමුත් එක සිතිවිල්ලකින් ඔබට පුළුවන් ජ්වමාන බුදුරජාණන් වහන්සේ වැඩ සිටිය කාලයට යන්න; සාරිපුත්ත මහරහතන් වහන්සේ වැඩ සිටිය කාලයට යන්න. උන්වහන්සේලා පිරිනිවී ගියන්, බුද්ධරත්නයේ, ධර්මරත්නයේ, සංසරත්නයේ සන්දිවිධික ගුණය තව ම නො නැසී පවතිනවා.

හිකුෂුවට මතකයි, හිකුෂුව පැවිදිවෙවිලි ද්‍රව්‍ය. මට මතකයි, එදා ගිහිකෙනෙක් හැරියට මට යම් දේපළක් තිබුණා නම්, ඒවා භාරකරුවන්ට ලියලා, සුදු සරමක්, කමිසයක් බැගයක දමාගෙන, මම පැවිදිවෙන්න යනවාය කියලා, කොළ කැබල්ලක ලියා තබා මගේ කාමරයේ දොර වසා, උදේ 5.00ට තිබෙන බසයෙන් උපන් ගමින් නික්ම පැමිණි මොහොත්. ඒ බුදුරජාණන් වහන්සේව පමණක් විශ්වාසකාට පැමිණි ගමනාක්. හිකුෂුව පැවිදිවීමේ උත්සාහයේදී මූලින් ම හමුවුණු පැවිදි ගුරුවරයා, ගසක් යට වැඩි සිටි කෙනෙක්. උන්වහන්සේ වස් දහය සම්පූර්ණ කරලයි තිබුණේ. උන්වහන්සේ බුද්ධත්වය ප්‍රාර්ථනා කළ නායක ස්වාමීන් වහන්සේ නමක්.

මම සිලයට බොහෝම කැමති කෙනෙක්. ඒ නිසා මෙම පැවිදි ගුරුවරයා මට භොඳින් ගැලපුණා, උතුම් පැවිද්ද ලබාගැනීමට. අසරණ භාවයෙන් මිදි, සරණක් සෞයාගෙන යන්න යන ගමනේදී, මම නුවණීන් දැක්කා, මාව අසරණකාට ඇත්තේ තෘප්තාව විසින් බව. මගේ පැවිදි ජ්විතයේදී ජයගත යුතු ප්‍රධාන ම සතුරා, තෘප්තාව බව මම හඳුනාගෙන සිටියා. ඒ නිසා ම මම පැවිද්දට පෙරාතුව ගුරුවරයාට දැනුම් යුත්තා, මගේ පැවිද්ද සඳහා ඔබ වහන්සේගේ පරණ සිවුරක් සුදානම්කාට දෙන්න කියලා; අලුත් සිවුරක් අවශ්‍ය නැහැය කියලා. නායක ස්වාමීන් වහන්සේ මතක් කළා, තමන් පැහැදිලි මාස සිවුරක් තිබෙනවා, එය මට දෙන්නම් කියලා. පැවිද්දේ ආරම්භක අඩ්‍යාලම වැශෙන්නේ අතහැරීම මුල්කරගෙන. මේ වන විට මම විනය කියන කාරණය දැනගෙන හිටියේ නැහැ. ඒ නො දන්නාභාවය තිසා ම, මම පැවිද්දට පෙර මගේ පැවිදි ගුරුවරයාගෙන් ඉල්ලීමක් කළා. ඒ ඉල්ලීම තමයි පැවිදිවෙලා මාස තුනකට පසුව මට පුදෙකලා ව, කැලයට යැමට අවසර දෙන්න කියලා. මම ඒ වෙලාවේ දැනගෙන හිටියේ නැහැ, සාමණේර නමක්, උපසම්පදා හිකුෂුවක් වසර පහක් තම ගුරුවරයා යටතේ සිටිය යුතු යැයි බුදුරජාණන් වහන්සේ විනය කාරණාවක් පනවා තිබෙනවා කියලා. නායක ස්වාමීන් වහන්සේ මාව ඒ ගැන දැනුවත් කළෙන් නැහැ. නො දන්නාභාවය ම, දන්නාභාවයට පැමිණීමට මට පාර විවරකාට යුත්තා.

මම පැවිද්දට පෙර, කතරගම දේවාලයන් කිරීවෙහෙරත් අතර තිබෙන මාවතේ ව්‍යුහය තිබෙන, වන්දනාකරුවන් විවේකගන්නා ගිමන්හලක මාසයක් දසසිල් සමාදන්වෙලා සිටියා. වට්ටෝ විවෘත, කඩා ගිමන්හලේ වැස්සට, පින්නට වට ආචරණයක් තිබුණේ නැහැ. තවත් වයෝවද්ධ මහත්මයෙක් මේ ගිමන්හලේ නැවතී සිටියා. දිනපතා මැණික් ගගට බැහැලා, දිය නාලා, කතරගම දායක මහත්වරුන් පිරිසක් ගෙනත් දෙන දානෙන පාර්සලය භුක්ති විද්ලා, පැවිදි ජීවිතයට පෙරාතුව මාසයක දසසිල් ජීවිතය සම්පූර්ණ කළා. කිරීවෙහෙරෙන් නැගෙන සාදු නාද හඩා, දේවාලයෙන් ඇසෙන ස්කේනානාද හඩා නිරතුරුව ම සිත තැන්පත් කළා. සැම උදෑසනක ම දේවාලයේ මුරුතැන් බත්, මහත්මයෙක් විසින් ගෙනත් දුන්නා. ලොවිතුරා බුදුරජාණන් වහන්සේ මොහාතක් විවේකී සුවයෙන් වැඩිසිටි පිං බිමක, පැවිද්දට පෙරාතුව මාසයක දසසිල් දිවිය ගතකළා.

ඉන්පසුව අනුරාධපුරේ ආරණ්‍යකයි මගේ පැවිද්ද සිද්ධවුණේ. මේවා සැලසුම්කාට නො වෙයි සිද්ධවුණේ. අහම්බෙන් ම යි. මම හිතිකාලේ කතරගම යන්න හරි ම ආසයි. පැවිද්දට පෙරාතුව අවුරුදු හතක් පමණ සැම මාසයකට වරක් මම කතරගමට යනවා. නමුත් දේවාලයට නො වේ, කිරීවෙහෙර වෙතත්‍ය රාජයාණන් වහන්සේ, කිරීවෙහෙර බෙංධින් වහන්සේ වන්දනා කරගන්න. දෙවියන්ට පිං අනුමෝදන් කරනවා. බොද්ධ ජනතාව, අත්‍ය ආගමික ජනතාව කතරගම පූජාභුමියට ඇවිත්, තමතමන්ගේ ආගමික ඇදහිලි සිදුකරන ආකාරය භුග වෙලාවට මම බලාගෙන සිටියා. ඒ හැම කෙනාගේ ම ඇදහිලි තුළින්, ලෝකයේ ස්වභාවය දකිමින්, මෝහයේ ස්වභාවය දකිමින්, මගේ සිතුවිලි, ධර්මයෙන් පන්තරය කරගත්තා. කතරගම පුද්ධිම කෙරෙහි තිබුණු ගෞරවය නිසා ම, පැවිද්දට පෙරාතුව දසසිල් ජීවිතය, කතරගම පූජාඛිමේ දී ගතකරන්නට ධර්මය විසින් අවස්ථාව සලසලා දුන්නා. ඉන් පසුවයි, අනුරාධපුර පුද්ගලයේ දී හිකුෂුව උතුම් පැවිදිබව ලබන්නේ.

හිකුතුවට මතකයි, හිකුතුව පැවිදිවෙවිලි ද්‍රව්‍ය. පාන්දර 4.00ට කහදියෙන් හිස සෝදලා, දැලි පිහියෙන් හිස මුඩු කරලා, තායක ස්වාමීන් වහන්සේ ම යි මේ කටයුතු සියතින් ම සිදුකළේ. පාන්දර 5.00ට පමණ තමයි මාව පැවිදිකළේ. නැකතක් කියන කාරණයක් තිබුණේ නැහැ. දත්තා හඳුනන යාතියෙක්, හිකුතුව පැවිදිකරන මොහොතේ පූරුෂ සිටියේ නැහැ. ඒ අය දැනගෙන හිටියෙන් නැහැ. හිකුතුව උදුන්වරක් පමණක් දක ඇති, තො හඳුනන, කතරගම දායක ගම්වැසියන් පහලොවක් පමණ උදේ පැවිදි පිංකමට ඇවිත් සිටියා. ගස්වල පොතු කොටලා, සිවුරු පඩුකරලා, දින 2ක් වෙහෙස මහන්සිවෙලා, එම පිංචත් පිරිස පාතා සිවුරු සූදානම්කොට දුන්නා. තුන්සිවුරත් පාතුයත් පමණයි හිකුතුවගේ පරිහරණයට ලැබුණේ. උදේ පාන්දර 4ට පමණ මගේ හිසකේස් මුඩුකරදීදී, මම දැස් පියාගෙන, මගේ හිස මුඩු කරන්නේ සාරිපුත්ත මහරහතන් වහන්සේ ය කියලයි මම දක්කේ. මම මගේ ගුරුවරයාගෙන් පැවිද්ද ඉල්ලුවේ, මහා කාශ්‍යප මහරහතන් වහන්සේගෙන් පැවිද්ද ඉල්ලනවා කියලා හිතේ මවාගෙන යි. ගුරුවරයා තුළින් ම, ගුරු ගොරවය තිසා ම, ගුරුවරයා තුළින් මා දක්කේ මහා කාශ්‍යප මහරහතන් වහන්සේවයි. කොටින් ම මම උදුම් පැවිද්ද ලැබුවේ මගේ මනෝභාවය තුළට වඩුම්මවාගත් උදුම් රහතන් වහන්සේලාගෙන්. මට එදා ගක්තිය තිබුණා, ගුරු උපදේශවලින් තොරව ම එවන් දැකිමක් ඇතිකොටගන්න; එවන් උදුම් රහතන් වහන්සේලාව මනසින් ඇසුරු කරන්න. ඒ තිසා ම මගේ පැවිදි ජීවිතය තුළ, කොතැනකදිවත්, මට බ්‍රියක්, කළකිරීමක්, අසරණභාවයක් ඇතිවෙලා නැහැ. හිකුතු ජීවිතය තුළ අරමුණ කෙරෙහි හඟායැමේ ජවය හිකුතුව විසින් ඇතිකොටග න්නේ ඔය උපතුම තුළින්.

රහතන් වහන්සේලා, රහත් මෙහෙණින් වහන්සේලා සමග ම කාලය ගත කළේම්

හික්ෂුව හික්ෂුත්වය ලැබූ මූල් කාලයේ, සැම විට ම අතිතයේ වැඩසිටි, පිරිනිවී ගිය උතුම් රහතන් වහන්සේලාගේ ගුණයන් සිහිපත් කරමින් ජ්වත්වූණා. උන්වහන්සේලා පිළිබඳ ආත්මිය සංයුතක් ගන්න ගියේ නැහැ. තවමත් නො නැසී පවතින සංසරත්නයේ උතුම් ගුණයනුයි මම මගේ ගක්තිය කොටගත්තේ. හික්ෂුව පැවිදිවීමට පෙර එර එරී ගාරා පොත කිහිප වරක් ම කියවා තිබූණා. මේ පොත ගොඩික් උපකාරී වූණා, මේ උතුම් මතෝතාවයන් ඇතිකරගැනීමට. ඒ එර එරී ගාරා පොතේ ඇති උතුම් රහතන් වහන්සේලාගේ සිංහනාදයන් හික්ෂුවගේ වංචල හිත නිශ්චල කරන්න ගොඩික් හේතුවූණා. රහත් හික්ෂුණින් වහන්සේලාගේ ඒ අතිත සිංහනාදයන් කියවනාට, හික්ෂුවක් වශයෙන් අයෝමය ජවයක් මා තුළ ඇතිවූණා. කිසාගේතම් රහත් හික්ෂුණිය තුළ, උත්පලවීණා රහත් හික්ෂුණිය තුළ ඇති අයෝමය ධරම ගක්තිය දැක, පටාවාරා රහත් හික්ෂුණිය ගිහි කාලයේ අත්විදි කටුක, අමිහිර අත්දැකීම් දැක, හික්ෂුව හික්ෂු ජීවිතය තුළ අයෝමය ගක්තියක් මතුකරගත්තා.

මළ දරුවෙක් කරතබාගෙන තුවරක් පුරා දරුවාට පණදෙන්න යැයි කියමින් ඇවිද ගිය කිසාගේතමිය වැනි කාන්තාවක්, දරුවා කියන රුපය කෙරෙහි ආත්මිය සංයුත්වෙන් බැඳී ගිය කාන්තාවක්, දුතාංගධාරී හික්ෂුණින් අතරින් අගුස්ථානයට පත්වූ හැරි දකිමින්, හික්ෂුව තමා තුළ යටපත්ව තිබූ ආධාර්තමික ගක්තිය මතුකොටගත්තා. බුදුරජාණන් වහන්සේ වන්දනා කිරීමට

සාදුධියෙන් වැඩි, දිරාගිය සිවුරක් දැරු, නහර මතුවුණු කිසාගේතම් රහත් හික්ෂුණියගේ රුපකාය, හික්ෂුවට සරල දිවියක අගය මතුකොටදීමට පුගක් උපකාරී වුණා. මෙවැනි උපතුම මගේ සාමණේර ජීවිතයේ ගක්තිය පිණිස හේතුවුණා.

හික්ෂුවගේ හික්ෂු ජීවිතයේ දී කවදාවත් තමා අසරණය කියන හැඟීමක් ඇතිවෙලා නැහැ; හික්ෂුත්වය පිළිබඳ කළකිරීමක් ඇතිවෙලා නැහැ. බුදුරජාණන් වහන්සේ ම කලුෂාණ මිත්‍යා කරගත් හික්ෂු ජීවිතයක එලයයි හික්ෂුව අත්දකින්නේ. පැවිදි පිංචත් ඔබත් ඔබේ හික්ෂු ජීවිතයේ අරමුණු කරා යන ගමනේ දී ඉහත අත්දැකීම් ගැනත් මොහොතක් සිතන්න. පිංචත් ඔබ ප්‍රමාද නැහැ. ඔබේ ඇස්සේදක පියාගෙන ගබඳ නගලා නමස්කාරය සංස්ක්‍රිතයනා කරලා, ඒ උතුම්, පිරිනිවී ගිය රහතන් වහන්සේලාගේ සුරතින් ඔබේ පැවිදි ජීවිතයට ආභිරවාදය ලබාගන්න. රේර රේරී ගාටා පොත තිරතුරුව ම පරිහරණය කරන්න.

ජීවිතය කියන්නේ සංස්කාරයක එලයක්. අපි කරපු දෙයයි අපට ලැබෙන්නේ. අපි පතන දෙය අපට ලැබෙන්නේ නැහැ. නමුත් කරපු දෙය ලබන්න නම් අපි සිතන්න ඕනෑම.

‘අහිගුණ්ධීක හාමූදුරුවේ’ කියන යෙදුම මට අපුරුවට ගැලපුණි

පැවිදිවෙලා හරියට ම මාස දෙකහමාරකට පස්සේ පොරොන්දු වූ පරිදි නායක ස්වාමීන් වහන්සේගෙන් අවසර අරගෙන මම ඩුදෙකලා වනාගත ජීවිතයට ගොමුවුණා. ඒ කාලය තුස්තවාදී කටයුතු රටේ බහුලව තිබුණු කාලයක්. ජාතික හැඳුනුම්පත තොමැතිව බස්රථයක යන්න පුළුවන් කමක් තිබුණේ නැහැ. ජාතික හැඳුනුම්පතක අවශ්‍යතාව ඉටුකරගන්න හිසුව මුළුන්ම උපන් ගමට පැමිණියා. හැමෝ ම හිසුවගෙන් ඇහුවේ “මිල වහන්සේ කොයි ආරණ්‍යයේ ද වැඩ සිටින්නේ?” කියලා. මට එහෙම අහවල් ආරණ්‍යයක වැඩ සිටිනවා කියන්නට තිත්‍ය තැනක් තිබුණේ නැහැ. මොකද, මම පැවිද්ද ලබාගත්තේ ඒ කාලේ ගහක් යට වැඩසිටිය ස්වාමීන් වහන්සේ තමකගෙන් (දැන් උන්වහන්සේට ගමේ පිංචතුන් විසින් ආරණ්‍යයක් සාදා පුජාකර තිබෙනවා.) මම අහවල් ආරණ්‍යයේ යයි කියන්නට තැනක් එදා මට තිබුණේ නැහැ. ඒ කාලයේ සමහර පිංචතුන්ලා මට කිවේ ‘අහිගුණ්ධීක හාමූදුරුවේ’ කියලා. ස්ථීර, තිත්‍ය තැනක් නැහැ. මගේ කනට ඇහිලා තිබෙනවා ඔවුන් මට ‘අහිගුණ්ධීක හාමූදුරුවේ’ කියනවා. මේ ‘අහිගුණ්ධීක හාමූදුරුවේ’ කියන තම මට ලැබුණේ, මගේ අතහැරිමේ ගක්තිය නිසා ම සි. පැවිදිවෙන්න පෙර දස්සිල් සමාදන් වෙනකාට ම මට මගේ ජීවිතයේ අඩක් අතහැරිලා තිබුණේ. ඒකයි හෙටක් ගැන සිතන්නේ නැතිව, හෙට ඉන්නේ කොතැන ද කියලා සිතන්නේ නැතිව, ගහක් යට වැඩසිටිය ස්වාමීන් වහන්සේගෙන් මම පැවිද්ද ලබාගත්තේ.

උන්වහන්සේ එම ගහ යටදී මට මූණගැසුණෙ මගේ වාසනාව, පින නිසා ම දි කියලයි මම හිතන්නේ. මොකද උන්වහන්සේ පමණයි උතුම් පැවිද්ද ලබලා තුන් මාසයකට පසුව, ස්වාධීනව කැලයට යන්න අවසරය දුන්නේ. උන්වහන්සේ යම් හැකියාවක් මගින්, මා තුළ සැගව තිබූ කුසල් ගක්තිය සාකච්ඡාව තුළින්ම විනිවිද දැක්කා.

එදා පසලාස්වක පොහොය ද්‍රව්‍යක්. උන්වහන්සේ වැඩ සිටිය ගහ යට, එකසිය විසිපහක පමණ උවැසිල්වැසියන් පිරිසක් සිල් සමාදන් ව සිටියා. උදැසන ඒ අයන් සමගින් ම මාව දසසිල් සමාදන් කළාට පසුව ඒ සියලුලන් ඉදිරියේ උන්වහන්සේ එක ප්‍රකාශයක් කළා. ඒ ප්‍රකාශය තමයි අනාගතයේ දී නැවතන් රහත් යුගයක් උදාවෙනවාය කියලා. මම සිහිනෙකින්වත් මෙවැනි ප්‍රකාශයක් බලාපොරාත්තු වුණෙ නැහැ. උන්වහන්සේ ඇයි මෙසේ කිවේ, කොහොම ද එසේ කිවේ කියන්න මම දන්නේ නැහැ. නමුත් ඒ වදන් පෙළ මගේ පැවිදි ජීවිතයට අයෝමය ගක්තියක් වුණා. උතුම් පැවිද්දේ මූලික ම අරමුණ මගේ සිතේ සැගවී තිබියදී, උන්වහන්සේ දක්කාය කියලයි මම හිතන්නේ. දසසිල් බිමේ දී ම, ඒ සත්පුරුෂ නායක ස්වාමීන් වහන්සේ මා තුළ මාර්ගය කෙරෙහි අයෝමය විශ්වාසයක් ඇතිකළා.

ඉහත කාරණා මහි සටහන් කලේ ඔබේ පැවිදි ජීවිතය පිළිබඳව ඔබ තුළ ගක්තියක් ඇතිකරන්නයි. අතහැරීම කියන අර්ථය දසසිල් බිමේ දී ම, ජීවිතය තුළින් ක්‍රියාත්මක වූ හැටි ඔබට දක්වන්නයි.

ප්‍රජාබිමක, වන්දනාකරුවන් විවේකගන්නා ගිමන්හලක දසසිල් සමාදන් වෙලා, ගසක් යට ජීවත් වුණු ස්වාමීන් වහන්සේ නමකගෙන් උතුම් පැවිදිහාවය ලබලා, අහිගුණ්යීක හාමුදුරුවෝ කියන නම ලබමින් පැමිණි ගමන තුළ හික්ෂුවට කවදාවත් තමා අසරණය කියලා දුනිලා නැහැ. හික්ෂුවට 'අහිගුණ්යීක හික්ෂුවක්' කියන වචනය ඇසෙස්දී, හික්ෂුව හිතුවේ 'මම අහිගුණ්යීකයෙක්

නම් බුදුරජාණන් වහන්සේත් අහිගුණීකයෙක් ම යි’ කියලා. ඒ අතිතයේ වැඩසිටි අරිහත් උත්තමයන් වහන්සේලාත් අහිගුණීකයන් ම යි. මොකද, උත්තවහන්සේලාටත් මගේය කියලා තැනක් තිබුණේ නැහැ. එම නිසා අහිගුණීක හිසුව කියන වචනය තුළින් මම මගේ පැවිදි දිවියේ සාර්ථකත්වයයි දැක්කේ. ස්ථීර තැනක් නැති කෙනාටයි ‘අහිගුණීක’ කියන වචනය පාවිච්ච කරන්නේ.

හිසුවක් කියන්නේ තැනක් නැති කෙනෙක්. නැවත තැනක් බලාපොරාත්තු නො වෙන කෙනෙක්. තැනක් නොතැනක් පිළිබඳ ප්‍රශ්නයක් මතුවෙන්නේ නැහැ. ලෝකයේ බහුතරයක් නැවත උපදීන්න තැනක් බලාපොරාත්තු වෙද්දී, හිසුව කියන්නේ නැවත උපදීන්න තැනක් බලාපොරාත්තු නො වන කෙනාටයි. එම නිසා අහිගුණීක කියන වචනය හිසුවට හොඳින් ම ගැලපෙන වචනයක්. හිසුවට එදා ලැබුණ ඒ අහිගුණීක ජීවිතයයි, මේ සටහන් ලියන්න ගක්තිය ලබලා දුන්නේ. මේ සැම අහියෝගයකට ම මූහුණ දෙන්න හිසුවට ගක්තිය ලබාදුන්නේ තෙරුවන් කෙරෙහි තිබු ගුද්ධාව ම යි. ධර්ම මාර්ගය උදෙසා ඔහු ම මොහොත්ක ජීවිතය මරණයට දුම්මේ ආත්ම ගක්තිය ඒ මොහොත් හිසුව තුළ මෝදු වී තිබුණා. අයෝමය ගුද්ධාවත්, ගුද්ධාව තුළින් ම ගක්තිමත් කොටගත් සිලයත් අරමුණ කරා හඹා යැමට තව තව ආත්ම ගක්තිය ලබාදුන්නා.

මා පැවිදිනාවයට පත්කළ ඒ නායක ස්වාමීන් වහන්සේ, උත්තවහන්සේගෙන් මා වෙන්ව යන මොහොත්, අනුරාධපුර බස්නැවතුමට මා සමග වැඩමකාට, තම කැපකරුවා ලබා බස් රිකටිපතක් ලබාදී බසයට ගොඩවෙන මොහොත් මට ධර්මාවවාදයක් ලබාදුන්නා. ඒ ධර්මාවවාදය තමයි, “මිල කොහො ගියත් කමක් නැහැ, ධර්මවිනය දෙක ආරක්ෂා කරගෙන ජ්වත් වෙන්න” කියලා. ඒ ධර්මාවවාදයේ අර්ථය තුළින් ම, උත්තවහන්සේගේ පැවිදි ජීවිතයේ පාරිගුද්ධත්වය මේ මොහොත්ත් මට මැවී පෙනෙනවා. ඒ නායක ස්වාමීන්

වහන්සේගේ තිබූ සත්පුරුෂාවයටත්, තම ගිෂ්වයා කෙරෙහි ඇතිකරගත් විශ්වාසයටත්, කරුණාවටත් මම අදත් හදවතින් බොහෝ ම ගරුකරනවා. අහියෝග කන්දක් කරතබාගෙන, උතුම් පැවිදී ජීවිතයට පියනැගු මට, බුදුරජාණන් වහන්සේ හැර අන් සරණක් තිබුණේ නැහැ. ඒ උතුම් සරණ නිසා ම පැවිද්දෙන් අවුරුද්දයි මාස දෙකකට පසුව දොඩන්දුව සීමාමාලකයේ දී උතුම් උපසම්පදා සිලයේ පිහිටන්න මට අවස්ථාව ලැබුණා. මාගේ හිකුෂු ජීවිතයේ නව නායක ස්වාමීන් වහන්සේ වූයේ තපෝවනයේ ගෞරවනීය මහනායක ස්වාමීන් වහන්සේ යි. මේ සටහන ලියනකාට හිකුෂුවට හරි ප්‍රබෝධයක්, සතුටක් ඇතිවෙනවා. කටුක, අමිහිර අත්දකීමවලිනුයි ඒ සතුට පෝෂණය වෙලා තිබෙන්නේ.

වීවරය හෝදහෝදා මධ්‍යී දැමීම නවතමු

පි.වත් ඔබේ හිසු ජ්‍යෙෂ්ඨ තිබූ විට නැවත නැරෙන්න. කොතනකවත් ඔබට වැරදිමක් වෙලා නැහැ. ඔබ නිවැරදි තැනයි සිටින්නේ. නිවැරදි තැන කියන්නේ, ඔබ සිතන්න දක්ෂ තැනයි ඔබ සිටින්නේ. ඔබ සිතනවා නම් ඔබ ඉන්නේ වැරදි තැනයි කියලා, මෙතෙක් ඔබ සිතුව කුමය වෙනස්කර ගන්න. ජවය, නිවැරදි ආරය අඡ්ටාංගික මාරුගයේ ඉලක්කය කරා යොමුකර ගන්න. අතිත සම්මා සම්බුද්ධ ගාසනවල ඔබත් මමත් ඉපදිලා දසදහස් වතාවක් පැවිදිවෙලා සිටින්නට ඇති. බුදුරජාණන් වහන්සේලාගෙන්, රහතන් වහන්සේලාගෙන් කමටහන් අරගෙන අපි හාවනා කරන්න ඇති. ඒත් කොතනක හෝ අපිට වැරදිලා තිබෙනවා; මග තොමග අපි පටලවාගෙන තිබෙනවා. ඒ නිසා ම අතිතයේ සම්මා සම්බුද්ධ ගාසනවල දී උපසම්පදාව ලබා අපි පෙර වූ එවර සේද්සේදා මධ්‍යී දුම්මක් තමයි අපි කරල තිබෙන්නේ. මෙවරත් අපි, අපි ම අතිතයේ මධ්‍යී දුම් එවරය නැවත සේදා දරාගෙන සිටිනවා. මෙවර ඔබ ස්ථීර තීරණයකට එන්න, නැවත මේ උතුම් එවරය මධ්‍යී දමන්නේ නැහැය කියල.

සම්මා දිටියියෙන් තොරව, කවදාකවත් සම්මා සංක්ෂේපයක් ඇතිවෙන්නේ නැහැ. සම්මාසංක්ෂේපයන්ගෙන් තොරව, කවදාකවත් සම්මා වාචාවක් සකස් වෙන්නේ නැහැ. සම්මා වාචාවන්ගෙන් තොරව, සම්මා කම්මන්තයක් සකස් වෙන්න නැහැ. මේ සියල්ලන්ගෙන් ම තොරව, සම්මා කම්මන්තයක් සකස් වෙන්නේ නැහැ. මේ සියල්ලන්ගෙන් ම තොරව, සම්මා සතියත්, සමාධියක්, සම්මා ඇශාන, සම්මා විමුක්තියක් සකස් වෙන්නේ නැහැ. හේතුව්ල

දර්මයන් ගළපමින් බුදුරජාණන් වහන්සේ මාරුගය බෝහේ ම පැහැදිලිව දේශනාකර තිබෙනවා. මූත් වැලක් අමුණලා තිබෙනවා වාගේ මාරුගය පැහැදිලිව තිබෙනවා.

හිකුෂුව දන්නා එක්තරා ස්වාමීන් වහන්සේ තමක් සිටියා. උන්වහන්සේ පැවිදිවීමට පෙර අනා ආගමික කෙනෙක්. බුදුදහම ගැන පැහැදුණු මේ පිංචතා පැවිදිවෙනවා. උන්වහන්සේ වැඩ සිටියේ කැලයේ ඇත කුටියක; තුන්සිවුරයි පාතුයයි පරිහරණය කළේ; එක වේලයි වැළඳවේ. පුදකලාව වැඩසිටි උන්වහන්සේගේ කුටියට අභ්‍යන්තරේ යද්දි උන්වහන්සේගේ කුටියේ අනා ආගමික, නායකයෙකුගේ රාම් කරපු කුඩා ඡායාරූපයක් තිබෙනවා. හිකුෂුවත් උන්වහන්සේගෙන් විමසල තිබෙනවා, ඇයි ඔබ මේ ඡායාරූපය තබාගෙන සිටින්නේ කියල. උන්වහන්සේ කියනව ලු මේ ඡායාරූපය දැක්කම මගේ සිත හොඳින් සමාධිත වෙනවා කියල. බලන්න සම්මා දිට්ධියෙන් තොරව, ඒ ස්වාමීන් වහන්සේ සම්මා සතියත්, සම්මා සමාධියත් හොයනවා. කවදා නම් මේ කාරණය සිද්ධවෙයි ද? තවම අමුලිකා සද්ධාව කියන තැනයි උන්වහන්සේගේ ජ්විතය තිබෙන්නේ.

මුලින් ම වැදගත් වන්නේ සමාධිය නො වේ. වැදගත් වෙන්නේ උතුම් සද්ධාවයි. සද්ධාවෙන් ජ්විතය පෝෂණය වුණ තැනයි සතිය, සම්මා සතියක් බවට, සමාධිය, සම්මා සමාධියක් බවට පත්වෙන්නේ. එතෙක් අඩ සම්මා සමාධියේ නාමයෙන් මිව්වා සමාධියක් තුළ සිහින දැකිනවා; මිව්තා සමාධියක් තුළ මාරුගල්ල සොයනවා. පිංචත් ඔබ තුළ සම්මා දිට්ධියේ දුර්වල තැන්වලට පිළියම් සොයන්නේ තැනිව, සමථ-විදරුණනා ගැන සොයන්න යන්න එපා. සමථ-විදරුණනාවට වැය කරන කාලය තෙරුවන් කෙරෙහි සද්ධාව අර්ථවත්ව තියුණු කරගැනීමට යොදුවන්න.

වරක් භාවනායේගි ස්වාමීන් වහන්සේ තමක් හිකුෂුවට ප්‍රකාශ කළා, බෝධිවන්දනාව මිල්‍යා දාෂ්ටියක් කියලා. හිකුෂුව උන්වහන්සේගෙන් විමසුවා, ජය ශ්‍රී මහා බෝධින් වහන්සේ ශ්‍රී

ලංකාවට වැඩමටාගෙන පැමිණි සංසම්ත්තා මහරජන් හිකුණුණියන් මිථ්‍යා දැඡ්ටික ද කියලා. උන්වහන්සේට දෙන්න පිළිතරක් තිබුණේ නැහැ. සම්මා දිවියියෙන් තොරව සතිය, සමාධිය සොයායාමේ අනතුරයි ඔබ මේ දකින්නේ.

මේ ලෝකයේ ජ්වත්වුණ ගොරවණිය ස්වාමීන් වහන්සේ නමක් සිටියා. උන්වහන්සේ බුතාංගධාරී වනවාසී ස්වාමීන් වහන්සේ නමක්. උන්වහන්සේ සතිය ගැන, සමාධිය ගැන බොහෝ ම ඉහළින් කරාකලා. නමුත් සද්ධාව ගැන කරාකලේ ඩුගාක් අඩුවෙන්; සංසාරලිය ගැන කරාකලේ ඩුගාක් අඩුවෙන්. මේ ගොරවණිය ස්වාමීන් වහන්සේ අපවත් වෙනවා. අපි දන්න එක ස්වාමීන් වහන්සේ නමක් උතුම් සමාධියෙන් අරමුණු කර බලා තිබෙනවා, මේ අපවත් වූ ස්වාමීන් වහන්සේ නැවත උපත ලැබුවා ද, පිරිනිවන් පැවා ද කියලා. මේ වෙලාවේ ඒ ස්වාමීන් වහන්සේ දකින්නේ අරුප බුහ්මතලයක උපත්තිය ලබල තිබෙනවා. මොකද මෙතනදී වෙලා තිබෙන්නේ?

උන්වහන්සේ වැඩිපුර ම කතාකළ සතියත් සමාධියන් සද්ධාවෙන් පෝෂණය වෙලා නැහැ. එහෙම පෝෂණය වූණානම් උන්වහන්සේ මාරුගැලලාසී දෙවියන් අතරයි උපත ලබන්නේ. සමහර විට පිරිනිවී යන්නත් තිබුණා.

අරුපී බුහ්මතලවල උපත ලබා ඇති බුහ්මයින්ට සනරුප සංයුවක් නැහැ. අරුපී බුහ්මතලවල බුහ්මයින් සමාධියට අරමුණු වෙන්නේ එරම්ණියා ගොතාගෙන සිටින, සියුම් මිදුමෙන් හැඳුනාවූ රුපයක් වශයෙන්. සමහර පිංචත් ස්වාමීන් වහන්සේලා අදහස් දක්වනවා, අරුපී බුහ්මතලවල ජ්වත්වන බුහ්මයින්ට රුපයක් නැහැය කියල. හිකුණුව ඒ මතයට එකග නැහැ. බුදුරජාණන් වහන්සේ උතුම් පටිවිව සමුප්පාද ධර්මය අනුව මේ ලෝකයේ සැම සත්වයෙක් ම නාමරුප පවිච්‍යා සලායනනා, සලායනන පවිච්‍යා එස්ස කියන ධර්මතාවයන්ට යටත්වයි ජ්වත්වෙන්නේ. ආයතන හයෙන් තොර සත්වයෙක් මේ ලෝක බාතුවේ සිටින්නට

බැහැ. යමෙක් ප්‍රකාශ කරනවා නම් අරුපී බූහ්මතලවල ජ්වත්වන බූහ්මයින්ත් රුපය තුළයි ජ්වත්වෙන්නේ. නමුත් රුපයෙන් බැහැරව සිත පිහිටන නිසා රුපය ප්‍රකට වෙන්නේ නැහැ.

‘තෙරඳවන් සරණ මිස මට ඇන් සරණක් නැහැ’ය යන සිංහනාදය කරන්න

අපි මියයන වෙලාවේ සම්මා සතියෙන් තොර සම්මාධියකට සිත පිහිටියොත් හටයේ උපතක් සකස් වෙනවා. පළමුවැනි, දෙවැනි, තුන්වැනි, හතරවැනි ධ්‍යානතලවල සිත පිහිටියොත් රුපාවචර බූහ්මතලයක උපතක් සකස් වෙනවා. ඉන් ඔබ්බට අරුපාය තුළ සිත පිහිටියොත් අරුපාවචර බූහ්මතලයක උපතක් සකස් වෙනවා. එම නිසා උපත නිරෝධය කිරීමට පක්ෂව අවසාන ව්‍යති සිත සකස්කර දෙන්නේ සම්මා දිවියෙන් පෝෂිත සිතක් ම යි. ඉහත හේතුන් නිසා ආර්ය අෂ්ට්‍රාංගික මාර්ගයේ ඇති වැදගත්කම, අනුපිළිවෙළින් මාර්ගය වැඩීමේ වැදගත්කම තුවණීන් දකින්න.

ස්වාමීන් වහන්සේ නමක් හිකුතුවගෙන් ප්‍රශ්නයක් වීමසුවා, ඔබ වහන්සේගේ සූත්‍ර පිළිබඳ දැනුම කොහොමද කියලා. හිකුතුව පැවැදිවෙලා මාස හයක් පමණ යන තුරු කිසි ම සූත්‍රයක් කියවල තිබුණේ නැහැ. ස්වාමීන් වහන්සේලා හරහා සද්ධර්ම ගුවණය කිරීම පමණයි කර තිබුණේ. පැවැදිවෙලා මාස නවයකට විතර පස්සේ හිකුතුව සතිබාවුව සූත්‍රය කියවදී හිකුතුවට දැනුණේ එම සූත්‍රය හිකුතුව ලියපු සූත්‍රයක් කියලයි. සතර සතිපටියාන සූත්‍රය කියවන විට හිකුතුවට එම සූත්‍රය තමා ලියපු සූත්‍රයක් වශයෙනුයි දැනුණේ. එම සූත්‍රය කියවලා නැති උනත් එම සූත්‍රවල අර්ථය හිකුතුවගේ ජීවිතය තුළ තිබුණා. පිංවත් ඔබ ආර්ය අෂ්ට්‍රාංගික මාර්ගය තුළ සිටියොත් මුළු සූත්‍රපිටකයේ ම අර්ථය ඔබේ ජීවිතය තුළ තිබෙනවා. පිංවත් ඔබ අර්ථවත්ව ආර්ය අෂ්ට්‍රාංගික මාර්ගය

තුළ හික්මුණොත් නිරතුරුව ම බුදුරජාණන් වහන්සේ ඔබ ඉදිරියේ සිටිනවා.

ස්වාමීන් වහන්සේ තමක් ප්‍රග්‍රහයක් විමසුවා, අපි අතහැරීම පටන්ගත යුත්තේ කොහොමද කියලා. මූලින් ම ඔබ 'ම්විජා සම්මාදිචිය' අතහැරල ලොකික සම්මාදිචියට පැමිණිය යුතුයි. දෙවැනිව ලොකික සම්මාදිචියත් අතහැරලා, ලෝකේත්තර සම්මාදිචියට පැමිණිය යුතුයි. ආරය අෂ්ටාංගික මාර්ගයේ මාර්ග අංග අට ම ඉහත ආකාරයට ඔබ තුළින් ක්‍රියාත්මක විය යුතුයි.

පිංචතෙක් ඇසුවා, "හාමූදුරුවනේ, ම්විජා සම්මාදිචිය කියන්නේ කුමක්ද?" කියලා. පිංචත් ඔබ දැකළ ඇති, සමාජයේ සමහරු සිටිනවා, සර්ව ආගමික සරණ යාමක් ගැන කතාකරන. සියලුම ආගම් එක සමානයි කියන මත දරන අය සිටිනවා. විශේෂයෙන් දේශපාලනයේ දී මෙවැනි මත ප්‍රකාශ වෙනවා. මොකද, සැම ආගමක ම අයෙකුගේ ප්‍රසාදය දිනාගන්න. සමහරු සිටිනවා, පසලොස්වක පොහොය ද්‍රව්‍යට පන්සලට යනවා. ඉරිදාට පල්ලියට යනවා. සිකුරාදාට කොවිලට යනවා. මෙවැනි අය වැටෙන්නේ ම්විජා සම්මාදිචියටයි. ඔබ දක්ෂ වෙන්න ඕනෑම, කුමන අහියෝගයක් භූම්‍යේ වුව ද අර්ථවත් ආකාරයෙන් 'තෙරුවන් සරණ මිස මට අන් සරණක් නැහැද කියන සිංහනාදය ප්‍රකාශ කරන්න.

මැරුණාට පසුව අපි නැවත ඉපදෙන්න පුළුවන්, නොයිපදෙන්නත් පුළුවන්. දත් දුන්නොත්, සිල් රක්කොත් එහි විපාක තිබෙන්න පුළුවන්, නො තිබෙන්නත් පුළුවන්. හොඳ-නරක දේවල් කළුත්, එහි හොඳ-නරක විපාක තිබෙන්නත් පුළුවන්, නො තිබෙන්නත් පුළුවන්. මෙවැනි ප්‍රග්‍රහාර්ථ සහිත සිතිවිලි ඔබව ම්විජා සම්මාදිචිය කොටස්කරුවන් බවට පත්කරනවා. ම්විජා සම්මාදිචිය හෙවත් අමුලිකා සද්ධාව ඔබව මිට්‍යා දාජ්‍යියටයි, දුගතියටයි ඇද දමන්නේ. ලොකික සම්මාදිචිය ඔබව සුගතියටයි රැගෙන යන්නේ. ලෝකේත්තර සම්මාදිචිය හෙවත් අවල සද්ධාව ඔබ තුළ විද්‍රිගනා තුවනයි සකස්

කරන්නේ. අවල සද්ධාව කියන්නේ විද්‍රෝහනා තුවණීන් පෝෂණය වුණ සද්ධාවයි. මෙතනදී පිංවත් ඔබ දක්ෂ වෙන්න ඕනෑම ලොකික සම්මා දිවිධියට අයත් වන තෙරුවන් කෙරෙහි සද්ධාව, කර්මය-කර්මලිල විශ්වාසය, මැරිලා හේතුවිල ධර්මයන්ට අනුව නැවත උපදිනවාය කියන විශ්වාසය, දන් දුන්නොත්, සිල් රක්කොත් එහි ආනිංස තිබෙනවාය කියන විශ්වාසය, අම්මා තාත්තාගේ ගුණයන් තිබෙනවාය කියන විශ්වාසය, ඉහත ධර්මතාවයනුත් විපාක සකස් කර දී අනිත්‍යභාවයට පත්වෙන සංස්කාර ධර්මයන් ය කියල දකින්න. එවිට ඔබ මේ සුගතියේ සංස්කාරයන්ට බැඳෙන්නේ නැහැ. ඒ සංස්කාරයන්ගේ අනිත්‍යභාවය දකින මොහොතේ ඔබ තුළ විද්‍රෝහනා තුවණයි සකස් වෙන්නේ. මෙතනදී ඔබ දක්ෂ වෙන්න ඕනෑම, බුදුරජාණන් වහන්සේගේ දෙනිසක් මහා පුරුෂ ලක්ෂණයන්ගෙන් බබුන්නා වූ රුපකායත් අවධික සංයුත්වන් දකින්න. සාරාසංඛ්‍ය කල්ප ලක්ෂ ගාණක් පාරමීදුම් පුරුල ඇතිකරගත් දෙනිසක් මහා පුරුෂ ලක්ෂණයන්ගෙන් බබුන සම්මා සම්බුද්ධ රුපකායත් පිරිනිවන් මංවකයේ දී අභ්‍යාචනාවික්, ධාතුන් වහන්සේලා ගොඩික් වුණාය කියල දකින්න. අතිදීර්ස පාරමි ගමනක එලය වූ ඒ උතුම් සම්මා සම්බුද්ධ ඇළානයන් පිරිනිවන් මංවකයේ දී අනිත්‍යභාවයට පත්වුණාය කියන කාරණය දකින්න. පිංවත් ඔබ බුදුරජාණන් වහන්සේට් පොදු වූ මේ ධර්මතාවයන් ඔබේ ජීවිතයට ගළපා ගනීමින් අවබෝධය ලබාගන්න. පිංවත් ඔබ මේ යථාර්ථය දකින්න බය නම්, කවදාකවත් ඔබට විද්‍රෝහනා තුවණ, ප්‍රයුව ඇතිකර ගැනීමට හැකියාව ලැබෙන්නේ නැහැ.

බුදුරජාණන් වහන්සේගේ උතුම් රුපකායත්, ජාති, ජරා, ව්‍යාධි, මරණවලට යටත් රුපකායක් ය කියලා ඔබ දකින්න ඕනෑම. මෙය සටහන් තබන හික්ෂුවට මේ මොහොතේ බුදුරජාණන්

වහන්සේගේ රුපකාය සිහිපත් වුණෙන්ත් රළුග සිතිවිල්ල සකස් වෙන්නේ පිරිනිවන් මංවකයේ විසිරිලා තිබෙන අඟ ටික, බාතුන් වහන්සේලා සිහිපත් වෙලයි. රළුග සිත සකස් වෙන්නේ, එම බාතුන් වහන්සේලාත් අනිත්‍යයි කියන සිත සකස් වෙලා. සිත බැඳී යන්න, සිත රදී යන්න තැනක් නැහැ. මූලින් ම ඔබ ඔබේ මස් ඇසෙන් පෙනෙන රුපයේ අනිත්‍යභාවය දකින්න. මස් ඇසෙන් දකින රුපයේ අනිත්‍යභාවයයි, එහි එලයයි, කවදාහරී ද්වසක ප්‍රයාවේ ඇසෙන්, යානදරුගන තුළින් රුපයේ සැබැ ම බිඳියැමී වේයය දකින යානයක් ඔබ තුළ සකස් කොට දෙන්නේ.

රුපයේ අනිත්‍යභාවය වැඩිමේ දී, පිංවත් ඔබ නිරතුරුව ම බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනාකොට වදාල සතර සතිපටියාන සූත්‍රයට අදාළව කටයුතු කරන්න.

තැප්පාවෙන් තෙත් නො වුණු සතිය ම ය.....

එක පිංචතෙක් ධර්ම සාකච්ඡාවක් අවස්ථාවෙදී දැඩිව ප්‍රකාශ කළා, බුදුරජාණන් වහන්සේ කියලා කෙනෙක් නැතිව, බුදුරජාණන් වහන්සේව අනිත්‍ය වගයෙන් දකින්නේ කොහොමද කියලා.

මෙවැනි අන්තයන්ට ඔබ කොටුවෙන්න එපා. එම පිංචතා ප්‍රකාශ කරන ආකාරයට බුදුරජාණන් වහන්සේ කියලා කෙනෙක් නැතිනම්, හතුලිස් පස් වසරක් මේ උතුම් සද්ධර්මය ලෝකයට බෙදලා දුන්නේ කවුද? මේ ලෝක සත්වයාට උතුම් මහා කරුණා ගුණය බෙදාදුන්නේ කවුද? එම තිසා ම සි පිංචත් ඔබට මතක් කළේ, අනිත්‍ය සංයුත්ව වැඩිමේ දී සතර සතිපටියාන සූත්‍රය ගරු ඇසුරට ගන්නය කියලා. අපි යම් මොහොතක සෝවාන් එලයට පත්වුණාය කියන්නේ, තමා තුළ ඉන්දීය ධර්මයන් සම ආකාරයට වැඩින්න සිනේ. එම තිසා සද්ධාවත්, විරෝධත්, සතියත්, සමාධි කියන ධර්මතාවයන් විතිවිද දකින්ත, විද්‍රෝහනා නුවණ, ප්‍රයුත මතුකොට ගැනීමට අපි දක්ෂ විය යුතු සි. ඉහත සද්ධා, විරෝධ, සති, සමාධි කියන ධර්මතාවයන්ගේ අනිත්‍යභාවය දකිම්නුයි, අපි එම ධර්මයන් තුළ ජ්වන්විය යුත්තේ. එම අනිත්‍ය දැකිමයි, ප්‍රයුත මෝදු කරගැනීමට අපට උපකාර වෙන්නේ.

සතියයි, සම්මා සතියයි කියන්නේ අහසට පොලොව වගේ වෙනස් දෙකක්. නමුත් සතිය අවශ්‍යයි, සම්මා සතිය ඇතිකොට ගැනීමට. සතියත් විද්‍රෝහනා නුවණීන් දැකිම තුළයි සම්මා සතිය ඇතිවෙන්නේ.

හිකුතුව වරක් එක් ආරණ්‍යක වැඩිසිටියා. හිකුතුව එම ආරණ්‍යට ව්‍යුහකාට එක් තරුණ හිකුතුන් වහන්සේ නමක් එම ආරණ්‍ය භූමිය ඉදිරිපස ඉදලකින් අතුශාමින් සිටියා. හිකුතුව උන්වහන්සේ ඉදිරියට ගියත් උන්වහන්සේ හිස මසවා බැලුවේ තැහැ. බිම බලාගෙන එම අතුශාමේ ක්‍රියාවේ ම යෙදෙමින් සිටියා. එම ස්වාමීන් වහන්සේගෙන් කිසි ම ප්‍රතිචාරයක් තො ලැබීම නිසා, හිකුතුව තනියම ආරණ්‍ය තුළට වැඩියා. උන්වහන්සේ බොහෝම සතියෙන්, සිහියෙන් යුත්තවයි එම අතුශාමේ ක්‍රියාව සිදුකරන්නේ. එතැන් ‘මගේ සතිය’ කියලා ලොකු අල්ලාගැනීමක් තිබෙනවා. එම සතිය තුළ තාෂ්ණාව බැසුගෙන තිබෙනවා.

ස්වාමීන් වහන්සේ නමක් හිකුතුවගෙන් ප්‍රශ්නයක් ඇසුවා, පැවිදී කෙනෙක් යම් කටයුත්තක් කළ යුත්තේ වේගයෙන් ද, එහෙමත් තැතිනම් සෙමින් ද කියලා. සැබැවින් ම මේ දෙක ම අන්ත දෙකක්; ඇලීම, ගැටීම බැසුගන්නා වූ අන්ත දෙකක්. ධරුම මාර්ගයේ ඇවතුම්-පැවතුම් ක්‍රියාත්මක විය යුත්තේ, මධ්‍යම ප්‍රතිපදාවට යටත්වයි. එම නිසා වේගයෙනුත් තො වී, සෙමෙනුත් තො වී සාමාන්‍ය වේගයෙන් ඒවා සිදුකරන්න. මොකද, සතිය තුළ තාෂ්ණාව බැසුගෙන තිබෙනවා. තාෂ්ණාව පීන වූ සතිය සම්මා සතියයි. සමහරවිට අපි ඇස් දෙක පියාගෙන සිටිනවා. බොහෝම සෙමෙන් ඇවිදිනවා. සෙමෙන් කරා කරනවා. මෙවැනි අවස්ථාවක දී අපි අපිව ස්වයං පරීක්ෂණයකට ලක්කරන්න ඕනෑම්. එවිටයි එවැනි ක්‍රියාවන් තුළ ගැටිව ඇති තාෂ්ණාව මතකාටගත හැක්කේ.

මබ සිතන්න, හරකෙක් සිටිනවා. මේ සතා නිද්‍යාලේ හැරියොත් එයා මොකද කරන්නේ? වටේ ම තියෙන කෙසෙල් පැළ, ගොයම් පැළ වික කනවා. අපි එම සතාව මීටර දහයක කඟයකින් බදිනවා. දැන් එම සතා කන්නේ මීටර දහයේ ප්‍රමාණයයි. මේ මීටර දහයේ කඟය අයින් කරලා, මීටර පහක් දිග කඟයකින් බදිනවා. දැන් එම සතා කන්නේ මීටර පහේ ප්‍රමාණය පමණයි. මීළගට එම මීටර පහේ කඟයත් ඉවත් කරලා කණුවට

බෙල්ල තියලා බදිනවා. දැන් එම හරකට සේලවෙන්නවත් බැහැ. බෙල්ල කණුවට තියලා බැදැලා තිබෙන්නේ. බෙල්ල කණුවට තියලා බැදුණුව මේ හරකා වටපිටේ තිබෙන කෙසෙල් පැල, ගොයම් පැල දෙස බලමින් කෙළ ගිලිමිනුයි සිටින්නේ. කඩය කඩාගන්නේ කොහොමද කියලා සිතමිනුයි මේ සතා සිටින්නේ. මෙතැනු තමයි සතිය කියලා කියන්නේ. නැවතිලා සිටියාට තාප්ත්‍යාචාරීව ස්ථය වෙලා නැහැ.

සම්මා සතිය කියන්නේ, එම සතා කණුවට බෙල්ල තියලා බැදැලා තමයි සිටින්නේ. නමුත් එම සතා වට්ටපිටේ තිබෙන කෙසෙල් පැල, ගොයම් පැල දෙස බලමින් කෙළ ගිලින්නේ නැහැ; කඩය කඩාගැනීමට උත්සාහ ගන්නේත් නැහැ. මොකද, එයා තාප්ත්‍යාචාරීන කරලයි තිබෙන්නේ. මේ තමයි, සතිය සහ සම්මා සතියේ ඇති වෙනස. එම නිසා අපි කරන සැම ක්‍රියාවක් තුළ ම තාප්ත්‍යාචාරී බැසිගෙන තිබෙනවා ද කියලා පරීක්ෂා කරන්න ඕනෑම්.

සිලය ආස්ථාදයේ ගොඳුරක් නො විය යුතු ය

වරක් හිකුෂුව එක් ආරණ්‍යක වැඩිසිටින කොට එක් ස්වාමීන් වහන්සේ නමක් තම කුටිය ඉදිරිපිට සක්මන් මළුවේ සක්මන් කරමින් සිටියා, දැස් බිමට යොමු කරමින්, බොහෝම සෙමෙන් පියවර තබමින්. දකින කෙනෙකුට ප්‍රිය උපදවන ආකාරයකටයි උන්වහන්සේ සක්මන් කරමින් සිටියේ. නමුත් ආරණ්‍යයේ ම අත්‍යවශ්‍ය කටයුත්තක් හේතුවෙන් ඒ බව දැනුම්දෙන්න මම උන්වහන්සේට කථා කළා. කථාකරපු මොහොතේ ම උන්වහන්සේ සක්මනෙන් මිදුනේ දැඩි ආවේගයිලි භාවයකින්. බොහෝම ආවේගයෙන් “මට බාධා කරන්න එපා” කියල අවවාද කළා. බලන්න, සතිය තුළ බැසුගෙන සිටින තාශ්ණාවේ තරම. සම්මා සංකප්පයන්ගෙන් පෝෂණය නො වූ සතිය අපව මූලාවට පත්කරනවා. සම්මා සංකප්පයන් ජීවිතය තුළින් ක්‍රියාත්මක නො වන්නේ සම්මා දිවියේ දුර්වලතාවය හේතුවෙන් ම යි.

ලොවිතුරා බුදුරජාණන් වහන්සේ ආර්ය අෂ්ටාංගික මාර්ග යේ අංග තුනක් ම සිලයට අදාළව පනවනවා. සිල්පද ආරක්ෂා කරගැනීම නිසා අපට ලැබෙන්නේ සුගතිය. සංසාරයක් පුරාවට සම්මා සම්බුද්ධ ගාසනවල ඉපදිලා, ඔබ සිල් සමාදන් වීමට පෙරවූ සුදු සිල්රේදී ප්‍රමාණය එක ගොඩක් ගැසුවාත් එය ගිජ්ජකුට පර්වතයට වඩා විශාල යැයි බුදුරජාණන් වහන්සේ ප්‍රකාශ කරනවා ඒ තරමට සිල්රේදීවලින් අතිතයේ මේ කය ද්වටලා තිබෙනවා. නමුත් ඒ සංස්කාරයේ විජාක දිලා අනිත්‍ය වී ගියා.

සිල් රකිම නිසා අපට ලැබෙන ආනිගංසයන් බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරනවා. අපව සුගතියේ ඉපදෙනවා. සිහි මූලා

නො වී මැරෙනවා. කිරිතිරාවය පැතිරෙනවා. ඔහු ම සහාවක් ඉදිරියට නො බිඟව යනවා. ඒ කියන්නේ සිලයේ අර්ථය, හවයේ තැවත උපතක් කියන අර්ථය සි.

නමුත් අපි හව තිරෝධයි සොයාගෙන යන්නේ. එහෙමත් අපි සිලය ආහරණයක් කරගෙන, සිලය බරක් කොටගෙන වැඩික් තැහැ. සිලයෙන් ලැබෙන ලොකික සැපයන් අනිත්‍ය වගයෙන් විද්‍රිගනා නුවණීන් දකින්න අවශ්‍යයි.

එක් තරුණ ස්වාමීන් වහන්සේ නමක් සිටියා. උන්වහන්සේ සිලය මගේ කොටගත් කෙනෙක්. සිලය විද්‍රිගනාව සඳහා නො වී, උන්වහන්සේ සිලය උපයෝගී කොටගත්තේ ආස්ථාදය උදේසා සි. උන්වහන්සේ දිනකට එක වේලයි වැළඳුවේ. නමුත් උන්වහන්සේ අප දින දෙකකට වළඳන ප්‍රමාණය එක වේලකට වළඳනවා. ඒ හේතුව නිසා ම දානයෙන් පසුව ද්‍රුඩු කායිකව පිඩාවට පත්වෙනවා. උන්වහන්සේ පාන්දර පහට පෙර දාන ගාලාවට එනවා. උන්වහන්සේ උදේට දාන ගාලාවට වඩින්නේ අනික් ස්වාමීන් වහන්සේලා පාන්දර පහයි තිහට පෙර දානෙ වළඳනවද කියලා බලන්නයි. උන්වහන්සේ කප්පිය කුටියේ තිබෙන සිනි බෝතලයේ, කිරිපිටි බෝතලයේ පටන් සැම ආහාර භාජනයක ම කොළ කැබැල්ලක් අලවලයි තිබෙන්නේ. මේවා දවල් 12න් පස්සේ කැපයි, මේවා දවල් 12න් පස්සේ අකැපයි කියලා. ප්‍රාතිමෝස්ජ්‍ය සිලය කෙරෙහි තෘප්ත්‍යාවෙන් උන්වහන්සේගේ ජ්විතය සිලයට බැඳැලයි තිබුණේ. උන්වහන්සේ දක්කේ තැහැ ආස්ථාදයක්ය මේ විදින්නේ කියලා. අවසානයේ ඒ පිවත් තරුණ ස්වාමීන් වහන්සේට සිලය මහා බරක් වුණා. සිලයේ ආස්ථාදය තුළ ම ජ්වත්වීම නිසා විද්‍රිගනා නුවණක් සකස් වුණේ තැහැ. තමා විසින් ම බරක් කරගත් මේ සිලයේ බර දරාගන්න බැරි තැන උන්වහන්සේ උතුම් උපසම්පදා සිලයෙන් බැහැරවෙලා සාමණේර බවට පත්වුණා. සම්මා දිවිධියෙන් සම්මා සංකප්පයන්ගෙන් පෝෂණය නො වූ සිලය, ආස්ථාදයේ ගොඳුරක් බවටයි අපව පත්කරන්නේ.

සීලය යනු, සමාධියට සේන්දු වීමේ මාර්ගය පමණි

හික්ෂුවට මතකයි, හික්ෂුව උතුම් පැවිද්ද ලබන වෙළාවේ, ප්‍රාතිමෝක්ෂ සීලය ගැන එක වචනයක්වත් කියවලා දැනගෙන හිටියේ නැඳු; සතර පාරාජීකා, සංසාධීයෙක් ආදිය දැනගෙන හිටියේ නැහැ; මූතාංග සීලය ගැන දැනගෙන සිටියේ නැහැ. පැවිදිහාවයට පත්වී වසරක් ගෙවුණු තැන මාගේ උතුම් උපසම්පදාවට මාස දෙකකට පෙරාතුවයි මම උතුම් හික්ෂු ප්‍රාතිමෝක්ෂ සීලයේ සිල්පද 227 ගැන දැනගත්තට පස්සේ, ස්වයං ආවර්ශනයක් කර බැළුවා, හික්ෂුව ගෙවාගෙන පැමිණි සාමණේර කාලය පිළිබඳව. ප්‍රාතිමෝක්ෂ සීලය නො දැන සිටි සාමණේර කාලය තුළ හික්ෂුව තුළින් ප්‍රාතිමෝක්ෂ සීලය සියයට අනුවක් ම ආරක්ෂා වෙළා. පැවිදි ජ්විතය තුළ හික්ෂුව අනුග මනය කළ අතිත රහතන් වහන්සේලාගේ වර්යාවන්, එම උතුම් ඇවතුම්-පැවතුම් තමයි, හික්ෂුවට නො දැනුවත්ව ම ප්‍රාතිමෝක්ෂ සීලය ආරක්ෂා කොටගත්ත හික්ෂුවට පාර පෙන්වුයේ.

හික්ෂුව සාමණේර අවධියේ දී කවදාවත් කුටියක රාත්‍රියට ආලෝකයක් පත්තු කළේ නැහැ. පරිසරය අදුරුවුණත්, හික්ෂුවගේ ආර්ය අඡ්ටාංගික මාර්ගය තුළ ගෙවුණු සිත ආලෝකවත්වයි තිබුණේ. එම නිසා භුමිතෙල්, පොල්තෙල් පිළිබඳ ප්‍රශ්න මත්වුණේ නැහැ. හික්ෂුව සාමණේර අවධියේ දී කුටිවල සවසට ගිලන්පස

සාදාගෙන වැළඳවේ නැහැ. ඒ නිසා සීනි, තේකුඩු ප්‍රශ්න මතුවෙන් නැහැ. සාමණේර අවධියේ දී හික්ෂුව පැරසිටමෝල් පෙන්තක්වත් ලග තබාගත්තේ නැහැ. පාවිච්ච කරන සඛන් කැල්ල ඉවර වුණෙන් දායක මහත්මයෙක් සඛන් කැල්ලක් ප්‍රජා කරන තුරු කිසිවෙකුගෙන් ඉල්ලා සිටියේ නැහැ. මේ ස්වයං විනය හික්ෂුවට සාමණේර අවධියේදීත් උතුම් ප්‍රාතිමෝක්ෂ සිලය ආරක්ෂා කොටගෙන ජ්වත්වෙන්න උපකාරී වුණා. ඒකයි හික්ෂුව කියන්නේ, සම්මා දිටියෙන්, සම්මා සංකප්පයන්ගෙන් පෝෂණය වුණ සිත, ආයාසයකින් තොරව ම ආරය සිලයෙන් පෝෂණය කරනවා කියලා. සිලය කියන්නේ සැහැල්ලුවක්; බරක් නො වෙයි. හික්ෂුව ඔබට මේ සටහන ලියන්නේ බොහෝම සැහැල්ලුවකින්. ඒ සැහැල්ලුව හික්ෂුවට ලැබෙන්නේ ආරය සිලය තුළින් ම යි. සිලයේ සැහැල්ලුව තුළින් ම යි සම්මා වායාමයන් හොඳින් වැඩින්නේ; සම්මා සතිය හොඳින් පෝෂණය වෙන්නේ.

සිල, සමාධි, ප්‍රයුෂ කියන්නේ මාර්ගයක් මිස එලයක් නො වෙයි. අපි මාර්ගයයි, එලයක් කොට අල්ලගෙන්න හදන්නේ. මේ මාර්ගය තුළ ගමන් කරලයි අපි එලයන් සාක්ෂාත් කොටගෙන්නේ. එම නිසා සිලය මගේ කොටගැනීම සඳහා නො ව, සිලය සමාධියට සේන්දුවීමේ මාර්ගය වශයෙන් දකින්න. එම නිසා සිලය තුළ ගක්තිමත් වෙමින්, එම සිලයේ ආනිගංස විද්‍රෝහනා තුවණීන් දකින්න දක්ෂ වෙන්න. සිලයේ ආනිගංස හේතුවෙන් ඔබට නැවත සශ්‍රීක දෙවියෙක් වේවා කියල වින්තයක් ඇතිවුණෙන්, ඔබ අතිත හවයන්හි දී ගකුයා වෙලා ඉදළා, නැවත සතර අපායට වැටුණු හැරී තුවණීන් දකින්න. ඔබට නැවත සශ්‍රීක මත්‍යාංශයෙක් වේවා කියලා වින්තයක් ඇතිවුණෙන්, ඔබ අතිතයේ සක්විතිරූප වෙලා, රජ, සිටු, ඇමතිවරු වෙලා ඉදළා නැවත සතර අපායට වැටුණු හැරී තුවණීන් දකින්න. සිල් ආරක්ෂා කරලා ඔබට නැවත බ්‍රහ්මයෙක් වේවා කියලා වින්තයක් ඇතිවුණෙන්, පිංවත් ඔබ අතිතයේ රුපාවචර, අරුපාවචර බ්‍රහ්මතලවල කල්ප ගණන් ජ්වත් වී නැවත සතර අපායට වැටුණු හැරී තුවණීන් දකින්න. සිලය

මලට අනතුරුදායක හවුගමන විවරකාට පෙන්වන කැඩිපතක් නො වේ. එම කැඩිපත මලට විවරකාටගත හැක්කේ, සිලය, ආර්ය සිලයක් බවට පත්කාට ගැනීමෙන් ය.

පි.වත් මල උතුම් ගිහි-පැවිදි ජ්වේතවල දී සිලයට මුල්තැන දෙනවා වගේ ම, මල ආරක්ෂා කාටගන්නා සිලය, ආර්ය සිලයක් බවට පත්කාට ගැනීමට දක්ෂ වන්න. එවිට මලට සිලය කෙරෙහි තිබෙන බර අතහැරෙනවා. සිලය කෙරෙහි ඇති බර අතහැරෙන තැනයි මලට උතුම් සමාධියට අවශ්‍ය පසුබිම සකස් වෙන්නේ.

මේවා අය්ත්තේ විදින්න බඳෙන්න නො ව, මිදෙන්න ය...

අතහැරීම ගැන කතා කරනවිට මහත්මයෙක් ප්‍රශ්නයක් ඇසුවා, භාමුදුරුවන්, ඔබ වහන්සේ අතහැරීම ගැන කතා කරනවා. එහෙම අතහැරීම ගැන කතා කරනවා නම් ඔබ වහන්සේ ආරණ්‍යයක, කුටියක වැඩසිටින්න බැහැ. කැලයේ ගසක් මුලයි ඉන්න ඕනෑම කියලා.

මතුපිටින් එම මහත්මයා අහන ප්‍රශ්නය දැකිනවිට එහි සාධාරණ බවක් තිබෙනවා. නමුත් එම මහත්මයා එක අන්තයකට ගිහිල්ලයි ප්‍රශ්නය දැකින්නේ. සකුල්දායි කියලා තරුණයෙක් බුදුරජාණන් වහන්සේගෙන් මෙවැනි ම ප්‍රශ්නයක් අතිතයේ විමුදුවා. එම ප්‍රශ්නය නම්, “භාග්‍යවතුන් වහන්ස ඔබ වහන්සේට ග්‍රාවකයන්, ගිහි දායක පිංචතුන් ගොඩක් පැහැදිලයි සිටින්නේ. මේ පැහැදිම ඇතිවෙන්න හේතුන් පහක් මම දැකිනවා” කියලා සකුල්දායි තරුණයා එම හේතුන් පහ බුදුරජාණන් වහන්සේට ප්‍රකාශ කරනවා. එම හේතුන් පහ තමයි, බුදුරජාණන් වහන්සේ අඩු ආහාරයකින් ජ්වත්වීම, පාංශුකුල තුන් සිවුරු දූරීම, දුෂ්කර සෙනසුන්වල ජ්වත්වීම, පිණ්ධිපාතයෙන් පමණක් යැපීම, බුදේකලා වනසෙනසුන්වල වැඩසිටීම.

සකුල්දායි එහෙම කියන විට බුදුරජාණන් වහන්සේ ඉහත කාරණා පහ ප්‍රතිසේෂ්ප කරනවා. “සකුල්දායි, ඔබ ඔය කියන කාරණා නිසා නො වේ, දෙව්බමුන් සහිත ලෝකයා මට ගරු කරන්නේ. මම සැමදා ම අඩු ආහාරයකින් යැපෙන්නේ නැහැ.

සමහරක් දාට මම පාතුයෙන් භාගයක් පමණ දැන් වළදනවා. මම පිණ්ඩපාතයෙන් පමණක් නො වෙයි යැපෙන්නේ. සමහර දාට රජ, සිටු මැදුරුවලිනුත් දානය වළදනවා. මම පාංශකුල සිවුර පමණක් නො වෙයි දරන්නේ, පාංශකුල නො වන සිවුරුත් දරනවා. මම වනසේනසුන්වල විතරක් නො වෙයි ජ්වන්වෙන්නේ. නාගරිකව ජේත්වනාරාමය, පූර්වාරාමය වැනි ආරණ්‍යවලත් වැඩසිටිනවා. මම භුද්ධකාලා විවේකයෙන් පමණක් නො වෙයි වැඩසිටින්නේ. ග්‍රාවක ග්‍රාවිකාවන්, උපාසක උපාසිකාවන් දහස්ගණන් සමග කටයුතු කරනවා. බුදුරජාණන් වහන්සේට දෙව්බලුන් සහිත ලෝකයා ගරුකරන්නේ, බුදුරජාණන් වහන්සේගේ සීලයට, ඇළඟදර්ශනයන්ට, අධිප්‍රායාවට, සත්තිස් බෝධිපාක්ෂික ධර්මයන්ට. මේ ආදි කාරණා නිසය ලෝකයා බුදුරජාණන් වහන්සේට පහදින්නේ කියල බුදුරජාණන් වහන්සේ සකුලදායි තරුණෝයට දේශනා කරනවා.

බුදුරජාණන් වහන්සේ තමන් තුළ ඇති ගරුකළ යුතු ධර්මයන් වශයෙන් දේශනා කළේ ඉහත ධර්මයනුයි. එම නිසා අපි අපේ ජ්විත තුළින් මතුකරගත යුතු ගරුකළ යුතු ධර්මයන් නිවැරදිව තේරුම්ගන්න. අපේ උතුම් පැවිදි ජ්විත තුළින් අපි උත්සාහගන්නේ, “මම එක වේලයි වළදන්නේ, අඩු පිණ්ඩපාතයෙන් යැපෙන්නේ, මම කැලයේ ම සි ජ්වන්වෙන්නේ, භුද්ධකාලාවට පමණක් ම සි ප්‍රියවෙන්නේ, පාංශකුල විවර පමණක් ම සි දරන්නේ” කියන වර්යාවන් තුළින් පමණක් සතුවෙන්න නම්, එම සතුට අපේ පැවිදි ජ්විතයේ උතුම් ම සතුට හැටියට දැකිනවා නම්, අපිත් සකුලදායි තරුණෝය කියන තැනයි සිටින්නේ. එම නිසා අන්තයන්ට නො ගොස් මධ්‍යම ප්‍රතිපදාව තුළ අපේ පැවිදි ජ්විත හික්මවන්න අපි ද්‍රුෂ්ඨ වෙන්න ඕනෑම්. එහෙම උනොත් පමණයි, අපේ උතුම් ගාස්තුභාන් වහන්සේ තුළ තිබු උතුම් යුතානයන්ගේ අඩි පාරේ අපිට යන්නට ප්‍රාථමිකම ලැබෙන්නේ. අපේ උතුම් පැවිදි ජ්විත තුළ අපි සතුවුවිය යුත්තේ, “මම එකවේලයි, මම පාංශකුලිකයි, කැලයේ පමණක් ජ්වන්වෙන්නේ.....” කියන

කාරණා තුළ නො වෙයි. අපි සතුටුවිය යුත්තේ, ඉහත කාරණා උපයෝගී කරගෙන සත්තිස් බෝධිපාක්ෂික ධර්මයන් අප තුළ වැඩෙනවා නම් පමණකි; ආරය සිලය, ආරය සමාධිය අප තුළ වැඩෙනවා නම් පමණකි.

බුදුරජාණන් වහන්සේ සකුලඳායි තරුණයාට දෙන අවවාදය තුළ, ‘අතහැරීම කියන්නේ ආරණ්‍යය, කුරිය අතහැරල ගසක් යට ජ්වත්වීම’ කියන අන්තය ප්‍රතික්ෂේප වෙනවා. අප අතහැරිය යුත්තේ ආරණ්‍යයටත්, කුරියටත් නො වේ. ඒවා කෙරෙහි ඇති තාශ්ණාවයි. මම දරන්නේ පාංශුකුල වීවරයයි කියල ඔබ පාංශුකුල වීවරය කෙරෙහි තාශ්ණාව ඇතිකර ගතහොත් එතැන ද සකස් වෙන්නේ දුක ම යි. මම කැලයේ ම සි ජ්වත්වෙන්නේ කියලා කැලයේ භුද්‍කලාවට ඔබ තාශ්ණාව ඇතිකර ගතහොත් එතැන ද සකස් වෙන්නේ දුක ම යි. පංච උපාදානස්කන්ධය තැමති මාරයා අපි ධර්ම මාරගයේ තබන සැම පියවරක් ම විදිම කියන අපදූව්‍යයෙන් අර්ථ විරහිත බවට පත්කර දමනවා. එම නිසා මෙම උතුම් නිවන් මාරගයේ ගමන් කිරීමේ දී වනවාසී උතුම් භුද්‍කලා ජ්විතයන්, එක වෙළක් පිණ්ඩාතයෙන් යැපීමත්, පාංශුකුල වීවරයන් අත්‍යවශ්‍ය ම සාධක වෙනවා. මේවා අත්‍යවශ්‍ය ම සාධකයන්, විදිම කියන මාරධර්මයෙන් මූදවා ගැනීමට අපි දක්ෂ විය යුතු යි.

ඒචා ඒචායේ ස්වහාවයෙන් තිබුණා, හික්ෂුව හික්ෂුවගේ ස්වහාවයෙන් සිටියා

හික්ෂුවට මතකයි, සාමලණෝර අවධියේ දී වරක් ගම්මානයට පිණ්ඩපාතය වැඩියා. එය දුෂ්කර ගම්මානයක්. බතුයි එළවුලයි පමණයි දානයට ලැබෙන්නේ. පැණි රසක්, පලතුරක් ලැබුණේ ම නැහැ. එදා එක අම්මා කෙනෙක් පාතුයට කේක් කැබැල්ලක් පූජා කළා. හික්ෂුව පාතුය උරහිසේ එල්ලාගෙන කැලය මැදින් කුටියට වඩින විට එකපාරට ම පාතුයේ තිබෙන කේක් කැබැල්ල මතක්වෙලා කෙල ගිලුණා. හික්ෂුව කැලයේ මැද නැවතුණා පාතුය ඇරියා. කේක් කැබැල්ල අරගෙන ඇතට විසිකළා. එහෙම කරල මගේ සිතට ම තරවුවක් සිදුකළා, “දැන් පුළුවන් නම කේක් වළදන්න” කියලා.

මාරදරම සම්මා සංකප්පයන්ගෙන්, සම්මා සතියෙන් පරද්දවන්න ඕනෑ. අරමුණු අහිඛවා සිතට යන්න දෙන්න නරකයි. කෙලෙස් සිත කියන්නේ නිවන් අරමුණට ප්‍රධාන ම හතුරා ම යි. කේක් කැබැල්ල විසිකළාට පස්සේ මම මට ම සිනාවෙලා කුටියට වැඩියා.

හික්ෂුව එක්තරා ආරණ්‍යක වැඩසිටින විට එම ආරණ්‍යයට ආගන්තුක ස්වාමීන් වහන්සේ නමක් වැඩියා. උන්වහන්සේට කැලයේ ඇත කුටියක් අවශ්‍ය යැයි කිවා. එම නිසා ආරණ්‍යයේ ඇත ම තිබෙන කුටිය උන්වහන්සේට ලැබුණා. හික්ෂුවත් උන්වහන්සේ සමග එම කුටියට වැඩියා, කුටිය පවිතු කරලා දෙන්න. මේ ආගන්තුක ස්වාමීන් වහන්සේ, කුටියේ තිබුණ

සැතපෙන ඇද ගැලෙවා; මේසය, පුවුව කුටියෙන් ඉවත් කළා; කුටියේ තිබුණ ලන්තැරුමත් කුටියෙන් ඉවත් කළා; දොරට දමන ඉඩබන් කුටියෙන් ඉවත් කළා. දැන් කුටියේ තිබෙන්නේ පැදුරයි, කොට්ටයයි, ඉදෑයි, කොස්සයි විතරයි. හික්ෂුවටත් සිද්ධ වූණා, කුටියෙන් ඉවත් කළ භාණ්ඩ ඔසවාගෙන ආරණ්‍යයේ ගබඩා කාමරයට ගෙනත් දමන්න.

අප ඉදිරියේ කුටිය සම්පූර්ණයෙන් ම හිස් කරලා, මොකක්ද මේ ස්වාමීන් වහන්සේ අපිට පෙන්නන්න හදන්නේ. “මගේ අතහැරීම, මගේ සිලය.....”, උන්වහන්සේගේ අතහැරීමේ තරම පෙන්වන්නයි උන්වහන්සේ කුටිය මේ තරමට හිස්කලේ. බලන්න, මොන තරම දුර්වල ක්‍රියාවක් ද. තෘප්තාව තිබෙන්නේ සැතපෙන ඇදෙන්ත්, මේසයේ, පුවුවේ, ලැන්තැරුමෙවත් නො වේ, ඒච්ච කෙරෙහි තමන් ඇතිකර ගන්නා විදිම තුළයි. මේ ආගන්තුක ස්වාමීන් වහන්සේ කුටිය මේ විදියට හිස්කරන විට උන්වහන්සේ තුළ මොන තරම තෘප්තාවක් බැසුගෙන තිබෙනවා ද කියන කාරණය හික්ෂුව දැක්කා.

සති දෙකකට පස්සේ උන්වහන්සේ එම කුටිය හැරගියා. විදිම කියන මාරධරමය අපිට ආරණ්‍යයෙන් ආරණ්‍යයට, කුටියෙන් කුටියට ප්‍රදරුණන භාණ්ඩ බවට පත්කරමින් ඇවිද්දවනවා.

හික්ෂුවට මතකයි, හික්ෂුවගේ පැවිදි ජ්විතයේ තීරණාත්මක කාලය ගතකරපු කුටිය. එය ගල් කුටියක්. ඉදිරිපස බිත්තිය මැටියෙන් කපරාදුකර සුදුහුනු ගාල තිබුණා. දිරස කාලයක් මේ කුටියේ ස්වාමීන් වහන්සේ තමක් වැඩ ඉදෑල තැහැ. දසසිල් සමාදන් වෙවිව, වයෝවද්ද උපාසක සියා කෙනෙක් මෙම කුටියේ වික දිනක් තැවති භාවනා කරල තිබෙනවා. හික්ෂුව මේ කුටියේ මාස දෙකහමාරක් ගතකළා. සාමණේර අවධියේ හික්ෂුව මේ කුටියට වඩිනවිට කුටිය පාඨවට ගිහිල්ලයි තිබුණේ. කුටියේ ඇදක් තිබුණේ තැහැ. මේසයක් තිබුණා. පුවුවක් තිබුණේ තැහැ. පැදුරක්, කොට්ටයක්, ලැන්තැරුමක් තිබුණා. ඒලාස්ටික්

බාල්දීයක් තිබුණා. එපමණයි කුටියේ තිබුණේ. හික්ෂුව මේසය, ලන්තරුම පරිහරණය කළේ නැහැ. නමුත් ඒවා කුටියෙන් ඉවත් කිරීමට ගියේ නැහැ. ඒවා ඒවායේ ස්වභාවයෙන් තිබුණා. හික්ෂුව හික්ෂුවගේ ස්වභාවයෙන් සිටියා.

මේ කුටියට වැසිකිලියක් තිබුණේ නැහැ. වැසිකිලිය හැරියට පාවිච්චි කළේ පැරණි වළක්. පැහැඟාත වතුර පහසුකම් තිබුණේ නැහැ. කිලෝමීටර කාලක් පමණ කුටියට පහළින් කැලය තුළ ලොකු ගල්වළක් තිබුණා. සවස අවිව බැස ගියාම ගල් ලිදට ගිහිල්ලා, පැන් පහසුවෙලා, ජ්ලාස්ටික් බාල්දීයට වතුර එකක් අරගෙන එනවා. එම වතුර බාල්දීයෙන් තමයි උදේ ම වැසිකිලියට යන්නෙත්, මූහුණ සෝදාගන්නෙත්. දත් මැදල මූහුණ පමණක් සෝදාගෙන ගමට පිණ්ඩපාතය වඩිනවා. වතුර බාල්දීයෙන් යැපුණ්නත් පිරිසිදුකම හොඳින් තිබුණා. බීමට වතුර ගන්න කුටියට උඩපැන්තෙන් කිලෝමීටර කාලක් පමණ එහායින් තළ ලිදක් තිබුණා. ලිටර පහේ සුදු කැන් එකකට බීමට වතුර එකක් අරගෙන එනවා, පිණ්ඩපාතයෙන් පස්සේ.

හික්ෂුව මේ කුටියේ සිටිය මාස දෙකහමාරක කාලය තුළ කිසි ම ගිහි පිවතෙක් මේ කුටියට ඇවිල්ල නැහැ. හික්ෂුවට මේ ජීවිතයේ කිසි ම දුෂ්කරභාවයක් දැනුණේ නැහැ. ඒ දිනවල හික්ෂුව පිණ්ඩපාතය කරගෙන ඒම සඳහා කිලෝමීටර හයක් පමණ ගම්මානයට ඇවිද්දා. අඩු ආහාරයක් ලැබුණේ. ඒ නිසා ම හික්ෂුව පුගාක් ම කෙරෙවා සිටියේ. නමුත් බලෙන් ගරීරයට දුක් දුන්නේ නැහැ. ගරීරයට කිසිදු ඇල්මක් තිබුණේ නැහැ. මරණය බලාපොරාත්තුවෙන් ධර්මය තුළ හික්ෂුව සිටියා. මරණයට අඛමල් රේඛුවක තරම්වත් බියක් දැනුණේ නැහැ. හික්ෂුවට ඒ වෙනකොට දැනීලදි තිබුණේ, ජීවිතයට ආගාව තිබෙන තාක්කල් ධර්මාවලෝධය ලබන්න බැහැ කියල. හික්ෂුව තුළ ලොකු විශ්වාසයක් තිබුණා, මැරෙන මොහොත් හෝ ධර්මය සාක්ෂාත් කරන බව.

ද්‍රව්‍යක් හික්ෂුව පිණ්ඩපාතය වඩිනකොට ගමට ඇතුළුවෙන තැන ම එක ගෙදරක මිදලේ ගසක් යට පැදුරක් එළලා තිබුණා. එය හික්ෂුවට තුහුරු දරුණනයක්. එදා පිණ්ඩපාතයට ඒ ගෙදර අයිතිව තිබුණේ නැහැ. එම ගෙදර නිවැසියන් වැට අද්දරට පැමිණ හික්ෂුවට ආරාධනා කළා, ගස යට එලා ඇති ආසනයේ වැඩසිටින්න කියලා. හික්ෂුව ආසනයේ වැඩ සිටියා. එම නිවසේ මැණියන් දෙපළක් ලොකු කුරක්කන් කැද කෝප්පයක් හික්ෂුවට පූජා කළා. දින කිහිපයකින් ම හික්ෂුව වැළඳ එක ම එක ගිලන්පස කෝප්පය මෙය සි. එම කුරක්කන් කැද කෝප්පය හික්ෂුවගේ ගරිරයට හොඳ ගක්තියක් ඇති කළා. ඒ අම්මා ප්‍රකාශ කළා, "හාමුදුරුවනේ, ඔබ වහන්සේ රැයේ පිණ්ඩපාතය කරගෙන මෙතතින් ආරණ්‍යයට වඩිනකොට, ඔබ වහන්සේ බොහෝ ම විභාවෙන්, වෙහෙසන් ගමන් කලේ. අපි හිතුවා ඔබ වහන්සේට ක්ලාන්තය හැදෙයි කියලා. ඒ තිසා ම සි ඔබ වහන්සේට මේ කැද දානය පූජා කලේ" කියලා. මරණයට දමුප් ජීවිතයක අවසන් හොරා කිහිපයයි හික්ෂුව ඒ ගතකරමින් සිටියේ. නමුත් ලෝකයා දැනගෙන සිටියේ නැහැ. ලෝකයාට කොතැනකදිවත් දැනගන්න තිබුබෙත් නැහැ. මාරයාගෙන් මිදෙන්න යන ගමන් දී ලෝකයාවත් මාරයා හැටියට ම සි දැක්කේ. කොටින් ම ලෝකයා ගැන සිතුණේ නැහැ. මේ මොහොත වනවිට එක වේලෙන් යැපීම, පාංශුකුල වේවර දැරීම, වනවාසී ජීවිතය කියන අර්ථයන් හික්ෂුව තුළින් නිශේද වෙළයි තිබුණේ. විළි වසාගැනීමේ අරමුණ පමණයි, වේවරය තුළින් දැක්කේ. නිවන් අරමුණ වැඩිමට පණකෙන්ද රැකීම කියන අරමුණ පමණයි, පිණ්ඩපාතයේ අර්ථය හැටියට දැක්කේ. වැස්සෙන්, පින්නෙන් ආරක්ෂාවීම කියන අර්ථය පමණයි කුටිය තුළින් දැක්කේ. පාංශුකුල වේවරය, එක වේලක් යැපීම, කැලයේ ජීවත්වීම කියන අර්ථයන් උපකාරක ධර්මයන් බවට පත්කාටගෙන හික්ෂුව තුළ සත්තිස් බෝධිපාක්ෂික ධර්මයනුයි දැන් වැඩින්නේ. දැන් පිංචත් ඔබට හොඳින් වැටහෙනවා ඇති (ඉකුත් සටහන් සඳහන් වූ පරිදි), ලොවිතුරා බුදුරජාණන්

වහන්සේ සකුලදායි කියන තරුණෝයාට දේශනා කරන ධර්මයේ සැබැං ම අර්ථය. අත්දැකීම් තුළින් ම සි පිංචත් ඔබට මේ සටහන් තබන්නේ.

උතුම් පැවිදි ජ්විතය ගතකරන අපි, පාංශුකුල වේචරය, පිණ්ඩපාතයෙන් යැපීම්, කැලයේ ම පූදෙකලාව ජ්වත්වීම, එක වේලක් යැපීම කියන කාරණා නිවන් මාර්ගය මෝදුකොට ගැනීමට, සත්තිස් බෝධිපාක්ෂික ධර්මයන් වැඩිමට උපකාරක ධර්මයන් බවයි පත්කොටගත යුත්තේ. එසේ නැතිව, එම උපකාරක ධර්මයන් නිවන් මාර්ගයේ එලයක් හැටියට ගැනීමට නො වෙයි. මොකද, හිසුව දුකලා තිබෙනවා, සමහර පිංචත් ස්වාමීන් වහන්සේලා එක වේලක් පිණ්ඩපාතයෙන් යැපීම නිසා තමාගේ පැවිදි දිවියේ අරමුණු ඉටු වුණාය කියලා සතුවූ වෙනවා; පාංශුකුල වේචරය දැරීම තුළින් තමාගේ පැවිදි දිවියේ අරමුණු ඉටු වුණාය කියලා සතුවූවෙනවා; වනයේ පූදෙකලාව වැඩසිටීමෙන් තමාගේ පැවිදි දිවියේ අරමුණු ඉටු වුණාය කියලා සතුවූවෙනවා. මේ සියලු ම කාරණා උතුම් නිවන් මාර්ගයට, නිවන් අවබෝධයට මග පෙන්වන උපකාරක ධර්මයන් පමණ ය කියන කාරණය අපි දැකින්න සිනේ.

නිවන් මාර්ගයට අවශ්‍ය කරන උපකාරක ධර්මයන් හෙවත් හේතුන්, එලය හැටියට ගත්තොත්, පිංචත් ඔබ සකුලදායි තරුණෝය සිටිය තැනයි සිටින්නේ.

හිසුවට මේ මොහොතේ, වර්තමානයේ සිට ඒ අතිත හිසුව ජ්විතය දෙස ආවර්ජනාත්මකව බැලීමේ ද හිසුවට පෙනෙන්නේ, කිසි ම සැලසුම් කිරීමකින් තොර ගමනක්, ඉතාමත් හොඳ සැලසුමක් ඇතිව ඇවිත් තිබෙන ස්වභාවය සි. මා සැලසුම් නො කළ මේ ගමන, සැලසුම් කරනු ලැබුවේ මගේ සංස්කාර ධර්මයන් විසින් ම සි. සංස්කාරයන්ට පුදුමාකාර ගක්තියක්, හැකියාවක් තිබෙනවා, ගමනක් වැරදි හෝ නිවැරදි දිඟාවට සැලසුම්කර දෙන්න. දුරු කළ යුතු දේ දුරු කරමින්, සම්ප කරගත යුතුදෙය

සම්ප කරගනිමින්, දුරු කළ දෙයත්, සම්ප කොටගත් දෙයත් කෙරෙහි තාශ්ණාව හින කොටගෙන පැමිණී ගමනේ අතීතය දෙස ආපහු හැරී බැලීමේ දි හික්ෂුව දකින්නේ හිස් වූ ජීවිතයක් මිස, කුටුසටහන්වලින් යුත් මතක සටහන් ගොන්නක් නො වේ. මොකද, හික්ෂුව ජීවිතය ජයගත්තා හෝ පරාජය වූවා නො ව, කරගයෙන් ඉවත් වූවා පමණි. ජයත් පරාජයත් යන දෙක ම ලෝකයට විවෘත වූ ධර්මතාවයන් ය.

අප කළ දූය ම අප පසුපස එනවිට...

ස්වාමීන් වහන්සේ නමක් හික්ෂුවගෙන් ප්‍රශ්නයක් ඇසුවා, අපි නිවිමේ මාරුගයේ ගමන් කිරීමේ දී එම ගමන සාර්ථක කරගැනීමට සුදුසු ස්ථානයක් තිබිය යුතු ද කියලා. අතිතයේ රහතන් වහන්සේලා දහස් ගණනින් වැඩසිටි පැරණි ගල්ලෙන් සහිත ආරණ්‍යය, ගල්කුටි නිවන් මාරුගය වැඩීමේ දී අපිට පුරාග්‍රැම උපකාරී වෙනවා. මෙවැනි පරිසරයන් තුළ නිවිච්ච ස්වභාවයක් කැටිව තිබෙනවා. ඒ වගේ ම පුදකලා වනවාසී කුටි අපේ ගමනට ගක්තියක් වෙනවා. එම නිසා අපේ සිත ද ධර්මය තුළ වැඩින, සුදුසු ස්ථානයක් අපි සොයාගත යුතු වෙනවා. මට සුදුසුයි කියන තැනදී ම එතැනු තෘප්තාව බැසුගෙන තිබෙනවා. මොකද, මම කැමති තැනකුයි සොයන්නේ. මෙතනදී ඔබ ප්‍රවේශම් වෙන්න ඕනෑම්, ඔබට ලැබෙන තැන සුදුසු තැන බවට පත්කොට ගන්න.

හික්ෂුවට හික්ෂු ජ්විතයේ දී ලැබුණ පුරාග්‍රැම තැන් සුදුසු තැන් නො වේ. නමුත් ලැබුණ තැන සුදුසු තැනක් බවට පත්කොට ගැනීමට හික්ෂුව දක්ෂ වුණා. අපි හොඳ තැන් සොයසොයා යන්නේ අපේ තෘප්තාව හඳුනා නො ගැනීම නිසා ම බව සිහියට නාගාගන්න. අවම වශයෙන් සතර අපායෙන් මිදෙන තුරු තැන්තැන්වල ඇවිදිමින් ගත කරන්න යන්න එපා. සුදුසු තැන් සොයමින් ආරණ්‍යයෙන් ආරණ්‍යයට, කුටියෙන් කුටියට යන්න එපා. එය බොහෝ ම අන්තරාකාරී ක්‍රියාවක්. එම නිසා කල්‍යාණම්තු ආග්‍රාය ලැබෙන, විනය කාරණාවන් සුරුකෙන, සිත නිවෙන තැනක අරමුණ ඉටුවෙන තෙක් නවතින්න. සංචාරකයෙක් කියන තැනින් මිදි, හව ගමන නවතන අරමුණු කෙරෙහි සිත යොමු කරන්න.

හික්ෂුව කුටියකට, ආරණ්‍යයකට වැඩම කිරීමට පෙරාතුව අධිෂ්ථානයක් ඇතිකොට ගන්නවා, මේ ආරණ්‍යයේ මාසයක්, එහෙම නැත්තම් මාස දෙකක් වැඩසිටිනවා කියලා. එහෙම අධිෂ්ථානයක් ඇති කරගෙනයි ආරණ්‍යට, කුටියට වඩින්නේ. එහෙම වැඩම කරලා, අනිවාර්යයෙන් ම අධිෂ්ථානය කළ කාලය එහි වැඩසිටිනවා. මොන ම අපහසුතාවක්, ගැටලුවක්, තොසලකාභුරීමක් පැමිණියක් හැරෙන්නේ නැහැ; ආපසු එන්නේ නැහැ. ඔහු ම අපහසු තැනක් තුළ, මගේ පාඩුවේ මම වැඩ සිටිනවා. මෙතැන තමයි කුටියක්, ආරණ්‍යයක් තෝරාගැනීමේ දී හික්ෂුවගේ ස්වභාවය වූතේ.

හික්ෂුව පැවිදි භුමියට පත් වූයේ වයස අවුරුදු 44 දී. ඒ හේතුව නිසා ම ආරණ්‍ය ජීවිතයේ දී කටුක අත්දැකීම් හික්ෂුව ලබලා තියෙනවා. හික්ෂුව කොතැන ගියත් මුකුත් ම තො දත්ත කෙනෙක් හැටියටයි හැසිරුණේ. දත්තා බවක් පෙන්වන්න ගියේ නැහැ. හික්ෂුවට මතකයි, එක ආරණ්‍යයක දී පිංචත් ස්වාමීන් වහන්සේ නමක් කියනවා, මේ හාමුදුරුවෙනා වැඩිය කතා කරන්නෙන් නැහැ, මුහුණ දෙන්නෙන් නැහැ. සිවුරු හැරලා යන්නාද කොහොද හදන්නේ කියලා. තැනකට හිහිල්ලා එතන වරිතයක්, විරයෙක් වෙන්න තො වේ, අපට අවශ්‍ය, අපේ නිවීමේ අරමුණ ඉටුකොට ගන්නයි.

හික්ෂුවට මතකයි, එක ආරණ්‍යයක වැඩසිටින කොට එහි සාම්බෙර ස්වාමීන් වහන්සේලා දහනමක් පමණ වැඩසිටියා. මේ අය ටිකක් දගකාරයි. මේ ආරණ්‍යයේ සැමදා ම රාත්‍රී 7.00ට වන්දනාව තිබෙනවා. හික්ෂුව සාම්බෙර අවධියේ හැමදා ම වන්දනාවට යනවා. වන්දනාව අවසානයේ පැය 1/2ක හාවනාවක් තිබෙනවා. හික්ෂුව ඇස් දෙක පියාගෙන හාවනා කළා. මේ බුදු මැදුරේ මදුරුවන් සිටින නිසා, මදුරු දගර පත්තුකොට තිබෙනවා. හික්ෂුව හාවනා කරමින් සිටින කොට, හික්ෂුවට දැනෙනවා, යමෙක් මගේ නාසයට මදුරු කොයිල් දුම අල්ලනවා කියලා. මදුරු කොයිල් දුම මොලය විනිවිද යනවා. ඒත් හික්ෂුව ඇස් දෙක

අැරියේ තැහැ. ඒ සාමණේර හිමිවරු ඒ ක්‍රියාව කරලා හිනාවූණා. ඒ අය අදවත් දත්තේ තැහැ, ඒ අය කරපු ඒ ක්‍රියාව හික්ෂුව දත්තවා කියලා. තවත් දච්චක හික්ෂුව භාවනා කරනාකොට, සාමණේර හාමුදුරුනමක් හික්ෂුව පිටිපසට ඇවිත්, හිසට ඉහුලින් ඇගිලි පහ දික්කරලා, හික්ෂුවට අං ඇවිල්ල කියලා පෙන්නලා, අනෙක් සාමණේර හිමිවරු සමග එම විහිලවට සිනාසුණා. ඒත් හික්ෂුව ඇස් දෙක ඇරියේ තැහැ. ඒ අය තාම දත්තේ තැහැ, ඒ අය කරපු විහිලව හික්ෂුව දත්තවා කියලා.

තවත් ආරණ්‍යක දී හික්ෂුව දච්චල් දානය බෙදාගන්න දාන ගාලාවට නියමිත වේලාවට වැඩියාම, දානය සියල්ල ම පාත්‍රවලට බෙදලා අවසන් කරලා. මට බෙදාගන්න දානය මේසය මත තිබුණේ තැහැ. බත් බෙසමේ බත් දංකුඩ තිබුණා. වම්බවු ව්‍යාජනය තිබු භාජනයේ වම්බවු විකක් තිබුණා. මම ඒ වික සතුවින් බෙදාගත්තා. දාන ගාලාවේ දොරකඩින් පාත්‍රය යගෙන එළියට එනාකොට, එම ක්‍රියාව සිදු කළ සාමණේර හාමුදුරුවෙනා මගෙන් අහනවා, අද හාමුදුරුවන්ට දානේන් තැහැ තේ ද කියලා. ඒ වෙලාවේ හික්ෂුව ප්‍රකාශ කළේ, මම වළඳුලා තිබෙන දානයන් එක්ක, මේ දානය රාජ හෝජනයක් ය කියලා. එහෙම කරලත් හික්ෂුව ගැටුණේ තැහැ. මෙවැනි නුසුදුසු තැනුත් හික්ෂුව, සුදුසු තැනැක් බවට පත් කොටගෙන ජ්වත් වූණා. මේ සැම ක්‍රියාවක් ම හික්ෂුව ධර්මය හැටියටයි දැක්කේ. ධර්මය සමග ගැටෙන්න ගියේ තැහැ. සංසාරයේ අපි ම කරපු දේවල්, අපි පස්සේසන් එනවිට, අපි ඒවා සතුවින් පිළිගන්න ඕනෑ. නුසුදුසු තැනැක් අපට ලැබුණාය කියන්නේ එය අපේ අකුසල් සංස්කාරයන් විපාකදීමක්. මෙය අපේ ම, අකුසල් සංස්කාරයක් බව දකින්න දක්ෂතාවය තිබෙනවා නම්, අකුසල් නිසා අපි තව තව සුදුසු තැන් සොයමින් ඇවිදින්නේ තැහැ. මොකද, අපි සංසාරයේ පැවිදි වෙලා අපේ ම තැන්වල අපි වැඩිසිටිනාකොට, අනෙකුත් ස්වාමීන් වහන්සේලාට අපි අනේකවිධ බාධාවන් සිදු කොට තිබෙනවා. මේ අකුසල් විපාකයනුයි අපේ පසුපස විපාකය පිණිස පැමිණෙන්නේ. මේ බාධාවන් ම කමටහන් කොටගෙන ධර්ම මාර්ගය ගක්තිමත් කොටගෙන්න දක්ෂ වෙන්න.

මහා කරුණුව යනු සතුන් සුරතල් කිරීමෙන් බොහෝ අභ්‍යන්තර ගිය දෙයකි

පාසල් යන කාලේ පන්තියේ ගුරුතුමය අපෙන් අහනවා, ලොකු වුණාම ඔබ කටුවුරු වෙන්නද කැමති කියලා. සමහර දරුවෙනා කියනවා, මම ගුරුවරයෙක් වෙන්න කැමතිය කියලා; වෙවූවරයක්, ඉංජිනේරුවරයෙක් වෙන්න කැමතිය කියලා. පුළුවි කාලයේ මගේ කැමැත්ත තිබුණේ දේශපාලනයැයක් වෙන්න. මට මතකයි 1977 වසරේ දී මම පාසල් හිජායෙක්. 1977 මහ මැතිවරණයේ දී පන්තියේ හිජායන් සමඟ මම රුපියල් 2.00 ගාන් ඔවුන් ඔවුන් තුනක් අල්ලලා තිබුණා. ඒ ඔවුන් තුනෙන් ම මම පැරදුණා. මගේ සිතේ කැමැත්ත දිවිවේ ඒ දිගාවට. රට, ජාතිය, ආගමට ඒ දිනවල මම ගොඩාක් ආදරේයි. ලමා කාලයේ මම බොහෝම කුලැටී හිජායෙක්. පාසල් සාහිත්‍ය සංගමය ද්‍රව්‍ය සින්දුවක් කියන්න කිවිවෙත් මම හැමදා ම මගහරිනවා. සහාවක් ඉදිරියට යන්න හරි ම ලැජ්ජයි. එම ලැජ්ජායිලි බව නැතිකරලා, මාව සමාජය ඉදිරියට ගත්තේ, කිංස්ලි විකුමරත්න කියන මහත්මයා. ඔහු මට ගිහි ජීවිතයේදී පුරු යුතු උපකාර කළා.

ජීවිතය දකින්න, ජීවිතය විදින්න, ජීවිතය කළකිරීන්න, ජීවිතයේ නිස්සරණය සොයාගෙන යන්න, මට ගොඩාක් ම ජීවිතාවබෝධය ලබාගත්ත උපකාර වූයේ කිංස්ලි විකුමරත්න මහත්මයා. මගේ ජීවිතයේ මට ලැබුණ හැම දෙයක් ම, නො ලැබුණ සැම දෙයක් ම මට උපකාර වූණා, වර්තමානයේ සිටින තැනට එන්න. හික්ෂුවගේ ජීවිතේ කොතනකවත් හික්ෂුවට වැරදිලා නැහැ. විය යුතු දෙයයි වෙලා තිබෙන්නේ. ඒ නිසා

ලෝකයේ කිසිවෙක් මට නොදක් කරලත් තැහැ, වරදක් කරලත් තැහැ. මම කරපු දෙයයි මම ලබලා තිබෙන්නේ.

හික්ෂුව වැඩිසිටින කුටියට ඉහළින් තිබෙන ගස් මල් පිළිලා. ලොකු දඩුලේනෙක් එම අතුපතර රිංගමින්, මල් ආහාරයට ගන්නවා. එයා කාලා ඉවත දමන මලේ පොත්ත, හික්ෂුව වැඩිසිටින කුටියේ ඉදිරි පියස්සේ ඇති පොලිතින් වහලයට සටසට ගාලා වැවෙනවා. බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරනවා, රුපය මාරයා හැටියට දකින්න කියලා. එහෙම තො දැක්ක ස්වාමීන් වහන්සේ නමක් හික්ෂුවට, ආරණ්‍යයක දී මූණගැසුණා. උන්වහන්සේගේ පැවිදි භාවයට පත්වීමේ අර්ථයේ එක කොටසක් වූයේ තිරිසන් සතුන්ට සුරතල් කිරීමත්, පෝෂණය කිරීමත්. තිරිසන් සත්ව වේෂයෙන් අප ඉදිරියට එන මාරයාව අපි හඳුනාගන්න දක්ෂ වෙන්න ඕනෑම. එම නිසා තිරිසන් සතාව නිරතුරුව මගහැරලා ජ්වත් වෙන්න කියලයි බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරන්නේ. අපි පසුපසින් බැලැලියක් ආවත් ඇය කාන්තාව තුළවත් බැලැලිය තුළවත් තො වේ, රාගය තිබෙන්නේ. එම රුපය කෙරෙහි ඇති ජන්දරාගය නිසා, අපි තුළයි රාගය ඇතිවෙන්නේ.

ලොවිතුරා බුදුරජාණන් වහන්සේගේ මහා කරුණා ගුණය කියන්නේ බල්ලන්, බලපුන් වටකරගෙන කැම දෙනවා, සුරතල් කරනවාය කියන කාරණය තො වේ. බුදුරජාණන් වහන්සේ කොතනකවත් තිරිසන් සතුන්ට සුරතල් කරන්න, තිරිසන් සතුනට කන්න දෙන්න තියේ තැහැ. බුදුරජාණන් වහන්සේ තිරිසන් සතුන්ගෙන් උපස්ථානයක් ලබලා එම තිරිසන් සතුන්ට සුගතියට මාරුයයි පාදාලා දුන්නේ. බුදුරජාණන් වහන්සේ විනය කාරණාවන් උපසම්පදා හික්ෂුන්ට පනවා තිබෙනවා. තමන් දානය වළදලා පාතුයේ ඉතිරි ඉඹුල් ආහාර, සතුන් නැති ගාලාගෙන යන ජලයකට දමන්න කියලා; තණකොළ නැති පොළවකට දමන්න කියලා. ස්වාමීන් වහන්සේලා දානය වළදලා ඉඹුල් බත් වික තිරිසන් සතෙකුට දෙන්න කියලා බුදුරජාණන් වහන්සේ

ස්වාමීන් වහන්සේලාට දේශනා කරලා තැහැ. මොකද තිරිසන් සතුන් උතුම් හික්ෂුත්වයට පළිබේයක් ම යි.

ඩුදුරජාණන් වහන්සේලාගේ උතුම් මහා කරුණා ගුණය සකස් වෙන්නේ, උන්වහන්සේ පූර්වේනිවාසානුස්සති ඇශානයෙන් දකිනවා, මේ මත්‍යා ලෝකයේ ජ්වත්වෙන සැම මත්‍යා යෙක් ම, සංසාරයේ මට අම්මා, තාත්තා වෙලා තිබෙනවා, දරුවෙක් ඇශානයෙක් වෙලා තිබෙනවා කියලා. ඩුදුරජාණන් වහන්සේ පූර්වේනිවාසානුස්සති ඇශානයෙන් දකිනවා, ප්‍රේත, තිරිසන්, අසුර, තිරය කියන සතර අපායේ සැම සත්වයෙක් ම සංසාරයේ මට අම්මා, තාත්තා, ඇශානයෙක්, දරුවෙක්, වෙලා තිබෙනවා කියලා; මේ හැම දිව්‍ය, බුහුම තලයක සිටින සැම දෙවියෙක්, බුහුමයෙක් ම මට සංසාරයේ අම්මා, තාත්තා, ඇශානයෙක්, දරුවෙක් වෙලා තියෙනවා කියලා. මේ උතුම් දැක්ම තුළ සිටිමිනුයි ලොවිතුරා ඩුදුරජාණන් වහන්සේගේ මහා කරුණා ගුණය ලෝකයට පැතිරෙන්නේ. අපි මේවා වැරදි, දුර්වල ආකාරයට තේරුම් අරගෙන තිරිසන් සතුන්ට කන්න දීම, සුරතල් කිරීම මහා කරුණා ගුණය හැරියට දකිනවා වගේ ම මෙවැනි දේවල් නිසා අපේ හික්ෂුත්වයන් විනාශ කොට ගන්නවා.

හික්ෂුව මූණගැසෙන්න කුටියට, තරුණ ස්වාමීන් වහන්සේ නමක් පැමිණියා. උන්වහන්සේ පූදකලාට ප්‍රිය කරන ස්වාමීන් වහන්සේ නමක්. උන්වහන්සේ බොහෝම තොසතුටින් වගේ ප්‍රකාශ කළා මේ වස් කාලය සිත විසිරුණු වස් කාලයක් කියලා. මගේ කෙටි උපසම්පදා ජ්විතයේ තරක ම වස් කාලය මෙය බවයි උන්වහන්සේ ප්‍රකාශ කළේ. හික්ෂුව ඇසුවා, ඇයි මොකද සිත විසිරෙන්න හේතුව කියලා. උන්වහන්සේ කියනවා, කුටියේ කැපකරු කියන දෙය අහන්නේ තැහැ, දායක පිරිස් කුටියට එක්කරගෙන එනවා කියලා. හික්ෂුව ඇසුවා, නිතර ම දායක පිරිස එක්කරගෙන එනවාද කියලා. ඒ වෙලාවේ උන්වහන්සේ කියනවා, එක කට්ටියක් පමණයි කුටියට එක්කරගෙන පැමිණයේ කියලා. කැපකරු එක දායක පිරිසක් කුටියට එක්කරගෙන ආවය කියලා

උන්වහන්සේගේ මුළු වස් කාලය ම විනාශවෙලා. මේ ගැටීම සකස් වෙන්නේ මගේ පුදකලාව කියන ඇලීමේ බලවත්හාවය නිසා ම යි. ඇලීමේ බලවත්හාවය නිසා ම යි, ගැටීමේ උච්චවහාවය සකස් වෙන්නේ. ඇලීමත් ගැටීමත් උච්ච තැනදී සිතේ විසිරීම ස්වභාවික දෙයක්. බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරනවා, රුපය කියන්නේ මාරයාය කියලා. එම නිසා අපි කැපකරුවනුත්, දායක මහත්මයාත් මාරයා හැටියට දක්න්න දක්ෂ වෙන්න ඕනෑ. අපිට මේ අය ප්‍රතික්ෂේප කරලා ජ්වත්වෙන්න බැහැ. මේ අයත් අපේ පැවිදි ජ්විතයේ ම කොටසක්. අපි කැපකරුව ජයගන්න දක්ෂ නැතිනම්, දායක පිළිතා ජයගන්න දක්ෂ නැතිනම්, ඒ අය සමග ගැටෙන ස්වභාවයට, ඇලෙන ස්වභාවයට යනවා නම්, අපි කෙසේ සේනා සහිත මාරයාව ජයගන්න ද? මූලින් ම ඔබ කැපකරුව, දායක මහතාව ජයගන්න දක්ෂ වෙන්න. මේ අය සමග ගැලවීමට හැකි මායිමේ සිට ඇසුරු කරන්න දක්ෂ වෙන්න.

රාග සිතකින් උපදින කල්පාන්තරයක දුක, එක විදුරගෙනා සිතකින් නිවා දමන්න

හික්ෂුව එක ආරණ්‍යක වැඩසිටිනකොට එහි ලොකු මල් පෝච්චිවල සිටවපු මල්ගස් පහලොටවක් පමණ තිබුණා. ඉඩෝර කාලය පැමිණි නිසා ඒවාට වතුර දැමීමට අවශ්‍ය වූණා. ආරණ්‍යයේ කැපකරු එම කටයුත්ත හික්ෂුවට පැවරීමට උත්සාහ ගත්තා. හික්ෂුව එයට අකමැති වූණා. අකමැත්ත ප්‍රකාශ කළ මොහොතේ පටන්, එම කැපකරුවා හික්ෂුව සමග ගැටෙන ස්වභාවයට පැමිණියා. පසුදින හික්ෂුව දාන ගාලාවේ දී කැපකරු මහතාට යම් ආහාරයක් පිළිගන්වන්න යැයි කියා සිටියදී, ඔහු එය නො ඇසුණාක් මෙන් මගහැර ගියා. ඔහුට අවශ්‍ය වූණේ, හික්ෂුව සමග ආරවුලක් ඇතිකොට ගැනීමට යි. පසුදා පටන් හික්ෂුව එම මල් පෝච්චි පහලොටට වතුර දැමීමා. කැපකරු ගැටෙන ස්වභාවයෙන් මිදුණා. වැසි කාලය පැමිණි නිසා හික්ෂුවට එම කාරය සිදුකිරීමට සිදුවායේ මාසයක් පමණයි. මේ කැපකරු මහතා නිසා එම ආරණ්‍යය හැරගිය ස්වාමීන් වහන්සේලා කිහිප නමක් ම අතිතයේ සිටි බව හික්ෂුවට පසුව ආරංඩි වූණා. මෙවැනි මාර බලයක් අප ජයගැනීමට දක්ෂ නැතිනම්, මෙවා සමග ඇලීම, ගැටීම නිසා විසිරුණු සිතක උරුමය ඔබට ලැබෙනු ඇත.

මෙවැනි විසිරුණු සිතක උරුමයයි (ඉකත් ලිපියේ සඳහන් වූ) කුරියට පැමිණි තරුණ ස්වාමීන් වහන්සේට තිබුණේ. මාරයාව අවබෝධ කරගැනීමට අවශ්‍යව තිබියදී, මාරයා සමග ගැටෙන ස්වභාවයට ගිහිල්ලා, වටිනා වස් කාලයක් උන්වහන්සේ අවුල් කරගත්තා. හික්ෂුව එම ස්වාමීන් වහන්සේට දැනුම් දුන්නේ, "මෙ

මය සකස්වෙන සිත් තිතා වශයෙන් ගන්න එපා, ඔබ වහන්සේ මය ගැටෙන සිතට බැඳී ගිහිල්ලයි තියෙන්නේ. ඔබ වහන්සේ මේ මොහොතේ අධිෂ්ථානයක් ඇතිකොට ගන්න, ඔබ වහන්සේගේ හොඳ ම වස් කාලය මේ වස් කාලයයි කියලා. අතීතයේ වෙවිච් හැම දෙයක් ම අතීත පංච උපාදානස්කන්ධයක් හැටියට දැකලා අමතකකොට දමන්න. මූලින් ම ඔබ කැපකරු ජයගන්න. කැපකරු ජයගතහොත් පමණයි, ඔබට මාරයා ජයගන්න මාර්ගයට අවතිරුණ වෙන්න පුළුවන් වෙන්නේ. එතෙක් ඔබ මාරයාට ම අයත් සිතුවිලි සමග, මාරයා ජයගැනීමේ නිර්පාක සටනකයි තියැලි සිටින්නේ” උන්වහන්සේ සතුටු සිතින් උන්වහන්සේගේ භුදෙකලා කුටියට තැවත වැඩියා.

දරමයේ අර්ථයක් නො දත් මනුෂ්‍යයෝ ආගමක් සිරණ යන්නේ ලෝකය තුළ තිබෙන අනතුරුවලින් මිදිලා ආරක්ෂාවක්, සැනසිල්ලක් බලාපාරාත්තුවෙන්. මෙවැනි මනුෂ්‍යයන් අතර සමහරු සිටිනවා රාගය, ආගමක් කොටගත්ත. මුළුන්ගේ ආගම තමයි රාගය. ඔවුන්ගේ ව්‍යුත්තියන් රාගය. රාගයෙන් ලබන ව්‍යුත්තියෙන් පිට ව්‍යුත්තියක් ඔවුන් දකින්නේ තැහැ.

එක තරුණයෙක් සිටියා, ඔහු බොහෝම රාගික, සිංහල බොඳ්ද තරුණයෙක්. පාසල් වියේ දී ම අසම්මත ප්‍රේම සම්බන්ධතාවයක් ඇතිකොට ගන්නවා. ඔහු මේ කිසි ම ඇසුරකින් සැහීමකට පත්වෙන්නේ තැහැ. අවසානයේ මොහුට මොහුගේ ම රාගයට ගැලුපෙන තරුණයක් මූණගැසෙනවා. ඇය අන්‍යාග මික තරුණයක්. මේ සිංහල බොඳ්ද තරුණයා වෙනත් ආගමකට බැඳී ඇයට විවාහ කරගන්නවා. බලන්න, අවසානයේ ඔහුගේ ආගම වුණේ රාගයයි.

මේ වගේ ම සිංහල බොඳ්ද තරුණයක් සිටියා. ඇයත් අධිරාගිකවරිතයක්. ඇයකිසිමසිංහලබොඳ්දතරුණයෙක්ගෙන්වත් තාප්තිමත් වුණේ තැහැ. අවසානයේ ඇයට ඇයගේ රාගයට ගැලුපෙන අන්‍යාගමික තරුණයක් මූණගැසෙනවා. ඇය එම

ආගමට බැඳී, එම තරුණයාට විවාහකොට ගන්නවා. මේ අයගේ ආගම, විමුක්තිය තමයි රාගය.

රාගය ආගම කොටගත් සමාජයක ජ්වත්වෙවිව මනුෂ්‍යයෙක් සිටියා. ඔහු කන්ද උචිරට ප්‍රදේශයේ ජ්වත්වුණ කොට්ඨති මහත්මයෙක්. ඔහුගේ ජ්විතයේ අංක එක ලැබුණේ රාගය. අංක දෙක ලැබුණේ ව්‍යාපාරයට. අංක තුන ලැබුණේ පිංකම්වලට. අනුපිළිවෙළට සටහන් තැබුවත් මේ කාරණා තුන ඔහු සමබරව කරගෙන ගියා. මොහු මේ වසර 25කට පෙරාතුව නුවර ප්‍රදේශයේ විභාරස්ථානයක විශාල බුදුපිළිම වහන්සේ තමක් තම දන පරිත්‍යාගයෙන් ඉදිකොට විවෘත කරනු ලැබුවා. විවෘත කිරීමේ පිංකමට ඔහු රැගෙන ඇවිත් තිබුණේ මගුල් බෙර කණ්ඩායමක්, වෙස් නැවුම් කණ්ඩායමක් නො වේ. රාජ්‍ය සමාජ ගාලාවල රාගන ඉදිරිපත් කරන, කොට කළිසම් ඇදගත්ත නාට්‍යාගංනාවන් දෙදෙනෙක්.

ඊට ම ගැළපෙන සංගිත කණ්ඩායමක් සිටියා. පන්සල මොහොත්කට සමාජ ගාලාවක් වූණා. රස්ව සිටි තරුණ පිරිස් සතුටින් කාමලිජන්දයන් විද්‍ලා අකුසල් සිදුකොට ගත්තා. එහි සිටි වැඩිහිටි උපාසක පිරිස මේ අයෙහන සිද්ධිය ගැන ගැටිලා අකුසල් සිද්ධකොට ගත්තා. පන්සලේ ස්වාමීන් වහන්සේලාත් දානපති මහත්මයාට ඉහළින් කටයුතු කළේ නැහැ. දානපති මහත්මයා සතුටු සිතින් පිංකම අවසන් කළා. පිංකම තුළිනුත් කාමයන් වැශේන පරිසරයක් තමයි මොහු බලාපොරොත්තු වුණේ. මේවා වැරදියි කියලා දැක්මක් ඔහුට තිබුණේ නැහැ. ඔහුට අවශ්‍ය වුණේ, තමනුත් සතුටු වෙලා මිනිසුත්වත් සතුටු කරන්න. මේ දානපති මහත්මයා තම ජ්විතයේ දී විවාහයන් කිහිපයක් සිදුකොටගත් අයෙක්. මේ හැම විවාහයක් ම සිද්ධකොට ගත්තේ මූල් විවාහය තීත්‍යනුකුල දික්කසාදයක් කිරීමකින් තොරවයි. තව අපුරු කතා ගොඩක් ඒ මහත්මයාගේ ජ්විත කතාව තුළ තිබෙනවා. ඒවා මෙහි සටහන් තබන්නේ නැහැ. රාගයට බරව

ඡේවත්වෙච්ච මේ මහත්මයා පිංකම්වලටත් මූල්‍යතැන දුන්නා. මොහු තම ධනපරිත්‍යාගයෙන් ඉදිකරපු පන්සල්, බුදුමැදුරුවල මේ වනවිටත් සියගණනින් මනුෂ්‍යයෝ මල්පහත් පුරා කරනවා; මේ පිළිම වහන්සේ ඉදිරියේ භාවනා කරනවා. මෙසේ ඡේවත් වෙලා මේ මහත්මයා රෝගී වෙලා එකතැන් වෙනවා. අවසානයේ දී මේ දානපති මහත්මයා තම බිරිද සම්පලයේ දී මරණයට පත්වෙනවා. දැන් ඔබ නුවණින් ගළපල බලන්න, මේ මැරිච්ච දානපති මහත්මයා නැවත කොහො උපත ලබන්නට ඇතිද කියලා. හේතුව්ල ධර්මයට අනුව ගළපල බලන්න. මේ මනුස්සියා අහවල් තැන ඉපදුණුය කියලා ඔබ මේ මොහොතේ ඇති කරගත් උත්තරය වැරදියි.

හික්ෂුවක් උතුම් සමාධියෙන් අරමුණුකොට බලනවා, මේ රාගයට ලැදි, පිංකම්වලට ලැදි දානපති මහත්මයා නැවත ඉපදුණෙන් කොහොද කියලා. ඒ වෙලාව ඒ ස්වාමීන් වහන්සේ දැකිනවා ඒ මහත්මයා මේ මනුෂ්‍ය සමාජයේ ම ස්ත්‍රීත්වය ලබලා ඉපදිලා. පෙර ඡේවිතයේ කාන්තාවන් කිහිපයෙනෙක් විවාහ කරගත් මේ දානපති මහත්මයා වර්තමානයේ කාන්තාවක්. දැන් ඔබට සතුවක් ඇතිවෙන්න පුළුවන්, මේ දානපති මහත්මයා සතර අපායට වැශෙන්නේ නැතිව මනුෂ්‍ය කාන්තාවක් වුණ එක වාසනාවක්ය කියලා. ඒ ස්ත්‍රීත්වය ඇයට කවදාවත් වාසනාවක් වෙන්නේ නැහැ. මොකද, ඇය පිටුපස විපාක දීම සඳහා බලවත් කාමය වරදවා හැසිරීමේ අකුසල් ගොන්තක් තිබෙනවා, ගිය ඡේවිතයේ දී දානපති මහත්මයා හැටියට සිදුකරපු. සමහරවිට ඇය තරුණ වියේ දී ම අසම්මත ප්‍රේම සම්බන්ධයකට යොමුවෙලා ඡේවිතය විනාශ වෙන්න පුළුවන්. සැම විවාහයක් ම දික්කසාදයකින් කෙළවර වෙන්න පුළුවන්. අවසානයේ ගණකාවක් බවටත් පත්වෙන්න පුළුවන්. ඉහත සිද්ධිය නුවණින් විග්‍රහකොට දැකින්න උත්සාහ ගන්න. ගිය ඡේවිතයේ මේ දානපති මහත්මයා, මේ ඡේවිතයේ දී ස්ත්‍රීත්වයක් ලැබුවේ, අතිත අකුසල් විපාකය පිණිස සකස්කොට, මේ ස්ත්‍රී ඡේවිතයෙන් පස්සේ අතිවාර්යයෙන් ම

සතර අපායට වැවෙන්නය කියන කාරණය මතුකොට ගන්න ඔබ දක්ෂ වෙන්න. රාජ සිතිවිල්ලක් තුළ සැගලේ තිබෙන අසම්මත හා ගමන් කරුකු බව නුවණින් මතුකොට ගන්න දක්ෂ වෙන්න. සතුට වෙමින් අකුසල් රස් කරන, එම අකුසල් විපාක දෙනකොට අකුසල් නිසා ම තව අකුසල් මෝදුකොට ගනිමින් දුකට පාර පෙන්වන අවිද්‍යාවේ මාරුගය කළයාණ මිතු ආශ්‍ය කුළින් ම නිශේධ කිරීමට ඔබ දක්ෂ වෙනවා. රාජ සිතුවිල්ලකින් සකස් වෙන කළුපාන්තරයක දැක, එක ම එක විද්‍රෝහනා සිතකින් පරාජයකොට දමන උතුම් ධර්ම මාරුගයට ඔබත් අර්ථවත්ව අවතිරෙන වෙන්න.

වේලාව සටස 5.00ට විතර ඇති. හිකුෂුව වැඩසිටින කදුකර ප්‍රදේශයට වෙශයෙන් සූළග හමනවා; කඩින්කඩ වැසින් ඇතිවෙනවා. පරිසරය අදුරු කරලා තිබෙන්නේ. ලොකු වැස්සක පෙරහිමිනි ජේනවා. මේ වැස්සට ගම්වැසියෝ කියන්නේ මහියාගණ පෙරහැර වැස්ස කියලා.

අතුරුහොශි කුමුරුවල වගකරලා තිබෙන, ගමේ ගොවී මහන්වරුන්ට මේ වැස්ස බලාපොරාත්තු ඉහළ තංචනවා. වැස්ස ගැන කරා කරනකොට මතකයට එන්නේ, වැස්ස වලාහක දෙවියන්ව. වැස්සවලාහක දෙවියන්ට ලස්සන දුවරු දෙදෙනෙක් ඉන්නවා කියලා, බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරනවා. ලොකු දුවගේ නම කේකන්දා. පොඩි දුවගේ නම වුල්ල කේකන්දා. මේ දිවා දියණීයන් දෙදෙනා එයාලගේ පිරිවර දිවා යෙහෙලියන් පිරිවරාගෙන වලාකුළු මත සෙල්ලම් කරනවා; කාමවිෂන්දයන් විදිනවා. මේ වැස්ස වලාහක දුවරු දෙදෙනා පිංකම්වලට ගොඩක් කැමතියි. මනුෂා ලෝකයේ පිංචත් ස්වාමීන් වහන්සේලා ධර්ම දේශනා කරනකොට, මේ අය කාමවිෂන්දයන් විද්‍ලා වැසි වස්සන්නේ නැහැ. නමුත් මේ අයට පාලනය කරන්න බැරී වැසි තිබෙනවා. ඒවා ඇතිවත්තේ සතර මහා බාතුවේ කිපීම් නිසා. අකුණු ගහලා, ගොරවලා, සූළග හමළා ඇතිවත් බාරාතිපාත වර්ෂාවත්, සතර මහා බාතුවේ කිපීම් නිසා ඇතිවත් වැසි. මේවා

පාලනය කරන්න වැස්ස වලාභක දෙවියන්ට හෝ මහුගේ දුටරු දෙදෙනාට බැහැ. එම නිසා ඔබ කරන පිංකම්, ධර්ම දේශනා අසාර්ථක කරමින් ලොකු වර්ෂාවන් වහිනකොට, ඔබ වැස්ස වලාභක දෙවියන්ට, එම දිව්‍ය දියණියන්ට බනින්න එපා. ඒ අය අහිංසකයි. පිංචත් ඔබලා පිංකමක් කරනකොට ප්‍රංශි ප්‍රංශි වස්සලා එම පිංකමවලට ආයිරවාද කරන්නේ එම පිංචත් දිව්‍ය දියණියන් ම යි.

:::::::::::::::::::

හිකුෂුව මේ මොහොතේ වැඩිසිටින කුටිය පිහිටි දුෂ්පත් ගම්මානයේ ගම්වැසියන්ට හිකුෂුව තිතර ම කියනවා, ධර්මයට සම්බන්ධ යම් ප්‍රශ්නයක් තිබෙනවා තම, පිණ්ධිපාත වේලාවේදී අහන්න කියලා. ඒ පිංචත් අසන්නේ දානයේ ලුණුඇශුල් බලන්න හොඳ ද තැදෑද කියලා; බුද්ධ ප්‍රජාව ප්‍රජා කළාට පස්සේ එය විසිකරන්න හොඳ ද කියලා. ඉන් එහා ප්‍රශ්නයක් එම පිංචත් අසන්නේ තැහැ. එම නිසා ම සංසාර බියට අදාළව බණ ටිකක් ඒ අයට කියලා දෙනවා. මේ අයට සංසාරය තව කොතොක් දිරිස වෙයි ද? තවත් කල්ප විනාශ කිහිපයකට මේ අය මූහුණදෙයි ද? හිකුෂුව නැවතිලා සිටිනවා. ලෝකය ගලාගෙන යනවා. ගලාගෙන යනවා කියන්නේ, සංස්කාර රස්වෙනවා. නැවති සිටින තැන සිට ලෝකය දෙස බලනකොට කරුණාවක් ම යි සකස් වෙන්නේ. එම නිසා හිකුෂුව මෙලෙස සටහන් ලියනවා; බණ කියනවා. නමුත් ජීවිතය නැවතිලා. විජාකය පිණිස සකස්වෙන අතිත සංස්කාර හරිහරයට විජාක දෙනවා. කෙනෙකුට සංස්කාර විජාක දෙනකොට, තවකෙනෙක් හරිහරයට සංස්කාර රස් කරගන්නවා. කෙනෙක් නැවතුණත්, තවකෙනෙක් මහු නිසා හරිහරයට දුවනවා. ලෝකය ඒ සුෂ්පුරුදු ආකාරයෙන් ගලාගෙන යනවා. නමුත් නැවති සිටින හිකුෂුව එය දකිනවා. ජීවිතය කියන්නේ ප්‍රශ්නාවලියක්. එම ප්‍රශ්නාවලිය කජාකරලා විසඳගන්න බැහැ. උපත තිරෝධය කිරීමෙන් ම යි, ප්‍රශ්නාවලිය අවසන්කොට ගත තැක්කේ.

දුවන මිනිසුන් අතර නවතින අතලුප්පෙකට ඔබත් එකතුවෙන්න

හික්ෂුව මූණගැසීමට මවුනිය දෙපලක් පැමිණියා. ඒ දෙපල දිරස කාලයක් විදේශගතව ජ්වත්වුණු ඇය. මේ දෙදෙනා කුටියට පැමිණිලා මුලින් ම හික්ෂුවට වන්දනා කළා. දෙවනුව දෙදෙනා ම අඩින්න පටන්ගත්තා. හික්ෂුව විමසුවා මොකක්ද ප්‍රශ්නය කියලා. ඒ වෙලාවේ ඒ මහත්මයා කියනවා, “හාමුදුරුවනේ, අපට ඉන්නේ එක ම එක දියණියක් විතරයි. එයාගේ විවාහය උත්සවට්‍රියෙන් කරන්න අහවල් හෝටලයට මුදලුත් බැඳුලයි තිබුණේ. ඒත් අවසන් මොහොතේ මනමාල පාර්ශ්වයෙන් මංගල්‍යය තතර කළා, ඇතිකරගත් වැරදි වැටහිමක් නිසා.”

මේ වෙලාවේ හික්ෂුව කල්පනා කළේ, මනමාල පාර්ශ්වයේ වරද ගැන නො වේ. අදාළ දියණියට මෙවැනි බලාපොරෝත්තු කඩවීමක් සිද්ධවෙන්න, ඇය පෙර ජ්විතයේ මොන වගේ අකුසලයක් කරගන්න ඇති ද කියලයි. ඔබේ ජ්විතය ඉදිරියට එන ප්‍රශ්නයට හේතුව, සැබැඳු ම ඉලක්කයට යොමුකොට ඔබට දකින්න ප්‍රශ්නයෙන් නම්, මේ ජ්විතයේ දී ඔබෙන් සිදුවන අකුසල් සංස්කාරයන් බොහෝ දුරට අඩුකොට ගැනීමට ඔබට ගක්තියක් ලැබෙනවා.

කුසලයන් අකුසලයන් සමග දේශනය වෙමින් යන මේ භව ගමන නැවතීමකින් තොරව ඉදිරියට ගලාගෙන යනවා. බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරනවා, අතිතයේ බුදුරජාණන් වහන්සේලා ලක්ෂ ගණනක් පහළ වූවා සේ ම, අනාගතයේ දී

බුදුරජාණන් වහන්සේලා ලක්ෂ ගණනක් පහළවෙනවා කියලා. ඒ කියන්නේ ලෝකය තව කළුප සියක්කොට්ටි, ප්‍රත්‍යාග්‍රහක් ගණනක් ඇත්තට ගලාගෙන යනවා. නැවතීමක්, නිමාවක්, අවසානයක් නැහැ. බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරනවා, ලෝකය කියන්නේ කැබේන, බිඳෙන, විසිරෙන අර්ථයයි කියලා. මොනවද කැබේන්නේ, බිඳෙන්නේ, විසිරෙන්නේ. සංස්කාර කැබේමින්, බිඳෙමින්, විසිරෙමින් ලෝකය ගලාගෙන යනවා. කුසල් සංස්කාර කැබේමින්, බිඳෙමින්, විසිරෙමින් ලෝකය ගලාගෙන යනවා. අකුසල් සංස්කාර කැබේමින්, බිඳෙමින් විසිරෙමින් ලෝකය ගලාගෙන යනවා. නැවතීමක්, නිමාවක් නැහැ.

දේශපාලනය කරන මහත්මයෙක් හික්ෂුව භමුවට පැමිණියාත්, ඒ මහත්මයාට අනිත්‍ය වඩින්න කියලා හික්ෂුව කියන්නේ නැහැ. ඒ මහත්මයාට කියන්නේ, සිල්පද පහ රැකගෙන දේශපාලනය කරන්න කියලයි. මොකද, දේශපාලනය කරන කෙනා අනිත්‍යය වඩින්න ගියාත් රට අරාජික වෙන්න පූජිවත්. කලා කටයුතු කරන කෙනෙක් හික්ෂුව මූණගැසීමට පැමිණියාත් ඒ කලාකරුවාට හික්ෂුව පායාස තිරය ගැන කියන්න යන්නේ නැහැ. ඒ මහත්මයාට කියන්නේ, සිල්පද පහ රැකගෙන කලා කටයුතු කරන්න කියලා. මොකද, ලෝකය පවතිනවා. ධර්ම දේශනා, පිංකම්, ලෝකයේ තිබෙනවා වගේ ම සංදුරුණ, සංගිත සංදුරුණ, උත්සව ආදියත් ලෝකයේ තිබෙනවා. මේවායින් බැහැරව ලෝකය දකින්න බැහැ. භාවනා කරන ස්වාමීන් වහන්සේලාන් ලෝකයේ වැඩ සිටිනවා. පිංකම්, ධර්ම දේශනා කරන ස්වාමීන් වහන්සේලාන් ලෝකයේ වැඩ සිටිනවා. ඒ වගේ ම සි, රට, ජාතිය, ආගම උදෙසා සටන් කරන ස්වාමීන් වහන්සේලාන් ලෝකයේ වැඩසිටිනවා. පිකටින්, පෙළපාලි යන ස්වාමීන් වහන්සේලාන් වැඩසිටිනවා. මේකට තමයි ලෝකය කියන්නේ. මේවායින් තොරව ලෝකය දකින්න බැහැ. අපි හිතනවා නම් ලෝකයේ සිටින සැම ස්වාමීන් වහන්සේ තමක් ම භාවනා කළ යුතුයි කියලා, ඒ අපි දකින්න උත්සාහ ගන්නේ මෝහය යි.

සංස්කාරයේ කැඩ්බමින්, බිඳෙමින්, විසිරෝමින් ලෝකය ගලාගෙන යනවා. සූගතියත්, දුගතියත් දෙක අතර දේශනය වෙමින් ලෝකය ගලාගෙන යනවා. බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරනවා, මැරෙන මත්‍යාෂ්‍යයින් ලෝකයේ ම පස් හා සමාන නම්, සද්ධාව සකස් කොටගෙන ඇත්තේ මේ නිය පිට තිබෙන පස් ප්‍රමාණයටයි කියලා. සත්ව ලෝකයේ දුක මතුකොට පෙන්වන, අතිශය කුටුකහාවය දනවත්තක් තමයි ඉහත උපමාව. බුදුරජාණන් වහන්සේ පිංචතුන්ලා ලක්ෂයකට ධරුම දේශනා කලාත්, ඒ ධරුමය ජීවිතයට ගළපාගන්තේ කොයි තරම් සුළු පිරිසක් ද කියන කාරණය ඉහත උපමාවෙන් මතුකොටගෙන්න දක්ෂ වෙන්න. මේ කටුක ලෝක ස්වභාවය නුවණීන් දකින පිංචත් ඔබ, ගලාගෙන යන ලෝකය තුළ තැවතුණු මත්‍යාෂ්‍යයක් බවට පත්වෙන්න. ලොවිතුරා බුදුරජාණන් වහන්සේ නමක් ලෝකයට පහළවෙන්තේ මේ ගලාගෙන යන දීර්ස ලෝක ස්වභාවය මතුකොට පෙන්වලා, පිංචත් ඔබ ලෝකය තුළ තැවතුණ කෙනෙක් බවට පත්කිරීමට යි. ලෝකය තුළ තැවතුණා කියන්තේ, ලෝකය තුළ දිවීමට අවශ්‍ය සංස්කාරයන් රස්කිරීම තැවත්වූවාය කියන කාරණය යි.

හික්ෂුව මොඥාතක් ඇස්දෙක පියාගෙන කළු, අදක්ෂ වූ ලෝකයාට ලෝකය තව කොතොක් දුරවෙයි ද කියලා. අනාගතයේ දී බුදුරජාණන් වහන්සේලා ලක්ෂ ගණනක්, මූල්‍ය පාලීවිය ම අඟ දුව්විලි බවට පත්වෙන කළුප විනාශ සියදහස් ගණනක් පසුකොට ලෝකය ගමන් කරාවි. මත්‍යාෂ්‍යය නොදැනුවත්හාවය තිසා ම, මොන තරම් දීර්ස, කටුක දුකක් කරා ද මේ ගමන් කරන්තේ. අවිද්‍යාවෙන් අන්ධ වූ මිනිස් සිත “රසයි රසයි” කියකියා “සැපයි සැපයි” කියකියා අතදිගහැර, නිරලෝෂීව සංස්කාරයන් සකස්කොට දෙනවා, ඔබව මේ දීර්ස, කටුක දුකේ කොටස්කරුවෙක් බවට පත්කරන්න. ලෝකයට, ලෝකයාට කැමති සේ, සිත් සේ අනාගත දුක කරා ගලාගෙන යැමට ඉඩදෙන්න. ඔබ මේ කටුක යථාර්ථය නුවණීන් හඳුනාගනීමින්

දුවන ලෝකය තුළ, නැවතුණ කෙනෙක් බවට පත්වෙන්න. නැවතුණ තැන දී පිංචත් ඔබට විවේකීව, විවෘතව ලෝකය දැකින්න ලැබේවි. දීර්ශ අඩුද්ධේය්ත්පාද කාලයකට පසුව මූණග ගැසෙන, සම්මා සම්බුද්ධ ගාසනයක දී දුවන මිනිසුන් අතරින් නවතින මිනිසුන් අතලාස්ස අතරට පිංචත් ඔබත් එකතුවෙන්න.

දිකින්න, සීලයෙන් භාවනාවට දෙන ජ්‍යෙෂ්ඨ

පිළත් ඔබ භාවනාවට යොමුවන්න ඕනෑම මොන තරම් පෙර සූදානමකින් ද. පෙර සූදානම කියන්නේ, නාලා, පිරිසිදු වෙලා, ඇල්වතුර විදුරුවක් බේලා, වේගයෙන් භූස්මක් අරගෙන, දොර ජනෙල් ඇරලා කියන කාරණා නො වේ. මේවාත් අවශ්‍ය තමයි. වඩාත් වැදගත් වෙන්නේ, කුමක් උදෙසා ද අපි භාවනා කරන්නේ, කුමක් නැති කිරීමට ද භාවනා කරන්නේ කියන කාරණාවත්, පංචනීවරණ යනු කුමක් ද, ඒවා ඔබ වෙන් වෙන් වශයෙන් හඳුනාගත්තා ද? යන කාරණාවත් ය.

කාමවිෂන්ද, ව්‍යාපාද, රීනමිද්ද, උද්ධිවිෂකක්තුවිෂ, විවිකිව්‍යා කියන කාරණාවල ස්වභාවය හඳුනාගෙන භාවනාවට යොමු වෙන්න. එසේ නො වුණහොත්, ඔබ භාවනා කරන කාලවේලාවේ දී වැඩි වශයෙන් වැශ්වන්නේ ඉහත මාර ධර්මයන් ම සි.

හික්ෂ්වට හමුවූ තරුණ දරුවන් පිරිසක් හික්ෂ්වගෙන් විමසුවා, මේකෙන් ගැලවෙන හැටි කියලා දෙන්න කියලා. ඒ දරුවන් පාවිච්ච කළ වචන විකයි ඉහත සඳහන් කළේ. කාගෙන් ගැලවෙන හැටි ද මේ දරුවන් අහන්නේ? ලුහුමයෙක්, දෙවියෙක්, යක්ෂයෙක්ගෙන් ගැලවෙන හැටි ද මේ දරුවන් අහන්නේ? අපිට ගැලවෙන්න තිබෙන්නේ මේ කාගෙන්වත් නො වේ. ඔබලා තුළ ම සකස් වෙන්නා වූ තං්ඡණාවෙන්. දුකට හේතුවන තං්ඡණාව කමා තුළ ම තබාගෙන, හික්ෂ්වගෙන් අසන්වා මේකෙන් ගැලවෙන්නේ කොහොමද කියලා. මේ දරුවන් අවංකව ම සි මේ ප්‍රශ්නය ඇසුවේ. එහෙම නම් ඇයි මේ ප්‍රශ්නය අසන්නේ?

වතුරාරය සත්‍යය පිළිබඳ දැනුම අඩු නිසා. ඒ වෙලාවේ සික්ෂුව එම දරුවන්ට ප්‍රකාශ කළා, වතුරාරය සත්‍යයේ දුක කියලා කියන්නේ ජාති, ජරා, ව්‍යාධි, මරණ, සෝක, පරිදේව, දුක්ඛ, දේශමනස්ස, උපායාස, පංච උපාදානස්කන්ධ දුක, ප්‍රයන්ගෙන් වෙන්වීම, අප්‍රියන් හා එක්වීමේ දුක, මේ සියල්ල ම දුක නම් මේ දුක සකස් වෙන්නේ ඔබලා තුළ ම නේ ද? දෙවනුව බුදුරජාණන් වහන්සේ සඳහන් කරනවා දුකට හේතුව තෘප්තාව කියලා. දුක තමා තුළ නම් සකස් වෙන්නේ, දුකට හේතුව තෘප්තාව තමා තුළ ම නේ ද සකස් විය යුත්තේ? තුන්වන ආරය සත්‍යය, 'දුකෙන් මිදිම' කියන්නේ තෘප්තාවන් මිදිම කියන කාරණය. දුකත් තමා තුළ ම නම් සකස් වෙන්නේ, දුකට හේතුව තෘප්තාව, තමා තුළ ම නම් සකස් වන්නේ, දුක තැනි කිරීමට තෘප්තාව තැනි කළ යුත්තේ තමා ම නේ ද? එහෙම නම් වතුරාරය සත්‍යය තමා තුළින් ම නේ ද කියාත්මක විය යුත්තේ. එනිසා ඉහත ධර්මයන් හාවනාවට පෙර තුවණින් හැකිතාක් මෙනෙහි කරන්න. එවිට ඔබට හැකි වේවි, ලෝකයෙන් ඔබට පූදුකලා කොට තබාගන්න. ඔබ අත්විදින දුකේක් දිගපළල දකිමින් දුක සකස්වීමට හේතු වන තෘප්තාව, කෙලෙස් බරිත සිතුවිල තුවණින් හඳුනාගෙන බැහැර කොට දමන්න.

මේ කාරය ඔබට පහසුවෙන් කරගැනීමට හැකියාව ලැබෙන්නේ ඔබ සිලයට ඔබේ ජ්විතය තුළින් ලබා දී ඇති වටිනාකමේ ප්‍රමාණය මත සි. ඔබ සිලයෙන් දුර්වල නම් ඉන්දිය සංවරයක් ගැන සිතා ගැනීමටවත් නො හැකි වනු ඇත. මෙවැනි අවස්ථාවක ඔබ කළ යුතුව ඇත්තේ බුදු ගුණ හාවනාවට වැඩිපුර යොමු වෙමින්, තෙරුවන් කෙරෙහි ගුද්ධාව දියුණු කරගනිමින්, සිලයෙන් ගක්මිමත් වීමට උත්සාහ ගැනීම සි. මේ ධර්ම මාරුගයෙන් අර්ථවත් අවබෝධයක් ලබාගැනීමට ඔබට අවශ්‍ය නම් ලොවිතුරා බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනාකොට වදාල අනුවිෂ්ටිවෙළට මාරුගය වඩන්න දක්ෂ වෙන්න. ඔබ ආහාර ගන්න

කොට හැම ව්‍යුංජනයකින් ම රිකරික බෙදාගෙන රස බලනවා වගේ, හැම දෙයකින් ම රිකරික කරන්න යන්න එපා. හේතුවූ ධර්මයන්ට යටත්වයි, ධර්මයේ සැම පියවරක් ම සකස් වෙන්නේ. ඔබ තුළ සමාධියක් සකස් නො වේ නම්, එය කම්ටහනේ වරදක් නො ව, සිලයේ දුර්වලතාවයකි; සමාධියට ඔබ තව ම සූදානම් තැහැ කියන කාරණයයි.

ඒම සාකච්ඡාවක දී පැමිණි පිංචතුන් සියලු දෙනා ම ප්‍රශ්න යොමු කළේ භාවනාව සම්බන්ධව, භාවනා කිරීමේ දී ඇති වන ගැටලු සම්බන්ධව. නමුත් එක මහත්මයෙක් පමණක් ප්‍රශ්න තුනක් යොමු කළා, සිලය සම්බන්ධව. පංචසිලයට අදාළවයි, එම ප්‍රශ්න තුන ම. නමුත් එතන සිටිය අනෙක් පිංචතුන්ට පෙනුණේ එම ප්‍රශ්න ප්‍රාථමික ගණයේ ප්‍රශ්න හැටියට. මොකද, සිලය ගැනනේ කතා කළේ, භාවනාව ගැන නො වේ. නමුත් ඉහත පිංචතුන්ගෙන් හික්ෂුව වඩාත් පසසන්නේ, ගරු කරන්නේ, සිලය පිළිබඳව ප්‍රශ්න කළ පිංචතාවමයි. මොකද, සිලය පිරිසිදු කොටගෙන, නිරවුල් කොටගෙන අහවර වෙළයි, භාවනාවක් අර්ථවත් වෙන්නේ. එතනයි භාවනාවේ ජයග්‍රහණය සඳහා සමාධිය සකස් වෙන්නේ. සමාධිමත් සිතයි යහපත් අයහපත් දෙක ම විද්‍රෝහනාවට ලක් කොට දෙන්නේ.

යමෙක් සිලය ගක්තිමත් කිරීමට උත්සුක වෙනවා නම්, යම් ද්වසක ඔහු සමාධිය එතුළින් මතුකොට ගන්නවා. යම් ද්වසක ඔබ සතර අපායෙන් මිදෙනවා කියන්නේ සිලය, ආර්යකාන්ත සිලය හැටියට ආරක්ෂා වෙනවාය කියන කාරණය යි. ආර්යකාන්ත සිලයට පැමිණි කෙනා සිල් පදයක් බේදීම දකින්නේ පිරිසක් මැද නිර්වස්තුව සිටීමටත් අන්ත දෙයක් විදිහට යි. ඒ නිසා කැඩුණු සිල් පදය වහා නිවැරදි කරගන්නවා. වැරද්ද දකිමින් නැවත නො බැඳෙන ආකාරයෙන් නිවැරදි වෙනවා. සතර අපායෙන් මිදුණ පිංචතා තුළින් සාමාන්‍ය කෙනෙකුට වඩා අර්ථවත් ආකාරයෙන් සිල් පද ආරක්ෂා වෙන්නේ, පාණාතිපාතා වේරමණි සිල් පදය ඔහුගෙන් අර්ථවත් වෙන්නේ, මම නැවත සතර අපායන්ට වැටී,

හරකෙක්, එඵලෙක්, කුතුලෙක්, මාඳවෙක් ලෙස මැරුම් කන්නේ, පීඩාවට ලක් වන්නේ නැහැ කියන අර්ථයෙන්; එම විශ්වාසයෙන්. රහතන් වහන්සේ නමකගෙන් මූසාවාදා වේරමණි සිල් පදය ආයාසයකින් තොරව ම ආරක්ෂා වෙන්නේ, මේ ලෝකයේ ලොකු ම බොරුව වන, 'ලෝකය සැප ය' කියන මූසාවාදය නො කියන, ලෝකය, පංච උපාදානස්කන්ධය දුකයි කියන අර්ථය ම ප්‍රකාශ කරන උත්තමයා හැටියට. රහතන් වහන්සේ තුළින් අදින්නාදානා වේරමණි සිල් පදය ආයාසයකින් තොරව ම ආරක්ෂා වෙන්නේ, අර්ථවත් වෙන්නේ මේ රුපය මට අයිති නැහැ, රුපය නිසා සකස් වෙන එස්ස, වේදනා, සංඡා, සංඛාර, වික්ද්‍යාණ මගේ නො වෙන නිසා, හේතුව්ල ධර්මයන්ගෙන් සකස් වුණ රුපයක්, ඇසක්, කනක් මගේ කියා අත්සු දෙයක් මගේ කරගන්නේ නැහැ කියන ඉහළ ම අර්ථයකින්.

පිංවත් ඔබ භොදින් හිතලා බලන්න, අපි සියලු දෙනා ම, මගේ කියලා අයිති කරගෙන සිටින, බැඳිලා සිටින, ඇස, කන, දිව, නාසය, මනස, කය ඔබේ ම නො වේ නේ ද? ඔබට අයිති නැති දෙයක් ඔබ අයිති කරගෙන සිටින්නේ. ඔබට අයිති තැති එස්ස, වේදනා, සංඡා, සංඛාර, වික්ද්‍යාණ ධර්මයන් ඔබ ඔබේ කරගෙන සිටින්නේ. ඒක තමයි මේ ලෝකයේ තිබෙන බරපතල ම සොරකම. මේ සොරකම නිසා නේ ද, ඔබට සංස්කාර හේතුවෙන් හටුට රැගෙන යන බරපතල වැඩ සහිත, අත්හිටු සිරදුඩුවම් නියම වෙන්නේ.

රහතන් වහන්සේ නමකගෙන් කාමේසු මිච්චාවාරා වේරමණි සිල් පදය ආරක්ෂා වෙන්නේ, කාමය තිබෙන්නේ රුපය තුළ නො වේ, රුපය කෙරෙහි සකස්කොට ගන්නා වූ තෘප්ත්‍යාව නිසා ය කියන කාරණය අවබෝධ කොටගෙන, අතිතා භාවයට පත් වෙන රුපය, රුපයේ ස්වභායෙන් තිබීමට ඉඩහැර, අතිතා වූ දෙයක් කෙරෙහි ඇති තෘප්ත්‍යාව තමා තුළින් ක්ෂේරීමෙන් ය.

රහතන් වහන්සේට ඇසක් ඇත. බාහිර රුපය අරමුණු වනු ඇත. එහෙත් තාශ්ණාව තැත. එස්සය සිදුවෙදේ ම රහතන් වහන්සේ අනිත්‍ය දකිනු ඇත. සිල් පදවල ආශ්චර්යවත් අරථය, පිංවත් ඔබව මසවා තබන ලෝක බාතුවේ උත්තරීතර අවබෝධයේ විෂයග්‍රහණයන් ගැන භාවනාවට පෙර ඔබ මෙනෙහි කරන්න. එසේ මෙනෙහි කිරීමෙන් ඔබට අයිති ආල්ව අශ්ටමක දිලය අරථවත්ව රකගැනීමට යොමු වන්න. සිල් පදවල අරථයන්ට ඇති දුරස්භාවය දකිනින් එම දුරස්භාවය අහෝසි කරගැනීමට විරය ගන්න.

පිංවත් ඔබ බිරිදිට, ස්වාම්පූරුෂයාට, දරුවන්ට, දේපළට ඇති බැඳීම, ඒවා ආරක්ෂා කරගැනීමට දරන වීරයට වඩා ගක්තියක් සිලය ආරක්ෂාව උදෙසා යොමු කරන්න. ඔබත් එවැනි ආශ්චර්යවත් උත්තරීමයෙක් වෙනවාය කියන අධිෂ්ථානය ඇති කරගන්න. අනිත්‍ය අකුසල් සංස්කාර, ඔබට අයෝමය වීරයෙන් ගක්තිමත් කරගත් කුසල් ගක්තිය යොදාගනීමින් යටපත් කොට දමා, තෙරුවන් කෙරෙහි සද්ධාවෙන්, සිලයේ ගක්තියෙන් භාවනාව උදෙසා තැගී සිටින්න. ඔබ කුළ සකස් කොටගත් වේතනාව, වික්ද්‍යාණයේ හැඩිරුව සකස් කොට දෙන බව හොඳින් දකින්න. හික්ෂුව මේ සටහන් කරන්නේ තවත් කතාවක් නො ව, පිංවත් ඔබට භාවනාවට (පෙර) පූර්වකෘතියක් බව නුවණින් දකින්න.

අවබෝධය උදෙසා නුස්ම රැල්ල යොදාගන්න

ලඛාචාරි බුදුරජාණන් වහන්සේ සතර සතිපටියාන සූත්‍රයේ දී බොහෝම නිරවුල්ව දේශනා කරනවා, හට දුකෙන් අත්මිදීම සඳහා සතර සතිපටියාන ධර්මයන් ජ්විතයෙන් පුරුණ කළ යුතු ආකාරය.

මේ තරම් පැහැදිලි සම්මා සම්බුද්ධ දේශනාවක් තිබියදී අපට ඇසෙනවා, බාහිර කුමවේදයන් පිළිබඳ සමාජයේ යම් ප්‍රවණතාවක් තිබෙනවා. මේ හැම කුමවේදයක් තුළින් ම මනුෂ්‍යයා යම් සහනයක්, සැහැල්ලුවක් ජ්විතයට ලබනවා. ඒ ගැන කිසි ම සැකයක් නැහැ. නමුත් අඟේ අරමුණ ජ්විතයට සැහැල්ලුව, සහනයක් නම් එය බුදුරජාණන් වහන්සේ තම ඉළුවකයන්ගෙන් බලාපොරෝත්තු ව්‍යුණ ජ්විතයේ අර්ථය නොමෙයි. මොකද, සැහැල්ලුවත්, සහනයත්, ජ්විතයත් කියන කාරණා අනිත්‍යභාවයට පත්වෙන නිසා. බුදුරජාණන් වහන්සේගේ ධර්මය හැමවිට ම ඉලක්ක වූයේ හට තිරෝධය දෙසට මය, අකුසල මූලයන් සිදෙන දිඟාවට ම ය. එම නිසා මේ ධර්ම මාර්ගයේ අවබෝධයක් ලබන්නට නම්, බුදුරජාණන් වහන්සේගෙන් ම සි පාර අසා දුනගන්න ඕනෑම.

මේ ධර්ම මාර්ගයේ දී මූල් ම අවබෝධය වන සෞඛ්‍යන් එලය සාක්ෂාත් කරගැනීමට නම් බුදුරජාණන් වහන්සේ කෙරෙහි අවල ගුද්ධාව, ධර්ම රත්නය, සංස රත්නය කෙරෙහි අවල ගුද්ධාවට පැමිණිය යුතු වෙනවා. මෙතනදී සංස රත්නය කෙරෙහි අවල

සද්ධාව කියන කාරණය හොඳින් සිහි තබාගතයුතු වෙනවා. සම්බුද්ධ වචනයට පරිබාහිරව පිංචත් ඔබ නවීකරණය කරන ලද කම්ටහන් ක්‍රමවේදයක් භාවිතයට ගතහොත්, ඔබට මාරුගය වැරදෙන්න පුළුවන්. මොකද, වැරදි මාරුගයේ ගියෝත් ගුද්ධාව සකස් වෙන්නේ 'බුදුරජාණන් වහන්සේ' කෙරෙහි නොමෙයි, වෙන වෙන තමන් ගරුකරන ගුරුවරුන්, භාවනා උපදේශක පිංචත් කෙරෙහියි. මෙතැන බොහෝම අවාසනාවන්ත තැනක්. හිසුව දැකලා තිබෙනවා 'බුදුරජාණන් වහන්සේ' කියලා කියපුවහම සාමුකාර නොදෙන සමහර පිංචත් තමන් ගරුකරන ගිහි-පැවිදි ධර්ම ගුරුවරයෙකුගේ නමක් කියනකොට සාමුකාර දෙනවා. මෙතැනදී පිංචත් ගෞරවනීය ගුරුවරුන් ද්‍රුෂ්ඨ වෙන්න ඕහෙ, බුදුරජාණන් වහන්සේයි අප සියල්ලන්ගේ ම ගාස්තාන් වහන්සේ. උන්වහන්සේයි සියල්ලට ම වඩා ගේෂ්ඨ කියන කාරණයෙන් තම ශිෂ්‍යයින් දැනුවත් කරන්න. භාවනාව තුළ දී තේඟා, මාන්තා, දිවිධි සකස්වීම නිසා ම දි මෙවැනි මතොෂාවයන් ඇති වෙන්නේ.

භාවනා කරන සැම පිංචතෙකු ම දිනපතා තමා ගැන ස්වයං පරීක්ෂණයක් කරන්න ඕහෙ. යමෙක් තුළ සතර සතිපටධාන ධර්මයන් වැඩෙනවා නම්, ඔහු තුළින් මාන්තාය කියන කාරණය අඩුවෙන්න ඕහා. මාන්තාය අඩුවෙන්න අඩුවෙන්න, නිහතමානී බවයි ඔබේ ජීවිතයට එකතුවෙන්න ඕහෙ. මේ ස්වයං පරීක්ෂණය දිනපතා ඔබේ ජීවිතයට එකතු කරගන්න. ජීවිට ඔබ තුළින් ම ඔබට නිවැරදි වෙන්න පුළුවන්. සතර සතිපටධාන භාවනාව ගැන අවධානය යොමුකරන ඔබ, ජීවිතයේ සැම ක්‍රියාවක දී ම සතියෙන්, සිහියෙන් යුතුව ඉරියව් පවත්වන්න. කරන කටයුත්ත ක්‍රමක් වුව ද එම ඉරියව් කෙරෙහි අවධානය, සිහිය පවත්වාගන්න. පිංචත් ඔබ ඉදගෙන සිටියත්, ඇවිදිමින් සිටියත්, නිදන්නට වැනිරුණක් බාහිර අරමුණුවලට සිත ඇදියැමට ඉඩ නො දී, තමන් කරන කාරයට ම සිත යොමන්න. මෙතැන තමයි සිතේ සංසිදිමේ මුල. මේ සංසිදිම තුළයි, ඔබ භාවනාවට යොමුවෙන්න සූදානම් වෙන්න ඕහෙ. දන් ඔබට පුළුවන් ආශ්චර්යා, පුශ්චවාස කෙරෙහි සිහිය පවත්වාගන්න. ආශ්චර්යයෙන් කය පුරවාගන්න.

නැවත හිස් කරන්න. නැවත, නැවත එසේ ම සිදුකරන්න. කාය සංස්කාරයන්ගේ ඇතිවීම, නැතිවීම දකින්න. දන් ඔබට පූජ්‍යවන් ආශ්චර්යයේ දිග්ධාවය, කෙකර්ධාවය දකින්න. මේ සැම ක්‍රියාවක දී ම අනිතා කියන කාරණය ඔබ දැකිය යුතු හි. පිංවත් ඔබ ගන්නා තුෂ්මලපාදින් කය ජීවත්වන හැරිත්, එම තුෂ්මලපාද නාසයෙන් පිටකරන මොහොත් ‘මේ කය මැරෙනවා’ කියන කාරණය තුෂ්වැනින් දකින්න. ඔහු තමයි ජීවිතය.

අහස්මාලිගා ගොඩනගාගෙන ජීවත්වුණත්, ජීවිතයත් මරණයත් අතර තිබෙන කාල පරතරය මොන තරම් කෙකි ද යන්න, ආශ්චර්ය පූජ්‍යවාසය තුළින් දකින්න. මිනැම කෙනෙක් මැරෙනවාය කියන්නේ, ඉහළට ගන්තා වූ තුෂ්මලපාද නාසයෙන් පිටවුණාය කියන කාරණය හි. තුෂ්මලයැල්ලක් ඉහළට ගන්නකාට, ‘ජීවිතය’ කියලා දකින්න. එම තුෂ්මලයැල්ල නාසයෙන් පිටවෙනකාට මරණය මනසින් දකින්න. නැවත නැවතත් මෙසේ මෙනෙහි කරන්න. ජීවිතයත් මරණයත් අතර ඇති කෙකි භාවය දකින්න. ජීවත්වීමට ඇති තාශ්ණාව හේතුවෙන් කාය සංස්කාර සකස්වෙන හැරි දකින්න.

පිංවත් ඔබ මොහොතක් ආශ්චර්ය පූජ්‍යවාස කිරීම නවතාගන්න. ගරීරය දේස හොඳින් අරමුණු කරන්න. ඔබට දැනේවී, පූජ්‍ය පුද්ගලය තද්වන ස්වභාවය. ගරීරය පූජුරන්න එනවා වගේ ස්වභාවයක් සකස් වෙනවා. මේවා මරණයේ පෙරනිමිති බව මනසින් දකින්න. ඉතා කෙකි මොහොතක් පමණක් පිංවත් ඔබ මෙය සිදුකරන්න. නැවත පියවී ස්වභාවයට, ආශ්චර්ය පූජ්‍යවාසයට එන්න. දන් හොඳින් කය වායෝ ධාතුවෙන් පුරවාගන්න. ගරීරයට දැනෙන ආස්චර්ය මෙනෙහි කරන්න. තුෂ්ම නො ගෙන සිටියදී ඇතිවූ මරණීය විදීමත්, තුෂ්ම ගරීරයට පුරවාගනිදී ඇතිවූ ආස්චර්ය විදීමත් අනිතා බව ම දකින්න. මේ විදීම දෙක ම සකස් වූයේ හේතුධර්මයන් නිසා බව තුෂ්වැනින් දකින්න. පිංවත් ඔබ කැමති කැමති ආකාරයට අවබෝධය උදෙසා ආශ්චර්ය පූජ්‍යවාසය ප්‍රයෝගනයට ගන්න. ගරීරයත්, ආශ්චර්ය පූජ්‍යවාස වායෝ ධාතුවත් වෙන්කාට දකින්න. ගරීරය ඔබට අයිති නැති

බවත්, වායෝ ධාතුව ද ඔබට අයිති නැති බවත් මතසින් දකින්න. කාය සංස්කාරයන්ගෙන් තොරව ගීරය නො පවතින බව නුවණීන් මෙනෙහි කරන්න. තමාගේ ජීවිතයට වගේ ම තමා වැඩියෙන් ම ආදරය කරන අයගේ ජීවිතවලටත්, තමා කැමති අකමැති සැමගේ ම ජීවිතවලට මෙය ගළපා දකින්න.

මෙයේ දැකින්න, පුද්ගල සංඛ්‍යාවෙන් මිලේන්න

මිලගට පිංචතුනි, ආයතන වශයෙන් මේ කය වෙන්කර දැකින්න පුළුවන්. කුමක් හේතුවෙන් ද ඇස, කන, නාසය, දිව, කය, මනස සකස් වුණේ? නාමරුප ධර්මයන් නිසා. කුමක් නිරෝධය කළාත් ද නාමරුප නිරෝධය සිද්ධවෙන්නේ? අවිද්‍යාව නිරෝධයෙන්, සංස්කාරයන්ගේ, වික්ද්‍යාණයේ නිරෝධයෙන් නාමරුප නිරෝධය සිද්ධවෙනවා. නාමරුප නිරෝධය හේතුවෙනුයි සලායතන නිරෝධය සිද්ධවෙන්නේ.

අපි එක පාරට ම නාමරුප නිරෝධය සලායතන නිරෝධය කියල ගත්තොත් සමහරවිටක අපි භාවනාවේ දී රච්චෙන්න පුළුවන්. මොකද, සමාධි භාවනාවේ දී ඇලීම් ගැටීම්වලින් තොර උපේක්ෂාව කියන මට්ටමේ දී ඇස, කන, නාසය, දිව, කය, මනස සංසිද්ධා තිබෙන්නේ; යටපත් වෙළා තිබෙන්නේ; සලායතන තො දැනී ගොස් සියුම් ගොස් තිබෙන්නේ. මෙන්න මේ ස්වභාවයට සමහරක් රච්චෙනවා, සලායතන නිරෝධය කියලා. ඒ සමාධි එලයේ දී ඉන්දියන් සංසිද්ධි ගියත් අවිද්‍යාව තුළයි තමා සිටින්නේ. මෙන්න මේ හේතුව නිසා පරිවිච්චමුප්පාද ධර්මය මූල, මැද, අග වශයෙන්, පියවරෙන් පියවර දැකින්න අවශ්‍යයි.

බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරනවා, ඇස තිරතුරුව මැරෙමින් උපදීනවාය කියලා. එසේ නම් ඇස උපදීනවාය කියන්නේ කුමක් ද? ඇස මැරෙනවාය කියලා කියන්නේ කුමක් ද? ඇස ඉපදෙනවාය කියල කියන්නේ, ඇසත්, බාහිර රුපයත්, වික්ද්‍යාණයත් එස්සය වීම හේතුවෙන් වක්‍රී වික්ද්‍යාණය සකස්

ව්‍යුණාය කියන කාරණය යි. වක්බූ වික්ද්‍යාණය සකස්වූණ සැනීන් ඔබ මොකද කරන්නේ? ඇසෙන් දුටු රුපය ගැන මනසින් සිතන්න පටන්ගන්නවා. ඒ කියන්නේ මතෝ වික්ද්‍යාණය සකස්වූණය කියන කාරණය යි. ඇසෙන් රුපයක් දකිනාවිට වක්බූ වික්ද්‍යාණය සකස්වූණ. ඇසෙන් දැකපු රුපය ගැන සිතනාවිට වක්බූ වික්ද්‍යාණය අනිත්‍ය වෙලා මතෝ වික්ද්‍යාණය සකස්වෙනවා. මෙසේ හිතනාවිට ඔබට මදුරුවෙක් කනවා. ඒ මොහොතේ කාය වික්ද්‍යාණය සකස්වෙනවා. වක්බූ වික්ද්‍යාණය අනිත්‍ය වෙලා, මතෝ වික්ද්‍යාණය අනිත්‍ය වෙලයි කාය වික්ද්‍යාණය සකස්වූණේ. ඔබ හොඳින් දැනගත යුතුයි, මේ ආයතන හයෙන් කුමක් හෝ එක ආයතනයක් පමණයි, වරකට ඉපදිලා තිබෙන්නේ. සැම විට ම ආයතන පහක් මැරිලයි තිබෙන්නේ. වක්බූ වික්ද්‍යාණයට මතෝ වික්ද්‍යාණය කියලා කියන්නේ නැ. මතෝ වික්ද්‍යාණයට කාය වික්ද්‍යාණය කියන්නේ නැහැ. එකක් අනිත්‍ය වෙලයි අනෙක සකස් වෙන්නේ. මෙන්න මේ ආකාරයට වික්ද්‍යාණ ආයතන හය තුළින් ඉපදෙමින් මැරෙමින් ගලාගෙන යනවාය කියන්නේ ආයතනයක් ඉපදෙමින් මැරෙමින් පුද්ගලයාගේ ආයුෂ උණුසුම පහව ගොස් මැරෙන මොහොතේ, වික්ද්‍යාණය වුත් විත්තය හැරියට මේ ගරීරයෙන් බැහැරව තවත් මවිකුසකට හෝ ඕහෝ ඕහෝ උපතකට හෝ බිත්තරයක් තුළට බැසැගන්නවා.

ඉහත හේතුන් නිසා ම සි ලොවිතුරා බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරන්නේ, ඇස, කන..... තිරතුරුව ම මැරෙමින් ඉපදෙනවාය කියලා. එසේ නම්, පිංචතුන් මගේ කරගෙන තිබෙන්නේ නිරතුරුව ම මැරෙන, ඉපදෙන ඇසෙක්. ඉහත කරුණු අනුසාරයෙන් ඇසේ ඉපදීමත් මරණයත් තුවකීන් මෙනෙහි කරන්න. ඔබ රුපයක් දෙස හොඳින් බලන්න. ඔබට දැනෙන්වි, ඇස පමණයි ඉපදිලා තිබෙන්නේ, අනෙක් ආයතන මැරිලයි තිබෙන්නේ කියලා. දීන් එම රුපය ගැන ඔබ සිතන්න පටන් ගන්නවා. එවිට ඔබට හොඳින් දැනෙන්වි, ඇස මැරුණා, මනසයි

ඉපදිලා තිබෙන්නේ කියලා. මෙන්න මේ ඉපදිමේ, මියයාමේ ක්‍රියාවලියේ වේගවත් භාවය නොදින් තුවණීන් මෙනෙහි කරන්න. ඇස මැරෝමින් ඉපදෙන මොංගාතක් පාසා මැරෝමින් ඉපදෙන විශ්වාසය ගැන සියුම් මනසින් දකින්න උත්සාහ ගන්න. ඇස පමණක් නො වේ, අනෙකුත් ආයතන ගැන ද මෙස් මෙනෙහි කරන්න. නිරතුරුව ම මියයන, උපදින ඇස කෙරෙහි ඇති තෘප්තාවෙන් මිදෙන්න.

මිළගට ඔබ, ගැරිය කොටස් භයකට මනසින් වෙන්කර ගන්න. ඇස මනසින් උගුල්ලා පැන්තකින් තබන්න. කන, නාසය, දිව, හඳුවස්තුව, ඉතිරි මස්, කටු, නහර ගොඩ එක ගොඩකට ගන්න. මනස යැයි හඳුවස්තුව අනුමානයට ගන්න. දැන් පිංවත් ඔබ ඉදිරියේ වෙන් වශයෙන් ගොඩවල් භයක් තිබෙනවා. මේ ගොඩවල් භය දකිදී, ඔබට ඔබේ රුපය ගැන සංයුවක් තිබෙන්න බැහැ. මතොමය සංයුවකින් ඔබ මෙය දකින්න පුරුදු වෙන්න. ඒ තරමට ම ඔබේ සතිය, සිහිය එම මස්ගොඩවල් භය කෙරෙහි යොමුවෙන්න ඕනෑ. පුද්ගල සංයුවෙන් මේ මස්, රුධිරය පිළිකුල් ය, දුගඳය කියන සංයුවෙන් මේ ගොඩවල් දෙස බලන්න. මෙවා ඔබට අයිති නැති දේවල් බව දකින්න. තිලමැස්සන් මෙවා බුදින හැරී මනසින් දකින්න. කබරයින්, කිහිලන් පැමිණ මේ මස් තළමරමින් බුදින හැරී දකින්න. පිංවත් ඔබේ මය රම්ස, සුරම්ස, සුහ වශයෙන් ගත්තා වූ සිරුර, 'මම' කිහිලකුගේ, කබරයෙකුගේ කුසේ, ආමාශයේ වමනයක් බවට පත්වෙන හැරී, අඟුවී බවට පත්වෙන හැරී මනසින් දකින්න. පිංවත් ඔබේ ආයුෂ, වර්ණය, සැපය, බලය අතිත්‍ය වී කිහිලාගේ ආයුෂ, වර්ණය, සැපය, බලය වැඩෙන හැරී දකින්න. කිහිලාගේ ආමාශය තුළ ඔබේ රුපයට සිතින් මවාගෙන දකින්න. රුපය ඇති තෘප්තාවෙන් මිදෙන්න.

පිංවත් ඔබ, නැවත ඉහත මස්ගොඩවල් භය මනසින් දකින්න. පිංවත් ඔබ, වඩාත් ම කැමති, ප්‍රිය කරන, ආදරය කරන අයගේ රුප එකිනෙක අරගෙන, එම හැම රුපයක ම ඇස මනසින් උගුල්ලා ඇස් ගොඩට දමන්න. කන් මනසින් උගුල්ලා කන් ගොඩට

දමන්න. අනෙකුත් ඉන්දියන් ද ඒ ඒ ගොඩවල්වලට දමන්න. ඒ පුද්ගල සංඡාවලින් මිදෙන්න. මස් හැරියට දකින්න. පිළිකළ, දුගද, ලේ හැරියට දකින්න. ඔබේ නිවසේ ජ්වත්වන සියලු දෙනා ම, ඔබේ ගම් ජ්වත්වන සියලු දෙනා ම, තගරය, රට හැරියට සියලු දෙනාගේ ම කරිර, මනසින් ඉන්දියක් වශයෙන් වෙන්කර ගොඩවල් හයට දමන්න. තිරිසන් සතුන්ගේ ඇස් පවා ඇස් ගොඩට දමන්න. දීන් බල ඉදිරියේ ඇස් කන්දක්, කන් කන්දක්..... ආදි වශයෙන් (මනස ලෙසින් හඳුවස්තුව ගත්වීට) පිදුරුතලාගල කන්ද වැනි උසට ගොඩනැගුණු මස් කදු හයක් තිබෙනවා නේ ද? සත්ව පුද්ගල සංඡාවන්ගෙන් මිදි තුවණීන් දකින්න. මම හැරියට, මගේ යාතීන් හැරියට, ලෝකයා හැරියට පිංචත් ඔබට දීන් අරමුණු වන්නේ ඇස් ගොඩකි, කන් ගොඩකි, මස්ගොඩවල් හයකි. තැවත තැවත මනසින් ඇස් ගොඩ දෙස බලන්න. තිරිසන් සතාගේ ඇසත්, මනුෂ්‍යයාගේ ඇසත්, මසත් අතර වෙනසක් තැහැ නේ ද? මනුෂ්‍ය, තිරිසන් හේදයක්, ස්ත්‍රී, පුරුෂ හේදයක්, ජාති, ආගම් හේදයක් තැහැ නේ ද? කුණුවෙන, දියවෙන මස් ගොඩවල් හය දෙස තැවත තැවත මනසින් දකිමින් අවබෝධය ලබන්න. පිංචත් ඔබේ ඇසට තො පෙනුණත් ප්‍රේත, තිරිසන්, දිව්‍ය, බුහ්ම ජ්විතවල ද සලායනනවල ස්වභාවය ඉහත ආකාරය ම, තුවණීන් දකින්න. තිරතුරුව ම හාවනා කරන මිබ, පුද්ගල සංඡාවෙන් මිදි ලෝකය ඇස් ගොඩක්, කන් ගොඩක් වශයෙන් දකින්න උත්සාහ ගන්න. එය රුපය කෙරෙහි ඇති ජන්ද රාගය, ආත්ම දිවිධිය තැනි කරගැනීමට මහෝපකාරී වේවි.

ඉහතින් සඳහන් කළා, මනස යනුවෙන් එක ගොඩකට හඳුවස්තුව ගන්න කියලා මෙතනදී ඔබ විතරකයක් සකස් කරගන්න එපා. මනස කියන්නේ හඳුවස්තුවට ද, මොළයට ද, රුධිරයට ද, එසේන් තැතිනම් කුමක් ද කියන කාරණය ඒ විතරකය සකස් කළ සිත අනිත්‍ය ය ය කියලා දැකළා මනස කියන ගොඩට හඳුවස්තුව දමන්න.

ඡඛ දැඩය තබාගෙන සිටින්නේ, ඔබේ ම යැයි සිතු ගිරිර මත ම නො වේ ද?

දෙතිස් කුණුපය හැටියට ගිරිරය කොටස් තිස්දෙකකට ගොඩවල් ගසා වෙන්කර දැකින්න පූජාවන්. ඒ වගේ ම සතරමහා ධාතුන් වශයෙන් වෙන්කර දැකින්න පූජාවන්. ගිරිරයේ තද ස්වභාවයේ ඇති කොටස් වෙනමත්, දුව ස්වභාවයේ ඇති කොටස් වෙනමත්, මේ කොටස් දෙක තුළින් ම වායු ස්වභාවයත්, උණුසුම් ස්වභාවයන් දැකින්න පූජාවන්. ඉහත ආකාරයට කමටහන් වඩන පිංචතා, පිංචතිය නිරතුරුව ම උත්සාහගනන්න ඕනෑ, පුද්ගල සංඝාවෙන් මිදිලා, මුලින් සඳහන් කළ මස්ගොඩවල් හැටියට ඔබව වගේ ම ලෝකයාවත් දැකින්න.

ඔබට රුපයක් මුණුගැහෙනවීට ම සහ සිතට නැගෙනවීට ම රුප සංඝාව මගහැරලා ඉහත ගොඩවල් හය හැටියට දැකින්න, පූජාවෙන් හෝ උත්සාහ ගන්න. පසුතැවෙන්න එපා, බැහැ ය කියලා. උදම් අනන්නත් එපා, පූජාවන් ය කියලා. මේ කාරණා දෙකේ දී ම සකස් වෙන්නේ දුකට හේතුවන තාෂ්ණාව යි. මේ සටහන කියවලා ඔබට සිතුණෙන් මෙහි ජීවිතයට ගත හැකි යමක් තිබෙනවා ය කියලා, එක සිතුවිල්ලක් ඇතිකරගන්න. ඒ සිතුවිල්ලම ඇති, ඔබ අද්‍යැයින්ගෙන් පිරි ලොවක දක්ෂයෙක් ය කියන කාරණය හඳුනාගන්න. මොකද, මේ බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කර වදාල මාරුගය නිසා. ඒ ගක්තිය ජීවිතයට එකතු කරගන්න. ඒ ගක්තිය එසේමෙසේ ගක්තියක් නො වේ. බුදුරජාණන් වහන්සේගේ ම ගක්තිය යි.

දැන් පිංචතුන්ලා සතරමහා ධාතුන් හැටියට මේ කය දැකින්න. මෙතන දී ඔබ, ගිරිරය මස්, බොකු, බච්චිල් ආදී තද ස්වභාවයේ අවයව එක ගොඩකට දමන්න. වායෝ ධාතුවත්, තේපෝ ධාතුවත්, පයව්, ආපෝ ගොඩවල් දෙක තුළින් ම දැකින්න. ඉහත ගොඩවල් ඔබ මනසින් දැකිනවිට, ඔබේ පුද්ගල සංඡාව යටුපත් වෙන්න ඕනෑම්. ඔබ විසින් ගොඩනගාගත් පයව්, ආපෝ ගොඩවල් දෙකට, ඉකුත් සලායතන කමටහන්වල දී සඳහන් කළ පරිදි ඔබගේ නිවසේ, ගම්, නගරයේ, රටේ, ලෝකයේ සැම මනුෂ්‍යයෙකුගේ ම රැජයත් යොමුකරගන්න. මස් කන්දක් ලෙසත්, දුවගොඩක් ලෙසත්, එයට මැදිඩු වායෝ, තේපෝ ස්වභාවයත් වශයෙන් ලෝකය දැකින්න. තිරිසන් සතුන් ද මනසින් කොටස් කර, ඉහත ගොඩවලට දමන්න. මනුෂ්‍යයාගේ රැජයත්, තිරිසන් සතාගේ රැජයත් එක ම ස්වභාවයේ වැටිරෙන, කුණුවෙන, දුගඳ හමන ස්වභාවයට අයිති බව දැකින්න. මේ මස්ගොඩ, දුවගොඩ කුණුවී, දියවී මහ පොලුවට පස්වන හැටි තුවණීන් දැකින්න. එම පස්වලින් ගහකොළ පෝෂණය වන හැටි තුවණීන් දැකින්න. දුගඳ හමන වායෝ ධාතුව සූළග සමග මූසුවී වායුගොළයට මූසුවන හැටි දැකින්න. මස් කුණුවී යනකොට එයින් නැගෙන උණුසුම්න් පොලොව රත්වන හැටි මනසින් දැකින්න. මහ පොලොවේ පසත්, ජලයත්, සූළගත් පිංචත් ඔබේ ගිරිරයට ගළපා බලන්න; සසදා බලන්න. රැජයේ අනිත්‍යභාවය තුවණීන් දැකින්න. රැජයට ඇති ජන්ද රාගයෙන් මිදෙන්න. ඔබ දෙපා තබාගෙන සිටින මහ පොලොව, සත්වයාගේ ම සතර මහා ධාතුවේ 'රැජයේ' අනිත්‍යභාවය තුළින් ම සකස් වී ඇති බව මෙන් ම එය නැවත තැබුත අනිත්‍ය වන හැටිත් දැකින්න. පිංචත් ඔබේ ගිරිරය පස හැටියට, ගංගාවල ජලය හැටියට, සූළං රල්ලක් හැටියට දැකින්න දක්ෂ වෙන්න. ආධ්‍යාත්මික රැජයේ දී ද, බාහිර රැජයේ දී ද, සතරමහා ධාතුවේ අර්ථය අනිත්‍ය ම බව මනසින් දැකින්න.

සතරමහා ධාතුන්ගෙන් තොර ලෝකයක් ඔබට කොතැනකදීවත් හමුවෙන්නේ නැහැ. පස ගත්තත්, ගින්දර, සූළග, ඉර, හඳ, තාරකා ගත්තත් මේ සැම දෙයක් ම සතරමහා

ධාතුන්ගෙන්මයි හැදිලා තිබෙන්නේ. පිංචත් ඔබ ඉදිරියේ තිබෙන හිස් අවකාශය ගත්තත්, ඒ හිස් අවකාශය තුළ සතරමහා දාතුවක්මයි තිබෙන්නේ. නමුත් පයිවිය එතැනදී ඉතා ම සියුම්. එම නිසා භාවනා කරන පිංචතා කොතැනකදීවත් සූබ ය, හිස් ය කියන අර්ථයෙන් රුපය දකින්න යන්න එපා. එය ඔබගේ අවබෝධයට බාධාවක් වෙනවා. සූබ ය හෝ හිස් ය කියලා ගන්න තැනක් ලෝකය තුළ, රුප ධර්මයන් තුළ තැහැ. නමුත් වතුරාරය සත්‍යය අවබෝධ කරගත් රහතන් වහන්සේට පමණක්, තම අවබෝධ ඇුනයෙන් ලෝකය නාමරුප ධර්මයන් ගුන්‍යකාට, හිස්කාට දකින්න පුළුවන්. උන්වහන්සේ එසේ දකින්නේ සතරමහා දාතුව විනිවිද හිය, අවබෝධ ඇුනයෙන් අහිඛවා හිය අනිත්‍ය ඇුන දර්ශනයක් තුළින් රුපය අවබෝධකර ඇති නිසා.

රහතන් වහන්සේට පුළුවන්කම තිබෙනවා, මූල් ලෝක දාතුව ම නිෂ්ඨ කර දකින්න. නමුත් එම දේ පිංචත් ඔබ කරන්න යන්න එපා. එහෙම කරන්න ගියෙයාත් වැරදෙනවා; පැටලෙනවා. මොකද, ඔබ තව ම රුපය, සතරමහා දාතුවේ අනිත්‍ය, අවබෝධ ඇුනයෙන් ඇුන දර්ශන ඔස්සේ අවබෝධකර තොමැති නිසා. එම නිසා පිංචත් ඔබ, ලෝකය හිස් ය, ගුන්‍ය ය කියන කාරණයෙන් බැහැරව සැම අවකාශයක් ම, රුපයක් ම සතරමහා දාතුව වශයෙන් දකින්න. සතර මහා දාතුව නිරතුරුව ම අතිප්‍රේවියකින් වෙනස්වන අනිත්‍ය ස්වභාවය දකින්න උත්සාහ ගන්න.

මරණය එන තුරු නො සිට මරණය දකින්න

පිංචත් ඔබ, කුමන වයසක පසුව්වූ ද සමාධීමත් මනසින් සංහිදීමට පත් වුණාවූ සිතෙන් තම අතිතයට යන්න. ඒ කියන්නේ, ඔබ වැඩුණ මවිකුසට. පිංචත් මැණියන්ගේ මවිකුසේ නව මාසයක් ඔබ ලැබූ අත්දකීම මනසින් දකින්න. මැණියන්ගේ උදුරයේ මස්, ඇට, බොකු, බඩවැල්වලට මැදිවී, බැලුම් බෝලයක් වන් ගරහාප කුටියක වකුවූ වී සිටි ආකාරය සිහියට තාගාගන්න. ලේ, සැරව තැවරුණ මොලකැටී රුපය මනසින් දකින්න. එතනින් නො නැවති අතිත ජීවිතවල එළදෙනුන්ගේ, ඊරියන්ගේ, එළිවිවියන්ගේ, ඇතින්නන්ගේ, වැදිරියන්ගේ මවිකුසවල ඔබ හැදීවැඩුණු හැටි සිහිකරන්න. ජේතියන්ගේ කුසේ පිළිසිදුගෙන ජේත දරුවන් ලෙස බිහිවුණ හැටි සිහිකරන්න. පිංචත් ඔබ වැදිරියක් වෙලා, මෙය ලියන හිසුව එම වැදිරියගේ පැටවා වෙලා ඔබේ බබේ එල්ලිලා, ගහෙන් ගහට පැනපු හැටි මනසින් දකින්න. ඔබ කිකිලියක් වෙලා, මෙය ලියන හිසුව කිකිලි පැටවා වෙලා, ඔබ කැබූ පණුවන් ගණන ගැන සිහිකරන්න. දත් නැවතත් පිංචත් ඔබ මැණියන්ගේ මවිකුස අරමුණාට ගන්න. ප්‍රස්ථිකාගාරයක් තුළ දී ඔබ බිහිවුණ හැටි, ඔබ උපන් මොහොත් ම එහි හෙද තිලධාරිණීය ඔබව දෙපයෙන් ඔසවාගෙන සිටිනවා මනසින් දකින්න.

මෙතැන් පටන්, ඔබේ ප්‍රමා, තරුණ, මධ්‍යම කාලය ගෙවුණ හැටි, මේ ගරීරය ජරා, ව්‍යාධි, මරණවලට පත් වූ ආකාරය මනසින් දකින්න. මනසින් ඔබ අංගහාග රෝගීයක් වෙන්න. අනුන්ගේ

පිළිසරණක් නොමැතිව, මළමුතාගොඩේ රෝගීව දුක්විදින හැටි මනසින් දකින්න. ඔබ රෝගලේ ඇදක් මත නාසයට, මුබයට, මුතාමාරුගයට බට සවිකර ගෙන, මරණාසන්නව දුක්විදින හැටි දකින්න. ඔබේ වයස ප්‍රශ්නයක් නැහැ. තරුණ පිංචතෙක් වුවත් රේඛ මොහොතේ මෙසේ විය හැකි යැයි මෙනෙහි කරන්න.

රුපය පිළිබඳ අවබෝධයෙන් ම කළකිරෙන්න.

පිංචත් ඔබේ ගරීරයේ ආයුෂ, උණුසුම, වික්ද්‍යාණය පහව ගොස් මියයනවා දකින්න. ඔබේ දේහය මල්ගාලාවේ එම්බාම කරනවා මනසින් දකින්න. තමාට හිමිව තිබූ භෞද ම සුදු කමිසයන් කළ කළිසමත්, එසේත් නැතිනම් මගුල් ඇදුම් කට්ටලය අන්දිවා, තිවසේ සාලය මැද සුදුවියනක් යට, කැටයම් කරන ලද පෙවිරෙක තමාගේ ම දේහය තිබෙනවා මනසින් දකින්න. ඇතින් හඩාවැවෙන අයුරු, මිතුරන් ගුණකථන පවත්වන අයුරු, ස්වාමීන් වහන්සේලා පාංශකුලය දෙන අයුරු මනසින් දකින්න. දේහය කරමත තබාගෙන, විලාප තබමින් සුසාන හුමියට රැගෙන යන හැටි දකින්න. දර සැයක් මත දේහය තබා ගිනිද්ල්වනවා දකින්න. ඔබේ මේ ගරීරය ගින්දරක් කොට දකින්න; තෙල් ගොඩක් කර දකින්න; දුමක්, අභ්‍යාගාඩක් කොට දකින්න. එසේත් නොමැති නම්, ඔබේ මළයිරුර සුසාන හුමියේ දමා තිබෙනවා දකින්න. කුණුවෙන, වැඩිරෙන මසත්, ඒ මස තැපුමරමින් බුදින බලුකපුවු, කබර වැනි සතුන් මනසින් දකින්න. පිංචත් ඔබේ ඇස, කණ, තවත් තිරිසන් සතෙකුගේ ආයුෂ, වර්ණය, සැපය, බලය පිණිස හේතුවෙන හැටි දකින්න. ඔබේ ඇස බල්ලෙකු විසින් ගිලදමනවා දකින්න. ඔබේ ඇසත් බල්ලෙකුගේ අඹුවිත් අතර ඇත්තේ රුපය අනිත්‍යාචාරයට පත්වෙන වේගය පමණක් ම බව දකින්න. ජ්වලාන ඇසේ සුන්දරත්වයත්, බලු අඹුවියේ දුගඳත් යන දෙක ම සකස් කළේ එස්සය කෙරෙහි ඇති තෘප්ණාව විසින් බව දකින්න.

ලොවිතුරා බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කළ ධර්මය තුළ සිටිමින් ඔබ කැමති කැමති ආකාරයට රුපයේ අනිත්‍ය සංයුත්වන්

මතුවන දිගාවට මෙහෙහි කරන්න. නිත්‍ය යැයි කියන සංයුළුවට අසුහයෙන්, මරණානුස්සතියෙන් වැට බදින්න.

පි.වත් ඔබ, නින්දට යන සැම රාත්‍රියක ම හේට උදෑසන වනවිට මා මියයාටි ය කියන අදහසින් නින්දට යන්න. ඔබ උදෑසන සුව සේ නින්දෙන් ඇහැරුණෙන් ප්‍රබෝධයෙන්, විරයෙන් යුතුව ඔබේ වගකීම්, යුතුකම් ඉටුකරන්න.

මිළගට පි.වත් ඔබ, නැවත ආසුළ, උණුසුම, වික්ද්‍යාණය පහව ගොස් මැරුණාය කියන අවස්ථාවට සිත යොමුකරන්න. ඔබ මැරෙන මොහාතේ සතර අපායෙන් මිදි නො සිටියා නම් සංස්කාර හේතුවෙන් ඊළගට සකස්වන උපත නිරයේ තිරිසන් සතෙකුගේ, ප්‍ර්‍රේතයෙකුගේ, අසුරයෙකුගේ මිල්‍යාඇජ්ඩික මවිකුසක පිළිසිදගන්නවා මතසින් දකීන්න. ලොවිතුරා බුදුරජාණන් වහන්සේ ප්‍රමාදීභාවය යනුවෙන් දේශනා කරන්නේ, උදේ ම නැගිටින්න, කාර්යාලයට යන්න, පාසලට යන්න..... ප්‍රමාද වෙනවය කියන කාරණය නො වේ. මේවා මොන ප්‍රමාදයන් ද? මෙම ප්‍රමාදයන් ගැන දේශනා කරන්න, සාරාසංඛ්‍ය කළුපලක්ෂ ගණනක් පෙරුම්පුරා බෝධිසත්වයන් වහන්සේ නමක් සම්මා සම්බුද්ධත්වයට පත්වෙන්න අවශ්‍ය ද? මය වික පාසලක පි.වත් ගුරුවරයෙකුට කියලා දෙන්න පුළුවන් ඔබට. ප්‍රමාදීභාවය කියලා බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරන්නේ සත්වයා සතර අපායට වැටිලා, කළුප ගණන් ප්‍රමාදවීම සම්බන්ධව සි.

පි.වත් ඔබේ ඇසට පෙනෙන සැම තිරිසන් සත්වයෙක් ම පෙර ජීවිතයක මනුෂ්‍යයෙක්. ලැබූ මනුෂ්‍ය ජීවිතයේ දී සිල්පදයක් ආරක්ෂා කරගත්තේ නැහැ; සිල්පදයක වටිනාකමක් දැක්කේ නැහැ; දන් දුන්නේ නැහැ; සද්ධරුම ගුවණය කළේ නැහැ; කළුණාණමිතු ආග්‍රයක් නැහැ. ජීවිතය ආස්වාදයක් ම කරගත්තා. බිරිද, දරුවන්, දැනුම, දේපල...මේවා මත්තෙමයි ජීවත් වුතේ. නොවටිනා දේවල්, වටිනා දේ ලෙසින් ගත්තා. වටිනා දේ නොවටිනා දේ ලෙසින් ගත්තා. කළුණාණමිතු ආග්‍රය තිබුණේ නැහැ. හිටිය

යාලවාත් වර්ණනා කළේ, ගුණ කිවේ සාදය ම යි; බෝතලය ම යි; විනෝද ගමන් ම යි; තෙරුවන්ගේ වට්නාකම ගැන කියන්න කෙනෙක් හිටියේ නැහැ. දානයේ, සීලයේ වට්නාකම ගැන කියන්න කෙනෙක් හිටියේ නැහැ. මැරෙන බව හිතුවේ නැහැ. මැරිලා නැවත ඉපදෙනවා ය කියලා හිතුවේ නැහැ. මැරෙන බව දැනගත්තේ මැරෙන්න යන වේලාවේයි. මැරෙන වෙලාවේද පිනක් සිතේ මතුවුණේ නැහැ. නොවටිනා දේවල් තමයි, සිතේ මතුවුණේ. ගැටෙන සිතෙන් මැරිලා, සතර අපායේ නොවටිනා ජීවිතයක් ලබනවා. බුදුරජාණන් වහන්සේ නමක් මේ මොහොතේ ජීවමානව වැඩි සිටියත්, තිරිසන් සතේකුට, ප්‍රේතයෙකුට ඉන් එලයක් නැහැ. මොවුන් තෙරුවන් හඳුනන්නේ නැහැ. ඒ කියන්නේ, කළේප ගණන් ප්‍රමාදභාවයට පත්වුණා ය කියන කාරණය යි. එම නිසා, ජාති, ආගම හේදයකින් තොරව, සැබැඳු ම ප්‍රමාදභාවය කියන කාරණය, පිංචත් ඔබ හොඳින් දැනගත යුතු යි. මොකද, දානයට, සීලයට, හාවනාවට අප්‍රමාදී පිංචතා ම යි, ලෝකයේ සැප ලබන්නේ. එම නිසා ප්‍රමාදීභාවයේ දුක දෙස විදරුගනා තුවණින් බලා, පිංචත් ඔබ අප්‍රමාදී වෙන්න.

ධර්මය සරල පිළිතුරක් - ඩීනි කොහිඳ ගැඹුරක්

බුදුරජාණන් වහන්සේ සෞයාගෙන ධර්ම පිපාසයෙන් පැමිණි කිසිවෙකුටත් උන්වහන්සේ කටුසටහන්, මූලික පොත් දුන්නේ නැහැ; ආනන්ද ස්වාමීන් වහන්සේ හමුව් වැඩිවිස්තර දැනෙගන්න යැයි කිවේ නැහැ; සාරිපුත්ත මහරහතන් වහන්සේගේ හාවනා පත්තියට යන්න කිවේ නැහැ. බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කලේ, “මහමෙනි, මේ ඇස අනිත්‍ය යි. ඇස අනිත්‍ය නම් ඇස නිසා සකස්වෙන එස්ස, වේදනා, සංස්කාර, විශ්වැක්‍යාණ ධර්මයනුත් අනිත්‍ය යි” කියලා. බුදුරජාණන් වහන්සේ බාහිය දාරුවියට දේශනා කලේ, “බාහිය, දුටු දෙය දුටු බව පමණක් සිතන්න. ඇසුන දෙය ඇසුන බව පමණක් සිතන්න. සිත, සිතක් පමණක් බව සිතන්න” කියලයි. මෙහි අර්ථය එස්සය කෙරෙහි නො ඇලෙන්න කියන කාරණයයි. එස්සය අනිත්‍ය වශයෙන් දැකිමේ දී විදිමක් සකස් වෙන්නේ නැහැ. සරල කමටහනකින් රහතන් වහන්සේ නමක් බිහිවුණා.

හිහි පිංචතුන්ලාට මේට අමතරව දානයේ, සිලයේ වටිනාකම දේශනා කළා. මේ කොයි දේශනය තුළත් තිබුණේ සරල බව යි. ගැඹුර කියන්නේ කෙලෙස් කියන කාරණය යි. කෙලෙස්වලින් මිදෙන්න මිදෙන්න, ධර්මයේ ස්වභාවයට ම පැමිණෙනවා. යමෙක් ධර්මය ගැඹුරු ආකාරයෙන් දකින්න යනවා නම්, ඒ මහු තුළ කෙලෙස් වැඩිනවා ය කියන කාරණයයි සිද්ධවෙන්නේ. ජීවිතයේ ගැඹුරු බව දැකළා කළකිරීමෙන් හාවනා කිරීමට එන පිංචතාට හාවනාවේ ගැඹුරු බව කියන්න ගියෝත් ඔහුට ජීවිතයන් එපා වෙන්න පුළුවන්.

ඡේවිතයේ ගැඹුර අඩුකරන “භාජාව” තමයි, විදුරුගනා භාවනාව. ලොවිතරා බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කළ සරල ආකාරයෙන් ම මධ්‍යී ඡේවිතයට ධර්මය ගළපාගන්න. බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කළ සතර සතිපටියාන ධර්මයන් ඔබ සරල කම්ටහනක් කරගන්න. ඡේවිතයේ ගැඹුර, භාවනාවේ සරල භාවයෙන් පුරවාග න්න. ඡේවිතය නොගැඹුරු කරගන්න. නාමරූප ධර්මයන්ට ඒවායේ ස්වභාවයෙන් පවතින්නට ඉඩහරින්න. පිංචත් ඔබ, නාමරූප ධර්මයන්ගේ සැබෑ ම අනිත්‍ය ස්වභාවය විදුරුගනාවෙන් දකිමින් ජ්වන්වෙන්න. මම තුළින් ම ‘මම’ නිරෝධය කරන මාර්ගයට එන්න. ධර්මය යනු ගැඹුරක්, දිගක්, පළලක්, සුවයක්, වින්දනයක් නො ව අනිත්‍ය ම බවත්, අනිත්‍ය ඔබෙන් වසන් කරන්නේ තෘප්තාව විසින් බවත් හඳුනාගන්න. බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනාකර වදාල සතර සතිපටියාන සූත්‍රය, ආනාපානසති සූත්‍රය දෙස බලන්න. මේවා තුළින් අපට කියාදෙන්නේ ගොරෝසු ආඛ්‍යාස ප්‍රශ්‍යාසය සියුම් කරන ස්වභාවය, ගොරෝසු කයේ සන සංයුත සියුම් කරන ස්වභාවය යි. මේ සැම දෙයක ම තිබෙන්නේ ගොරෝසු දෙය සියුම් කර දකින වැඩිපිළිවෙළයි. මේ සියුම් භාවය යටපත් කරන්නේ පංචතිවරණ විසින්. පංචතිවරණ යටපත් කරදීම් උදෙසා සිලයේ පරිපූරණ භාවයත්, ඒ තුළින් ම සමාධිමත් භාවයත් සකස්කරගෙන, පිංචත් ඔබ අර්ථවත් මනුෂ්‍යයෙක් වන්න. ධර්මය තුළට එන්න.

ඔබට ලස්සන රුපයක් අරමුණු වෙනවා. රුපය කියන්නේ අනිත්‍ය දෙයක්. නමුත් ඔබ එම රුපය තෘප්තාවෙන් ගන්නවා. මේ හේතුවෙන් සංස්කාර රස්වෙනවා. ඒ ඔබ අත්දකින්නේ අධර්මය යි. ඔබට ලස්සන රුපයක් අරමුණු වෙනවා නම් ඔබ එය අනිත්‍ය වශයෙන් මෙනෙහි කරනවා. ඔබ තුළ එම රුපයට තෘප්තාවක් සකස් වෙන්නේ නැහැ. ඒ තිසා ම සංස්කාරයන් රස්වීමක් නැහැ. මේ ඔබ අත්දකින්නේ ධර්මය යි. ධර්මයත් අධර්මයත් අතර තිබෙන වෙනස පිංචත් ඔබ ම අත්දකීමෙන් හඳුනාගන්න. එවිට ඔබට දැනෙන්වි, බුදුරජාණන් වහන්සේ ධර්මය මොන තරම් සරලකර අපට දේශනාකර තිබෙනවා ද කියලා.

පිංචි ඔබ ඉදිරියෙන් සිටින සැම මත්‍යාජ්‍යයෙක් ම ඔබේ ගුරුවරයෙක් කරගන්න. ඒ සැම කෙනෙක් ම ඔබට යමක් උගෙන්නනවා. ඔබ ඒ දෙය භෞදිත් ඉගෙනාගන්න. මොනවා ද ඒ අය උගෙන්වන්නේ? මහු තරකයි, මහු භෞදයි, සත්පුරුෂයි, මහු අසත්පුරුෂයි, වපලයි, ගුණමකියි. එයා මෙමත් සහගතයි, එයා කරුණාවන්තයි, එයා අධාරමිකයි, අරකෙනා ධාරමිකයි..... අවසානයේ කුමක් ද මේ සියල්ලන් ම ඔබට උගෙන්වලා තිබෙන්නේ, අනිත්‍යය කියන කාරණ යි.

ජ්විතය ආපස්සට හැරිල බලනවිට හිසුවට පෙනෙන්නේ, මේ අනිත්‍ය වූ පාඩම කියාදුන් සමාජය යි. පිංචි ඔබ තුළ ම, ඔබ අසල ම ධර්මය තිබේ. භෞදිත් බලන්න, භෞදිත් අසන්න. එය ඔබට මුණුගැසේවී. හිසුවක් හැටියට අපි පැවැදිවුණේ “දායක පිරිස් අපේ ලගට සිව්පසය ගෙනත් පුරාකරාවී, ඒ අය ගරුසම්මාන දක්වාවී, වදිවී, පුදාවී” කියල නො වේ. අප අත්විදින දුක දුකලා, ඒ දුකෙන් මිදෙන්න කියන බලාපොරොත්තුවෙන්. බුදුරජාණන් වහන්සේ තුන්සිවුරත්, පාතුයන් පමණක් අපේ අතට දෙන්නේ, අපට ඉන්න ඕන සැබැඳු සීමාව තුළ අපට රඳවන්න යි. ඉන් එහාට යන්න යන්න, අපි ධර්මාවටෝධයෙන් දුරස්වෙනවා. හාවනා කරන ගිහි පැවැදි අපි කාටත් බුදුරජාණන් වහන්සේගේ ඉහත කමටහන පුළාක් වැදැගත් වෙනවා. මේ ධර්ම මාර්ගයේ ගමන් කිරීමේ ද ඔබට විකුණන්න පුළුවන්. ඔබට විකිණෙන්නත් පුළුවන්. පුළාක් පරිස්සමෙන්....! රුපය මාරයා හැටියට, රුපය ඇසුරින් සකස්වෙන පංච උපාදානස්කන්ධය මාරයා හැටියටත් දකින්න. බුදුරජාණන් වහන්සේ කියලා දෙන ඉහත කමටහනත් ඔබට ගොඩාක් වටිනවා. ඉහත සටහන හාවනාව ගැනයි සඳහන් කළේ.

මේ කාරණා වික සඳහන් කරන්නේ හාවනා නො කරන පිංචිතුන්ලාට යි. ඔබ හාවනා නො කරනවා කියලා කොයිම අවස්ථාවකවත් දුක්වෙන්න එපා. දුක කියන්නේ ගැටීම කියන අකුසලය යි. එම නිසා පිංචි ඔබත් තෙරුවන් කෙරෙහි

සද්ධාවෙන් දානය, සීලය තුළ හොඳින් හික්මෙන්න. එයත් විදුරශනා භාවනාවට දොර කුවුල විවර කරදෙන උතුම් ම භාවනාවක් ම යි. සැම විට ම ඔබ ඉන්නා තැන ගැන සතුවුවෙන්න. පියවරක් හෝ ඉදිරියට තබනවා යැයි වීර්ය සකස් කරගන්න. මේ මොහොතේ මේ පිංතුමේ උපත ලැබූ ඔබ සැබැඳු ම දක්ෂයින් බව සිතන්න.

ගෝරතර සසරේ
තවත් එක් සහියෙක
ඉඩාගාන් අවිදු
සංසාර සතුන් නට
නොඅරුලෙන්හ කියාදුන්
නොගැවෙන්න සිහිය දුන්
අතහරන සතිය දුන්
නිදුකානගේම පුත්
සග මැණික ඔබම විය

කරගන්න මහ කුසල්
බෙදා ලොවටම දුහම
බවේ අවබෝධයෙන්
සැනසිය මතු කැලක්
එමතු නොව දෙවියෝදු
එසින් තුවු වතු දුනීම්

සාරපුත් පර්පරේ
අපේ කාලේ උපන්
මහක්‍රුප මහතෙරගේ
එමග යන බුද පුතුති
එක්කෝ මරණයය
නොමැතිනම් නිවනමය
කිය කළ සිහ නාද
තව කොහොන් අසන්නද

බවේ දම් ගැලපුමට
නොතින් පසේකුම් එතැයි
කියු කළ මා ඔබට
පුතේ මේ මගේ නොවෙයි
බුදරජුන් දහමමය
නිහතමාතිව කිවු
එ වදන් රාවදෙයි

කොහො තෝ වන පෙනක
මේ මොහොතේ වැඩි සිරින
අපේ පිනටම උපන්
හිමියන් ඔබේ ගුණෙන්
දකිමු ඇඟ බුද රජුන්

එ ඇමා මැණියන්
සහස් දෙකකුත් අඩින්
ගෙවී වස් ගතවෙනත්
වදසි ඔබ වැනි පුතුන්
ලේ සතට ශේෂනෙහසින්

9 78955 887173

මුද්‍රණය: සමාරුව ප්‍රියා කොළඹපාස් සෞන්ටර්

මල රු. 155/-